INSIGHTSIAS
SIMPLIFYING IAS EXAM PREPARATION

INSTAKAS

ಅನನ್ಯ ಸಾಧನಾ

ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಕನ್ನಡ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಶ್ರೀ ವಿನಯ್ ಕುಮಾರ್ ಜಿ ಬಿ
ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಇನ್‌ಸೈಟ್ಸ್ ಐಎಎಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮೇ 2026

KAS | FDA | SDA | PDO | PSI | PC | GROUP C

भारत की जनगणना
2027
CENSUS OF INDIA

ಮೊದಲ ಡಿಜಿಟಲ್ ಜನಗಣತಿ

ಭಾರತವು ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು 2027 ರ ಮಾರ್ಚ್ ಒಳಗೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

- 1881: ಮೊದಲ ಜನಗಣತಿ (W.C. ಪ್ಲೌಡೆನ್ ನೇತೃತ್ವ).
- 1951: ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಜನಗಣತಿ.
- ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯದಡಿ 'ಮಹಾನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಜನಗಣತಿ ಆಯುಕ್ತರು' ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

IN FOCUS

ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ "ಸುಂದರಬನ್ಸ್"

ಯುನೆಸ್ಕೋದ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣ, ಜೀವಗೋಳ ಮೀಸಲು ಪ್ರದೇಶ, ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ.

ಒಪೆಕ್ ಪ್ಲಸ್ (OPEC+)

ವಿಶ್ವದ ಒಟ್ಟು ಕಚ್ಚಾ ತೈಲದ ಶೇ. 50% ರಷ್ಟನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.

ಕ್ಯೂಡೆಂಗಾ (Qdenga - TAK-003)

ಜಪಾನಿನ 'ಟಕೆಡಾ ಫಾರ್ಮಾಸ್ಯುಟಿಕಲ್ ಕಂಪನಿ' ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.

ಮೆಮ್‌ಫ್ಲೇಶನ್

ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ ಮೆಮೊರಿ ಬೆಲೆಗಳು ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ವೇಗವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಏರಿಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

TOP HIGHLIGHTS

ನಮೋ ಡ್ರೋನ್ ದೀದಿ ಯೋಜನೆ

ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಡ್ರೋನ್ ಪೈಲಟ್‌ಗಳಾಗಿ ತರಬೇತಿ.

ಇಸ್ರೇಲ್ ಮತ್ತು ಲೆಬನಾನ್ ನಡುವೆ ಹಳದಿ ರೇಖೆ

'ಗಾಜಾ'ದೊಂದಿಗೆ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಹಳದಿ ರೇಖೆಯನ್ನು ಇಸ್ರೇಲ್ ಬಳಸುತ್ತಿದೆ.

ಭಾರತ ಬುಡಕಟ್ಟು ಉತ್ಸವ-2026

ಭಾರತದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ.

ಆದಿತ್ಯ-ಎಲ್1 ಮಿಷನ್

ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ-ಆಧಾರಿತ ವೀಕ್ಷಣಾಲಯ.

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಮಿತ್ರರೇ,

2013ರ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ಆ ಸುಂದರ ದಿನಗಳು ಈಗಲೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಮುಂದೆ ಇವೆ. ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಹಣತೆಯಂತೆ ಆರಂಭವಾದ 'ದೈನಂದಿನ ಉತ್ತರ ಬರವಣಿಗೆಯ ಸವಾಲು' ಇಂದು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಸಾವಿರಾರು ಆಕಾಂಕ್ಷಿಗಳ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ನೀಡುವ 'ಸೆಕ್ಯೂರ್ ಇನಿಶಿಯೇಟಿವ್' ಎಂಬ ನಂದಾದೀಪವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಒಂದು ತರಬೇತಿ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲ; ಇದು ದೇಶದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ಸಾವಿರಾರು ಕನಸುಗಾರರನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಒಂದು ಸುಂದರ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿದೆ.

ಕಳೆದ ದಶಕದಲ್ಲಿ Insights IAS ಕೇವಲ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಅದು ಲಕ್ಷಾಂತರ UPSC ಆಕಾಂಕ್ಷಿಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ನಂಬಿಕಸ್ತ ಗೆಳೆಯನಾಗಿ, ಕಷ್ಟದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಯುವ ಪ್ರತಿಭೆಗಳು ತಮ್ಮ ಗುರಿ ತಲುಪಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದಾಗ ಸಿಗುವ ಆ ತೃಪ್ತಿ ಅಪಾರ. ಈ ಸುದೀರ್ಘ ಪಯಣಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿದ್ದು ನೀವು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಅಚಲವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯಾಗಿದೆ.

ನಾವು ಪ್ರತಿದಿನ ಹೊಸತನಕ್ಕೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಮಾತ್ರ ಎಂದಿಗೂ ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಸಿದ್ಧತೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಲು-ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ಸರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯತೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಗೊಂದಲದ ಕಾರ್ಮೋಡಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿ, ಪೂರ್ಣ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದೊಂದಿಗೆ ನೀವು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ನಮ್ಮ ಸಾರ್ಥಕತೆಯಾಗಿದೆ.

"ನಿಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸು ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆ, ನಿಮ್ಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಸಾಧನೆ."

ನಿಮ್ಮ ಸಿದ್ಧತೆಯ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲೂ ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಗಿದ್ದೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಕನಸು ನನಸಾಗುವ ತನಕ ನಮ್ಮ ಈ ಬೆಂಬಲ, ಅಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಸದಾ ಹೀಗೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸದಾ ನಿಮ್ಮ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಬಯಸುವ,
ವಿನಯ್ ಕುಮಾರ್ ಜಿ.ಬಿ
ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರು, Insights IAS

ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾವಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ,

ಕೆ.ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ವಿವಿಧ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಯದ ಪತಾಕೆ ಹಾರಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯ ಸಂಗ್ರಹವಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಅದು ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣವನ್ನು ಅರಿತ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ಉದಾತ್ತ ಮನೋಭಾವ'ವನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಬದಲಿಸುತ್ತಿವೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಬಜೆಟ್ ಎಂಬ ಆಶಯವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆ ತರುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಭವ್ಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯು ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಹೇಗೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಈ ಸುದೀರ್ಘ ಹಾಗೂ ಸವಾಲಿನ ಪಯಣದಲ್ಲಿ 'ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ'ವು ಕೇವಲ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಲ್ಲದೆ, ಸದಾ ನಿಮ್ಮ ಕೈಹಿಡಿದು ನಡೆಸುವ ನಂಬಿಕಸ್ತ ಗೆಳೆಯನಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಹಂತದ ಸಿದ್ಧತೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಮುಖ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಗಂಭೀರತೆ ಹಾಗೂ ಸಂದರ್ಶನದ ಯಶಸ್ಸಿನ ತನಕ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಳವಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇದು ನಿಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಉಣಬಡಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಂತಿಮ ಗುರಿಯು ಕೇವಲ ಒಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆಯುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಉಜ್ವಲಗೊಳಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರುವುದಾಗಿದೆ. ಬನ್ನಿ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕನಸಿನ ಸದೃಢ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಕಟ್ಟೋಣ.

ಶುಭ ಹಾರೈಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ,
ಶರತ್ ಕುಮಾರ್ ಎಸ್
ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, Insights IAS | Insta KAS

ಪರಿವಿಡಿ

ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು – 3

1. ಕೊಳವೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ (PNG) ಬಳಕೆಗೆ ಭಾರತದ ಉತ್ತೇಜನ
2. ಗುಜರಾತಿನ ಸಾನಂದ್: ಭಾರತದ ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ ಹಬ್
3. ವಿದೇಶಿ ದೇಣಿಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2026
4. ಒಪೆಕ್ ಪ್ಲಸ್ (OPEC+)
5. ಆದಿತ್ಯ–ಎಲ್1 ಮಿಷನ್
6. ಭಾರತ ಜನಜಾತಿ (ಬುಡಕಟ್ಟು) ಉತ್ಸವ–2026
7. ನಮೋ ಡ್ರೋನ್ ದೀದಿ
8. ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ
9. ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ "ಸುಂದರಬನ್ಸ್"
10. ಸೂಚಕ ಪ್ರಭೇದಗಳು (Sentinel Species)

ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ – 13

1. ಕರ್ನಾಟಕ ಸೈಬರ್ ಭದ್ರತಾ ನೀತಿ–2024
2. ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ಜೈವಿಕ ಉದ್ಯಾನವನ (BBP)
3. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೊದಲ ನೀರಿನ ಚಿಲುಮೆ (ಬುಗ್ಗೆ) ಗಣತಿ
4. CALM - ಬ್ರೈನ್ ಉಪಕ್ರಮ
5. KSRTC ಗೆ ಸ್ಕೋಚ್ (SKOCH)
6. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2025
7. ಉಡಾನ್ (UDAN) ಯೋಜನೆ
8. ಉಪಶಮನಕಾರಿ ಆರೈಕೆ: ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ರಚನೆ
9. KSRTC ಗೆ ವಿಶ್ವ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (HRD) ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2026
10. ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನ
11. ಎತ್ತಿನಹೊಳೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆ
12. ಇ–ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ: ಕರ್ನಾಟಕ 2ನೇ ಸ್ಥಾನ
13. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ (KPCL)
14. ಇ–ಸ್ವತ್ತು 2.0 (e-Swathu 2.0)
15. ಜಾಗತಿಕ ನಾವೀನ್ಯತಾ ಮೈತ್ರಿಕೂಟ 2.0 (GIA 2.0)
16. ಯಾಣದ ಗುಹೆಗಳು – ಭೂ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣ
17. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು, 2025–26
18. ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ: ಸಣ್ಣ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಜಲ–ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ ನಿರ್ಮಾಣ
19. ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ನೀತಿ, 2020–26
20. ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ನೀತಿ, 2020–26
21. ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ ನಾಲ್ಕು ಚಿರತೆಗಳ ಆಗಮನ
22. ಕೆ.ಸಿ. ವ್ಯಾಲಿ ಯೋಜನೆ

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುದ್ದಿಗಳು – 22

1. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿ (UNSC)
2. ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಚೀನಾದ 'ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಹೆಸರು'ಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ಭಾರತ
3. ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕ್ವಾಡ್ (BRICS and QUAD)
4. AZEC ಪ್ಲಸ್ ಮತ್ತು ಕಡಲ ಭದ್ರತೆ
5. "ಹಳದಿ ರೇಖೆ" ('Yellow Line') – ಇಸ್ರೇಲ್ ಮತ್ತು ಲೆಬನಾನ್ ನಡುವೆ
6. ಭಾರತ–ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಒಪ್ಪಂದ, 1987
7. ದ್ರುಝ್ಬಾ ತೈಲ ಕೊಳವೆಮಾರ್ಗ
8. GlobE ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್
9. ಪರಮಾಣು ಒಪ್ಪಂದದಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಇರಾನ್ ಚಿಂತನೆ
10. ಅರಬ್ ಲೀಗ್ (Arab League)

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುದ್ದಿಗಳು – 26

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ -26

1. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಂಧನದಲ್ಲಿನ ಸಾವುಗಳು
2. ಶಬರಿಮಲೆ ಪ್ರಕರಣ: ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವಿಚಾರಣೆ
3. "ಭವಸಾಗರ ಮತ್ತು MACS" : ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಾಖಲೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕಾರ
4. ಸಿಂಧಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ
5. ಭಾರತದ ಹೊಸ ಗಡಿಪಾರು ನೀತಿ
6. ನದಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆ
7. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಯೋಗ (NMC)
8. 18ನೇ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ದಿನ
9. ಪಿತೃತ್ವ ರಜೆ (Paternity Leave)
10. ಜನಗಣತಿ (Census), 2027
11. 2011 ರ ಜನಗಣತಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಲೋಕಸಭಾ ಸ್ಥಾನಗಳ ಮರುಹಂಚಿಕೆ

ಆರ್ಥಿಕತೆ -31

1. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು
2. ದಿವಾಳಿತನ ಮತ್ತು ದಿವಾಳಿಕೊರತನ ಸಂಹಿತೆ ಮಸೂದೆ, 2026
3. ಜನ್ ವಿಶ್ವಾಸ್ (ನಿಬಂಧನೆಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2026
4. ಕರ್ ಸಾಥಿ (Kar Saathi) – ನೇರ ತೆರಿಗೆ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು AI ಆಧಾರಿತ ಚಾಟ್‌ಬಾಟ್ ವೇದಿಕೆ
5. ಖರೀದಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರ ಸೂಚ್ಯಂಕ (PMI) – S&P ಸಂಸ್ಥೆ
6. ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಅನಿಲೀಕರಣ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ ಯೋಜನೆ
7. ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಬಂದರುಗಳು ಸರಕು ಸಾಗಣೆ ಗುರಿಯನ್ನು ಮೀರಿಸಿವೆ
8. ಮಂದಗತಿಯ ಹಣದುಬ್ಬರ (Stagflation)
9. ಸಾಲ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ
10. "ಮಣ್ಣಿನ ಸಖಿಯರು"– ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಸುಧಾರಿಸಲು
11. P&K ರಸಗೊಬ್ಬರ ಸಬ್ಸಿಡಿ: ಶೇ. 12ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳ
12. ಕೌಶಲ್ಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ನಿಧಿ (Skills Outcomes Fund)
13. ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೆಪೋ ದರ (ಶೇ. 5.25) ಮುಂದುವರಿಕೆ : RBI
14. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ (e-NAM)
15. "ಮೆಮ್‌ಫ್ಲೇಶನ್" (Memflation) : ಮೆಮೊರಿ ಬೆಲೆ ಹಣದುಬ್ಬರ
16. "ಜೊನ್ನಗಿರಿ"– ಭಾರತದ ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡ–ಪ್ರಮಾಣದ ಖಾಸಗಿ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಯೋಜನೆ
17. ಭಾರತೀಯ ಮಾನದಂಡಗಳ ಕಾರ್ಯಾಲಯ (BIS)
18. PRISM-SG ಪೋರ್ಟಲ್

19. ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು : ಭಾರತದ ಕಾಫಿ ರಫ್ತಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ
20. ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ 14ನೇ ಸಚಿವ ಸಮ್ಮೇಳನ

ಯೋಜನೆಗಳು -39

1. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಆವಾಸ ಯೋಜನೆ – ಗ್ರಾಮೀಣ (PMAY-G)
2. ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ ಆರಂಭವಾಗಿ 11 ವರ್ಷ
3. ಸ್ಮೈಲ್ ಯೋಜನೆ (SMILE Scheme)
4. ಅಟಲ್ ಪಿಂಚಣಿ ಯೋಜನೆ (APY)

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ -40

1. ಕ್ಯೂಡೆಂಗಾ (Qdenga - TAK-003) - ಡೆಂಗ್ಯೂ ಲಸಿಕೆ
2. "GLP-1 ಔಷಧಿ" – ಮಧುಮೇಹ ಮತ್ತು ಬೊಜ್ಜು ಚಿಕಿತ್ಸೆ
3. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆಹಾರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ FSSAI ಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ
4. ಕೋನ್ಯಾಕ್ ನಾಗಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್–ನಿರೋಧಕ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು
5. ವಿಶ್ವ ಕ್ಷಯರೋಗ ದಿನ

ಭೂಗೋಳ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ -43

1. ಬಾಬ್–ಅಲ್–ಮಂದೇಬ್ ಜಲಸಂಧಿ
2. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ (SWM) ನಿಯಮಗಳು, 2026
3. ರೈಸ್ಸ್ ತಿಮಿಂಗಿಲ (Rice's Whale)
4. E–20 ಪೆಟ್ರೋಲ್ (E20 Petrol)
5. ಭಾರತದ ಬಹು–ವಿಪತ್ತು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ನಿರ್ಧಾರ ಸಹಾಯಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (MHEW-DSS)
6. ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ
7. ಪವನ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ–ಭಾರತ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಧನೆ
8. ಟಾರ್ ಬಾಲ್ (Tar Balls) ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು
9. ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಸರೋವರಗಳ ಅವನತಿ
10. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೈಡ್ರೋಫ್ಲೋರೋಕಾರ್ಬನ್ ಗಳ (HFCs) ಹಂತಹಂತವಾದ ಕಡಿತ
11. COP – 33 ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ, 2028: ಭಾರತ ಆತಿಥ್ಯ ವಹಿಸಲು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಹಿಂಪಡೆತ
12. ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಕರಡು ಯೋಜನೆ
13. ಹಿಮ್ ಸರೋವರ (HIM SAROVAR) ಯೋಜನೆ
14. ಘಗ್ಗರ್ ನದಿ
15. ಅಂಡಮಾನ್ ಸಮುದ್ರ
16. ಇಂಗಾಲದ ಗಡಿ ಸಮನ್ವಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ (CBAM)
17. ಸಾಗರದ ಉಷ್ಣ ಅಲೆಗಳು
18. ಅಮೆಜಾನ್ ಮಳೆಕಾಡುಗಳು
19. ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಕೇರಳದ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ನಾವೀನ್ಯತೆ
20. ಶಾಹ್ತೂಷ್ ಉಣ್ಣೆ (Shahtoosh Wool)
21. ಭಾರತದ ಬಾವಲಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ವರದಿ, 2024–25
22. ಒಡಿಶಾ: 'ಕಡಲ–ವಲಯದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಯೋಜನೆ' ಆರಂಭಿಸಿದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಾಜ್ಯ
23. ಲುಂಪೊಂಗ್‌ಡೆಂಗ್ ದ್ವೀಪ (Lumpong-deng Island) - ಮೇಘಾಲಯ
24. "ಶೇಖಾ ಜೀಲ್ ಪಕ್ಷಿಧಾಮ" (ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ): 99ನೇ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ
25. ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಉಪಕ್ರಮ (Dolphin Friends Initiative)
26. ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾದ ಕೊಡುಗೆಗಳು, 2031–2035
27. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಲಿವ್ ರಿಡ್ಲೆ ಕಡಲಾಮೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ
28. ಕೆಂಪು–ಕಿರೀಟದ ಛಾವಣಿ ರೀತಿಯ ಚಿಪ್ಪಿನ ಆಮೆ (Red-Crowned Roofed Turtle)
29. ಪಿಎಂ ಇ–ಡ್ರೈವ್ (PM e-DRIVE) ಯೋಜನೆ
30. ಜೊಜಿಲಾ ಕಣಿವೆ ಮಾರ್ಗ (Zojila Pass)
31. ಪಿಎಂ–ಕುಸುಮ್–2.0 (PM-KUSUM 2.0)

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ -58

1. ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಉತ್ತೇಜನ ಮತ್ತು ಅನುಮೋದನಾ ಕೇಂದ್ರ (IN-SPACe)
2. ಅಮೋನಿಯಂ ನೈಟ್ರೇಟ್
3. ಬಯೋನೆಸ್ಟ್ (BioNEST)
4. ಪರಮಾಣು ಇಂಧನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸಾಧನೆ
5. "ಮಿಷನ್ MITRA" – ಇಸ್ರೋ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆ
6. ಲೂನಾರ್ ರಿಂಗ್ ಯೋಜನೆ – ಜಪಾನ್
7. ಗ್ಲುಫೋಸಿನೇಟ್ (Glufosinate) – ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಕಳೆನಾಶಕ
8. ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಜಾಗೃತಿ ವರದಿ, 2025 (ISSAR-2025)
9. ಆರ್ಟೆಮಿಸ್ 2 ಮಿಷನ್ (Artemis 2 Mission) – ನಾಸಾ

ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ -62

1. ಸಮ್ರಾಟ್ ಸಂಪ್ರತಿ
2. ಬಾಬು ಜಗಜೀವನ್ ರಾಮ್
3. ಎಲಿಫೆಂಟಾ ಗುಹೆಗಳು
4. ವಿನಾಯಕ ದಾಮೋದರ ಸಾವರ್ಕರ್
5. ಮಹಾತ್ಮ ಜ್ಯೋತಿರಾವ್ ಫುಲೆ
6. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಜಯಂತಿ
7. "ಬಸವೇಶ್ವರ" – ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಾಯಕ
8. ಆದಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ
9. ವಿಶ್ವ ಬೌದ್ಧ ಶಾಂತಿ ಸಮ್ಮೇಳನ, 2026

ರಕ್ಷಣೆ - 66

1. E-3 ಸೆಂಟ್ರಿ – ವಾಯುಗಾಮಿ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (AWACS)
2. "INS ತಾರಗಿರಿ": ನೀಲಗಿರಿ–ವರ್ಗದ ರಹಸ್ಯಗಾಮಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿತ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಯುದ್ಧನೌಕೆ
3. INS ಅರಿಧಮನ್ : ಅರಿಹಂತ್–ವರ್ಗದ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ
4. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಚೇತಕ್ – BRO
5. ಕೇಂದ್ರೀಯ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆಗಳು (CAPF's)
6. 9ನೇ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಸಮ್ಮೇಳನ
7. ಆಪರೇಷನ್ ನಮ್ಖೋರ್ (Operation Numkhor)
8. ಟ್ರಾಲ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ (TRAWL Assembly) – ನೆಲಬಾಂಬ್ ತೆರವು ವ್ಯವಸ್ಥೆ
9. "ತುಂಗುಸ್ಕಾ" ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ಷಿಪಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
10. ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಗೆ 3 ಮುಂಚೂಣಿ ಯುದ್ಧನೌಕಾ ವೇದಿಕೆಗಳ ಹಸ್ತಾಂತರ.

ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು - 70

ಕ್ರೀಡಾ ಸುದ್ದಿಗಳು - 73

ದಿನಾಚರಣೆಗಳು - 81

ಸೇನಾಭ್ಯಾಸಗಳು - 83

ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳು & ವರದಿಗಳು - 83

ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಲೇಖಕರು - 84

ಇತರೆ ಸುದ್ದಿಗಳು - 84

ಅಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು (MCQ's) - 87

ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು

ಕೊಳವೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ (PNG)

ಬಳಕೆಗೆ ಭಾರತದ ಉತ್ತೇಜನ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

ಆಮದು ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು, ಇಂಧನ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಇಂಧನಗಳ ಬಳಕೆಯತ್ತ ಸಾಗಲು ಭಾರತವು ಕೊಳವೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ (PNG) ಸಂಪರ್ಕಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ವೇಗಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಅನಿಲಗಳ ವಿಧಗಳು:

ದ್ರವೀಕೃತ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಅನಿಲ (LPG):

ಅನಿಲಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ: ಪ್ರೊಪೇನ್ ಮತ್ತು ಬ್ಯೂಟೇನ್

ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ: ಇದನ್ನು ಸಾಧಾರಣ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ ದ್ರವರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಿಲಿಂಡರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಳಕೆ: ಇದನ್ನು ಗೃಹಬಳಕೆಯ **ಅಡುಗೆ, ನೀರು ಕಾಯಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ-ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ** ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷಣ: ಇದು **ಗಾಳಿಗಿಂತ ಭಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ;** ಆದ್ದರಿಂದ ಸೋರಿಕೆಯಾದರೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಶೇಖರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಕೊಳವೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ (PNG):

- **ಅನಿಲಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ:** ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ 'ಮಿಥೇನ್'.

- **ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ:** ನೆಲದಡಿಯ ಕೊಳವೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅನಿಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿತರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಬಳಕೆ:** ವಸತಿ ಸಮುಚ್ಚಯಗಳ **ಅಡುಗೆಕೋಣೆಗಳು, ವಾಣಿಜ್ಯ ಅಡುಗೆ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ** ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಲಕ್ಷಣ:** ನಿರಂತರ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ;ಆದ್ದರಿಂದ **ಯಾವುದೇ ಸಿಲಿಂಡರ್ ಸಂಗ್ರಹಣೆ** ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಂಕುಚಿತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ (CNG):

- **ಅನಿಲಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ:** ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ 'ಮಿಥೇನ್'.

- **ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ:** ಇದನ್ನು **ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ (200–250 bar) ಸಂಕುಚಿತಗೊಳಿಸಿ** ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಬಳಕೆ:** ಇದನ್ನು ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ (ಕಾರು, ಬಸ್, ರಿಕ್ಷಾ) ಮತ್ತು **ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ದಹನ** ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಲಕ್ಷಣ:** ಇದು ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಅಥವಾ ಡೀಸೆಲ್‌ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಲಿನ್ಯಮುಕ್ತವಾಗಿ ದಹನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ದ್ರವೀಕೃತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ (LNG):

ಅನಿಲಗಳ ಸಂಯೋಜನೆ:– ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ 'ಮಿಥೇನ್'.

- **ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ:**– ಸಾಗಾಣಿಕೆಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ದ್ರವರೂಪಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಸುಮಾರು -160^0 **ತಾಪಮಾನಕ್ಕೆ** ತಂಪುಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಬಳಕೆ:** ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗದ ಮೂಲಕ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲವನ್ನು ದೂರದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ಮತ್ತು **ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ** ಇದನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೊಳವೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲದ (PNG) ಕಡೆಗೆ ಭಾರತದ ಒಲವು:

- **ಆಮದು ಅವಲಂಬನೆ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಲು:**– ಭಾರತವು ತನ್ನ LPG ಅಗತ್ಯತೆಯ ಸುಮಾರು 60% ರಷ್ಟನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲು ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ & ಹಾರ್ಮುಜ್ ಜಲಸಂಧಿಯಂತಹ ಮಾರ್ಗಗಳು ಭೂ-ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿವೆ.
- **ಸರಕು ಸಾಗಣೆ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ:**– ಸಿಲಿಂಡರ್ ಸಾಗಾಟ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ:**– ಜಾಗತಿಕ ತೈಲ ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುವ ಎಲ್‌ಪಿಜಿ (LPG) ಬೆಲೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಪಿಎನ್‌ಜಿ (PNG) ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- **ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲವು ಎಲ್‌ಪಿಜಿಗಿಂತ (LPG) ಹೆಚ್ಚು ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತದೆ:**– ಇದು ಕಡಿಮೆ ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕಗಳು ಮತ್ತು ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.

ಗುಜರಾತಿನ ಸಾನಂದ್: ಭಾರತದ ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ ಹಬ್

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರು ಗುಜರಾತಿನ ಸಾನಂದ್‌ನಲ್ಲಿ **'ಕೇನ್ಸ್ ಸೆಮಿಕಾನ್'** ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅರೆವಾಹಕ (ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್)ಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷಾ ಘಟಕವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು.
- ಈ ಯೋಜನೆಯು **"ಇಂಡಿಯಾ ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ ಮಿಷನ್"** (ISM)ನ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಭಾರತವನ್ನು **ಜಾಗತಿಕ ಅರೆವಾಹಕ (ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್) ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ** ಮಾಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ.
- ಜಾಗತಿಕ ಅರೆವಾಹಕ ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಾನಂದ್ ಅನ್ನು ಒಂದು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿ ರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇಂಡಿಯಾ ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ ಮಿಷನ್ (ISM):

ಪ್ರಾರಂಭ:–
ಡಿಸೆಂಬರ್ 2021

ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ:–
ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯ (MeitY).

ಉದ್ದೇಶ:– **ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರವಾದ ಅರೆವಾಹಕ ಮತ್ತು ಪರದೆ (display)ಗಳ ಸಮಗ್ರ ಪೂರಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.**

ಇಂಡಿಯಾ ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ ಮಿಷನ್ 2.0 (ISM 2.0):

ಇದನ್ನು 2026–27ರ ಕೇಂದ್ರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಅರೆವಾಹಕಗಳ ಸಮಗ್ರ ಪೂರಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಇದು ಅರೆವಾಹಕ ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳು:

- **ಚಿಪ್ ವಿನ್ಯಾಸ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಯೋಜನೆ (DLI Scheme):** ಚಿಪ್ ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಅಪ್‌ಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಬೆಂಬಲ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ – ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ PLI ಯೋಜನೆ:** ಇದು ಮೊಬೈಲ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಬೇಡಿಕೆಯ ಆಧಾರಿತ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಚಿಪ್–ಟು–ಸ್ಟಾರ್ಟ್‌ಅಪ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ:** 300ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ **EDA ಉಪಕರಣಗಳು** ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನಾ ನಿರ್ಮಾಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಇದು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಖನಿಜಗಳ ಮಿಷನ್ ಮತ್ತು ವಿರಳ ಭೂ ಧಾತುಗಳ ಕಾರಿಡಾರ್ (Rare Earth Corridor):** ಚೀನಾ ಹಾಗೂ ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ 'ಫ್ಯಾಬ್' (Fabs) ಘಟಕಗಳಿಗಾಗಿ ತೈವಾನ್ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದು.

ಜಾಗತಿಕ ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಸ್ಥಾನಮಾನ:

ಅಮೆರಿಕ ನೇತೃತ್ವದ 'ಪ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸಿಲಿಕಾ' ಉಪಕ್ರಮ:–
ಈ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ **ಭಾರತದ ಸದಸ್ಯತ್ವವು** ಅರೆವಾಹಕ ಮತ್ತು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯಂತಹ (AI) ನಿರ್ಣಾಯಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿಯನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಪ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸಿಲಿಕಾ ಉಪಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

ಉದ್ದೇಶ: ನಿರ್ಣಾಯಕ ಖನಿಜಗಳಿಂದ ಸುಭದ್ರ, ಸಮೃದ್ಧ ಮತ್ತು ನಾವೀನ್ಯತೆ ಆಧಾರಿತ **ಸಿಲಿಕಾನ್ ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಅಮೆರಿಕ ನೇತೃತ್ವದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಉಪಕ್ರಮ** ಇದಾಗಿದೆ.

ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು: ಜಪಾನ್, ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯಾ, ಸಿಂಗಾಪುರ, ನೆದರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್, ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್, ಇಸ್ರೇಲ್, ಯುನೈಟೆಡ್ ಅರಬ್ ಎಮಿರೇಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ.

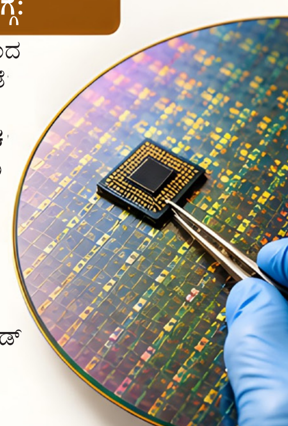

ವಿದೇಶಿ ದೇಣಿಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2026

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ವಿದೇಶಿ ದೇಣಿಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣ (FCRA) ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ, 2026 ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೇರಳ ವಿಧಾನಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ವಿವಾದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ವಿದೇಶಿ ದೇಣಿಗೆ (ನಿಯಂತ್ರಣ) ಕಾಯ್ದೆ (FCRA)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶ : ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿನ **ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (NGOs) ಮತ್ತು ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು** ವಿದೇಶಿ ನಿಧಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಕಾನೂನಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯವು (MoHA) ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ವಿದೇಶಿ ದೇಣಿಗೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ, ಸಾರ್ವಭೌಮತೆ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

FCRA (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2026 ರ ಪ್ರಮುಖ ನಿಬಂಧನೆಗಳು:

01 ವಿದೇಶಿ ನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೊಸ ನಿಯೋಜಿತ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

NGO ಒಂದರ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದರೆ, ಒಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ ನೋಂದಣಿ ಅವಧಿ ಮುಗಿದು ನವೀಕರಣಗೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಈ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅದರ ಎಲ್ಲಾ ವಿದೇಶಿ ನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು (ವಿದೇಶಿ ಹಣದಿಂದ ಖರೀದಿಸಿದ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಅಥವಾ ಉಪಕರಣಗಳು) ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶಾಶ್ವತ ಸ್ವಾಧೀನ:- ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲಮಿತಿಯೊಳಗೆ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸದಿದ್ದರೆ, ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಇತರ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದು.

02 ಪ್ರಮುಖ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ

ಈ ಮಸೂದೆಯು "**ಪ್ರಮುಖ ಪದಾಧಿಕಾರಿ**" ಎಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದು, ಇದು ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪಾಲುದಾರರು, ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

03 ನೋಂದಣಿಯ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಮುಕ್ತಾಯ

ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ:- FCRA ನೋಂದಣಿಯ ಅವಧಿ ಮುಗಿದು ನವೀಕರಣಗೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ನವೀಕರಣ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ, ನೋಂದಣಿಯು ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತವಾಗಿ ರದ್ದಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಕಾಲಮಿತಿ:- ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಾವು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ವಿದೇಶಿ ಹಣವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಮಸೂದೆಯು ನಿಗದಿತ ಕಾಲಮಿತಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

04 ತನಿಖೆ ಮತ್ತು ದಂಡನೆಗಳ ಕುರಿತಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ: FCRA ಸಂಬಂಧಿತ ದೂರಿನ ಮೇಲೆ ತನಿಖೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೊದಲು **ಸ್ಥಳೀಯ ಪೊಲೀಸ್ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು** ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕು.

ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು 5 ವರ್ಷಗಳಿಂದ 1 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಳಿಕೆ: FCRA ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ದಂಡದ ನಿಯಮಗಳು ಮುಂದುವರಿಯಲಿದ್ದು, ನೀಡಲಾಗುವ ಗರಿಷ್ಠ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಒಪೆಕ್ ಪ್ಲಸ್ (OPEC+)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

ಜಾಗತಿಕ ಇಂಧನ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, **ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ರಫ್ತು ಮಾಡುವ ದೇಶಗಳ ಸಂಘಟನೆಯು** (OPEC) ತನ್ನ ತೈಲ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ದಿನಕ್ಕೆ 206,000 ಬ್ಯಾರೆಲ್‌ಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.

ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ರಫ್ತು ಮಾಡುವ ದೇಶಗಳ ಸಂಘಟನೆ (OPEC)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **OPEC ಪೂರ್ಣ ರೂಪ:– ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ರಫ್ತು ಮಾಡುವ ದೇಶಗಳ ಸಂಘಟನೆ** (**OPEC- The Organization of the Petroleum Exporting Countries) ಒಂದು ಕಾಯಂ ಅಂತರ–ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.** ಇದನ್ನು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1960 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ **ಬಾಗ್ದಾದ್ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ** ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಸಂಸ್ಥಾಪನ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು:– ಇರಾನ್, ಇರಾಕ್, ಕುವೈತ್, ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ ಮತ್ತು ವೆನೆಜುವೆಲಾ.**
- **ಪ್ರಸ್ತುತ OPECನ 12 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿವೆ:–** ಅಲ್ಜೀರಿಯಾ, ಕಾಂಗೋ, ಈಕ್ವಟೋರಿಯಲ್ ಗಿನಿಯಾ, ಗ್ಯಾಬೊನ್, ಇರಾನ್, ಇರಾಕ್, ಕುವೈತ್, ಲಿಬಿಯಾ, ನೈಜೀರಿಯಾ, ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ, ಯುನೈಟೆಡ್ ಅರಬ್ ಎಮಿರೇಟ್ಸ್ (UAE) ಮತ್ತು ವೆನೆಜುವೆಲಾ.
- **ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:–** ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾದ ವಿಯೆನ್ನಾ.
- ಒಪೆಕ್ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಪ್ರಪಂಚದ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ **ತೈಲ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳಲ್ಲಿ 80% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲನ್ನು** ಹೊಂದಿವೆ.

- ಒಪೆಕ್ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಪ್ರಪಂಚದ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ತೈಲ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳಲ್ಲಿ **80% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲನ್ನು** ಹೊಂದಿವೆ.

- ಒಪೆಕ್ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ವಿಶ್ವದ ಒಟ್ಟು ಕಚ್ಚಾ ತೈಲದ ಶೇ. 40% ರಷ್ಟನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 60% ರಷ್ಟು ರಫ್ತು ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ಒಪೆಕ್ ಪ್ಲಸ್ (OPEC+)ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಒಪೆಕ್ ಸಂಘಟನೆಯು **2016 ರಲ್ಲಿ,** ಇತರ ತೈಲ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಮೈತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಪೆಕ್ ಪ್ಲಸ್ (OPEC+) ಅನ್ನು ರಚಿಸಿತು.
- **OPEC+10 ಒಪೆಕ್‌ಯೇತರ ಪಾಲುದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಗುಂಪಾಗಿದೆ:** ಅವುಗಳೆಂದರೆ, ಅಜೆರ್ಬೈಜಾನ್, ಬಹ್ರೇನ್, ಬ್ರೂನಿ, ಕಜಕಿಸ್ತಾನ್, ಮಲೇಷ್ಯಾ, ಮೆಕ್ಸಿಕೋ, ಒಮಾನ್, ರಷ್ಯಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಸುಡಾನ್ ಮತ್ತು ಸುಡಾನ್ ದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಆದಿತ್ಯ–ಎಲ್1 ಮಿಷನ್

‘ಆದಿತ್ಯ–ಎಲ್1 ಮಿಷನ್’ನ ಬಗ್ಗೆ:

ಆದಿತ್ಯ–ಎಲ್1 (Aditya-L1) ಮಿಷನ್ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು, ಭಾರತೀಯ ಸೌರ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮುದಾಯದಿಂದ **ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು** (ISRO) ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದೆ.

ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ–ಆಧಾರಿತ ವೀಕ್ಷಣಾಲಯವಾಗಿದೆ: ಇದನ್ನು PSLV-C57 ಉಡಾವಣಾ ವಾಹನದ ಮೂಲಕ ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

- **ಗಮನಿಸಿ:** ಈ ಸೌರ ಮಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ನೌಕೆಯು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಸೂರ್ಯನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣದ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹ ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ವೀಕ್ಷಣಾಲಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

- **ಲಾಗ್ರೇಂಜ್ ಪಾಯಿಂಟ್ 1 (L1) ಸುತ್ತಲಿನ ಹ್ಯಾಲೊ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ:** ಭೂಮಿ & ಸೂರ್ಯನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಭೂಮಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು **1.5 ದಶಲಕ್ಷ ಕಿ.ಮೀ** ದೂರದಲ್ಲಿರುವ L1 ಬಿಂದುವಿನ ಸುತ್ತಲಿನ ಹ್ಯಾಲೊ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನೌಕೆಯನ್ನು ಇರಿಸಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಮಿಷನ್‌ನ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- ಈ ಮಿಷನ್ ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ವಾತಾವರಣವಾದ **ವರ್ಣಗೋಳ ಮತ್ತು ಕೊರೊನದ** ಚಲನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದರ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
- ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಹವಾಮಾನವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅಂಶಗಳು, ಸೌರ ಮಾರುತದ ಮೂಲ, ಸಂಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಚಲನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಸಹ ಇದು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ.

ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಇತರ ಮಿಷನ್‌ಗಳು

ಮಿಷನ್	ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಸ್ಥೆ	ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣ
ಪಾರ್ಕರ್ ಸೋಲಾರ್ ಪ್ರೋಬ್ (2018)	ನಾಸಾ (NASA)	2018 ರಲ್ಲಿ ಉಡಾವಣೆಗೊಂಡು ಈಗಾಗಲೇ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯನ **ಕೊರೋನಾ ಭಾಗವನ್ನು “ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದ” ಮೊದಲ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನೌಕೆಯಾಗಿದೆ.** ಆದರೆ ಇದು ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಬೇರೆಡೆಗೆ ಮುಖಮಾಡಿ ತನ್ನ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತದೆ.
ಸೋಲಾರ್ ಆರ್ಬಿಟರ್ (2020)	ಐರೋಪ್ಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಸ್ಥೆ (ESA) & ನಾಸಾ (NASA)	**ಸೂರ್ಯನ ಧ್ರುವಗಳ** (Poles) ಉನ್ನತ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
ಪಂಚ್ (PUNCH)	ನಾಸಾ (NASA)	**ಕೊರೋನಾ** ಹೇಗೆ ಸೌರ ಗಾಳಿಯಾಗಿ ರೂಪಾಂತರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ನಾಲ್ಕು ಸಣ್ಣ ಉಪಗ್ರಹಗಳ ಸಮೂಹವಾಗಿದೆ.
ASO-S (ಕೌಫು–1) (2022)	ಚೀನಾ (CNSA)	2022 ರಲ್ಲಿ ಉಡಾವಣೆಗೊಂಡು, **ಸೂರ್ಯನ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಸೌರ ಜ್ವಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೊರೋನಲ್ ಮಾಸ್ ಇಜೆಕ್ಷನ್**ಗಳು (CMEs) ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
ಹೀಲಿಯೋಸ್–2 (Helios-2)	ನಾಸಾ (NASA) ಮತ್ತು ಅಂದಿನ ಪಶ್ಚಿಮ ಜರ್ಮನಿ	ಈ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಜಂಟಿ ಉದ್ಯಮವಾದ ಇದು ಸೌರ ಶೋಧಕವನ್ನು, ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲ್ಮೈಯ ಸೌರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು 1976 ರಲ್ಲಿ ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು.
ಸೋಹೋ (SOHO) (1995)	ಐರೋಪ್ಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಸ್ಥೆ (ESA) & ನಾಸಾ (NASA)	1995 ರಲ್ಲಿ ಉಡಾವಣೆಗೊಂಡು **L1 ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ** ಇದೆ. ಎರಡು ದಶಕಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಸೂರ್ಯನ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಹಳೆಯ ವೀಕ್ಷಣಾಲಯವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತ ಬುಡಕಟ್ಟು ಉತ್ಸವ-2026

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 'ಭಾರತ ಬುಡಕಟ್ಟು ಉತ್ಸವ–2026' ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿದೆ.

ಇದು **ಕೇಂದ್ರ ಬುಡಕಟ್ಟು ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ** ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು **ಭಾರತೀಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಹಕಾರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಒಕ್ಕೂಟ** (TRIFED) ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದ್ದೇಶ: 19 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನಡೆದ ಈ ಉತ್ಸವವು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಇರುವ **ಬುಡಕಟ್ಟು ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು, ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳನ್ನು** (SHGs) ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ, ಭಾರತದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

ಕರ್ನಾಟಕವು ಸುಮಾರು **50 ಅಧಿಸೂಚಿತ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ** (ST) ನೆಲೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇವರು 2011 ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. 6.95% ರಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸಮುದಾಯಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ **ಬಳ್ಳಾರಿ, ರಾಯಚೂರು, ಮೈಸೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ** ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು

- **ನಾಯ್ಕಡ/ ನಾಯಕ /ಬೇಡರ /ಬೇಡ / ವಾಲ್ಮೀಕಿ:** ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದು, ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಇವರು ಯೋಧ ಮತ್ತು ಬೇಟೆಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

- **ಗೋಂಡ:** ಇವರು ರಾಜ್ಯದ ಎರಡನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದವರಾಗಿದ್ದು, ಇವರು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೀದರ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದಂತಹ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ.

- **ಜೇನು ಕುರುಬ:** ಇವರ ಹೆಸರೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಇವರು "ಜೇನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಜನ"ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಜೇನುತುಪ್ಪವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಇವರಿಗಿರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಇದು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

- **ಸೋಲಿಗ /ಶೋಲಗ:** ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ **ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ** ನೆಲೆಸಿರುವ ಇವರು ಅರಣ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು **'ಸ್ಥಳಾಂತರ ಬೇಸಾಯ'** ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

- **ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿ:** ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಇವರು ಅರೆ–ಅಲೆಮಾರಿ **"ಪಕ್ಷಿ ಬೇಟೆಗಾರರು"** ಆಗಿದ್ದಾರೆ (ಹಕ್ಕಿ ಎಂದರೆ ಪಕ್ಷಿ, ಪಿಕ್ಕಿ ಎಂದರೆ ಹಿಡಿಯುವುದು). ಇವರು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಯೋಧ ಕುಲಗಳೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

- **ಸಿದ್ಧಿ:** ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ **ಆಫ್ರಿಕಾ ಮೂಲದ** ವಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗೀಯ ಗುಂಪಾಗಿದೆ ಇವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ & ಇವರು **"ಡಮಾಮಿ"** ಎಂಬ ಕೌದಿ ಕಲೆಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

- **ಕೊರಗ:** ಇವರನ್ನು **'ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದುರ್ಬಲವಾಗಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಗುಂಪು'** (PVTG) ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉಡುಪಿ & ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಂತಹ ಕರಾವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬುಟ್ಟಿ ಹೆಣೆಯುವವರು & ಡೋಲು ಬಾರಿಸುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

- **ಯೆರವಾ:** ಇವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಗು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾಗಿರುವ ಇವರು ಈಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ **ಕಾಫಿ ಮತ್ತು ಚಹಾ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ** ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ನಮೋ ಡ್ರೋನ್ ದೀದಿ ಯೋಜನೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕೇಂದ್ರ ನಾಗರಿಕ ವಿಮಾನಯಾನ ಸಚಿವಾಲಯದ ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಒಟ್ಟು 1,094 ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ (SHG) ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಡ್ರೋನ್ ಪೈಲಟ್‌ಗಳಾಗಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ನಮೋ ಡ್ರೋನ್ ದೀದಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

ಪ್ರಾರಂಭ: 2023

ಗುರಿ: ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು "ಕೃಷಿ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ" ಉದ್ಯಮಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದು.

ಉದ್ದೇಶ: 2024 ಮತ್ತು 2026 ರ ನಡುವೆ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ (SHGs) 15,000 ಡ್ರೋನ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

ಹಣಕಾಸು ನೆರವು: ಇದೊಂದು ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಭರಿಸುತ್ತದೆ.

ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ: ಕೇಂದ್ರ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ.

ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ: ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ನುರಿತ **ಡ್ರೋನ್ ಪೈಲಟ್‌ಗಳು** ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಪೂರೈಕೆದಾರರನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗುವುದು.

ಕೃಷಿ ಆಧುನೀಕರಣ: ನಿಖರ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ **ನ್ಯಾನೋ ಯೂರಿಯಾದಂತಹ** ದ್ರವರೂಪದ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ಸಿಂಪಡಿಸಲು ಡ್ರೋನ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೃಷಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಾಗೂ ರೈತರಿಗಾಗುವ ಆರೋಗ್ಯದ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಜೀವನೋಪಾಯ ಸೃಷ್ಟಿ: ಡ್ರೋನ್ ಬಾಡಿಗೆ ಸೇವೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಕ್ಕೂ **ಕನಿಷ್ಠ ₹1 ಲಕ್ಷಗಳವರೆಗೆ** ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು.

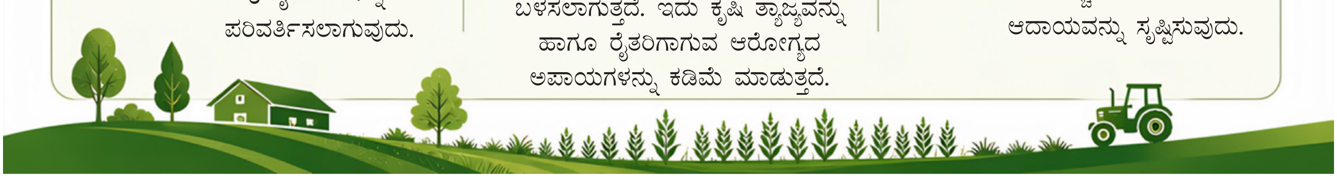

ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ **'ನೇಚರ್'** ನಿಯತಕಾಲಿಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ, 2014 ಮತ್ತು 2022 ರ ನಡುವೆ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ರಾತ್ರಿಯ ಕೃತಕ ಬೆಳಕು **ಶೇ. 16 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.**
- ಉಪ-ಸಹಾರಾ ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಇದರ ತೀವ್ರ ಏರಿಕೆ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು, ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆದಾರರಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿವೆ.

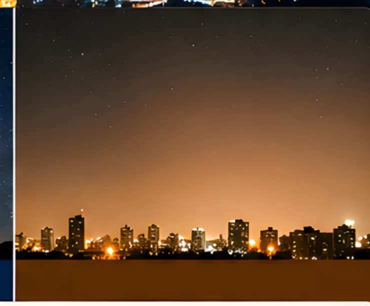

ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:–** ಹೊರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ **ಕೃತಕ ಬೆಳಕಿನ ಅತಿಯಾದ ಅಥವಾ ಅಸಮರ್ಪಕ ಬಳಕೆಯನ್ನು** ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಾನವನ ಆರೋಗ್ಯ, ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಪರಿಣಾಮ:

1. ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು:

ದಿಕ್ಸೂಚಿ:– ಚಲನೆಗಾಗಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಬೆಳಕನ್ನು (ಚಂದ್ರ/ನಕ್ಷತ್ರಗಳು) ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ವಲಸೆ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಡಲ ಆಮೆಯ ಮರಿಗಳು ದಾರಿ ತಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ: ಮಿಂಚುಹುಳುಗಳ ಮಿಲನದ ಸಂಕೇತಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ & ಪ್ರಕಾಶ ಮಾನವಾದ ಮೀನಿ (ಕ್ಲೌನ್‌ಫಿಶ್) ನಂತಹ ಪ್ರಭೇದ ಗಳ ಮೊಟ್ಟೆ ಒಡೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಆಹಾರ ಸರಪಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ವ್ಯತ್ಯಯ: ಮರದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಸುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿ ಕೀಟಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಆಹಾರ ಸರಪಳಿಗಳಲ್ಲಿ (Urban food chains) ತೀವ್ರ ವ್ಯತ್ಯಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಮಾನವನ ಆರೋಗ್ಯ:

ಜೈವಿಕ ಗಡಿಯಾರ (Circadian Rhythm): ದೇಹದ ನೈಸರ್ಗಿಕ 24–ಗಂಟೆಗಳ ನಿದ್ರೆ ಮತ್ತು ಎಚ್ಚರದ ದೈನಂದಿನ ಚಕ್ರವನ್ನು ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೆಲಟೋನಿನ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಕುಸಿತ: ನಿದ್ರೆಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದ ಮೆಲಟೋನಿನ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದು **ನಿದ್ರಾಹೀನತೆ, ತೀವ್ರ ಒತ್ತಡ & ಕೆಲವು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗಳ** (ಉದಾ: ಸ್ತನ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್) ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ನರಸಂಬಂಧಿ ಕಾಯಿಲೆಗಳು: ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ರಾತ್ರಿಯ ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ & **ಆಲ್ಝೈಮರ್** ಕಾಯಿಲೆಯ ಪ್ರಮಾಣದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿವೆ.

3. ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ:

ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ **'ಬಿಲಿಯನ್'**ನಷ್ಟು ಯೂನಿಟ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಅನ್ನು ವ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಇದು **ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲಗಳ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಗೆ** ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಟ್ಟಡ ಸಂಹಿತೆ, 2017:

ಹೊಸ ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಇಂಧನ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಶೇ. 25–50 ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು 'ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಬ್ಯೂರೋ' (BEE) ರೂಪಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಮಾನದಂಡಗಳಾಗಿವೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬೀದಿ ದೀಪ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (SLNP):

ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೀದಿ ದೀಪಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ, ಸ್ಮಾರ್ಟ್ & ಇಂಧನ ಸಮರ್ಥ LED ಬೀದಿ ದೀಪಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲು 2015 ರಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ ಗುರಿ:

ನೈಜ–ಸಮಯದ ಸಂಚಾರ & ಸಮಯದ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬೀದಿದೀಪದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತವಾಗಿ ಹೊಂದಿಸುವ 'ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಬೆಳಕಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ' ಭಾರತದ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ ಗುರಿಯ ಪ್ರಮುಖಾಂಶವಾಗಿದೆ. ಇದು ಬೆಳಕಿನ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ 1986:

ಇದು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಸಮಗ್ರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ "ಸುಂದರಬನ್ಸ್"

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಧ್ಯಯನವೊಂದರ ಪ್ರಕಾರ, ನಿರಂತರ ಪರಿಸರದ ಒತ್ತಡದಿಂದಾಗಿ **ಸುಂದರಬನ್ಸ್‌ನ 10% ರಿಂದ 15% ರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು "ನಿರ್ಣಾಯಕ ಕುಸಿತದ"** ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದೆ, ಅಂದರೆ ಇದು ತನ್ನ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಚೇತರಿಕೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿರುವ ಸುಂದರಬನ್ಸ್

- **ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ:** ಇದು ವಿಶಾಲವಾದ ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾದ **'ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಅರಣ್ಯ'** ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಾದ್ಯಂತ **ಗಂಗಾ, ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ಮತ್ತು ಮೇಘನಾ ನದಿಗಳ** ಮುಖಜ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು

ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣ: 'ಸುಂದರಬನ್ಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು' ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣವೆಂದು 1987 ರಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಜೀವಗೋಳ ಮೀಸಲು ಪ್ರದೇಶ: ಯುನೆಸ್ಕೋ ಇದನ್ನು 'ಜೀವಗೋಳ ಮೀಸಲು' ಪ್ರದೇಶವೆಂದು 2001 ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದೆ.

ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ: ಭಾರತದ ಸುಂದರಬನ್ಸ್ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು 'ರಾಮ್ಸರ್ ಒಪ್ಪಂದದ' ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **'ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶ'** ಎಂದು ಜನವರಿ 2019 ರಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಸಂಕುಲ: ಸುಂದರಬನ್ಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವು 260 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಅಪಾರ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ **ಬಂಗಾಳದ ಹುಲಿ, ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಡಾಲ್ಫಿನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಅಳಿವೆ ಮೊಸಳೆಗಳಿಗೆ** ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ.

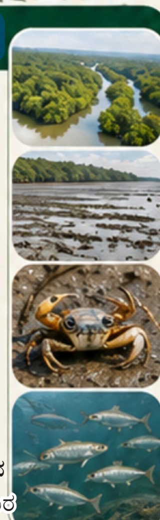

ಸೂಚಕ ಪ್ರಭೇದಗಳು (Sentinel Species)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಜಾಗತಿಕ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಮುದ್ರದ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಗಳು ಕರಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, **‘ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಪೆಂಗ್ವಿನ್’** ಪ್ರಭೇದವನ್ನು IUCN ತನ್ನ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ’ಅಪಾಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದ’ (NT) ವರ್ಗದಿಂದ, **‘ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದ’ (En)** ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಪೆಂಗ್ವಿನ್ ಒಂದು **‘ಸೂಚಕ ಪ್ರಭೇದ’**ವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿನ ಕುಸಿತವು ಒಟ್ಟಾರೆ **‘ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ’** ಮೇಲಿರುವ ತೀವ್ರ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. 2080ರ ದಶಕದ ವೇಳೆಗೆ ಇವುಗಳ ಸಂತತಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ಆತಂಕವಿದೆ ಎಂದು

ಸೂಚಕ ಪ್ರಭೇದಗಳ (Sentinel Species) ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಒಂದು **ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಸ್ಯ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿಯ ಪ್ರಭೇದ** ವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಆರೋಗ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಇದು ವಾಸಿಸುವ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.
- ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಮಾಲಿನ್ಯ, ರೋಗಗಳು ಹಾಗೂ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯಂತಹ ಪರಿಸರದ ಒತ್ತಡಗಳಿಗೆ ಇವು ಬಹಳ ವೇಗವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತವೆ.
- **ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಅಸಮತೋಲನವು** ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡುವ ಮುನ್ನವೇ ಅದನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು, ಇವು ನಮಗೆ **‘ಮುನ್ಸೂಚನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಂತೆ’** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಒಕ್ಕೂಟ (IUCN)ದ ಬಗ್ಗೆ:

ಸ್ಥಾಪನೆ: 1948 ರಲ್ಲಿ.

ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ: ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್‌ನ **‘ಗ್ಲಾಂಡ್’**.

ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ: ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ: ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿರುವ **ಪ್ರಭೇದಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ,** ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು 1964ರಲ್ಲಿ **‘ಅಪಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ’**ಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.

IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- ಇದು IUCN ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಪಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಸಸ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಲೀಂಧ್ರ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಕುರಿತಾದ ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯಂತ ಅಧಿಕೃತ ಹಾಗೂ ಸಮಗ್ರವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳು: ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 1,43,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- **ಭಾರತ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ:** ಭಾರತ ದೇಶವು 1969 ರಲ್ಲಿ IUCN ನ ಅಧಿಕೃತ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು.
- IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ: ಯಾವುದೇ ಪ್ರಭೇದವು ಅಳಿವಿನ ಅಂಚಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನುವ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ,

IUCN ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸುತ್ತದೆ:

ಸೂಚಕ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಉದಾಹರಣೆಗಳು:

1. **ಉಭಯವಾಸಿಗಳು (ಕಪ್ಪೆಗಳು):** ಕಪ್ಪೆಗಳು ಪಾರದರ್ಶಕ ಅಥವಾ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತೆಳುವಾದ ಚರ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವು ನೀರು ಮತ್ತು ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕ ಹಾಗೂ ರೋಗಕಾರಕಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತವೆ.

2. **ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿನ ಕ್ಯಾನರಿ ಹಕ್ಕಿಗಳು:** ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿ ‘ಕಾರ್ಬನ್ ಮೊನಾಕ್ಸೈಡ್’ನಂತಹ ವಿಷಾನಿಲಗಳು ಸೋರಿಕೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಈ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇವು ಮನುಷ್ಯರಿಗಿಂತ ಅತಿ ವೇಗದ ಚಯಾಪಚಯ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ, ವಿಷಾನಿಲದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯರಿಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದವು.

3. **ಜೇನುನೊಣಗಳು:** ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಮತ್ತು ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಅತಿಯಾದ ಬಳಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಜೇನುನೊಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜೇನುನೊಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆಯು ಪರಿಸರದ ಅಸಮತೋಲನದ ಏರುಪೇರು ಮತ್ತು ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

4. **ಹಿಮಕರಡಿಗಳು:** ಇವು **ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಪ್ರದೇಶದ** ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕಗಳು ಶೇಖರಣೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಜೀವಿಗಳಾಗಿವೆ. ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಕರಗುವಿಕೆಯಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಭೀಕರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಇವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುತ್ತವೆ.

IUCN ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಬೇಧಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ

EX	1. ಅಳಿದುಹೋದ (Extinct-EX): ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂತತಿ ನಾಶ.
EW	2. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಳಿದುಹೋದ (Extinct in the Wild - EW): ಕೇವಲ ಮೃಗಾಲಯ ಅಥವಾ ಕೃತಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುಕೊಂಡಾಗ.
CR	3. ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (Critically Endangered - CR)
EN	4. ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (Endangered - EN)
VU	5. ದುರ್ಬಲವಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರುವ (Vulnerable - VU)
NT	6. ಅಪಾಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (Near Threatened - NT)
LC	7. ಕಡಿಮೆ ಕಾಳಜಿಯ (Least Concern - LC)
DD	8. ದತ್ತಾಂಶ ಕೊರತೆಯಿರುವ (Data Deficient - DD)
NE	9. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡದ (Not Evaluated - NE)

ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸೈಬರ್ ಭದ್ರತಾ ನೀತಿ-2024

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಕರ್ನಾಟಕದ ಸೈಬರ್ ಭದ್ರತಾ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತಾ ಕೇಂದ್ರ** (CySecK) ವಾರ್ಷಿಕ ಕ್ರೋಢೀಕೃತ ವರದಿಯು, 2025–26ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು **ರಾನ್ಸಮ್‌ವೇರ್ (Ransomware)** ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು **ಶೇ. 9 ರಷ್ಟು** ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ದೃಢಪಡಿಸಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸೈಬರ್ ಭದ್ರತಾ ನೀತಿ, 2024 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಉದ್ದೇಶ:– ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ (G2G, G2B, G2C)** ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಸದೃಢ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು.
- **ಗುರಿ:–** ದತ್ತಾಂಶ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ, ನವೋದ್ಯಮಗಳ ಆವಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮತ್ತು **35,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು** ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ನೀತಿಯು, 5 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ **₹100 ಕೋಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು** ಹಣವನ್ನು ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿದೆ.

ಈ ನೀತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಆಧಾರಸ್ತಂಭಗಳು:

- **ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ:–** ಸೈಬರ್ ಭದ್ರತೆಯಲ್ಲಿ **40,000 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ಸಿಸ್ಕೋ** (CISCO) ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇ.50 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- **ನವೋದ್ಯಮ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕಗಳು:–** ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (R&D) ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ₹50 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಅನುದಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ಸೈಬರ್ ಭದ್ರತಾ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಗಾಗಿ ₹1 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಮರುಪಾವತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- **ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ:–** ರಾಜ್ಯದ ಐಟಿ (IT) ಸ್ವತ್ತುಗಳ ಸೈಬರ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸಹಯೋಗ:–** ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯ, ಶಿಕ್ಷಣ ವಲಯ ಮತ್ತು **'ಮೆಟಾ'**ದಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಸೈಬರ್ ಭದ್ರತಾ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತಾ ಕೇಂದ್ರ (CySecK)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ರಾಜ್ಯದ **ಡಿಜಿಟಲ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು 2017 ರಲ್ಲಿ** ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- **ಸಚಿವಾಲಯ:–** ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ, **ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯ.**

ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ಜೈವಿಕ ಉದ್ಯಾನವನ (BBP)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ರೋಹಿಣಿ ನಿಲೇಕಣಿ ದತ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ** ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ, ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ಜೈವಿಕ ಉದ್ಯಾನವನವು **ಮಿರ್ಜಾ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ 25 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದ, ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೀಕ್ಷಣಾ ಗೋಪುರವನ್ನು** ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಹೊಸ ವೀಕ್ಷಣಾ ಗೋಪುರದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

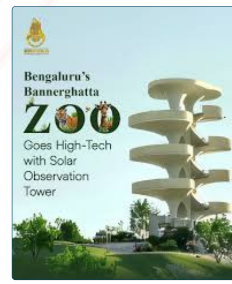

- **ಸ್ಥಳ:–** ಇದು ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ಜೈವಿಕ ಉದ್ಯಾನವನವನದ ಆವರಣದೊಳಗಿನ **ಮಿರ್ಜಾ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ** ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ.
- **ರಚನೆ:** ಇದು **50–70 ಸಂದರ್ಶಕರಿಗೆ** ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವಂತೆ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ **25 ಮೀಟರ್** ಎತ್ತರದ ಗೋಪುರವಾಗಿದೆ.
- **ಸುಸ್ಥಿರತೆ:–** ಈ ಯೋಜನೆಯು **ಸೌರಶಕ್ತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು** ಮತ್ತು **ಮಳೆನೀರು ಕೊಯ್ಲು** ಸೇರಿದಂತೆ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ವಿನ್ಯಾಸದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- **ವೀಕ್ಷಣೆ:–** ಇದು ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಕಾಡುಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಗಗನಚುಂಬಿ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಸಾಲಿನ ಸುಂದರ ನೋಟವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ವನ್ಯಜೀವಿ ವೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.

ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ಜೈವಿಕ ಉದ್ಯಾನವನ (BBP)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 22 ಕಿ.ಮೀ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ **ಆನೇಕಲ್ ಶ್ರೇಣಿಯ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡ** ಪ್ರಮುಖ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ–ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು ಬೃಹತ್ ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಿಂದ (BNP) ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು **1974 ರಲ್ಲಿ** ಘೋಷಿಸಲಾಗಿತ್ತು.
- **ಆಡಳಿತ:– 'ಕರ್ನಾಟಕ ಮೃಗಾಲಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ'**ದ (ZAK) ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಭಾರತದ **'ಕೇಂದ್ರ ಮೃಗಾಲಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ'**ದ (CZA) ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಚಿಟ್ಟೆ ಉದ್ಯಾನವನ:–** 2006 ರಲ್ಲಿ ಉದ್ಘಾಟನೆಗೊಂಡ ಇದು ಪಾರದರ್ಶಕ ಪಾಲಿಕಾರ್ಬೊನೇಟ್ ಛಾವಣಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಗೃಹ, ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಸುರಕ್ಷಿತ ಬೇಲಿಯುಳ್ಳ ಆನೆಗಳ ಅಭಯಾರಣ್ಯ:–** ಸೌರಬೇಲಿಯಿಂದ ಆವೃತವಾದ, ಅರಣ್ಯ ಸ್ವರೂಪದ ವಿಶೇಷ ಆನೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಜೈವಿಕ ಉದ್ಯಾನವನ ಇದಾಗಿದೆ.

- **ಸಸ್ಯವರ್ಗ:– ಶುಷ್ಕ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಕುರುಚಲು ಕಾಡುಗಳು, ದಕ್ಷಿಣದ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಶುಷ್ಕ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಕಾಡುಗಳು ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣದ ಉಷ್ಣವಲಯದ ತೇವಾಂಶ–ಮಿಶ್ರಿತ ಕಾಡುಗಳನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಜಲಮೂಲಗಳು:– ಸುವರ್ಣಮುಖಿ** ಹೊಳೆಯು ಉದ್ಯಾನವನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹರಿಯಲಿದ್ದು, ವನ್ಯಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ನೀರಿನ ಮೂಲವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗ:–** ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವು (BNP) **ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನ (BR) ಬೆಟ್ಟಗಳು** ಮತ್ತು ಸತ್ಯಮಂಗಲಂ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಆನೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಾಣಿಸಂಕುಲ:–** ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ **ಏಷ್ಯಾದ ಆನೆ, ಬಂಗಾಳದ ಹುಲಿ, ಕಾಡುಕೋಣ, ಚಿರತೆ, ಸೋಮಾರಿ ಕರಡಿ** ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಚಿಟ್ಟೆಯಾದ **"ಸದರ್ನ್ ಬರ್ಡ್‌ವಿಂಗ್"** ಚಿಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಇದು ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೊದಲ ನೀರಿನ ಚಿಲುಮೆ (ಬುಗ್ಗೆ) ಗಣತಿ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಜಲಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, **'ಕರ್ನಾಟಕ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ'**ಯು, **'ಅಂತರ್ಜಲ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ'**ದ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ, **31 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ್ಯಂತ** 274 ನೈಸರ್ಗಿಕ ನೀರಿನ ಚಿಲುಮೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಡಿಜಿಟಲ್ ಗಣತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದೆ.

ನೀರಿನ ಚಿಲುಮೆ (ಬುಗ್ಗೆ) ಗಣತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಒಟ್ಟು ಎಣಿಕೆ:– 274** ನೀರಿನ ಚಿಲುಮೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು **ಬೆಳಗಾವಿ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ಚಾಮರಾಜನಗರ ಮತ್ತು ಕೊಡಗಿ**ನಂತಹ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿವೆ.
- **ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣ:–** ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ **"ಬೆಂದ್ರು ತೀರ್ಥ"** ಎಂಬಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿಸಿನೀರಿನ ಚಿಲುಮೆಯನ್ನು (Hot spring) ಈ ಗಣತಿಯು ಗುರುತಿಸಿದೆ.
- **ದತ್ತಾಂಶ ಬಳಕೆ:–** ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜಲ ಭದ್ರತೆಗೆ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿರುವ ಚಿಲುಮೆ ಆಧಾರಿತ ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಈ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಅಗ್ರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು:– ಬೆಳಗಾವಿ**ಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂದರೆ 59 ನೀರಿನ ಚಿಲುಮೆಗಳನ್ನು ವರದಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ನಂತರದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (31), ಚಾಮರಾಜನಗರ (23) ಮತ್ತು ಕೊಡಗು (23) ಇವೆ.
- **ಪರಿಸರ ಆರೋಗ್ಯ:–** 274 ಚಿಲುಮೆಗಳಲ್ಲಿ, **144 ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ** (ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಹರಿಯುವ), **114 ಋತುಮಾನ ಆಧಾರಿತವಾಗಿದ್ದು, ಮತ್ತು 16 ಚಿಲುಮೆಗಳು ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ.**

ಪ್ರಮುಖ ನದಿಗಳ ಉಗಮಸ್ಥಾನ:–

1. **ತಲಕಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ,**
2. **ಜಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಮಾವತಿ,** ಮತ್ತು
3. **ಅಂಬುತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಶರಾವತಿ** ಸೇರಿದಂತೆ ನದಿಗಳ ಉಗಮಸ್ಥಾನಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಚಿಲುಮೆಗಳನ್ನು ವರದಿಯು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದೆ.

ನೀರಿನ ಚಿಲುಮೆಗಳ (Springs) ಬಗ್ಗೆ:

- ಇವು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಅಂತರ್ಜಲದ ನೈಸರ್ಗಿಕ **ಹೊರಹರಿವುಗಳಾಗಿದ್ದು,** ಬಿರುಕುಬಿಟ್ಟ, ನೀರಿನಿಂದ ಕರಗುವ ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರೂಪಗೊಂಡ ಭೂದೃಶ್ಯ (Karst) ಅಥವಾ ದೋಷಯುಕ್ತ ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
- ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿನ ಜಲ ಭದ್ರತೆಗೆ ಇವು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿವೆ, ಆದಾಗ್ಯೂ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಇವು ಬತ್ತಿಹೋಗುತ್ತಿವೆ.
- **ಪ್ರಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ರಚನೆ:– ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟವು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ ಅಥವಾ ಬಿರುಕುಗಳ ಮೂಲಕ** ಇವು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನೀರು ಇಂಗದ ಬಂಡೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ನೀರು ಇಂಗುವ ಪದರಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ (ಇದನ್ನು **'ಸಂಪರ್ಕ ಚಿಲುಮೆಗಳು'**ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ).
- **ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿನೀರಿನ ಚಿಲುಮೆಗಳು:–** ಹಿಮಾಲಯ ಪ್ರದೇಶದಂತಹ **(ಮಣಿಕರಣ್, ಪುಗಾ ಕಣಿವೆ, ಯುಮ್ಥಾಂಗ್)** ಆಳವಾದ ಭೂ–ಬಿರುಕುಗಳ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಇವು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:–** ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಕುಡಿಯಲು ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಗೆ ಇವು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿವೆ.
- **1000 ಚಿಲುಮೆಗಳ ಉಪಕ್ರಮ (1000 Springs Initiative):-** ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ ನೀರು ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು GIS ಆಧಾರಿತ ಚಿಲುಮೆಗಳ ಸ್ಥಳ–ದತ್ತಾಂಶ ನಕ್ಷೀಕರಣವನ್ನು ಬಳಸುವ **ಬುಡಕಟ್ಟು ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ**ದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಅಪಾಯಗಳು:–** ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಅತಿಯಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಲ ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆಯು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಿಮಾಲಯದ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಚಿಲುಮೆಗಳ ಕಡಿತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ.

CALM - ಬ್ರೈನ್ ಉಪಕ್ರಮ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ** ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ **'CALM–ಬ್ರೈನ್'** (CALM-Brain), **ವ್ಯಸನ, ಬೈಪೋಲಾರ್ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ, ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯತೆ, OCD** ಮತ್ತು **ಸ್ಕಿಜೋಫ್ರೇನಿಯಾ** ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಮುಖ **ಮನೋವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗಾಗಿ** ರೂಪಿಸಲಾದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಮುಕ್ತ–ಮೂಲದ ಡಿಜಿಟಲ್ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದೆ.
- ರೋಗನಿರ್ಣಯದ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕಗೊಳಿಸಿದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು, ಇದು 2,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಭಾಗವಹಿಸುವವರಿಂದ ಬಹು–ಮಾದರಿಯ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು (ಚಿಕಿತ್ಸಕ, ಚಿತ್ರಣ, ನಡವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಆನುವಂಶಿಕ ದತ್ತಾಂಶ) ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ.

CALM-ಬ್ರೈನ್ ಉಪಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದವರು:–** ನಿಮ್ಹಾನ್ಸ್ (NIMHANS) ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರದ (NCBS) ನಡುವಿನ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯಾದ **'ರೋಹಿಣಿ ನಿಲೇಕಣಿ ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಬ್ರೈನ್ ಅಂಡ್ ಮೈಂಡ್'** (CBM) ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.

- **ಉದ್ದೇಶಗಳು:–** ಜೈವಿಕ–ಸೂಚಕಗಳನ್ನು (Biomarkers) ಗುರುತಿಸುವುದು, ರೋಗದ ಉಲ್ಬಣವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕಗೊಳಿಸಿದ, ದತ್ತಾಂಶ–ಚಾಲಿತ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ತಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಈ ಡಿಜಿಟಲ್ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಾಹಕದ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

KSRTC ಗೆ ಸ್ಕೋಚ್ (SKOCH) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2025

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮವನ್ನು** (KSRTC) ತನ್ನ **"ಪಾರದರ್ಶಕ ನೇಮಕಾತಿ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ"** ಕ್ಕಾಗಿ 2025 ರ ಸ್ಕೋಚ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ **ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ** ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.

- **ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಚಾಲನಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು** ಮತ್ತು **ಆನ್‌ಲೈನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ** ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ–ಚಾಲಿತ, ಪಾರದರ್ಶಕ ನೇಮಕಾತಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಉದ್ಯೋಗಿ ತರಬೇತಿ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ವಿವರಗಳು:

- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭ:–** 2025 ರ ಸ್ಕೋಚ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 28, 2026 ರಂದು ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಯಿತು.
- **ನೇಮಕಾತಿ ವಿಧಾನಗಳು:–** ಮಾನವ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು KSRTC ಯು **ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಚಾಲನಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಆನ್‌ಲೈನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಡಿಜಿಟಲ್ ದಾಖಲೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ವೆಬ್‌ಕಾಸ್ಟಿಂಗ್** ಅನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ.
- **ಸಾಧನೆಗಳು:–** ಈ ಉಪಕ್ರಮವು **2,000 ಚಾಲಕರು/ನಿರ್ವಾಹಕರು, 300 ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ** ಮತ್ತು **ಅನುಕಂಪದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ 441 ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ** ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 12,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದೆ.
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವರು:–** KSRTC ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕ **ಅಕ್ರಮ್ ಪಾಷಾ** ಅವರು ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:–** ನವದೆಹಲಿ ಮೂಲದ ಚಿಂತಕರ ಚಾವಡಿಯಾದ **ಸ್ಕೋಚ್ ಗ್ರೂಪ್ (SKOCH Group),** ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಳವಡಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಉಡಾನ್ (UDAN) ಯೋಜನೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಉಡಾನ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ **ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಳು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳನ್ನು** ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೊಳಿಸಲು **ಕೇಂದ್ರ ನಾಗರಿಕ ವಿಮಾನಯಾನ ಸಚಿವಾಲಯವು ₹146.89 ಕೋಟಿ** ಹಣವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
- **ಬೀದರ್, ಮೈಸೂರು, ವಿದ್ಯಾನಗರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಕಲಬುರಗಿ, ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗವನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಈ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು 118 ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ಉಡಾನ್ (UDAN) ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **UDAN ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪ:– ಉಡೇ ದೇಶ ಕಾ ಆಮ್ ನಾಗರಿಕ್** (Ude Desh ka Aam Nagrik).
- ಇದು **2016** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ **ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಪರ್ಕ** ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- ಮೊದಲ ಉಡಾನ್ ವಿಮಾನವು **2017** ರಲ್ಲಿ **ಶಿಮ್ಲಾ ಮತ್ತು ದೆಹಲಿ** ನಡುವೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸಿತು.
- **ಸಚಿವಾಲಯ:– ನಾಗರಿಕ ವಿಮಾನಯಾನ ಸಚಿವಾಲಯ.**
- **ಉದ್ದೇಶ:– 2ನೇ (Tier-2) ಮತ್ತು 3ನೇ ದರ್ಜೆಯ (Tier-3) ನಗರಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ** ಮೂಲಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ವಿಮಾನಯಾನವನ್ನು ಕೈಗೆಟುಕುವಂತೆ ಮತ್ತು ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.

ಅನುಷ್ಠಾನ:–

- **ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಯ ಕೊರತೆ ನಿಧಿ** (VGF):- ಇದು ಕೈಗೆಟುಕುವ ದರವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಮಾನಯಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲವಾಗಿದೆ.
- **ವಿಮಾನ ದರದ ಮಿತಿ:–** ಇದು ಪ್ರಯಾಣ ದರವು ಕೈಗೆಟುಕುವಂತೆ ಇರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಧಿಸಲಾದ ಮಿತಿಯಾಗಿದೆ.

ಉಪಶಮನಕಾರಿ ಆರೈಕೆ: ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ರಚನೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಗಂಭೀರ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿರುವ ರೋಗಿಗಳ ಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಲು,** ಉಪಶಮನಕಾರಿ ಆರೈಕೆ (Palliative care) ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು **'ರಾಜ್ಯ–ಮಟ್ಟದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ'**ಯನ್ನು (TAC) ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.

ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಪ್ರಮುಖ ವಿವರಗಳು:

- **ಉದ್ದೇಶಗಳು:–** ಈ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯು (TAC) ನೀತಿ, ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅಗತ್ಯ ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯಗಳ (ಪ್ರಬಲ ನೋವು ನಿವಾರಕಗಳ) ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- **ರಚನೆ:–** ಈ ಸಮಿತಿಯು **ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳ ಸದಸ್ಯರು, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಮುಖ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ತಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು** (NGOs) ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

- **ಗುರಿ:–** ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಶಮನಕಾರಿ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವ **(ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಪಶಮನಕಾರಿ** ಆರೈಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ) ಬಗ್ಗೆ ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪದ್ಧತಿಗಳ:–** ಮನೆ–ಆಧಾರಿತ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ–ಆಧಾರಿತ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದೆ.

KSRTC ಗೆ ವಿಶ್ವ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (HRD) ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2026

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮಕ್ಕೆ (KSRTC) "**ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ**" ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ **'ವಿಶ್ವ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2026'** (World HRD Congress Award 2026)ಅನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದಿರುವ ಕೆ–ಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಿಸಿಯು (KSRTC), ಅನುಕರಣಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ (ಸಿಮ್ಯುಲೇಶನ್) ಮತ್ತು ಇಂಧನ–ದಕ್ಷತೆಯ ತರಬೇತಿ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 12,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದೆ.

KSRTC ಯ ತರಬೇತಿ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಪ್ರಮುಖ ವಿವರಗಳು:

- **ಮನ್ನಣೆ:–** ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸುವ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಮೂಲಕ, ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿನ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಗಾಗಿ KSRTC ಯು ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ತರಬೇತಿ ಘಟಕಗಳು:–** ಸಿಮ್ಯುಲೇಟರ್–ಆಧಾರಿತ ತರಬೇತಿ, ಅಪಘಾತ–ಮುಕ್ತ ಚಾಲನೆ, ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತವೆ.
- **ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ:–** ಕಳೆದ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 12,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸದಸ್ಯರು ತರಬೇತಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.
- **ಸಾಮಾಜಿಕ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:–** ಪಿಎಂ–ಅಜಯ್ (PM-AJAY) ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಿಸಿಯು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಭಾರಿ–ವಾಹನ ಚಾಲನಾ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಪರವಾನಗಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 2025–2026ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪೈಕಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಎರಡನೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜಿಎಸ್‌ಟಿ (GST) ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ.

ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ (GST)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ (GST)ಯು ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆಯ ಮೇಲೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲಾಗುವ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು ದೇಶೀಯ ಬಳಕೆಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುವ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ತೆರಿಗೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಸಮಗ್ರ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಯಾಗಿ ಇದನ್ನು 2017 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.

ಇದು ಮೂರು ಪ್ರಕಾರದ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ:–

- **CGST:-** ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ವಿಧಿಸುವ ತೆರಿಗೆ.
- **SGST:-** ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ವಿಧಿಸುವ ತೆರಿಗೆ.
- **IGST:-** ಎಲ್ಲಾ ಅಂತರ–ರಾಜ್ಯ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುವ ತೆರಿಗೆ.

ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಮಂಡಳಿ (GST Council)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ:–** 2016 ರ ಸಂವಿಧಾನದ (101 ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾಯ್ದೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಿಚಯಿಸಲಾದ ಇದು, ಸಂವಿಧಾನದ 279A ವಿಧಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಕಾರ್ಯಾಧಿಕಾರ:–** ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿಯ (GST) ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ, ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:–** ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ **'ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂಸ್ಥೆ'** ಎಂದೂ ಇದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಕಾರ್ಯಗಳು:–** ಜಿಎಸ್‌ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಇದು ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸಂಯೋಜನೆ:–

1. **ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:–** ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವರು.
2. **ಸದಸ್ಯರು:–** ಕೇಂದ್ರ ಕಂದಾಯ ಅಥವಾ ಹಣಕಾಸು ಖಾತೆ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು, ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಹಣಕಾಸು ಅಥವಾ ತೆರಿಗೆ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವರು.

ಎತ್ತಿನಹೊಳೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಎತ್ತಿನಹೊಳೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಹಾಸನ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 111.02 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇತರ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಳಸಲು **'ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯವು'** (MoEFCC) ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಎತ್ತಿನಹೊಳೆ ಸಮಗ್ರ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಕೋಲಾರ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ, ರಾಮನಗರ, ತುಮಕೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ 75 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:–** ಮೂಲತಃ 24.01 ಟಿಎಂಸಿ (TMC) ನೀರನ್ನು ತಿರುಗಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿತ್ತು, ಆದಾಗ್ಯೂ ವಾಸ್ತವಿಕ ಇಳುವರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಳವಳಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ.
- **ಘಟಕಗಳು:–** ನದಿಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಸಣ್ಣ ತಡೆಗೋಡೆಗಳನ್ನು, ಪಂಪಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು (ಸಕಲೇಶಪುರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದಂತೆ) ಮತ್ತು 260 ಕಿ.ಮೀ ಉದ್ದದ **'ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಹರಿವಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಾಲುವೆ'**ಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಇ-ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ: ಕರ್ನಾಟಕ 2ನೇ ಸ್ಥಾನ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಭಾರತದ ಎರಡನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ್ದು, ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಘಟಕಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡನ್ನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಶುದ್ಧ ಸಂಚಾರ ನೀತಿ (Karnataka Clean Mobility Policy), 2025–2030:

- **ಪ್ರಾರಂಭ:–** ಫೆಬ್ರವರಿ 2025
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಪರಿಸರ–ಸ್ನೇಹಿ ಸಾರಿಗೆಯ ನಾವೀನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಏಷ್ಯಾದ ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ರೂಪಿಸುವುದು.
- ಇದು 2030 ರ ವೇಳೆಗೆ ₹50,000 ಕೋಟಿ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಮತ್ತು 1,00,000 ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಗುರಿಗಳು:

- ಸಾರ್ವಜನಿಕ–ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ (PPP) ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ 2,600 ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದ್ದು, ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು 8,000 ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು.
- 2030 ರ ವೇಳೆಗೆ ಇ–ಕಾಮರ್ಸ್ ವಿತರಣಾ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಶೇ. 100 ರಷ್ಟು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಅಥವಾ ಹೈಡ್ರೋಜನ್–ಚಾಲಿತ ವಾಹನಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದನ್ನು ಇದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಮೂಲ ಉಪಕರಣ ತಯಾರಕರನ್ನು (OEMs), ಪೂರೈಕೆದಾರರನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (R&D) ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಲು ಗೌರಿಬಿದನೂರು, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಹಾರೋಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದರ್ಜೆಯ **'ಸಾರಿಗೆ–ಉತ್ಪಾದನಾ ವಲಯ'**ಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.
- **ಅಂತಿಮ–ಹಂತದ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕಾಗಿ** ಇ–ರಿಕ್ಷಾಗಳನ್ನು **ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ನಗರ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯ ಬಸ್** ಸೇವೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು.

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ (KPCL)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

KARNATAKA POWER CORPORATION LTD.

- 2025–26ನೇ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 15,509 ದಶಲಕ್ಷ ಯೂನಿಟ್ (MU) ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ (KPCL)ವು ತನ್ನ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಗರಿಷ್ಠ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ (KPCL)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಒಡೆತನದ ಪ್ರಮುಖ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ಜುಲೈ 1970 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಇದು, ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ, ವಿನ್ಯಾಸ, ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

KPCL ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:

- ಕೆಪಿಸಿಎಲ್ (KPCL) ಒಟ್ಟು ಅಂದಾಜು 8,846.305 ಮೆಗಾವ್ಯಾಟ್ (MW) ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದೊಂದಿಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ವಿದ್ಯುತ್ ಘಟಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರಗಳು/ಯೋಜನೆಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (MW)

- ಉಷ್ಣ ವಿದ್ಯುತ್ (Thermal) ರಾಯಚೂರು (RTPS), ಬಳ್ಳಾರಿ (BTPS), ಯರಮರಸ್ (YTPS) ~5,020 MW
- ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ (Hydel) ಶರಾವತಿ, ನಾಗಝರಿ, ವಾರಾಹಿ, ಆಲಮಟ್ಟಿ, ಕದ್ರಾ ~3,600+ MW
- **ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ (Renewable) ಪವನ ಶಕ್ತಿ (ಕಪ್ಪತ್ತಗುಡ್ಡ), ಸೌರ ಶಕ್ತಿ (ಯಲೆಸಂದ್ರ, ಇಟ್ನಾಳ್, ಇತ್ಯಾದಿ)**~24+ MW
- ಇತರೆ ಅನಿಲ (ಯಲಹಂಕ CCCP), ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ–ವಿದ್ಯುತ್ (ಬಿಡದಿ) ~381.5 MW (ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ)

ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಗಳು:

- **ಶರಾವತಿ ಏತ–ಶೇಖರಣಾ (ಪಂಪ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್) ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ:–** ವಿದ್ಯುತ್ ಜಾಲದ ಸ್ಥಿರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ಶೇಖರಣೆಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ 2,000 MW ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.

- **ಗೋಧನಾ ಉಷ್ಣ ವಿದ್ಯುತ್ ಕೇಂದ್ರ:–** ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾದ 1,600 MW (2x800 MW) ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬೃಹತ್ ಉಷ್ಣ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರವಾಗಿದೆ.
- **ಯಲಹಂಕ ಸಂಯೋಜಿತ ಆವರ್ತನ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರ:–** 370 MW ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ–ಆಧಾರಿತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೊಳ್ಳುವ ಅಂತಿಮ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ.
- **ಬಿಡದಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ–ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಯೋಜನೆ:–** ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿದ್ಯುತ್ ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ 11.5 MW ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.

ಇ-ಸ್ವತ್ತು 2.0 (e-Swathu 2.0)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

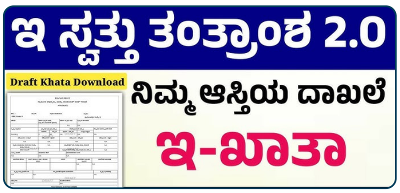

- ತಾಂತ್ರಿಕ ದೋಷಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಮತ್ತು ಬಳಕೆದಾರರ ಅನುಭವವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಇ–ಸ್ವತ್ತು 2.0 (e-Swathu 2.0) ತಂತ್ರಾಂಶ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ನವೀಕರಣಗಳನ್ನು ತರಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಸಚಿವ ಪ್ರಿಯಾಂಕ್ ಖರ್ಗೆ ಘೋಷಿಸಿದರು.

ಇ–ಸ್ವತ್ತು 2.0 ಉಪಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಆಸ್ತಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು 2025 ರ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಉನ್ನತೀಕರಿಸಿದ ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಕಾರ್ಯಾಧಿಕಾರ:–** ನಮೂನೆ 9 (Form 9) ಮತ್ತು ನಮೂನೆ 11 (Form 11) ರಂತಹ ಅಗತ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸುವ ಮೊದಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಸ್ತಿಗೆ ಭೌಗೋಳಿಕ ನಿರ್ದೇಶಾಂಕ (ಜಿಯೋ–ಟ್ಯಾಗಿಂಗ್) ಅಳವಡಿಕೆ ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭೂ ವಂಚನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.

ಇ–ಸ್ವತ್ತು 2.0 ರ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- **ಕಡ್ಡಾಯ ಜಿಯೋ–ಟ್ಯಾಗಿಂಗ್:–** ಡಿಜಿಟಲ್ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ನಿಖರವಾದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಲು, ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಜಿಪಿಎಸ್ (GPS) ನಿರ್ದೇಶಾಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಭೌತಿಕವಾಗಿ ನಕ್ಷೆಗೊಳಿಸಬೇಕು.
- **ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಸ್ತಿ ಗುರುತಿನ ಸಂಖ್ಯೆ (PID):–** ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಆಸ್ತಿಯು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ '**ಆಸ್ತಿ ಗುರುತಿನ ಸಂಖ್ಯೆ**'ಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ, ಇದು ನಕಲಿ ಹಕ್ಕುಮಂಡನೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ "**ಡಿಜಿಟಲ್ ರಕ್ಷಾಕವಚ**"ವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸರಳೀಕೃತ ಅರ್ಜಿಗಳು:–** ಆಸ್ತಿ ಮಾಲೀಕತ್ವ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಗಾಗಿ ಆಧಾರ್–ಆಧಾರಿತ ದೃಢೀಕರಣ ಮತ್ತು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಟ್ರ್ಯಾಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಜಾಗತಿಕ ನಾವೀನ್ಯತಾ ಮೈತ್ರಿಕೂಟ 2.0 (GIA 2.0)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 2026 ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 17 ರಂದು ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿರುವ **'ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಟು ಬೆಂಗಳೂರು 2026'** (Bridge to Bengaluru 2026) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿ **'ಜಾಗತಿಕ ನಾವೀನ್ಯತಾ ಮೈತ್ರಿಕೂಟ 2.0'** (Global Innovation Alliance - GIA 2.0) ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಚಾಲನೆ ನೀಡಲಿದೆ.

ಜಾಗತಿಕ ನಾವೀನ್ಯತಾ ಮೈತ್ರಿಕೂಟ 2.0 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು, ಜಾಗತಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರವೇಶದೊಂದಿಗೆ ನವೋದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಹಾಗೂ ಡೀಪ್ ಟೆಕ್‌ನಂತಹ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಲಯ–ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಹಯೋಗಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ನಾವೀನ್ಯತಾ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು 80 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದೇಶಗಳ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಯಾಣದ ಗುಹೆಗಳು - ಭೂ-ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕರ್ನಾಟಕದ **ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ** ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾಣದ ಗುಹೆಗಳನ್ನು, 2026 ರ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಮೀಕ್ಷಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು (Geological Survey of India - GSI) ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ **'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಭೂ–ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣ'** (Geo-Heritage Site of National Importance) ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ.

ಯಾಣದ ಗುಹೆಗಳ (Yana Caves) ಕುರಿತು:

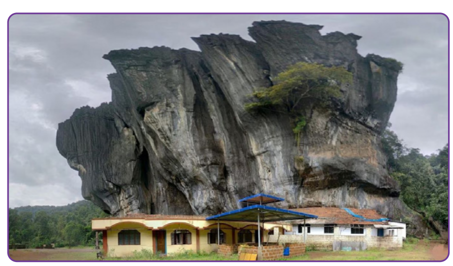

- **ಸ್ಥಳ:–** ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಯ ಕುಮಟಾ ಅರಣ್ಯ ವಲಯದೊಳಗೆ, ಗೋಕರ್ಣದ ಸಮೀಪ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಸಂಯೋಜನೆ:–** ಕಾರ್ಸ್ಟ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ (ನೀರಿನಿಂದ ಬಂಡೆಯ ಕರಗುವಿಕೆ) ರೂಪುಗೊಂಡ ಘನ, ಕಪ್ಪು ಡಾಲೊಮೈಟ್–ಯುಕ್ತ ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.
- **ಭೂ–ಪರಂಪರೆ ತಾಣದ ಸ್ಥಾನಮಾನ:–** ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ 3 ಕಿ.ಮೀ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ 61 ವಿಭಿನ್ನ ಕಾರ್ಸ್ಟ್ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಮೀಕ್ಷಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ (GSI) ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದಿದೆ.

- **ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾಲ:–** ಈ ಶಿಲಾ ರಚನೆಗಳು ಸುಮಾರು 2,700 ದಶಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಳೆಯದು ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:

- **ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ:–** ಈ ತಾಣವು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ–ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ (ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣ) ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಭೌಗೋಳಿಕತೆ:–** ಉಷ್ಣವಲಯದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ **'ಕಾರ್ಸ್ಟ್ ಭೂಸ್ವರೂಪದ'** (ಬಿರುಕುಗಳು, ಗುಹೆಗಳು, ಕುಸಿತದ ಕುಳಿಗಳು) ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಸಂಸ್ಕೃತಿ:–** ಭೂವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪೌರಾಣಿಕತೆಯ ಸಮ್ಮಿಲನವನ್ನು ಇದು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು, 2025-26

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಸಚಿವ ಶಿವರಾಜ್ ತಂಗಡಗಿ ನೇತೃತ್ವದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ **'ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ'**ಯು, 2025–26ನೇ ಸಾಲಿನ ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದು, ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಗಣ್ಯ ಸಾಧಕರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ.

2025–26ನೇ ಸಾಲಿನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

- **ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ:– ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ** ಅವರನ್ನು ಈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- **ಬಸವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುರಸ್ಕಾರ:– ಎಸ್.ಆರ್. ಗುಂಜಾಳ್**
- **ಭಗವಾನ್ ಮಹಾವೀರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ:–** ಕಂಬದಹಳ್ಳಿಯ ಜೈನ ಮಠದ **ಭಾನುಕೀರ್ತಿ ಭಟ್ಟಾರಕ ಸ್ವಾಮೀಜಿ** ಅವರಿಗೆ ಒಲಿದಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು:

- **ಕೆ.ಜಿ. ಕುಂದಣಗಾರ ಗಡಿನಾಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ:– ಅಲ್ಲಾಬಕ್ಷ್ ಮೀರಾಸಾಹೇಬ್ ಮಿರ್ಜಿ**
- **ದಾನಚಿಂತಾಮಣಿ ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ:– ಸುಕನ್ಯಾ ಮಾರುತಿ**
- **ಡಾ. ಗುಬ್ಬಿ ವೀರಣ್ಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ:–** ಜಿ.ವಿ. ಶಾರದಾ
- **ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ:– ಪ್ರಸನ್ನ**
- **ಡಾ. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ:– ಗಂಗಾರಾಮ ಚಂಡಾಲ**
- **ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಪ್ರಶಸ್ತಿ:–** ಕಲ್ಲಿನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಕಲೆ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು:

- **ವರ್ಣಶಿಲ್ಪಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ:–** ವಿ. ಹರಿರಾಮ್
- **ಜಕಣಾಚಾರಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ:–** ಅಶೋಕ್ ಗುಡಿಗಾರ
- **ನಾಟ್ಯರಾಣಿ ಶಾಂತಲಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ:–** ಪ್ರತಿಭಾ ಪ್ರಹ್ಲಾದ್

ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು:

- **ಜಾನಪದಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ:–** ಎಂ. ಮಹಾದೇವಯ್ಯ ಮತ್ತು ಬಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ
- **ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ರಾಯಣ್ಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ:–** ಸಿದ್ದನಗೌಡ ಪಾಟೀಲ
- **ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ:–** ಕೆ. ನೀಲಾ
- **ಕಾಯಕಯೋಗಿ ಸಿದ್ದರಾಮೇಶ್ವರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ:–** ಎಸ್.ಜಿ. ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ

'ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ **ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗೌರವವಾಗಿದೆ.**
- **1987 ರಲ್ಲಿ** ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ, ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿ **'ಆದಿಕವಿ ಪಂಪ'** ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ.
- ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಅಸಾಧಾರಣ ಜೀವಮಾನದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಇದನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಬಹುಮಾನ:– ₹ 5 ಲಕ್ಷ ನಗದು, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪತ್ರ, ಸ್ಮರಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಶಾಲು.**
- **ಇತ್ತೀಚಿನ ವಿಜೇತರು:–** 2025–26 ರ ಸಾಲಿಗೆ ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ ಅವರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಾಹಿತಿ:–** 1987 ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ **ಕುವೆಂಪು** ಅವರ **'ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ'** ಮಹಾಕಾವ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಈ ಚೊಚ್ಚಲ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು.

'ಬಸವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುರಸ್ಕಾರ'ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಬಸವ ಪುರಸ್ಕಾರವು **2000 ದಲ್ಲಿ** ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಗೌರವವಾಗಿದ್ದು, 12ನೇ ಶತಮಾನದ ದಾರ್ಶನಿಕ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ.
- **ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶ:–** ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯಕ್ಕೆ ಗಣನೀಯ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಬಹುಮಾನ:– ₹10 ಲಕ್ಷ ನಗದು, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪತ್ರ ಮತ್ತು ಸ್ಮರಣಿಕೆ.**
- **ಇತ್ತೀಚಿನ ವಿಜೇತರು (2025–26):–** ಸಂಶೋಧಕ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತಿ ಎಸ್.ಆರ್. ಗುಂಜಾಳ್.
- **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಾಹಿತಿ:–** 2000ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಬಸವ ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನು ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕಿ **ಸರಸ್ವತಿ ಗೋರಾ** ಅವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ : ಸಣ್ಣ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಜಲ-ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ ನಿರ್ಮಾಣ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 'ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಜಲ–ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ ನಿರ್ಮಾಣ' ಯೋಜನೆಯನ್ನು 2026ರ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

ಈ ನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಆರು ಬರಪೀಡಿತ ಪಟ್ಟಣಗಳಾದ **ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ, ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ, ಗೌರಿಬಿದನೂರು, ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ, ಗುಡಿಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಚಿಂತಾಮಣಿಯ** 3,00,000 ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಜಲ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಈ ಉಪಕ್ರಮವು **'ವಿಪತ್ತು–ನಿರೋಧಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ'ದ (CDRI)** ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ, **'ಭಾರತೀಯ ಮಾನವ ವಸತಿ ಸಂಸ್ಥೆ'**ಯ (IIHS) ಮೂಲಕ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:–** ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು, ಈ

ಉಪಕ್ರಮವು ವಿಪತ್ತು–ಆಧಾರಿತ ಯೋಜನೆ, ಜಲ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯನೀರಿನ ಮರುಬಳಕೆಯ ಮೇಲೆ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ನೀತಿ, 2020-26

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

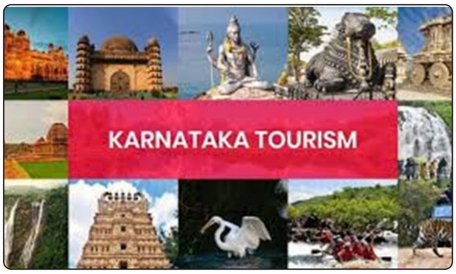

- ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವಲಯವು ಕೋವಿಡ್ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕದ ನಂತರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಚೇತರಿಕೆ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದು, 2025 ರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆ 30.21 ಕೋಟಿಯನ್ನು ಮೀರಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ನೀತಿ, 2020–26 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಉದ್ದೇಶ:** ಸುರಕ್ಷತೆ, ಉನ್ನತ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಅನುಭವಗಳು ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಸಾಮಾಜಿಕ–ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಗಮನಹರಿಸುವ ಮೂಲಕ **ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಅಗ್ರ ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ತಾಣವಾಗಿ ರೂಪಿಸುವ** ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೂಲ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಗಮನ:

- ಈ ನೀತಿಯು **"ಒಂದು ರಾಜ್ಯ, ಹಲವು ಜಗತ್ತುಗಳು"** (One State, Many Worlds) ಬ್ರ್ಯಾಂಡ್‌ನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 360–ಡಿಗ್ರಿ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
- **ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯ:–** ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ–ನಂತರ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸಲು **"ಹೊಸ ಸಾಮಾನ್ಯ"** ಮಾನದಂಡಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವುದು.
- **ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ:–** ಪ್ರಮುಖ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ **"ವಿಶ್ವ ದರ್ಜೆಯ"** ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ರಸ್ತೆಬದಿಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು.
- **ಡಿಜಿಟಲ್ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:–** ಸಂದರ್ಶಕರ ಅನುಭವವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಬಳಕೆದಾರ ಸ್ನೇಹಿ ಮೊಬೈಲ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್, ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಆಧಾರಿತ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಬಳಸುವುದು.

ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯಗೊಳಿಸಲು ಈ ನೀತಿಯು 18 ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ:

- **ಸಾಹಸ ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ:–** ಭೂಮಿ, ಜಲ ಮತ್ತು ವಾಯು–ಆಧಾರಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನಹರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕಡಲತೀರಗಳಿಗೆ **ನೀಲಿ ಧ್ವಜ (ಬ್ಲೂ ಫ್ಲಾಗ್) ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು** ಸಾಧಿಸುವುದು.
- **ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆ:– ಮೈಸೂರನ್ನು** ಜಾಗತಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ರೂಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು **ಹಂಪಿಯಂತಹ** ಯುನೆಸ್ಕೋ (UNESCO) ತಾಣಗಳ ಸುತ್ತ ಪಾರಂಪರಿಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.
- **ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಯೋಗಕ್ಷೇಮ:–** ಪರಿಸರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು **'ಜಂಗಲ್ ಲಾಡ್ಜಸ್ ಮತ್ತು ರೆಸಾರ್ಟ್ಸ್'** (JLR) ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ನೇಮಿಸುವುದು.
- **ವಿಶೇಷ ವಿಷಯಗಳು:–** ಕೃಷಿ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಕಾರವಾನ್ (ಸಂಚಾರಿ ವಸತಿ ವಾಹನ) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು MICE (ಸಭೆಗಳು, ಉತ್ತೇಜಕಗಳು, ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು) ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ ನಾಲ್ಕು ಚಿರತೆಗಳ ಆಗಮನ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ ನಾಲ್ಕು ಚಿರತೆಗಳು:–** ಎರಡು ಗಂಡು ಮತ್ತು ಎರಡು ಹೆಣ್ಣು – ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿವೆ. ಈ ಆಗಮನದೊಂದಿಗೆ, ಸುಮಾರು 70 ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಅಂತರದ ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಚಿರತೆಗಳ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪುನರಾಗಮನವಾಗಿದೆ.

ಈ ಆಗಮನದ ಪ್ರಮುಖ ವಿವರಗಳು:

- **ಮೂಲ ಮತ್ತು ವಿನಿಮಯ:–** ಔಪಚಾರಿಕ ವಿನಿಮಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಭಾಗವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ **'ಇಂದುನಾ ಪ್ರೈಮೇಟ್ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾರಟ್ ಪಾರ್ಕ್'**ನಿಂದ ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ತರಲಾಗಿದೆ.
- **ವೈದ್ಯಕೀಯ ನಿಗಾ (ಕ್ವಾರಂಟೈನ್):–** ಈ ಚಿರತೆಗಳನ್ನು ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ಜೈವಿಕ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ (BBP) 30–ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಸದಲ್ಲಿರಿಸಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ನಿಗಾ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ವಿದ್ಯಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ:

- ದಶಕಗಳ ಅತಿಯಾದ ಬೇಟೆ, ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳ ವಿಘಟನೆ ಮತ್ತು ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಕ್ಷೀಣತೆಯ ನಂತರ, ಭಾರತವು 1952 ರಲ್ಲಿ ಚಿರತೆ ಅಳಿದುಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿತು.
- **'ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಚೀತಾ', 2022** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮತ್ತು **ನಮೀಬಿಯಾ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಿಂದ** ಚಿರತೆಗಳ ಆಗಮನವು ದೊಡ್ಡ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಯ **ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲ ಖಂಡಾಂತರ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು** ಸೃಷ್ಟಿಸಿತು.
- **ಬೋಟ್ಸ್ವಾನಾ (Botswana):-** ಇದು ಭೂ ಆವೃತ ದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಶೇ. 70 ರಷ್ಟು ಭೂಪ್ರದೇಶವು ಕಲಹರಿ ಮರುಭೂಮಿಯಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕಾಡು ಚಿರತೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

'ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಚೀತಾ' ಬಗ್ಗೆ:

- **'ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಚೀತಾ'** ಎಂಬುದು ಸೂಕ್ತವಾದ ತೆರೆದ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಿರತೆಯನ್ನು ಮರುಪರಿಚಯಿಸುವ ಭಾರತದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ.
- **ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು:–** ವನ್ಯಜೀವಿ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1972 (2006 ರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ **'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ'** (NTCA).
- **ವಿಶಿಷ್ಟತೆ:–** ಇದು ದೊಡ್ಡ ಕಾಡು ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಯ ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲ ಖಂಡಾಂತರ ಸ್ಥಳಾಂತರವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗಿನ ಸ್ಥಳಾಂತರಗಳು:

- 2022 ರಲ್ಲಿ **ನಮೀಬಿಯಾ**ದಿಂದ 8 ಚಿರತೆಗಳು.
- 2023 ರಲ್ಲಿ **ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ**ದಿಂದ 12 ಚಿರತೆಗಳು.
- **ಬೋಟ್ಸ್ವಾನಾ**ದಿಂದ 8 ಚಿರತೆಗಳು (2025 ರ ಘೋಷಣೆ).

ಚಿರತೆ (Acinonyx jubatus)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ವೇಗದ ಸಸ್ತನಿಯಾಗಿದ್ದು,** ಭಾರತದಲ್ಲಿ (1952 ರಲ್ಲಿ) ಅಳಿದುಹೋದ ಏಕೈಕ ದೊಡ್ಡ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿದೆ.
- ಇತರ ಬೃಹತ್ ದೊಡ್ಡ ಬೆಕ್ಕು ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, **ಚಿರತೆಗಳು ಘರ್ಜಿಸುವುದಿಲ್ಲ.**

ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ:–

1. **ಆಫ್ರಿಕಾದ ಚಿರತೆ** (ದುರ್ಬಲ – Vulnerable),
2. **ಏಷ್ಯಾದ ಚಿರತೆ** (ತೀವ್ರ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ – Critically Endangered), ಇದು ಪೂರ್ವ ಇರಾನ್ ಮತ್ತು ಆಫ್ರಿಕಾದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕೆ.ಸಿ. ವ್ಯಾಲಿ ಯೋಜನೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

ಕೆ.ಸಿ. ವ್ಯಾಲಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟವು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಕೋರಮಂಗಲ–ಚಲಘಟ್ಟ (ಕೆ.ಸಿ.) ವ್ಯಾಲಿ ಯೋಜನೆ:

- **ಪ್ರಾರಂಭ:– 2018ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.**

  ಉದ್ದೇಶ:– ಇದು **ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನ 440 ದಶಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ (MLD) ಕೊಳಚೆ ನೀರನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸುತ್ತದೆ** ಮತ್ತು ತೀವ್ರ ಬರಪೀಡಿತ **ಕೋಲಾರ ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ** ಜಿಲ್ಲೆಗಳ 122ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಬತ್ತಿಹೋದ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಲು ಈ ನೀರನ್ನು ಕೊಳವೆಮಾರ್ಗಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಗಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

  ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:– 2026 ರ ವೇಳೆಗೆ, ಇದು **ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟವನ್ನು 50 ರಿಂದ 100 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ.**
- **ಗುರಿ:–** ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೊಳಚೆನೀರು ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ತೀವ್ರ ಜಲಕ್ಷಾಮವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.
- **ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:–** **'ದ್ವಿತೀಯ–ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನೀರನ್ನು'** ಕೊಳವೆಮಾರ್ಗಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಹರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ **'ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮಣ್ಣಿನ ಶೋಧನೆ'**ಯು ಅಂತರ್ಜಲವನ್ನು ಮರುಪೂರಣಗೊಳಿಸಲು **'ತೃತೀಯ ಹಂತದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ'**ಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ:–** ಅಂದಾಜು **₹6,000 ಕೋಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು** ವೆಚ್ಚದ ಈ ಯೋಜನೆಯು, **ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್**ನ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಮಾನ ಪಾಲಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಮರುಪೂರಣಗೊಂಡ ಪ್ರದೇಶಗಳು:–** ಇದು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮ:

- **ಅಂತರ್ಜಲ ಮರುಪೂರಣ:–** ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಿತ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಏರಿಕೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.
- **ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ:–** ಮರುಪೂರಣಗೊಂಡ ಈ ಅಂತರ್ಜಲವನ್ನು ರೈತರು ನೀರಾವರಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- **ಪರಿಸರ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ:–** ಈ ಹಿಂದೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬತ್ತಿಹೋಗಿದ್ದ ಜಲಮೂಲಗಳ (ಕೆರೆ–ಕುಂಟೆಗಳ) ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುದ್ದಿಗಳು

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿ (UNSC)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಹಾರ್ಮುಜ್ ಜಲಸಂಧಿಯನ್ನು ಮರು ಆರಂಭಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದ್ದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ರಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಚೀನಾ **'ವೀಟೋ'** (Veto) ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸುವ ಮೂಲಕ ತಡೆಹಿಡಿದಿವೆ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿ (UNSC)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ **ಆರು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.**
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ **ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆಯನ್ನು** ಕಾಪಾಡುವುದು.
- ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಪಾಲಿಸಲು ಬದ್ಧವಾಗಿರುವಂತಹ **'ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿರುವ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು'** ಹೊರಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವ ಏಕೈಕ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- **ರಚನೆ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜನೆ:–** ಮಂಡಳಿಯು ಒಟ್ಟು 15 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅವರನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ:
  1. **ವೀಟೋ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವ ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು (P5):–** ಚೀನಾ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ರಷ್ಯಾ, ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್ (ಬ್ರಿಟನ್) ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕ.
  2. **10 ಸ್ಥಾನಗಳ ಖಾಯಂ ಅಲ್ಲದ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು:–** ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಿಂದ **2 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ** ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಇತರ ಎಷ್ಟೇ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಬೆಂಬಲಿಸಿದರೂ ಸಹ, ಐದು ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ (P5) ಪೈಕಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವು ತನ್ನ **'ವೀಟೋ'** ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿದರೆ, ಆ ನಿರ್ಣಯವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರದ್ದುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:– ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್,** ಅಮೆರಿಕಾ.

ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಚೀನಾದ 'ಕಾಲ್ಪನಿಕ' ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ಭಾರತ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಚೀನಾ ದೇಶವು ತನ್ನ ಭೂಪ್ರದೇಶದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿರುವ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ, **"ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು"** ನೀಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಭಾರತವು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಹಾಗೂ ಬಲವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ಚೀನಾದ ಇಂತಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು **"ಕಿಡಿಗೇಡಿತನ"** ಎಂದು ಕರೆದಿರುವ ಭಾರತ, ಇದು ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಕರ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದೆ.

ಚೀನಾದ ವಿವಾದಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳು:

- ಚೀನಾ ದೇಶವು ಭಾರತದ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು **"ದಕ್ಷಿಣ ಟಿಬೆಟ್"** (ಜಂಗ್ನಾನ್) ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದೆ.
- 2017 ರಿಂದಲೂ ಚೀನಾವು ಹೀಗೆ ಮರುನಾಮಕರಣಗೊಂಡ ಸ್ಥಳಗಳ ಹಲವು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದೆ, ಆದರೆ ಭಾರತವು ಇವುಗಳನ್ನು ಅಮಾನ್ಯವೆಂದು ಸತತವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.
- ದೀರ್ಘ ಕಾಲದ ಗಡಿ ವಿವಾದಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುವ **'ಅಕ್ಸಾಯ್ ಚಿನ್'** ನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಲಡಾಖ್‌ನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಚೀನಾವು **'ಹೆ'ಆನ್'** ಮತ್ತು **'ಹೆಕಾಂಗ್'** ನಂತಹ ಹೊಸ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು (ಕೌಂಟಿಗಳು) ರಚಿಸುತ್ತಿದೆ.
- ವರದಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಚೀನಾವು **'ಸೆನ್ಲಿಂಗ್'** ಎಂಬ ಹೊಸ ಜಿಲ್ಲಾ ಘಟಕವನ್ನೂ (ಕೌಂಟಿ) ಸಹ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರದೇಶಗಳು:

- **ಸೆನ್ಲಿಂಗ್ (Cenling):-** ಇದು **'ಕಾರಾಕೋರಂ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿ'**ಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಆಕ್ರಮಿತ ಕಾಶ್ಮೀರ (PoK) ಮತ್ತು ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದ **'ವಾಖಾನ್ ಕಾರಿಡಾರ್'**ನ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದೆ.
- **ಹೆ'ಆನ್ (He'an):** ಇದು **'ಅಕ್ಸಾಯ್ ಚಿನ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ'**ಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾ ನಡುವಿನ ಸುದೀರ್ಘ ಗಡಿ ವಿವಾದದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಸದಾ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ:

- ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿವಾದಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಭಾರತದ **"ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗದ"** ಅಂಗಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ವಿದೇಶಾಂಗ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯವು (MEA) ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿದೆ.

ವಾಸ್ತವಿಕ ಗಡಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೇಖೆ (Line of Actual Control - LAC):

- LAC ಯು ಭಾರತ–ನಿಯಂತ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು **ಚೀನಾ** ನಿಯಂತ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ವಾಸ್ತವಿಕ ಗಡಿರೇಖೆಯಾಗಿದೆ.
- ಭಾರತದ ಪ್ರಕಾರ LAC ಯ ಒಟ್ಟು ಉದ್ದವು **3,488 ಕಿ.ಮೀ** ಇದೆ. ಆದರೆ, ಚೀನಾವು ಇದನ್ನು ಕೇವಲ 2,000 ಕಿ.ಮೀ ಉದ್ದವಿದೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ.
- ಈ ಗಡಿ ರೇಖೆಯನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮೂರು ವಲಯಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ:

  1. **ಪೂರ್ವ ವಲಯ:** ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿಂ.
  2. **ಮಧ್ಯ ವಲಯ:** ಉತ್ತರಾಖಂಡ ಮತ್ತು ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ.
  3. **ಪಶ್ಚಿಮ ವಲಯ:** ಲಡಾಖ್.

ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕ್ವಾಡ್ (BRICS and QUAD)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತವು ಬ್ರಿಕ್ಸ್ (BRICS) ವಿದೇಶಾಂಗ ಸಚಿವರ ಸಭೆ ಹಾಗೂ ಕ್ವಾಡ್ (Quad) ವಿದೇಶಾಂಗ ಸಚಿವರ ಸಭೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಮುಖ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಸಭೆಗಳ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ಮುಂಬರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಹಿಸಲಿದೆ.

ಬ್ರಿಕ್ಸ್ (BRICS) ಒಕ್ಕೂಟದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸ್ಥಾಪನೆ:– 2009.**
- **ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:– ಚೀನಾದ ಶಾಂಘೈ.**
- ಇದು ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಮುಖ **ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಆರ್ಥಿಕತೆ**ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶಗಳ ಒಕ್ಕೂಟವಾಗಿದೆ. **ಬ್ರೆಜಿಲ್, ರಷ್ಯಾ, ಭಾರತ, ಚೀನಾ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ** (2010 ರಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆ) ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹೆಸರಿನ ಮೊದಲ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ **'BRICS'** ಎಂಬ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಮೂಲ: "BRIC"** ಎಂಬ ಪದವನ್ನು 2001 ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ **ಜಿಮ್ ಒ'ನೀಲ್** ಅವರು ಬ್ರೆಜಿಲ್, ರಷ್ಯಾ, ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾ– ಈ ನಾಲ್ಕು ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಬಳಸಿದರು.
- **BRICS+ :–** 2024–2025 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ಒಕ್ಕೂಟವು **ಈಜಿಪ್ಟ್, ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ, ಇರಾನ್, UAE ಮತ್ತು ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ** ದೇಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ವಿಸ್ತರಣೆಗೊಂಡಿದೆ. ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದು ಇನ್ನೂ ತನ್ನ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ.
- **ಬ್ರಿಕ್ಸ್‌ನ ಜಾಗತಿಕ ಪಾಲು:–** ಪ್ರಪಂಚದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿರುವ ಈ ಒಕ್ಕೂಟವು, ಜಾಗತಿ–ಕ **ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಶೇ. 41 ರಷ್ಟು**, ಜಾಗತಿಕ **GDP ಯ ಶೇ. 24 ರಷ್ಟು** ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ **ವ್ಯಾಪಾರದ ಶೇ. 16 ರಷ್ಟು** ಪಾಲನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ (2028 ರ ವೇಳೆಗೆ, ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಕ್ಸ್‌ನ ಪಾಲು ಶೇ. 35 ಕ್ಕೆ ತಲುಪುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ).
- **ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ:–** ಈ ವೇದಿಕೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವೆ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಸರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬ್ರಿಕ್ಸ್‌ನ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

1. **ಹೊಸ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್** (New Development Bank).
2. **ಆಕಸ್ಮಿಕ ಮೀಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ** (Contingent Reserve Arrangement)
3. **ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ**
4. **ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ಒಪ್ಪಂದಗಳು**
5. **ದೂರಸಂವೇದಿ ಉಪಗ್ರಹಗಳ ಸಮೂಹ**

ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮ:

- ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಒಕ್ಕೂಟವು ತನ್ನದೇ ಆದ **"ಹೊಸ ಕರೆನ್ಸಿ"** ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಯೋಜಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಮೆರಿಕನ್ ಡಾಲರ್ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ('ಡಿ–ಡಾಲರೈಸೇಶನ್') ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ
- **ಭಾರತದ 2026 ರ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ: ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನಿಂದ** ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಭಾರತವು **ಜನವರಿ 1, 2026** ರಂದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
- 2026 ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿರುವ 18ನೇ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಶೃಂಗಸಭೆಯ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ಭಾರತ ವಹಿಸಲಿದೆ.
- **ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ: "ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ, ನಾವೀನ್ಯತೆ, ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರತೆಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣ"** (Building for Resilience, Innovation, Cooperation and Sustainability).
- **ಪ್ರಮುಖ ಆಧಾರಸ್ತಂಭಗಳು:** ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ, ನಾವೀನ್ಯತೆ, ಸಹಕಾರ, ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸುಸ್ಥಿರತೆ.

AZEC ಪ್ಲಸ್ ಮತ್ತು ಕಡಲ ಭದ್ರತೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಜಾಗತಿಕ ಇಂಧನ ಪೂರೈಕೆಯ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮಾರ್ಗವಾದ **'ಹಾರ್ಮುಜ್ ಜಲಸಂಧಿ'**ಯಲ್ಲಿ ಉದ್ವಿಗ್ನತೆ ನೆಲೆಸಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ, ಕಡಲ ಇಂಧನ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಡಚಣೆಗಳ ಕುರಿತು **'AZEC ಪ್ಲಸ್'** ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ತೀವ್ರ ಕಳವಳ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ.

ಏಷ್ಯಾ ಶೂನ್ಯ–ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಸಮುದಾಯ (AZEC):

- **AZEC ಪೂರ್ಣ ರೂಪ:– ಏಷ್ಯಾ ಜೀರೋ ಎಮಿಷನ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ** (Asia Zero Emission Community)
- ಇದು **2023 ರಲ್ಲಿ ಜಪಾನ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ** ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿ **ಇಂಗಾಲದ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಕಡಿತ (ಡಿಕಾರ್ಬನೈಸೇಶನ್), ಶುದ್ಧ ಇಂಧನ ಪರಿವರ್ತನೆ** ಮತ್ತು ಇಂಧನ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- ಇದು ಏಷ್ಯಾದ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳ ವಿಭಿನ್ನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಇಂಧನ ಪರಿವರ್ತನೆಗಾಗಿ ಏಷ್ಯಾ–ಕೇಂದ್ರಿತ ಪರ್ಯಾಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

AZEC ಯ ಪ್ರಮುಖ ಆದ್ಯತೆಗಳು:

- **ಶುದ್ಧ ಇಂಧನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ** (ಜಲಜನಕ, ಅಮೋನಿಯಾ, ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನಗಳು) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವುದು.
- **ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು** ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜೊತೆಗೆ, ಇಂಗಾಲ ತಟಸ್ಥತೆಯ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು.
- ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಇಂಧನ ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿಯ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.

AZEC ಪ್ಲಸ್ (AZEC Plus) ವ್ಯವಸ್ಥೆ:

- **'AZEC ಪ್ಲಸ್'** ಎಂಬುದು ಒಂದು ವಿಸ್ತರಿತ ಕಾರ್ಯಚೌಕಟ್ಟಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಏಷ್ಯಾದ ದೇಶಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ **'ಏಷ್ಯಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್'** (ADB) ಮತ್ತು **'ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂಸ್ಥೆ'** (IEA) ಯಂತಹ ಜಾಗತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಇದು **ಪೂರೈಕೆ ಅಡಚಣೆಗಳು, ನಿರ್ಣಾಯಕ ಖನಿಜಗಳ ಲಭ್ಯತೆ** ಮತ್ತು **ಕಡಲ ಭದ್ರತೆ**ಯಂತಹ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಪರಿಹ–ರಿಸುತ್ತದೆ.

“ಹಳದಿ ರೇಖೆ” (‘Yellow Line’) ಇಸ್ರೇಲ್ ಮತ್ತು ಲೆಬನಾನ್ ನಡುವೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇಸ್ರೇಲ್ ಮತ್ತು ಲೆಬನಾನ್ ನಡುವೆ 10 ದಿನಗಳ ಕದನ ವಿರಾಮ ಒಪ್ಪಂದವಾದ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ನಂತರ, ಇಸ್ರೇಲ್ ದಕ್ಷಿಣ ಲೆಬನಾನ್‌ನಲ್ಲಿ **‘ಹಳದಿ ರೇಖೆ’**ಯ (Yellow Line) ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದೆ.

‘ಹಳದಿ ರೇಖೆ’ (Yellow Line) ಎಂದರೇನು?

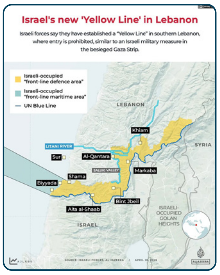

- ಇದು **ಸಂಘರ್ಷದ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲು** ಇಸ್ರೇಲ್ ರಚಿಸಿರುವ ಸೇನಾ ಗಡಿರೇಖೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು **ಇಸ್ರೇಲಿ ಸೇನಾ ಪಡೆಗಳ ನಿಯೋಜನೆಯ** ಮಿತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಗಡಿಯಾಗಿದೆ.
- ಈ ರೇಖೆಯನ್ನು ದಾಟುವ ಯಾವುದೇ ಚಲನವಲನವನ್ನು **ಸಂಭಾವ್ಯ ಭದ್ರತಾ ಅಪಾಯ** ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **‘ಗಾಜಾ’**ದೊಂದಿಗೆ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಹಳದಿ ರೇಖೆಯನ್ನು ಇಸ್ರೇಲ್ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2023 ರಿಂದ ಗಾಜಾದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ರೇಖೆಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
  - ಅಲ್ಲಿ, ಇದು ಇಸ್ರೇಲ್ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಹಮಾಸ್ ನಿಯಂತ್ರಿತ ವಲಯಗಳ ನಡುವಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿದೆ.

ಭಾರತ-ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಒಪ್ಪಂದ, 1987

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಶ್ರೀಲಂಕಾದಲ್ಲಿರುವ ತಮಿಳು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು, **‘ಭಾರತ–ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಒಪ್ಪಂದ’**ದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ **ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರಂತರ ಒತ್ತಡ ಹೇರುವಂತೆ** ಭಾರತವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿವೆ.

ಭಾರತ–ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಒಪ್ಪಂದ, 1987 ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಜುಲೈ 1987 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಅಂದಿನ ಪ್ರಧಾನಿ **ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ** ಮತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ **ಜೆ.ಆರ್. ಜಯವರ್ಧನೆ** ಅವರ ನಡುವೆ ಸಹಿ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ.
- **ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶ:–** ಶ್ರೀಲಂಕಾದಲ್ಲಿನ **ಜನಾಂಗೀಯ ಸಂಘರ್ಷ**ವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು.
- **ಉದ್ದೇಶಗಳು:–** ಸಿಂಹಳೀಯರ ಬಹುಮತವಿರುವ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ತಮಿಳು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ನಡುವಿನ ಸುದೀರ್ಘ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಈ ಒಪ್ಪಂದ ಹೊಂದಿತ್ತು.
- **ಪ್ರಮುಖ ನಿಬಂಧನೆಗಳು:**
  - ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ **‘ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ’** ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರಗಳ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು.
  - ಇದು ಸಿಂಹಳ ಭಾಷೆಯ ಜೊತೆಗೆ ತಮಿಳು ಭಾಷೆಗೂ ಅಧಿಕೃತ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ನೀಡಿತು.

ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ಸಂವಿಧಾನದಕ್ಕೇ 13ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ, 1987 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿ:

- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಭಾರತ–ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಒಪ್ಪಂದದ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- **ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:**
  - **ಎಲ್ಲಾ 9 ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ‘ಪ್ರಾಂತೀಯ ಮಂಡಳಿ’ಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ:–** ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಲು, ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಮಂಡಳಿ’ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
  - **ಮೂರು–ಹಂತದ ಅಧಿಕಾರ ಹಂಚಿಕೆ:–** ಇದು ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಹೋಲುವಂತೆ, ಪ್ರಾಂತೀಯ ಪಟ್ಟಿ, ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದ (ಮೀಸಲು) ಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿತು.
  - ಶಿಕ್ಷಣ, ಕೃಷಿ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತದಂತಹ ಹಲವಾರು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಪಟ್ಟಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಇದು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು.

ದ್ರುಝ್ಬಾ ತೈಲ ಕೊಳವೆಮಾರ್ಗ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **‘ದ್ರುಝ್ಬಾ ತೈಲ ಕೊಳವೆಮಾರ್ಗ’**ದ ಉಕ್ರೇನಿನ ವಿಭಾಗದ ಮೂಲಕ ರಷ್ಯಾದ ತೈಲ ಸಾಗಣೆಯು 2026 ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 22 ರಂದು ಪುನರಾರಂಭಗೊಂಡಿದ್ದು, ಇದು ಉಕ್ರೇನ್‌ಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಬೇಕಿದ್ದ ಪ್ರಮುಖ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ನೆರವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಘಟ್ಟವಾಗಿದೆ.

‘ದ್ರುಝ್ಬಾ ತೈಲ ಕೊಳವೆಮಾರ್ಗ’ದ ಬಗ್ಗೆ:

- “ದ್ರುಝ್ಬಾ” ಎಂಬ ರಷ್ಯನ್ ಪದದ ಅರ್ಥ **“ಸ್ನೇಹ”**. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ **‘ಸ್ನೇಹದ ಕೊಳವೆಮಾರ್ಗ’** (Friendship Pipeline) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದು ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ಉದ್ದದ ಮತ್ತು ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ ಕೊಳವೆಮಾರ್ಗ ಜಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- **ರಷ್ಯಾದಿಂದ ಯುರೋಪಿನ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ**ವನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಮೂಲ:** ಇದು ರಷ್ಯಾದ ಟಾಟರ್‌ಸ್ತಾನ್‌ನ **‘ಅಲ್ಮೆಟಿಯೆವ್ಸ್ಕ್’** ನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು **ಸೈಬೀರಿಯಾ, ಯುರಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಸ್ಪಿಯನ್ ಸಮುದ್ರದಿಂದ** ಕಚ್ಚಾ ತೈಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ:** ಸಮಾಜವಾದಿ ಬಣದ ದೇಶಗಳಿಗೆ (COMECON) ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ ಪೂರೈಸಲು ಸೋವಿಯತ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, 1960 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು, ಮತ್ತು 1964 ರಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.
- **ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:** ಇದು **ದಿನಕ್ಕೆ 1.2 ರಿಂದ 2 ಮಿಲಿಯನ್ ಬ್ಯಾರೆಲ್‌ಗಳಷ್ಟು** ತೈಲವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ.

- **ಒಟ್ಟು ಉದ್ದ:** ಇದು ಸುಮಾರು 4,000 ದಿಂದ 5,500 ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

GlobE ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಭಾರತವು ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ **'ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ–ನಿಗ್ರಹ ಕಾನೂನು ಜಾರಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ಜಾಗತಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ಜಾಲ'**ದ 12ನೇ ಸಂಚಾಲನಾ ಸಮಿತಿಯ (Steering Committee) ಸಭೆಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿತ್ತು.

ಗ್ಲೋಬ್ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್ (GlobE Network)ನ ಬಗ್ಗೆ:

- **GlobE ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪ:–** ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ–ನಿಗ್ರಹ ಕಾನೂನು ಜಾರಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ಜಾಗತಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ಜಾಲ (GlobE Network - Global Operational Network of Anti-Corruption Law Enforcement Authorities).
- **ಸ್ಥಾಪನೆ:– 2021.**
- **ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:–** ಇದು ಎಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ (UN) ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿಗ್ರಹ ಕಾನೂನು ಜಾರಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು **'ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮಾವೇಶ'**ದ (UN Convention against Corruption - UNCAC) ಪಾಲುದಾರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ.
- ಈ ಜಾಲವನ್ನು ಅದರ ಸದಸ್ಯರೇ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇದು **'ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಾದಕದ್ರವ್ಯ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಚೇರಿಯ'** (UNODC) ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. UNODC ಈ ಜಾಲದ ಸಚಿವಾಲಯವನ್ನು (Secretariat) ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಭಾರತವು 2022 ರಲ್ಲಿ** ಈ ಸಮಾವೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡಿತು, CBI ಮತ್ತು ED ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇದರ ಎರಡು ನಿಯೋಜಿತ ಸದಸ್ಯ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಾಗಿವೆ.

ಪರಮಾಣು ಒಪ್ಪಂದದಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಇರಾನ್ ಚಿಂತನೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇರಾನ್‌ನ ವಿದೇಶಾಂಗ ಸಚಿವಾಲಯದ ವಕ್ತಾರರ ಪ್ರಕಾರ, ಇರಾನ್‌ನ ಸಂಸತ್ತು **'ಪರಮಾಣು ಅಣ್ವಸ್ತ್ರಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆ ನಿಷೇಧ ಒಪ್ಪಂದ'**ದಿಂದ (Nuclear Non-Proliferation Treaty - NPT) ಹೊರಬರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಪರಮಾಣು ನಿಶಸ್ತ್ರೀಕರಣ:

- ನಿಶಸ್ತ್ರೀಕರಣ (Disarmament) ಎಂದರೆ ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರಸ್ಪರ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೇರೆಗೆ **ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು) ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊಡೆದುಹಾಕುವ ಅಥವಾ ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.**

ಜಗತ್ತಿನ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿಗಳು:

- ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ **ಒಂಬತ್ತು ದೇಶಗಳನ್ನು** ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,
  - ಅಮೆರಿಕ (ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್), ರಷ್ಯಾ, ಚೀನಾ, ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಭಾರತ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಉತ್ತರ ಕೊರಿಯಾ ಮತ್ತು ಇಸ್ರೇಲ್.

ಪರಮಾಣು ನಿಶಸ್ತ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಪ್ಪಂದಗಳು:

ಪರಮಾಣು ಅಣ್ವಸ್ತ್ರಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆ ನಿಷೇಧ ಒಪ್ಪಂದ (NPT):

- ಇದು 1968 ರಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು 1970 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
- ಇದು ಪರಮಾಣು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಮತ್ತು **ನಿಶಸ್ತ್ರೀಕರಣವನ್ನು** ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಪರಮಾಣು ಅಣ್ವಸ್ತ್ರಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಷೇಧದ ಒಪ್ಪಂದ (TPNW):

- ಇದು 2017 ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು 2018 ರಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಮಾಡಲು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
- ಇದು ಪರಮಾಣು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ **ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ಉತ್ಪಾದನೆ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ನಿಯೋಜನೆ, ವರ್ಗಾವಣೆ, ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯ ಅಪಾಯವನ್ನು** ನಿಷೇಧಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಸಮಗ್ರ ಪರಮಾಣು–ಪರೀಕ್ಷಾ–ನಿಷೇಧದ ಒಪ್ಪಂದ (CTBT):

- ಇದನ್ನು **1996 ರಲ್ಲಿ ಸಹಿ** ಮಾಡಲು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
- ಇದು **ನಾಗರಿಕ ಮತ್ತು ಸೇನಾ** ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಪರಮಾಣು ಸ್ಫೋಟಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ **185 ದೇಶಗಳು ಸಹಿ** ಹಾಕಿವೆ ಮತ್ತು 170 ದೇಶಗಳು ಅಂಗೀಕರಿಸಿವೆ, ಆದರೆ ಇದು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲು ಎಲ್ಲಾ ಪರಮಾಣು–ಸಜ್ಜಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಇದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅಂಗೀಕ–ರಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಇನ್ನೂ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಒಪ್ಪಂದ (Outer Space Treaty):

- ಈ ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ಒಪ್ಪಂದವು 1967 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ **ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿನಾಶಕಾರಿ ಅಣ್ವಸ್ತ್ರಗಳ ನಿಯೋಜನೆಯನ್ನು** ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ಪರಮಾಣು ಅಣ್ವಸ್ತ್ರಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ:

- **ಸ್ಮೈಲಿಂಗ್ ಬುದ್ಧ:–** 1974 ರಲ್ಲಿ, ಭಾರತವು ತನ್ನ ಮೊದಲ ಪರಮಾಣು ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು **"ಸ್ಮೈಲಿಂಗ್ ಬುದ್ಧ"** ಎಂಬ ಸಂಕೇತನಾಮದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ, ಇದು ಭೂ–ಆಧಾರಿತ, ಸಮುದ್ರ–ಆಧಾರಿತ ಮತ್ತು ವಾಯು ಆಧಾರಿತ ವಿತರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ **'ಪರಮಾಣು ತ್ರಯ'**ವನ್ನು (Nuclear triad) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.
- **ಆಪರೇಷನ್ ಶಕ್ತಿ:–** 1998 ರಲ್ಲಿ, ಭಾರತವು ಪೋಖ್ರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರಣಿ ಪರಮಾಣು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿತು, ಇದಕ್ಕೆ **"ಆಪರೇಷನ್ ಶಕ್ತಿ"** ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಅರಬ್ ಲೀಗ್ (Arab League)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

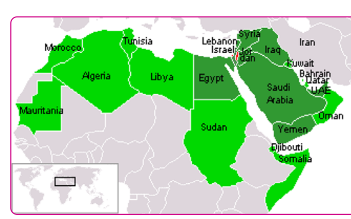

- ಹಲವು ಅರಬ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಇರಾನ್ ನಡೆಸಿದ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ದಾಳಿಗಳನ್ನು **'ಅರಬ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಒಕ್ಕೂಟದ ಮಂಡಳಿ'**ಯು (Council of the League of Arab States) ತೀವ್ರವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದೆ.

ಅರಬ್ ಲೀಗ್ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ **'ಅರಬ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ'** (League of Arab States) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು **1945** ರಲ್ಲಿ **'ಕೈರೋ'**ದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಕವಾಗಿ ಏಳು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- **7 ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು:– ಈಜಿಪ್ಟ್, ಇರಾಕ್, ಜೋರ್ಡಾನ್, ಲೆಬನಾನ್, ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ, ಸಿರಿಯಾ ಮತ್ತು ಯೆಮೆನ್.**
- ಪ್ರಸ್ತುತ ಇದು **22 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.**
- ಇದರ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು **ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ** ನೆಲೆಗೊಂಡಿವೆ.
- ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸೇನಾ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಲು ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದೆ.
  - 4 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ 'ವೀಕ್ಷಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ'ವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ: ಬ್ರೆಜಿಲ್, ಎರಿಟ್ರಿಯಾ, **ಭಾರತ** ಮತ್ತು ವೆನೆಜುವೆಲಾ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುದ್ದಿಗಳು

ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಂಧನದಲ್ಲಿನ ಸಾವುಗಳು

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 2020 ರಲ್ಲಿ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ತಂದೆ **ಪಿ. ಜಯರಾಜ್ ಮತ್ತು ಮಗ ಜೆ. ಬೆನಿಕ್ಸ್ ಅವರ ಬರ್ಬರ ಪೊಲೀಸ್ ಹತ್ಯೆ** ಪ್ರಕರಣ–ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಮಧುರೈ ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತಮಿಳುನಾಡಿನ 9 ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಮರಣದಂಡನೆ ವಿಧಿಸಿದೆ.

ಬಂಧನದಲ್ಲಿನ ಸಾವು (Custodial Death) ಕುರಿತು:

- **ಪೊಲೀಸ್ ವಶದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಬಂಧನದಲ್ಲಿರುವಾಗ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ಮರಣ ಹೊಂದುವುದನ್ನು 'ಬಂಧನದಲ್ಲಿನ ಸಾವು'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದು **ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವಿಚಾರಣೆಗೂ ಮುನ್ನ, ಪೊಲೀಸ್ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಥವಾ ಆರೋಪಿಯ ಮೇಲಿನ ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾದ ನಂತರವೂ** ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ಪೊಲೀಸರ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆ, ತೀವ್ರ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ, ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ನೆರವು ನೀಡದಿರುವುದು ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದಾಗಿ ಇಂತಹ ಸಾವುಗಳು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ಇದು ಭಾರತದ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿದೆ:

- **ವಿಧಿ 20(1):–** ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಥವಾ ಕಠಿಣವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ವಿಧಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವಿಧಿ 20(3):–** ಇದು **ಸ್ವಯಂ–ದೋಷಾರೋಪಣೆಯ ವಿರುದ್ಧದ** ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ, ಆರೋಪಿಯಾಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ವಿರುದ್ಧವೇ ತಾನೇ ಸಾಕ್ಷಿ ನುಡಿಯುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇದು ಖಾತರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವಿಧಿ 21:–** ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು **ಜೀವಿಸುವ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ**ವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ; ಈ ರಕ್ಷಣೆಯು ಪೊಲೀಸ್ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಬಂಧನದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಂಧನದಲ್ಲಿನ ಸಾವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು:

- ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಾದ ಅಧಿಕೃತ ದತ್ತಾಂಶದ ಪ್ರಕಾರ, 2016–17 ರಿಂದ 2021–22 ರ ನಡುವಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ **ಒಟ್ಟು 11,656** ಬಂಧನದಲ್ಲಿನ ಸಾವುಗಳು ದಾಖಲಾಗಿವೆ.
- ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 2,630 ಸಾವುಗಳೊಂದಿಗೆ **ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶವು** ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪೈಕಿ **ತಮಿಳುನಾಡು** (490 ಸಾವುಗಳು) ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ.

ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಇರುವ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟುಗಳು:

- **ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಘೋಷಣಾಪತ್ರ, 1945:–** ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉತ್ತೇಜನ ಸೇರಿದಂತೆ, ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಇದು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಘೋಷಣೆ (1948):–** ಇದು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾಗುವವರೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಆರೋಪಿಯನ್ನು ನಿರಪರಾಧಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.
- **ನಾಗರಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದ, 1966:–** ಇದು ಮನುಷ್ಯರ ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ.
- **ನೆಲ್ಸನ್ ಮಂಡೇಲಾ ನಿಯಮಗಳು:–** ಇದನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ **'ಖೈದಿಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿನ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಮಾಣಿಕೃತ ಕನಿಷ್ಠ ನಿಯಮಗಳು, 2015'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಂಧನದಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಮಾನವೀಯವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕನಿಷ್ಠ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಇದು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲಿನ ಐರೋಪ್ಯ ಒಪ್ಪಂದ, 1950:–** ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಘನತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ನ್ಯಾಯ ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಬರಿಮಲೆ ಪ್ರಕರಣ: ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವಿಚಾರಣೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಶಬರಿಮಲೆ ದೇವಾಲಯ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅರ್ಜಿಗಳ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಭಾರತದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಒಂಬತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಪೀಠವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆ:

- 2018 ರಲ್ಲಿ, ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಪೀಠವು (4:1 ಬಹುಮತದೊಂದಿಗೆ) **ಋತುಮತಿಯಾಗುವ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶಬರಿಮಲೆ ದೇವಾಲಯದ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಅನುಮತಿಸಿತ್ತು** ಮತ್ತು ಈ ಹಿಂದಿನ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಅಸಂವಿಧಾನಿಕ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿತ್ತು.

- ಈ ತೀರ್ಪಿನ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, **2019 ರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಶಾಲ ಪೀಠಕ್ಕೆ** ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಯಿತು.

ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:–

- ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯು, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯ ನಿಷೇಧವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು (ವಿಧಿ 14, 15, 17) ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕುಗಳ (ವಿಧಿ 25, 26) ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಸಕ್ರಿಯತೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಸ್ವಯಂ-ನಿರ್ಬಂಧ, ಮತ್ತು ಜಾತ್ಯತೀತತೆಯ (ತಾತ್ವಿಕ ಅಂತರದ ಮಾದರಿ) ಕುರಿತಾದ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತದೆ.

ಶಬರಿಮಲೆ ದೇವಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸ್ಥಳ:–** ಕೇರಳದ ಪತಣಂತಿಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲೆಯ, ಪವಿತ್ರ ಪಂಬಾ/ಪಂಪಾ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿದೆ.
- ಇದು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ **'ಪೆರಿಯಾರ್ ಹುಲಿ ಮೀಸಲು ಪ್ರದೇಶ'**ದ ಒಳಗೆ ಎತ್ತರದ ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ:–** ಇದು 'ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ' ಎಂದೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ **ಅಯ್ಯಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿಗೆ** ಸಮರ್ಪಿತವಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇವಾಲಯವಾಗಿದೆ.
- **ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:–** ಇದು ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ವಾರ್ಷಿಕ ಯಾತ್ರಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಭಕ್ತರು ಈ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ಮುನ್ನ ಕಠಿಣವಾದ **41 ದಿನಗಳ 'ವ್ರತ'**ವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ಈ ದೇವಾಲಯವು ಅಯ್ಯಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿಯ **'ನೈಷ್ಠಿಕ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ'**ವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ.

"ಭವಸಾಗರ ಮತ್ತು MACS" : ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಾಖಲೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕಾರ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, **'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ'**ವು (NBA) ಭಾರತದ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು, **ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಕಾಯ್ದೆ, 2002** ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ನಿಯೋಜಿತ ದಾಖಲೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕಾರ ಎಂದು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದೆ.

ಉಲ್ಲೇಖ ಕೇಂದ್ರಗಳ ವಿವರ:

1. **'ಭವಸಾಗರ':–** ಕೇರಳದ **ಕೊಚ್ಚಿಯಲ್ಲಿರುವ 'ಕಡಲ ಜೀವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಸರಶಾಸ್ತ್ರ ಕೇಂದ್ರ'** (CMLRE) ದಲ್ಲಿರುವ **'ಭವಸಾಗರ'**ವು, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಳ-ಸಮುದ್ರದ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಮೀಸಲಾದ ವಿಶೇಷ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೌಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ.
2. **MACS ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹ:–** ಇದು **ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿರುವ 'ಅಘರ್ಕರ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ'**ಯಲ್ಲಿ (ARI) ನೆಲೆಗೊಂಡಿದ್ದು, ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಕುರಿತಾದ ಪರಿಣಿತ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಇದು **'ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಲೀಂಧ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಗ್ರಹ ಕೇಂದ್ರ'**ವನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಈ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:

- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾಲದ ವಿಸ್ತರಣೆ:–** ಈ ಎರಡು ಹೊಸ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆಯೊಂದಿಗೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕೃತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಾಖಲೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕಾರದ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯು 20ಕ್ಕೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- **ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬೆಂಬಲ:–** ಅತ್ಯಂತ ಪಾರದರ್ಶಕ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಷರತ್ತುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಜೈವಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ, ಈ ಅಧಿಸೂಚನೆಯು ಭವಿಷ್ಯದ ಹೊಸ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಕಾಯ್ದೆ, 2002 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಜಾರಿ:–** 2002 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಭಾರತದ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅವುಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ.
- **ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು.**
- **ಮೂರು-ಹಂತದ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ರಚನೆ:–** ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ರೂಪಿಸಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,
- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ** (NBA - National Biodiversity Authority).
- **ರಾಜ್ಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮಂಡಳಿಗಳು** (SBBs - State Biodiversity Boards).
- **ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳು** (BMCs - Biodiversity Management Committees).

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (NBA)ದ ಬಗ್ಗೆ:

1. **ಸ್ಥಾಪನೆ:–** ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು **2003 ರಲ್ಲಿ** ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು.
2. **ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ:–** ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಯಂತ್ರಕ ಮತ್ತು ಸಲಹಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
3. **ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:– ಚೆನ್ನೈನಲ್ಲಿದೆ.**

ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳು:–

1. ನಿಷೇಧಿಸಲಾದ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ತಡೆಯುವುದು.
2. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಅಪಾರ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
3. ದೇಶದಾದ್ಯಂತ **'ಜೈವಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣ'**ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ವಿಸ್ತೃತ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು.
4. ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಮೇಲೆ ಖಾಸಗಿಯವರು ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು (IPR) ಪಡೆಯದಂತೆ ತಡೆಯಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.

ಸಿಂಧಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಭಾರತದ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು, **ದೇವನಾಗರಿ ಮತ್ತು ಪರ್ಷಿಯಾ** ಲಿಪಿಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿರುವ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ 'ಸಿಂಧಿ ಭಾಷೆಯ' ಹೊಸ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಸಿಂಧಿ ಭಾಷೆಯ ಕುರಿತು:

- ಇದೊಂದು **'ಇಂಡೋ–ಆರ್ಯನ್'** ಭಾಷಾ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ **ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ** ಹಾಗೂ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಹರಡಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸಮುದಾಯಗಳು ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.
- ಸಿಂಧಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು **21ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1967**ರ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ **'8ನೇ ಅನುಸೂಚಿ'**ಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು.
- ಸಿಂಧಿ ಭಾಷೆಯು ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಹಾಗೂ ಮಧುರವಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಏಕತೆ, ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಸಹೋದರತ್ವವನ್ನು ಸಾರುವ **'ವೇದಾಂತ'** ಮತ್ತು **'ಸೂಫಿ'** ತತ್ವಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಈ ಭಾಷೆಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಹೊಸ ಗಡಿಪಾರು ನೀತಿ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ **ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯವು** ಹೊಸ ಗಡಿಪಾರು ನೀತಿಯನ್ನು (Deportation policy) ಹೊರಡಿಸಿದೆ.

ಗಡಿಪಾರು (Deportation) ಎಂದರೇನು?

- ಇದೊಂದು ಔಪಚಾರಿಕ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದ್ದು, ಭಾರತದಲ್ಲಿ **ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಶಂಕಿತ ವಿದೇಶಿಯರನ್ನು ವಶಕ್ಕೆ ಪಡೆದು, ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ, ಎಲ್ಲಾ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ನಂತರ ಮತ್ತು ಅವರ ತಾಯ್ನಾಡಿನೊಂದಿಗೆ ಅವರ ಗುರುತನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರವೇ ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ** ಅಥವಾ ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಪೌರತ್ವ ಕಾಯ್ದೆ, 1955** ರ ಪ್ರಕಾರ, ಮಾನ್ಯವಾದ ಪ್ರಯಾಣ ದಾಖಲೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಅಥವಾ ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅನುಮತಿಸಲಾದ ಅವಧಿಯ ನಂತರವೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು **"ಅಕ್ರಮ ವಲಸಿಗ"** ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹೊಸ ಗಡಿಪಾರು ನೀತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

- **30–ದಿನಗಳ ಪರಿಶೀಲನಾ ಗಡುವು:– ರಾಜ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು** ಅಕ್ರಮ ವಲಸಿಗರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ 30 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಅವರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಗಡುವಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಲು ವಿಫಲವಾದರೆ, ಅದು **ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಗಡಿಪಾರಿಗೆ** ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಜಿಲ್ಲಾ–ಮಟ್ಟದ ವಿಶೇಷ ಪೊಲೀಸ್ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ:–** ದಾಖಲೆಗಳಿಲ್ಲದ ವಲಸಿಗರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಬೇಲಿ ಹಾಕಿದ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ (Fenced Centers) ಇರಿಸಲು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪೊಲೀಸ್ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಬಯೋಮೆಟ್ರಿಕ್ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ:–** ವಲಸಿಗರ ಪತ್ತೆಗಾಗಿ **'ವಿದೇಶಿಯರ ಗುರುತಿನ ಪೋರ್ಟಲ್'** (FIP) ಮೂಲಕ ಬಯೋಮೆಟ್ರಿಕ್ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ.
- **ಗುರುತಿನ ವಂಚನೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಈ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಭಾರತದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುರುತಿನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ** (UIDAI - ಆಧಾರ್), ಭಾರತದ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ (ECI) ಮತ್ತು ವಿದೇಶಾಂಗ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ (MEA) ನಡುವೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವಲಸೆ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿಯರ ಕಾಯ್ದೆ, 2025 (Immigration and Foreigners Act, 2025):

- ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು **ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1, 2025** ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು, ಇದು **ವಿದೇಶಿಯರ ಕಾಯ್ದೆ, 1946** ರ ಸೇರಿದಂತೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾಲದ ಹಳೆಯ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ.
- ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು **'ಬ್ಯೂರೋ ಆಫ್ ಇಮಿಗ್ರೇಷನ್'** (ವಲಸೆ ಬ್ಯೂರೋ) ಗೆ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದು **"ಪ್ರತಿಕೂಲ ಭದ್ರತಾ ವರದಿಗಳ"** ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿದೇಶಿಯರ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- **ಕಠಿಣ ದಂಡನೆಗಳು:–** ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ದೇಶ ಪ್ರವೇಶಿಸುವವರಿಗೆ ನೀಡುವ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು **5 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ₹5 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ದಂಡವನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ವಿನಾಯಿತಿಗಳು:– 'ಪೌರತ್ವ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ'** (CAA) ಯ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, **'ವಲಸೆ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿಯರ (ವಿನಾಯಿತಿ) ಆದೇಶ, 2025'** ಅನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು 2025 ರ ಮೊದಲು **ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಿಂದ** ಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಗಡಿಪಾರಿನಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ನದಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು **16ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ** ಅವಧಿಗೆ, ಅಂದರೆ 2026–27 ರಿಂದ 2030–31 ರವರೆಗೆ **'ನದಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆ'**ಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಟ್ಟು **₹2,183 ಕೋಟಿ** ಅನುದಾನವನ್ನು ಮೀಸಲಿಡಲಾಗಿದೆ.

ನದಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯ (RBM - Basin Management Scheme) ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನುದಾನ ಪಡೆಯುವ **'ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆ'**ಯಾಗಿದೆ.
- **ಅನುಷ್ಠಾನ:– ಕೇಂದ್ರ ಜಲ ಶಕ್ತಿ ಸಚಿವಾಲಯದ** ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಕೇವಲ ನದಿಯನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅದರ ಉಪನದಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಲ ಸೇರಿದಂತೆ ಇಡೀ ನದಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು **'ಸಮಗ್ರ ಜಲವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಘಟಕ'**ಗಳಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಇದು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು (2026–2031):

- **ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅನುದಾನ:–** 16ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅವಧಿಗೆ (2026–2031) ಈ ಯೋಜನೆಯ ಬಜೆಟ್ ಅನ್ನು ₹2,183 ಕೋಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಆದ್ಯತೆ:–** ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಗಡಿಯಾಚೆಗಿನ ಜಲ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ, ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ **ಈಶಾನ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಸಿಂಧೂ ನದಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ** (ಜಮ್ಮು–ಕಾಶ್ಮೀರ/ಲಡಾಖ್) ವಿಶೇಷ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- **ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಆಧುನೀಕರಣ:–** ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನದಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ **ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಾಹಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (GIS), ಲೈಡಾರ್ (LiDAR) ಮತ್ತು ಡ್ರೋನ್**ಗಳಂತಹ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಯೋಗ (NMC)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರವೇಶಾತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಯೋಗವು (NMC) **'ವೈದ್ಯಕೀಯ ವೃತ್ತಿಪರರ ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ವೃತ್ತಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪರವಾನಗಿ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು, 2026'**ಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಯೋಗ (NMC)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ **ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ವೃತ್ತಿಪರರು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ** ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಹೊಂದಿರುವ ಭಾರತದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಲು, **'ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಂಡಳಿ'**ಯನ್ನು (MCI) ಬದಲಾಯಿಸಿ, **'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಯೋಗ ಕಾಯ್ದೆ, 2019'**ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 2020 ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ಇದು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಂಡಳಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,
  1. **ಪದವಿಪೂರ್ವ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂಡಳಿ** (UGMEB).
  2. **ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂಡಳಿ** (PGMEB).
  3. **ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಣೀಕರಣ ಮಂಡಳಿ** (MARB).
  4. **ನೈತಿಕತೆ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ನೋಂದಣಿ ಮಂಡಳಿ** (EMRB).

ಆಯೋಗ (NMC)ದ ಸಂಯೋಜನೆ:

1. **ಒಬ್ಬರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.**
2. **10 ಪದನಿಮಿತ್ತ ಸದಸ್ಯರು:** (ಸಚಿವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ).
3. **22 ಅರೆಕಾಲಿಕ ಸದಸ್ಯರು:** (ರಾಜ್ಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ತಜ್ಞರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ).

18ನೇ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ದಿನ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಏಪ್ರಿಲ್ 21, 2026** ರಂದು 18ನೇ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು.
- ನಾಗರಿಕ ಸೇವಕರ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಮರು–ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಈ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **2026 ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:– "ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ: ನಾಗರಿಕ–ಕೇಂದ್ರಿತ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ತಳಮಟ್ಟದವರೆಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ".**

ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ದಿನದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:– 2006** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಈ ದಿನವು, **1947** ರಲ್ಲಿ **ಮೊದಲ IAS ಬ್ಯಾಚ್ ಅನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತದೆ.** ಆ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅವರು ನಾಗರಿಕ ಸೇವಕರನ್ನು ಭಾರತದ **"ಆಡಳಿತದ ಉಕ್ಕಿನ ಚೌಕಟ್ಟು"** (Steel frame of India) ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದರು.
- **ಆಯೋಜಕರು:– 'ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಇಲಾಖೆ'** (DARPG), ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ನಿಬಂಧನೆಗಳು:

- **ವಿಧಿ 309:– ನೇಮಕಾತಿ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಷರತ್ತು**ಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು **ಸಂಸತ್ತು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗಗಳಿಗೆ** ನೀಡುತ್ತದೆ.
- **ವಿಧಿ 310:–** ಒಕ್ಕೂಟ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಕರು ಕ್ರಮವಾಗಿ **ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಇಚ್ಛೆಯಿರುವವರೆಗೆ** ತಮ್ಮ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಈ ವಿಧಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ.
- **ವಿಧಿ 311:–** ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ವಜಾಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ **ನಾಗರಿಕ ಸೇವಕರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ**ಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವಿಧಿ 312:–** ಭಾರತೀಯ ಆಡಳಿತ ಸೇವೆ **(IAS),** ಭಾರತೀಯ ಪೊಲೀಸ್ ಸೇವೆ **(IPS)** ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಸೇವೆಯಂತಹ **(IFoS) 'ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸೇವೆಗಳನ್ನು'** ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಇದು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವಿಧಿ 315 ರಿಂದ 323:–** ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ (UPSC) ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ (SPSC) **'ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗಗಳನ್ನು'** (PSCs) ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಈ ವಿಧಿಗಳು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳ ಇತಿಹಾಸ:

- **ಲಾರ್ಡ್ ಕಾರ್ನ್‌ವಾಲಿಸ್:–** ಇವರನ್ನು **'ಭಾರತದ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳ ಪಿತಾಮಹ'** ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಲಾರ್ಡ್ ವೆಲ್ಲೆಸ್ಲಿ:–** ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲು **1800 ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ 'ಫೋರ್ಟ್ ವಿಲಿಯಂ ಕಾಲೇಜನ್ನು'** ಇವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

- **ಗಮನಿಸಿ:– ಸತ್ಯೇಂದ್ರನಾಥ್ ಟ್ಯಾಗೋರ್** ಅವರು 1864 ರಲ್ಲಿ 'ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ' (ICS) ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಭಾರತೀಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರದ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು:

- **ಮಿಷನ್ ಕರ್ಮಯೋಗಿ:–** ಇದು ನಾಗರಿಕ ಸೇವಕರ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ 2020 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- **ಇ–ಆಡಳಿತ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:–** ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ **'ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ'** (CPGRAMS), ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕಾಗಿ **'ಸ್ಪ್ಯಾರೋ'** (SPARROW) ಮತ್ತು ಸೇವಾ ದಾಖಲೆಗಳ ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣ.

ಪಿತೃತ್ವ ರಜೆ (Paternity Leave)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ದತ್ತು ಪಡೆದ ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ತಂದೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ತಂದೆಯರಿಗೂ** 'ಪಿತೃತ್ವ ರಜೆ'ಯನ್ನು ನೀಡುವ ಔಪಚಾರಿಕ ಕಾನೂನಿನ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಂತೆ ಭಾರತದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದೆ.

ಪಿತೃತ್ವ ರಜೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ನವಜಾತ ಅಥವಾ ದತ್ತು ಪಡೆದ ಮಗುವಿನ ಆರೈಕೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಹೆರಿಗೆಯ ನಂತರ ತಾಯಿಗೆ ಬೆಂಬಲ** ನೀಡಲು ಪುರುಷ ಉದ್ಯೋಗಿಗೆ (ತಂದೆಗೆ) ನೀಡಲಾಗುವ ರಜೆಯನ್ನೇ ಪಿತೃತ್ವ ರಜೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಗಮನಿಸಿ: ಭಾರತವು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪಿತೃತ್ವ ರಜಾ ಕಾನೂನನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ.**
- ಆದಾಗ್ಯೂ, **ಕೇಂದ್ರ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ (ರಜೆ) ನಿಯಮಗಳು, 1972** ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಪುರುಷ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು 15 ದಿನಗಳ ಪಿತೃತ್ವ ರಜೆಗೆ ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಗು ಜನಿಸಿದ ಅಥವಾ ದತ್ತು ಪಡೆದ **6 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ** ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪ್ರಮುಖ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು:

- 2026 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದೆ:
  1. ಪಿತೃತ್ವ ರಜೆಯ ಕುರಿತು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾನೂನನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.
  2. ಇದನ್ನು ಒಂದು **'ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತಾ ಪ್ರಯೋಜನ'**ವೆಂದು (Social security benefit) ಪರಿಗಣಿಸುವುದು.

(**ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿ: ಸ್ವೀಡನ್, ಐಸ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಜರ್ಮನಿ**ಯಂತಹ ದೇಶಗಳು ವೇತನ ಸಹಿತ ಪೋಷಕರ ರಜೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ).

ಜನಗಣತಿ (Census), 2027

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತವು ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲು ಸಜ್ಜಾಗಿದ್ದು, ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು **2026 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ 2027 ರ ಮಾರ್ಚ್ 1 ರೊಳಗೆ** ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜನಗಣತಿ:

- **ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:** ಜನಗಣತಿ ಎಂದರೆ **ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ**ಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ದೇಶದ ಜನರ ವಯಸ್ಸು, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ವಿವರಗಳ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- **ಇತಿಹಾಸ:** ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಜನಗಣತಿ ಆಯುಕ್ತರಾದ **W.C.ಪ್ಲೌಡೆನ್ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ 1881** ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು.
- ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಜನಗಣತಿಯು **1951** ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು ಮತ್ತು ಅಂದಿನಿಂದ **ಪ್ರತಿ ದಶಕದ ಮೊದಲ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ** ಇದು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.
- ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು **ಸಂವಿಧಾನವು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿದೆ.** ಆದರೆ, ಭಾರತೀಯ **ಜನಗಣತಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1948** ಅದರ ಸಮಯ ಅಥವಾ ಅವಧಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿಲ್ಲ.
- **ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ನಡೆಸುವವರು:–** ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ **'ಭಾರತದ ಮಹಾನೋಂದಣಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಜನಗಣತಿ ಆಯುಕ್ತರು'** (Registrar General and Census Commissioner of India) ಇದನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ.

2011 ರ ಜನಗಣತಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಲೋಕಸಭಾ ಸ್ಥಾನಗಳ ಮರುಹಂಚಿಕೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 2011 ರ ಜನಗಣತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಲೋಕಸಭಾ ಸ್ಥಾನಗಳ ಮರುಹಂಚಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು **'ಸಂವಿಧಾನ (131ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ'** ಮತ್ತು **'ಕ್ಷೇತ್ರ ಪುನರ್ ವಿಂಗಡಣಾ ಮಸೂದೆ'**ಯನ್ನು (Delimitation Bill) ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.

ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಂಚಿಕೆ :

- **ಒಟ್ಟು ಬಲ:** ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಲೋಕಸಭೆಯ ಗರಿಷ್ಠ ಬಲವು **550 ಸ್ಥಾನ**ಗಳಾಗಿವೆ (ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ 530, ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ 20). ಪ್ರಸ್ತುತ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬಲವು **543 ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯ**ರಾಗಿದ್ದಾರೆ; ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ 530 ಸದಸ್ಯರು. ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ 13 ಸದಸ್ಯರು.
- **ಹಂಚಿಕೆಯ ಆಧಾರ:** ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ಸ್ಥಾನಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯು **1971 ರ ಜನಗಣತಿ**ಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳೊಳಗಿನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವಿಂಗಡಣೆಯು **2001 ರ ಜನಗಣತಿ**ಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ.
- ಲೋಕಸಭೆಯ ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳ ಮೇಲಿನ ತಡೆ (Freeze) 2026 ರ ನಂತರ ನಡೆಸಲಾಗುವ ಮೊದಲ ಜನಗಣತಿಯವರೆಗೆ ಮಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಮಸೂದೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- ಅಂತರ–ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾನ ಹಂಚಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ತಡೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲು ಈ ಮಸೂದೆಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತವೆ.
- ಇತ್ತೀಚಿನ ಜನಗಣತಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ (2011) ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಮರುಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲು **'ಕ್ಷೇತ್ರ ಪುನರ್ ವಿಂಗಡಣಾ ಆಯೋಗ'**ಕ್ಕೆ (Delimitation Commission) ಸೂಚಿಸಲಾಗುವುದು.

ಲೋಕಸಭೆಯ ಗರಿಷ್ಠ ಬಲವನ್ನು 550 ರಿಂದ 850 ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ, **815 ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು 35 ನ್ನು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ** ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.
- ಯಾವ ರಾಜ್ಯವೂ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮಾಣಾನುಗುಣವಾದ ಪಾಲನ್ನು (Proportional share) ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭರವಸೆಯೊಂದಿಗೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾಗಿ ಸುಮಾರು **50% ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗುವ** ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ನಾರಿ ಶಕ್ತಿ ವಂದನ ಅಧಿನಿಯಮ (Nari Shakti Vandan Adhiniyam):

- **'ನಾರಿ ಶಕ್ತಿ ವಂದನ ಅಧಿನಿಯಮ'** ಎಂದೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಸಂವಿಧಾನ (106ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾಯ್ದೆ, 2023 ಯು, ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 33% ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಹಂತಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ನಂತರವೇ ಮಹಿಳಾ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಯ್ದೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಕ್ರಮವಾಗಿ,
  1. **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು** ನಡೆಸಬೇಕು.
  2. ಆ ಜನಗಣತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ **'ಕ್ಷೇತ್ರ ಪುನರ್ ವಿಂಗಡಣಾ'** (Delimitation) ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳು ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 33% ಮೀಸಲಾತಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೊಂದಿಗೆ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿವೆ.

ಆರ್ಥಿಕತೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 3.49 ಲಕ್ಷ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಮಾತ್ರ ಲಾಭದಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದೆ.

ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ, ಗುರಿ ಅಥವಾ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪೊಂದು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಮಾಲೀಕತ್ವ ಹೊಂದಿ, ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ** ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು 'ಸಹಕಾರ ಸಂಘ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

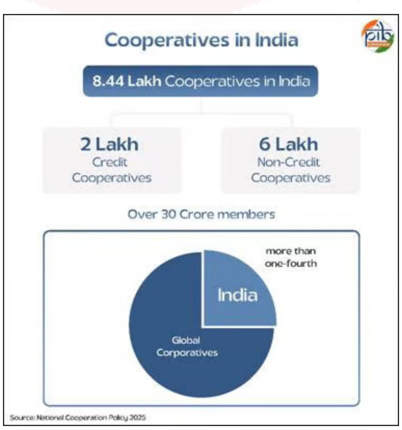

- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಬಾಹ್ಯ ಷೇರುದಾರರಿಗೆ ಗರಿಷ್ಠ ಲಾಭ ಗಳಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, **ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಥವಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದು.**

ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು:

- **ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ನಿಯಂತ್ರಣ:–** ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಸಮಾನವಾದ ಧ್ವನಿ ಇರುತ್ತದೆ.
- **ಆರ್ಥಿಕ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ:–** ಸದಸ್ಯರ ಬಳಕೆ ಅಥವಾ ಅವರ ಕೊಡುಗೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಲಾಭವನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಬಂಡವಾಳದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲ.
- **ಸಮುದಾಯದ ಮೇಲಿನ ಗಮನ:–** ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಲಾಭವನ್ನು ಗುಂಪಿನೊಳಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- **ಉತ್ತಮ ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಲೆಗಳು:–** ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಲಾಭದಾಯಕ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಕೈಗೆಟುಕುವ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಇವು ನೀಡುತ್ತವೆ.

97ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ 2011 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಾಗಿ (ವಿಧಿ 19)** ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.
- ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಉತ್ತೇಜನಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ (DPSP) ಹೊಸ **ವಿಧಿ 43-B** ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ **"ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು"** ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಹೊಸ **ಭಾಗ IX-B ಯಲ್ಲಿ ವಿಧಿ 243–ZH ನಿಂದ 243-ZT** ವರೆಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ:

- **ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಕಾಯ್ದೆ:– ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ** ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಬಹು–ರಾಜ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 2002:– ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಕಾರ ನೀತಿ, 2002:–** ಸಹಕಾರಿ ಚಳವಳಿಗೆ ಪೂರಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇದು **ಆಡಳಿತ, ಸದಸ್ಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸುಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು** ಸುಧಾರಿಸುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸಹಕಾರ ಸಚಿವಾಲಯ:– 2021 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ** ಈ ಸಚಿವಾಲಯವು, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.
- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಕಾರ ನೀತಿ, 2025:–** ಭಾರತದ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು, **ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವೀಕರಣವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು** ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಮೂಲಕ **ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸುವುದು** ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ದಿವಾಳಿತನ ಮತ್ತು ದಿವಾಳಿಕೋರತನ ಸಂಹಿತೆ ಮಸೂದೆ, 2026

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಭಾರತದ ಸಂಸತ್ತು 'ದಿವಾಳಿತನ ಮತ್ತು ದಿವಾಳಿಕೋರತನ ಸಂಹಿತೆ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2026' (IBC Bill, 2026) ಅನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ.

ದಿವಾಳಿತನ ಮತ್ತು ದಿವಾಳಿಕೋರತನ ಸಂಹಿತೆ (IBC), 2016 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಕಂಪನಿಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಎದುರಿಸುವ ದಿವಾಳಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು** ಈ ಸಂಹಿತೆಯು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಹಾಗೂ ನಿಗದಿತ ಕಾಲಮಿತಿಯ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ದಿವಾಳಿತನ (Insolvency) ಎಂದರೇನು?

- **ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಥವಾ ಕಂಪನಿಗಳು ತಾವು ಪಡೆದ ಸಾಲವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ 'ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ'ಯನ್ನು** ದಿವಾಳಿತನ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ದಿವಾಳಿಕೋರತನ (Bankruptcy) ಎಂದರೇನು?

- **ಸಕ್ಷಮ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು 'ದಿವಾಳಿ' ಎಂದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಘೋಷಿಸುವ ಹಾಗೂ ಸಾಲದಾತರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ನೀಡುವ 'ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ'ಯೇ** ದಿವಾಳಿಕೋರತನವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಸಾಲ ತೀರಿಸಲಾಗದ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಘೋಷಣೆ ಇದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಗಳು:–

1. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
2. ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ದಿವಾಳಿತನ ಇತ್ಯರ್ಥ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವುದು.
3. ಅಂತಿಮ ಹಂತದ ಹಣಕಾಸು ನೆರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು.

ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು:–

- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿ ಕಾನೂನು ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯು (NCLT)** ಕಂಪನಿಗಳು ಮತ್ತು ಸೀಮಿತ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ (LLPs) ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸಾಲ ವಸೂಲಾತಿ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯು (DRT),** ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

IBC (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2026 ರ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- **30 ದಿನಗಳೊಳಗೆ NCLT ಕಂಪನಿಯ ಆಸ್ತಿಗಳ ನಗದೀಕರಣ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬೇಕು:–** ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಅಥವಾ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬೇಕು.
- **ಆಸ್ತಿಗಳ ನಗದೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ 180 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕು:–** ಮತ್ತು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಗರಿಷ್ಠ 90 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಮಸೂದೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- **NCLT 14 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ದಿವಾಳಿತನದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕು:–** ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿಯಲ್ಲಿನ **'ಸುಸ್ತಿದಾರಿಕೆ'** ಸಾಬೀತಾದರೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದರೆ, ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕು. ಇದು ಈ ಕಾಲಮಿತಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ವಿವೇಚನಾಧಿಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುತ್ತದೆ.
- **ಗಡಿಯಾಚೆಗಿನ ದಿವಾಳಿತನ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತದೆ:–** ವಿದೇಶಿ ಆಸ್ತಿಗಳು ಅಥವಾ ವಿದೇಶಿ ಸಾಲದಾತರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ದಿವಾಳಿತನ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಲು ಈ ಮಸೂದೆಯು ಹೊಸ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟೊಂದನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಜನ್ ವಿಶ್ವಾಸ್ (ನಿಬಂಧನೆಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2026

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತದ ಸಂಸತ್ತು ಏಪ್ರಿಲ್ 2, 2026 ರಂದು 'ಜನ್ ವಿಶ್ವಾಸ್ (ನಿಬಂಧನೆಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2026' ಅನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ.
- ಈ ಶಾಸನವು ಮೂಲ **ಜನ್ ವಿಶ್ವಾಸ್ ಕಾಯ್ದೆ, 2023** ರ ಮುಂದುವರಿದ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು, **ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರಾಧೀಕರಣ ರದ್ದತಿ ಉಪಕ್ರಮದ** ಮಹತ್ವದ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಜನ್ ವಿಶ್ವಾಸ್ ಕಾಯ್ದೆ, 2023:

- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಇದು ದಂಡನಾತ್ಮಕ ಆಡಳಿತ ಮಾದರಿಯಿಂದ ವಿಶ್ವಾಸ ಆಧಾರಿತ ಆಡಳಿತ ಮಾದರಿಗೆ ಬದಲಾಗುವ ಮೂಲಕ **'ಸುಗಮ ವ್ಯವಹಾರ'** (Ease of Doing Business) ಮತ್ತು **'ಸುಗಮ ಜೀವನ'**ವನ್ನು (Ease of Living) ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಅಪರಾಧೀಕರಣ ರದ್ದತಿ:–** ಇದು 79 ಕೇಂದ್ರ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ 717 ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಅಪರಾಧ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವ್ಯಾಪ್ತಿ:–** ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಈ ಮಸೂದೆಯು 23 ವಿವಿಧ ಸಚಿವಾಲಯಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸುವ 784 ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **1,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಅಪರಾಧಗಳ ತರ್ಕಬದ್ಧಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ:–** ಇವುಗಳನ್ನು ಅಪರಾಧಿ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ನಾಗರಿಕ ದಂಡಗಳು, ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ದಂಡಗಳು ಅಥವಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಜನ್ ವಿಶ್ವಾಸ್ (ನಿಬಂಧನೆಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಮಸೂದೆ, 2026:

- **ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನೇಮಕ:–** ವಿಚಾರಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಮತ್ತು ದಂಡವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ನೇಮಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಮೇಲ್ಮನವಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ನೇಮಕ:–** ಮೇಲ್ಮನವಿಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಲು ನೇಮಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೇಲಿನ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಹಂತ–ಹಂತದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ:–** ಮೊದಲ ಬಾರಿಯ ಅಥವಾ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ತಪ್ಪುಗಳಿಗಾಗಿ, ಈ ಮಸೂದೆಯು **"ಮೊದಲು–ಎಚ್ಚರಿಕೆ"** ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ದಂಡಗಳು:–** ದಂಡದ ಭಯವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು, ಹೆಚ್ಚಿನ ದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ **ಪ್ರತಿ 3 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ 10% ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳ** ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಮಸೂದೆಯ ಮೂಲಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೊಂಡ ಪ್ರಮುಖ ಕಾಯ್ದೆಗಳು:–

1. ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕಾಯ್ದೆ–1934
2. ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ಕಾಯ್ದೆ–1988
3. ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಾಯ್ದೆ–2006

ಕರ್ ಸಾಥಿ (Kar Saathi) - ನೇರ ತೆರಿಗೆ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು AI ಆಧಾರಿತ ಚಾಟ್‌ಬಾಟ್ ವೇದಿಕೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಹೊಸ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಕಾಯ್ದೆ, 2025ರ ಚೌಕಟ್ಟಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ನೇರ ತೆರಿಗೆ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು 24×7 ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಲು **ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯು** ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಆಧಾರಿತ ಡಿಜಿಟಲ್ ಚಾಟ್‌ಬಾಟ್ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

'ಕರ್ ಸಾಥಿ' ಚಾಟ್‌ಬಾಟ್ ವೇದಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ನೇರ ತೆರಿಗೆ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು 24×7 ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ:–** ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಐಟಿಆರ್ (ITR) ಸಲ್ಲಿಕೆ, ತೆರಿಗೆ ನಿಯಮಗಳು, ನಮೂನೆಗಳು, ನೋಟಿಸ್‌ಗಳು, ಕಡಿತಗಳು, ಮರುಪಾವತಿ ಮತ್ತು ಅನುಸರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಎಲ್ಲಾ ನೇರ ತೆರಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ವೇದಿಕೆಯಡಿ ತರುತ್ತದೆ:–** ಅವುಗಳೆಂದರೆ ನಮೂನೆಗಳು, ಸ್ವೀಕೃತಿ, ಇ–ಪಾವತಿ, ಇ–ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಪದೇ ಪದೇ ಕೇಳಲಾಗುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು (FAQs).
- ತೆರಿಗೆದಾರರ ಕುಂದುಕೊರತೆ ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆ ಅನುಸರಣೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಖರೀದಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರ ಸೂಚ್ಯಂಕ (PMI) - S&P ಸಂಸ್ಥೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಭಾರತದ ಉತ್ಪಾದನಾ PMI (Manufacturing PMI) ಫೆಬ್ರವರಿ 2026 ರಲ್ಲಿ 56.9 ಇದ್ದದ್ದು, ಮಾರ್ಚ್ 2026 ರಲ್ಲಿ 53.9 ಕ್ಕೆ ಕುಸಿದಿದೆ.

ಖರೀದಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರ ಸೂಚ್ಯಂಕ (PMI) v/s ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸೂಚ್ಯಂಕ (IIP):

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ	ಖರೀದಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರ ಸೂಚ್ಯಂಕ (PMI-Purchasing Manager's Index)	ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸೂಚ್ಯಂಕ (IIP)
ಮೂಲ	S&P ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ಯಾಂಖಿಕ ಕಛೇರಿ (NSO, MoSPI), ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ
ಆಧಾರ	ಗ್ರಹಿಕೆ ಆಧಾರಿತ ಸಮೀಕ್ಷೆ	ನೈಜ ಭೌತಿಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ದತ್ತಾಂಶ
ವ್ಯಾಪ್ತಿ	ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ವಲಯಗಳು	ವಿಶಾಲ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯ (ಗಣಿಗಾರಿಕೆ, ಉತ್ಪಾದನೆ, ವಿದ್ಯುತ್)
ಸಮಯ	ಮಾಸಿಕ, (ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ)	ಮಾಸಿಕ, (6–ವಾರಗಳ ವಿಳಂಬದೊಂದಿಗೆ)

ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಅನಿಲೀಕರಣ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ ಯೋಜನೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ದೇಶೀಯ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಬಳಕೆಯ ಮೂಲಕ ಅನಿಲ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು** ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವರು ಭಾರತದ ಮಾರ್ಗ ಸೂಚಿಯನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಅನಿಲೀಕರಣ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸಾಧನವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಅನಿಲೀಕರಣ (Coal Gasification)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಅನಿಲೀಕರಣವು **ಕಲ್ಲಿದ್ದಲನ್ನು ಸಂಶ್ಲೇಷಿತ ಅನಿಲ (ಸಿನ್‌ಗ್ಯಾಸ್)ವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.**
- ಸಿನ್‌ಗ್ಯಾಸ್ ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ **ಜಲಜನಕ (H_2) ಮತ್ತು ಇಂಗಾಲದ ಮೊನಾಕ್ಸೈಡ್ (CO)** ಅನಿಲಗಳ ಮಿಶ್ರಣವಾಗಿದೆ.
- ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಾಪಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲನ್ನು **ಹಬೆ ಮತ್ತು ಆಮ್ಲಜನಕದೊಂದಿಗೆ** ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸಂಶ್ಲೇಷಿತ ಅನಿಲವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಿನ್‌ಗ್ಯಾಸ್ ಅನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ:
  - **ಅಮೋನಿಯಾ** → ರಸಗೊಬ್ಬರ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
  - **ಮೆಥನಾಲ್** → ಇಂಧನ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
  - **ಹೈಡ್ರೋಜನ್** → ಶುದ್ಧ ಇಂಧನ ವಾಹಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
  - **ಸಂಶ್ಲೇಷಿತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ** → ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಎಲ್‌ಎನ್‌ಜಿ (LNG) ಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಬಂದರುಗಳು ಸರಕು ಸಾಗಣೆ ಗುರಿಯನ್ನು ಮೀರಿಸಿವೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 2025–26ನೇ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಬಂದರುಗಳು 915.17 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್ (MT) ಸರಕುಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿವೆ. ಇದು ನಿಗದಿತ 904 MT ಗುರಿಯನ್ನು ಮೀರಿದ್ದು, ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ **7.06% ರಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು** ದಾಖಲಿಸಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಬಂದರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು **14 ಪ್ರಮುಖ ಬಂದರುಗಳಿದ್ದು,** ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 12 ಬಂದರುಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿವೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ **'ಬಂದರು, ಹಡಗು ಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ಜಲಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವಾಲಯ'**ದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತವೆ.

- ದೇಶಾದ್ಯಂತ **200 ಸಣ್ಣ ಬಂದರುಗಳಿವೆ** (Non-major ports), ಇವುಗಳು ಆಯಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ **ಜಲಸಾರಿಗೆ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ** ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ.

ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಸಲಾದ ಹೊಸ ಪ್ರಮುಖ ಬಂದರುಗಳು:–

- **ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ವಢವನ್ ಬಂದರು.**
- **ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳ ಗಲಾಥಿಯಾ ಕೊಲ್ಲಿ ಬಂದರು.**

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಬಂದರುಗಳು:

ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ ಬಂದರುಗಳು	ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿ ಬಂದರುಗಳು
ದೀನದಯಾಳ ಬಂದರು (ಕಾಂಡ್ಲಾ, ಗುಜರಾತ)	**ಪಾರಾದೀಪ ಬಂದರು** (ಒಡಿಶಾ)
ಮುಂಬೈ ಬಂದರು (ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ)	**ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣಂ ಬಂದರು** (ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ)
ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ಬಂದರು (JNPT, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ)	**ಚೆನ್ನೈ ಬಂದರು** (ತಮಿಳುನಾಡು)
ಮರ್ಮಗೋವಾ ಬಂದರು (ಗೋವಾ)	**ಕಾಮರಾಜರ್ ಬಂದರು** (ಎನ್ನೋರ್, ತಮಿಳುನಾಡು)
ನವಮಂಗಳೂರು ಬಂದರು (ಕರ್ನಾಟಕ)	**ವಿ.ಒ. ಚಿದಂಬರನಾರ್ ಬಂದರು** (ತೂತುಕೂಡಿ , ತಮಿಳುನಾಡು)
ಕೊಚ್ಚಿ ಬಂದರು (ಕೇರಳ)	**ಶ್ಯಾಮ ಪ್ರಸಾದ್ ಮುಖರ್ಜಿ ಬಂದರು** (ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ–ಹಲ್ದಿಯಾ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ)

ಮಂದಗತಿಯ ಹಣದುಬ್ಬರ (Stagflation)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಅಮೆರಿಕ–ಇಸ್ರೇಲ್ ಮತ್ತು ಇರಾನ್** ನಡುವಿನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಘರ್ಷವು **ತೈಲ ಪೂರೈಕೆಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಅಡಚಣೆಯನ್ನು** ಉಂಟುಮಾಡಿದ್ದು, ಇದು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಂದಗತಿಯ ದರ ಏರಿಕೆ ಭೀತಿಯನ್ನು ಮರುಕಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಮಂದಗತಿ (ಸ್ಥಗಿತ)ಯ ಹಣದುಬ್ಬರದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:– ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಗಿತತೆ** (ಅಥವಾ ಋಣಾತ್ಮಕ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ), **ತೀವ್ರ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ಹಣದುಬ್ಬರ** – ಈ ಮೂರೂ ಅಂಶಗಳು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಸಂಕೀರ್ಣ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮಂದಗತಿಯ ಹಣದುಬ್ಬರ (Stagflation) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಪದದ ಮೂಲ:–** ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಜಕಾರಣಿಯಾದ **ಇಯಾನ್ ಮ್ಯಾಕ್ಲಿಯೋಡ್ ಅವರು 1960** ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಈ ಪದವನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಬಳಸಿದರು.

ಇದರ ಅಪಾಯಗಳೇನು?

- **ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಣಕಾಸು ನೀತಿಯ ಸಾಧನಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಲಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.** ಏಕೆಂದರೆ, ಹಣದುಬ್ಬರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಬಡ್ಡಿದರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ ಅದು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಿಗಡಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಬದಲಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಬಡ್ಡಿದರಗಳನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿದರೆ ಅದು ಹಣದುಬ್ಬರವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಉಲ್ಬಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಲ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದಾಗಿ** ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿರುವ ವ್ಯಾಪಾರ–ವಹಿವಾಟುಗಳಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ **ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ (MSMEs)** ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು **₹2.5 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ** ಮೊತ್ತದ 'ಸಾಲ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ'ಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ.

ಸಾಲ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ (Credit Guarantee Scheme)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ **'ತುರ್ತು ಸಾಲ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಯ'** (ECLGS) ಚೌಕಟ್ಟಿನ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗಿರಲಿದೆ.

ತುರ್ತು ಸಾಲ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ (ECLGS)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ್ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನದ** ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು **2020** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶ:– ಕೋವಿಡ್–19** ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಡಚಣೆಗಳಿಂದಾಗಿ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ಅರ್ಹ MSME ಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ವ್ಯಾಪಾರ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು.
- **ವ್ಯಾಪ್ತಿ:–** ಈ ಯೋಜನೆಯು **ತುರ್ತು ಸಾಲ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ** (ECLGS) ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ವಲಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ರಚನೆಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ:–

- ಉದ್ಯಮಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆಯಲು.
- ಬಡ್ಡಿದರವನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಶುಲ್ಕಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

"ಮಣ್ಣಿನ ಸಖಿಯರು"- ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಸುಧಾರಿಸಲು

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- **ಪಶ್ಚಿಮ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಬರಪೀಡಿತ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ** ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾದ "ಮಣ್ಣಿನ ಸಖಿಯರು" ಉಪಕ್ರಮವು **ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ** ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಮಣ್ಣಿನ ಸಖಿಯರು' (Soil Sakhis) ಉಪಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಮನ್ ದೇಶಿ ಫೌಂಡೇಶನ್‌ನ** 'ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆ'ಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು **2023** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

- **ಮಣ್ಣಿನ ಪರೀಕ್ಷೆ** ಮತ್ತು **ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು** ಇದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ **"ಮಣ್ಣಿನ ಸಖಿಯರಾಗಿ"** ತರಬೇತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಸ್ತುತ ಇದನ್ನು **ಸತಾರಾ, ಸಾಂಗ್ಲಿ, ಸೋಲಾಪುರ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರ ಮತ್ತು ಪುಣೆ** ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

- ಮಣ್ಣಿನ ಸಖಿಯರು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳ ಮೂಲಕ ಮಣ್ಣಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ.
- ರೈತರು ಸುಧಾರಿತ ಬೆಳೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ವರದಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ಮಣ್ಣಿನ ಸಖಿಯರು **ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ₹8,000 ರಿಂದ ₹10,000 ವರೆಗೆ** (ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಭತ್ಯೆ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಆದಾಯ ಗಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

P&K ರಸಗೊಬ್ಬರ ಸಬ್ಸಿಡಿ: ಶೇ. 12ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಮುಂಬರುವ 2026ರ ಮುಂಗಾರು ಹಂಗಾಮಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ, **ರಂಜಕ ಮತ್ತು ಪೊಟ್ಯಾಸಿಯಮ್** (P&K - Phosphatic and Potassic) ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುವ **'ಪೋಷಕಾಂಶ-ಆಧಾರಿತ ಸಬ್ಸಿಡಿ'** (NBS) ದರಗಳನ್ನು ಶೇ. 12 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಪೋಷಕಾಂಶ-ಆಧಾರಿತ ಸಬ್ಸಿಡಿ (NBS) ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಾರಂಭ:-** ಕೇಂದ್ರ **'ರಾಸಾಯನಿಕ ಮತ್ತು ರಸಗೊಬ್ಬರ ಸಚಿವಾಲಯ'**ವು 2010 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶಗಳು:-**
  1. ಎಲ್ಲಾ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ **ಸಮತೋಲಿತ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು** ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
  2. ಸರ್ಕಾರದ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಹೊರೆಯನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಕ್ರಮಬದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು.
  3. ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
  4. ರೈತರಿಗೆ ರಸಗೊಬ್ಬರದ ಬೆಲೆಭಾರ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
  5. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದು.

ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:- ಈ ಸಬ್ಸಿಡಿಯು ಪೋಷಕಾಂಶ-ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ, ರಸಗೊಬ್ಬರದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ:

1. **ಸಾರಜನಕ (Nitrogen - N)**
2. **ರಂಜಕ (Phosphorus - P)**
3. **ಪೊಟ್ಯಾಸಿಯಮ್ (Potassium - K)**
4. **ಗಂಧಕ (Sulphur - S)**

- ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುವ DAP (ಡೈ-ಅಮೋನಿಯಂ ಫಾಸ್ಫೇಟ್) ಮತ್ತು SSP (ಸಿಂಗಲ್ ಸೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟ್) ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು **28 ಅಧಿಸೂಚಿತ ಗ್ರೇಡ್‌ನ P&K** ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಗಮನಿಸಿ:-** ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಸುವ **'ಯೂರಿಯಾ' ರಸಗೊಬ್ಬರವು NBS ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ;** ಅದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಬ್ಸಿಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

ಕೌಶಲ್ಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ನಿಧಿ (Skills Outcomes Fund)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕೇಂದ್ರ **'ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಸಚಿವಾಲಯ'**ವು (MSDE) ವಿನೂತನವಾದ 'ಕೌಶಲ್ಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ನಿಧಿ'ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಅಭಿಯಾನವೊಂದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ಕೌಶಲ್ಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ನಿಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಉದ್ದೇಶ:- ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಯುವಜನತೆಗೆ ಉತ್ತಮ ವೃತ್ತಿ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು** ಈ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:- 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ' (NSDC)**
- **'ಮಿಶ್ರಿತ ಹಣಕಾಸು ವಿಧಾನ'ದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ:-** ಅಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ನಿಧಿಯೊಂದಿಗೆ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ CSR ಅನುದಾನ (ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ), **ಗೇಟ್ಸ್ ಫೌಂಡೇಶನ್**‌ನಂತಹ ದತ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಇದು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶಿತ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು:-** ಮುಂದಿನ 4 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ-ಆದಾಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದ **2 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು** ಯುವಜನರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ **'ಕಡಿಮೆ-ಆದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರ'** ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಹರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ವಲಯಗಳು:-** ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುವ ತರಬೇತಿಯು ಉದ್ಯೋಗದಾತ-ಚಾಲಿತ ಹಾಗೂ ಬೇಡಿಕೆ-ಆಧಾರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ **BFSI (ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಸೇವೆಗಳು), IT-ITeS (ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ), ಹಸಿರು ವಲಯದಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯೋಗಗಳು, ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ, ಸರಕು ಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ವಲಯಗಳ** ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ನಿಧಿ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೆಪೋ ದರ (ಶೇ. 5.25) ಮುಂದುವರಿಕೆ : RBI

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ (RBI) **'ಹಣಕಾಸು ನೀತಿ ಸಮಿತಿ'**ಯು (MPC) ತನ್ನ ಪ್ರಮುಖ ನೀತಿ ದರವಾದ ರೆಪೋ ದರವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಶೇ. 5.25 ರಲ್ಲೇ ಮುಂದುವರಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.

ಹಣಕಾಸು ನೀತಿ ಸಮಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ (MPC - Monetary Policy Committee):

- **ಸ್ಥಾಪನೆ:– ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (RBI) ಕಾಯ್ದೆ, 1934 ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 45ZB** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಹಣಕಾಸು ನೀತಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು (MPC) ರಚಿಸಿದೆ.
- ಈ ಸಮಿತಿಯು **ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿಯಾದರೂ** ಸಭೆ ಸೇರುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ.
- **ಈ ಸಮಿತಿಯು ಒಟ್ಟು 6 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ:**
  - ಈ ಆರು ಸದಸ್ಯರ ಪೈಕಿ **ಮೂವರು 'ಆರ್‌ಬಿಐ'ನ ಆಂತರಿಕ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.** ಇದರಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವ **ಆರ್‌ಬಿಐ ಗವರ್ನರ್** ಕೂಡ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ.
  - **ಆರ್‌ಬಿಐನ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಗವರ್ನರ್** ಎರಡನೇ ಆಂತರಿಕ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
  - ಮೂರನೇ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ **ಆರ್‌ಬಿಐನ ಕೇಂದ್ರ ಮಂಡಳಿಯು ಓರ್ವ ಆರ್‌ಬಿಐನ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು** ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. (ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಹಣಕಾಸು ನೀತಿಯ ಉಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಸುವ **'ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು'** ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ).
  - ಉಳಿದ ಮೂವರು ಬಾಹ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದು, ಅವರನ್ನು **ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ** ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **MPC ಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ತಲಾ ಒಂದು ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ:–** ಒಂದು ವೇಳೆ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲಿನ ಮತಗಳು ಸಮಬಲಗೊಂಡರೆ, **ಆರ್‌ಬಿಐ ಗವರ್ನರ್** ಅವರು ಎರಡನೇ ಅಥವಾ **'ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮತವನ್ನು'** ಚಲಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.
- **ರಚನೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:– ಬೆಲೆ ಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಹಣದುಬ್ಬರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ** ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಆರ್‌ಬಿಐಗೆ ವಹಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಆರ್‌ಬಿಐ ನಡುವೆ ಏರ್ಪಟ್ಟ ಒಪ್ಪಂದದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈ MPC ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಆರ್‌ಬಿಐ **'ಹಣಕಾಸು ನೀತಿ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಒಪ್ಪಂದ'ಕ್ಕೆ** (Monetary Policy Framework Agreement) ಸಹಿ ಹಾಕಿವೆ.
- **ಕಾರ್ಯಗಳು:–** ನಿಗದಿತ ಹಣದುಬ್ಬರ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ನೀತಿ **'ರೆಪೋ ದರ'**ವನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿಯು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿನ ಇತರೆಲ್ಲಾ **ಬಡ್ಡಿದರಗಳಿಗೆ ಮಾನದಂಡವಾಗಿ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ನೀತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನಗಳು:

- **ರೆಪೋ ದರ:–** ಇದು **ಆರ್‌ಬಿಐ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ನಿಧಿಯನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ನೀಡುವಾಗ ವಿಧಿಸುವ ಬಡ್ಡಿದರವಾಗಿದೆ.** ಇದಕ್ಕೆ **ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಭದ್ರತೆಯನ್ನು** ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- **ರಿವರ್ಸ್ ರೆಪೋ ದರ:–** ಇದು **ಆರ್‌ಬಿಐ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹಣದ ಹರಿವನ್ನು (ದ್ರವ್ಯತೆ) ತನ್ನತ್ತ ಸೆಳೆಯುವಾಗ** ನೀಡುವ **ಬಡ್ಡಿದರವಾಗಿದೆ.**
- **ನಗದು ಮೀಸಲು ಅನುಪಾತ (Cash Reserve Ratio - CRR):-** ಇದು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ತಮ್ಮ ಒಟ್ಟು ಠೇವಣಿಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಗವನ್ನು **ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಆರ್‌ಬಿಐ ಬಳಿ ಕೇವಲ ನಗದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ.**
- **ಶಾಸನಬದ್ಧ ದ್ರವ್ಯತೆ ಅನುಪಾತ (Statutory Liquidity Ratio - SLR):-** ಇದು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ತಮ್ಮ ಠೇವಣಿಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಗವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ದ್ರವ್ಯ ಆಸ್ತಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ (Liquid assets) ಅಂದರೆ ಚಿನ್ನ, ನಗದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಭದ್ರತೆಗಳನ್ನು **ತಮ್ಮ ಬಳಿಯೇ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ.**
- **ಮುಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು (Open Market Operations - OMO):-** ಇದು **ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹಣದ ಹರಿವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಆರ್‌ಬಿಐ ಸರ್ಕಾರಿ ಭದ್ರತೆಗಳನ್ನು** (G- secs) ಖರೀದಿಸುವ ಅಥವಾ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಕೀಮಾಂತ ಸ್ಥಾಯಿ ಸೌಲಭ್ಯ (Marginal Standing Facility - MSF):-** ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ (ತೀವ್ರ ನಗದು ಕೊರತೆಯಾದಾಗ) ದಂಡದ ದರದಲ್ಲಿ **ಆರ್‌ಬಿಐನಿಂದ ಸಾಲ** ಪಡೆಯಲು ಇರುವ ವಿಶೇಷ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- **ದ್ರವ್ಯತೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಸೌಲಭ್ಯ (Liquidity Adjustment Facility - LAF):-** ಇದು **ರೆಪೋ ಮತ್ತು ರಿವರ್ಸ್ ರೆಪೋ** ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಒಟ್ಟಾರೆ ಚೌಕಟ್ಟಾಗಿದೆ.
- **ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸ್ಥಿರೀಕರಣ ಯೋಜನೆ (Market Stabilisation Scheme - MSS):-** ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿನ **ಹೆಚ್ಚುವರಿ ದ್ರವ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳಲು** ಸರ್ಕಾರಿ ಬಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ (e-NAM)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇ–ನ್ಯಾಮ್ (e-NAM) ಪೋರ್ಟಲ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಏಕೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಯೋಜನೆಗೊಂಡಿರುವ ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ (ಮಂಡಿಗಳ) ಸಂಖ್ಯೆಯು 2024ರಲ್ಲಿದ್ದ 1,389 ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 2026ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ 1,656 ಕ್ಕೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಪ್ರಸ್ತುತ 23 **ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು 4 ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ** ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ (e-NAM)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ಏಪ್ರಿಲ್ 14, 2016** ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ **ಅಖಿಲ–ಭಾರತ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ವ್ಯಾಪಾರ ಪೋರ್ಟಲ್** ಆಗಿದೆ.
- ಇದು **'ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ನಿಧಿ'** (ATIF) ಯ ಮೂಲಕ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಧನಸಹಾಯ ಪಡೆಯುವ **"ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆ"**ಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ **'ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿ'** (APMC) ಮಂಡಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಜಾಲದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರುವ ಮೂಲಕ, **ಕೃಷಿ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಏಕೀಕೃತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು** ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- **ಏಕೀಕೃತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ:– "ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ, ಒಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ"** ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದೊಂದಿಗೆ, ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಕೃಷಿ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಲು ರಾಜ್ಯ–ಮಟ್ಟದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವುದು.

- **ಪಾರದರ್ಶಕ ಬೆಲೆ ನಿರ್ಧಾರ:–** ಪಾರದರ್ಶಕವಾದ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಹರಾಜು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ನೈಜ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೈಜ-ಸಮಯದ ಬೆಲೆ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು.
- **ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಹಾವಳಿ ಕಡಿತ:–** ರೈತರಿಗೆ ಅಂತಿಮ ಗ್ರಾಹಕರು ನೀಡುವ ಬೆಲೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲು ದಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.
- **ಗುಣಮಟ್ಟದ ಖಾತರಿ:–** ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನದ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸೂಕ್ತ ಬೆಲೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು, ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಣೀಕರಣವನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು.

"ಮೆಮ್‌ಫ್ಲೇಶನ್" (Memflation) : ಮೆಮೊರಿ ಬೆಲೆ ಹಣದುಬ್ಬರ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಗಾರ್ಟ್ನರ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ** ಮುನ್ಸೂಚನೆಯಂತೆ, 2026ರ ವೇಳೆಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಅರೆವಾಹಕ (ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್) ಉದ್ಯಮದ ಆದಾಯವು $1.3 ಟ್ರಿಲಿಯನ್ ತಲುಪುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.
- ಈ ಉದ್ಯಮವು ಸತತ ಮೂರನೇ ವರ್ಷವೂ ಎರಡಂಕಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು **'ಮೆಮ್‌ಫ್ಲೇಶನ್'** (Memflation) ಅಥವಾ ಮೆಮೊರಿ ಬೆಲೆಗಳ ನಿರಂತರ ಏರಿಕೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೇ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಮೆಮ್‌ಫ್ಲೇಶನ್ (Memflation- Memory Price Inflation) ಬಗ್ಗೆ:

- **ಹಣದುಬ್ಬರ (Inflation):** ಇದು ಕಾಲಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ **ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ** ಏರಿಕೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮೆಮ್‌ಫ್ಲೇಶನ್ (Memflation):** ಇದು ಒಂದು ರಚನಾತ್ಮಕ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ **ಅರೆವಾಹಕ (ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್)** ಮೆಮೊರಿ ಬೆಲೆಗಳು ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ವೇಗವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಏರಿಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

"ಜೊನ್ನಗಿರಿ"- ಭಾರತದ ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡ-ಪ್ರಮಾಣದ ಖಾಸಗಿ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಯೋಜನೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಕರ್ನೂಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ** 'ಜೊನ್ನಗಿರಿ'ಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡ-ಪ್ರಮಾಣದ ಖಾಸಗಿ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿಯನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಭಾರತದ ಚಿನ್ನದ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳು, ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ದೇಶೀಯ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯತ್ತ ಮರಳಿ ಗಮನಹರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

'ಚಿನ್ನ'ದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಮಾಹಿತಿ:

- **ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮೂಲ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ದೊರೆಯುವ ಲೋಹವಾಗಿದೆ:–** ಇದು ಮೃದುವಾದ, ಸಾಂದ್ರವಾದ, ಹೆಚ್ಚು ನಮ್ಯವಾದ (ತಂತಿಯಂತೆ ಎಳೆಯಬಹುದಾದ) ಮತ್ತು ಸವೆತ-ನಿರೋಧಕ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಲೋಹವಾಗಿದೆ.
- ಚಿನ್ನವು ತೈಲದ ನಂತರ ಭಾರತದ **ಎರಡನೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ.** ದೇಶೀಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಸುಮಾರು 1,000 ಟನ್ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಚಿನ್ನದ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳಲ್ಲಿ **ಬಿಹಾರವು** ಸುಮಾರು 43% ರಷ್ಟು ಪಾಲು ಹೊಂದುವ ಮೂಲಕ ಅಗ್ರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ, ತದನಂತರ **ರಾಜಸ್ಥಾನ** (ಸುಮಾರು 25%) ಮತ್ತು **ಕರ್ನಾಟಕ** (ಸುಮಾರು 20%) ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿವೆ.
- ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಚಿನ್ನದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಸುಮಾರು **99% ರಷ್ಟು** ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಯಚೂರಿನ **'ಹಟ್ಟಿ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿ'** ಯ ಮೂಲಕ ಈ ಉತ್ಪಾದನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.
- ಜಾಗತಿಕ ಚಿನ್ನದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10% ರಷ್ಟು ಪಾಲಿನೊಂದಿಗೆ **ಚೀನಾ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.** ನಂತರದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ **ರಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ** ಇವೆ.
- **ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್** ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಚಿನ್ನದ ಆಮದುದಾರ ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಮಾನದಂಡಗಳ ಕಾರ್ಯಾಲಯ (BIS)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಹಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳು, ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿತರಣಾ ಸಚಿವರು** 'ಭಾರತೀಯ ಮಾನದಂಡಗಳ ಕಾರ್ಯಾಲಯ' (BIS) ದಶಕದ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಶ್ಲಾಘಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತೀಯ ಮಾನದಂಡಗಳ ಕಾರ್ಯಾಲಯ (BIS)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- **BIS ನ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪ:– ಬ್ಯೂರೋ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ಸ್** (Bureau of Indian Standards)
- **ಸಚಿವಾಲಯ:–** ಇದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ **'ಗ್ರಾಹಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳು, ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿತರಣಾ ಸಚಿವಾಲಯದ'** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸ್ಥಾಪನೆ:– 'ಭಾರತೀಯ ಮಾನದಂಡಗಳ ಕಾಯ್ದೆ,** 2016' (BIS Act, 2016) ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಜಾರಿಗೆ:– ಅಕ್ಟೋಬರ್ 12, 2017.**
- **ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:– ನವದೆಹಲಿ.**

BISನ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳು:

- **ಭಾರತೀಯ ಮಾನದಂಡಗಳ ರಚನೆ:–** ವಿವಿಧ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ 'ಭಾರತೀಯ ಮಾನದಂಡಗಳ' (Indian Standards - IS) ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಉತ್ಪನ್ನ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಯೋಜನೆ:–** ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ – ಎರಡೂ ರೀತಿಯ ಉತ್ಪನ್ನ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಯೋಜನೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ.
- **ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿಯಂತ್ರಣ ಆದೇಶಗಳು (QCOs) ಬಿಡುಗಡೆ:–** ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಮಾನದಂಡಗಳ ಅನುಸರಣೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುವ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದು.
- **ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಗಳು:–** ಗ್ರಾಹಕರ ರಕ್ಷಣೆಯ ಅಂತಿಮ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ BIS ಹಲವಾರು

ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. **ಅವುಗಳೆಂದರೆ:**

1. **ಉತ್ಪನ್ನ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ (ISI ಮುದ್ರೆ),**
2. **ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ,**
3. ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿ ಆಭರಣಗಳು/ಕಲಾಕೃತಿಗಳ **ಹಾಲ್‌ಮಾರ್ಕಿಂಗ್** ಮತ್ತು,
4. ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಸೇವೆಗಳು.

PRISM-SG ಪೋರ್ಟಲ್

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಹೆದ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ರೈಲ್ವೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು** ಸುಧಾರಿಸಲು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ PRISM-SG ಪೋರ್ಟಲ್ ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

PRISM-SG ಪೋರ್ಟಲ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ:

- **PRISM-SG ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪ:– ರೈಲು–ರಸ್ತೆ ತಪಾಸಣೆ ಮತ್ತು ಹಂತಗಳ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪೋರ್ಟಲ್ – ಉಕ್ಕಿನ ತೊಲೆಗಳು** (Portal for Rail-Road Inspection & Stages Management – Steel Girders).
- ಇದು **ಸೇತುವೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಮೋದನೆ ಮತ್ತು ತಪಾಸಣೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವ** ಒಂದು ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:–** ಇದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮೇಲ್ಸೇತುವೆಗಳು ಮತ್ತು ರೈಲ್ವೆ ಸೇತುವೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:–** ಈ ಪೋರ್ಟಲ್ **ರಸ್ತೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ಇಲಾಖೆಗಳು, ಭಾರತೀಯ ರೈಲ್ವೆ, ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು** ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮುಖ ಪಾಲುದಾರರನ್ನು ಒಂದೇ ವೇದಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ತರುತ್ತದೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು : ಭಾರತದ ಕಾಫಿ ರಫ್ತಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಭಾರತದ ಕಾಫಿ ರಫ್ತಿಗೆ ತೀವ್ರ ಅಡ್ಡಿಯುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಪರ್ಷಿಯಾ ಕೊಲ್ಲಿಯ ಬಳಿ ಸುಮಾರು 15–20% ರಫ್ತು ಸರಕು ಸಾಗಣೆಗಳು ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿದ್ದು, ಇದು ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಯುರೋಪ್‌ನ ಪ್ರಮುಖ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆ.

'ಭಾರತದ ಕಾಫಿ ಮಂಡಳಿ'ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆ:– 'ಕಾಫಿ ಕಾಯ್ದೆ, 1942'** ರ ಮೂಲಕ 'ಕಾಫಿ ಮಂಡಳಿ'ಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನಿಯಂತ್ರಣ:– ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವಾಲಯ.**
- **ರಚನೆ:–** ಈ ಮಂಡಳಿಯು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿ ಸೇರಿದಂತೆ 33 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಉದ್ದೇಶಗಳು:–

- ಉತ್ಪಾದನೆ, ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಉನ್ನತೀಕರಣ.
- ಭಾರತದ ಕಾಫಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ಆದಾಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುವುದು.
- ದೇಶೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು.

ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ:

- **ಮೂಲ:– 'ಕಾಫಿ'** ಎಂಬ ಪದವು **ಇಥಿಯೋಪಿಯಾದಿಂದ** ಬಂದಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು **'ಕಹ್ವೆ'** (Kahve) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.
- **ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯ:–** ಅರಬ್ಬರು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕಾದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು.
- **ಸೂಫಿ ಸಂತ ಬಾಬಾ ಬುಡಾನ್ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂ–**ರಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕಾಫಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರು.

'ಭಾರತದ ಕಾಫಿ ಉದ್ಯಮ'ದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧದ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ:– ಅರೇಬಿಕಾ ಮತ್ತು ರೊಬಸ್ಟಾ.** ಅರೇಬಿಕಾವು ಅದರ ಸೌಮ್ಯವಾದ ಸುಗಂಧ ಪರಿಮಳದಿಂದಾಗಿ ರೊಬಸ್ಟಾ ಕಾಫಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ **'ಅರೇಬಿಕಾ ಕಾಫಿ'** ಮತ್ತು ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ **'ರೊಬಸ್ಟಾ'** ಕಾಫಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಭಾರತದ ಕಾಫಿಯು **ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ** ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಉತ್ಪಾದನೆ:–** ಭಾರತವು **ಅಗ್ರ 10 ಕಾಫಿ–ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದು,** 2020 ರಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯ **ಶೇಕಡಾ 3** ರಷ್ಟನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ರೊಬಸ್ಟಾ** ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವ ಕಾಫಿಯಾಗಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ಕಾಫಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ **72% ಪಾಲನ್ನು** ಹೊಂದಿದೆ.
- **ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ** ಕಾಫಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. **ಕರ್ನಾಟಕವು** ಅತಿದೊಡ್ಡ ಉತ್ಪಾದಕ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಕಾಫಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯ **ಶೇ. 70** ರಷ್ಟನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಕೇರಳವು** ಎರಡನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಉತ್ಪಾದಕ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದು 23% ರಷ್ಟನ್ನು ಮತ್ತು **ತಮಿಳುನಾಡು** ಕೇವಲ 6% ರಷ್ಟನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಉದ್ಯೋಗ:** ಈ ಉದ್ಯಮವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ **20 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ** ಜನರಿಗೆ ನೇರ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ಭಾರತವು ತನ್ನ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಯ **70% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡುತ್ತದೆ.** FAO ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಒಟ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಭಾರತವು ಕಾಫಿ ರಫ್ತು ಮಾಡುವ ಜಗತ್ತಿನ **ಎಂಟನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ** ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ 14ನೇ ಸಚಿವ ಸಮ್ಮೇಳನ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ (WTO) 14ನೇ ಸಚಿವ ಸಮ್ಮೇಳನವು (MC14) **ಕ್ಯಾಮರೂನ್ ದೇಶದ 'ಯೌಂಡೆ'**ಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು.

ಈ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಪ್ರಮುಖ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಗಳು:

- ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಮ್ಮತದ ಕೊರತೆಯ ನಡುವೆಯೂ, ಸಚಿವರು ಹಲವಾರು ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರು. ಇವುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ **"ಯೌಂಡೆ ಪ್ಯಾಕೇಜ್"**

ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಜಿನೀವಾದಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ:

- **ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆ (WTO) ಸುಧಾರಣೆ:–** 2028 ರ ವೇಳೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಧುನೀಕೃತ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಲಾಯಿತು.
- **ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ:–** ಜಾಗತಿಕ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ 'ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳ' (SVEs) ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು **'ವಿಶೇಷ ಮತ್ತು ಭೇದಾತ್ಮಕ ಪರಿಗಣನೆ'**ಯ (S&DT) ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳಿಗೆ** (LDCs) **ಬೆಂಬಲ:–** ತಮ್ಮ 'LDC' ಸ್ಥಾನಮಾನದಿಂದ ಮೇಲೇರಿದ ನಂತರದ ಪರಿವರ್ತನಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ನೆರವು ನೀಡುವ ಪ್ರಮುಖ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.
- **ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಸಬ್ಸಿಡಿಗಳು:–** ಮುಂದಿನ **15ನೇ ಸಚಿವರ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ** (MC15) ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಾತುಕತೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಬದ್ಧತೆ ತೋರಲಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆ (WTO)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:–** ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಮತ್ತು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಏಕೈಕ ಜಾಗತಿಕ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಸ್ಥಾಪನೆ:–** 1948 ರಿಂದ ಜಾಗತಿಕ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ **'ಸುಂಕ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೇಲಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಒಪ್ಪಂದ'**ದ (General Agreement on Tariffs and Trade - GATT) ಮುಂದುವರಿದ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ರೂಪವಾಗಿ ಇದು **ಜನವರಿ 1, 1995** ರಂದು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.
- **ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು:–** ಜಾಗತಿಕ ವ್ಯಾಪಾರದ **98% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ 166 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರ**ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:– ಜಿನೀವಾ, ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್.**

ಯೋಜನೆಗಳು

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಆವಾಸ ಯೋಜನೆ - ಗ್ರಾಮೀಣ (PMAY-G)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯಾದ 'ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಆವಾಸ್ ಯೋಜನೆ–ಗ್ರಾಮೀಣ' (PMAY-G) 2026 ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅನುಷ್ಠಾನದ 10 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಆವಾಸ ಯೋಜನೆ – ಗ್ರಾಮೀಣ (PMAY-G) ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಗುರಿ:–** ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ **"ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಸತಿ"** ಒದಗಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:– ವಸತಿ ರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹಾಗೂ ಶೂನ್ಯ, ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಕೋಣೆಗಳ ಕಚ್ಚಾ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಅರ್ಹ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ 'ಪಕ್ಕಾ ಮನೆ'** ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡುವುದನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ:– 2011 ರ ಸಾಮಾಜಿಕ–ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಗಣತಿಯ (SECC)** ವಸತಿ ಅಭಾವದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ, ಗ್ರಾಮಸಭೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಮೂಲಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ:–

1. ಬಯಲು ಸೀಮೆಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಪಾಲು 60:40
2. ಈಶಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಹಿಮಾಲಯದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದು 90:10 ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

- **ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ:– ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ (MoRD).**

ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ,

1. ಮನೆಯ ಕನಿಷ್ಠ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು **25 ಚದರ ಮೀಟರ್ ಇರಬೇಕು.**
2. ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ **₹1.20 ಲಕ್ಷ** ಹಾಗೂ ಗುಡ್ಡಗಾಡು/ ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ **₹1.30 ಲಕ್ಷ** ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನದೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜನೆಗೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಶೌಚಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ₹12,000 ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿನ ಸುಧಾರಣೆಗಳು:

- **ನೇರ ನಗದು ವರ್ಗಾವಣೆ (DBT):–** ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಜಿಯೋ–ಟ್ಯಾಗಿಂಗ್:–** ನೈಜ–ಸಮಯದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ, ಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲೂ ದಿನಾಂಕ ಮತ್ತು ಸಮಯದ ಮುದ್ರೆಯಿರುವ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಅಪ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಚಾಲಿತ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ:–** ಅಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು **'ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ'** (AI) ಮತ್ತು **'ಯಂತ್ರ ಕಲಿಕೆ'** (ML) ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಂಚನೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಲು, ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ **'ಆಧಾರ್ ಮುಖ ದೃಢೀಕರಣ'**ವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.
- **ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು:–** ಮಂಜೂರಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ಟ್ಯಾಗ್ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದು, ಕಾಮಗಾರಿಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಾರೆ.
- **ಸಾಮಾಜಿಕ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ:–** ಪ್ರತಿಯೊಂದು **ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಬಾರಿಯಾದರೂ** ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅಧಿಕೃತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತದೆ.

ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ ಆರಂಭವಾಗಿ 11 ವರ್ಷ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವ 'ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ'ಯು (PMMY) ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ 11 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆ (PMMY)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಾರಂಭ:– 2015**
- **ಉದ್ದೇಶ:– ಸಣ್ಣ–ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ** ಒದಗಿಸಿ ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು.
- **ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುಂಪು:–** ಹೊಸ ಉದ್ಯಮಿಗಳು, ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯಮಿಗಳು, ಸಣ್ಣ ಅಂಗಡಿಯವರು, ಬೀದಿ ಬದಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಹಣ್ಣು/ತರಕಾರಿ ಮಾರಾಟಗಾರರು, ಕರಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು, ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳು.
- **ಸಾಲ ನೀಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು:–** ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು (RRBs), ಸಣ್ಣ ಹಣಕಾಸು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (MFIs) ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕೇತರ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (NBFCs).
- ಈ ಯೋಜನೆಯು 4 ಪ್ರಮುಖ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,
  1. **ಶಿಶು:– ₹50,000 ದ ವರೆಗಿನ** ಸಾಲಗಳನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
  2. **ಕಿಶೋರ್:– ₹50,000 ದಿಂದ ₹5 ಲಕ್ಷದವರೆಗಿನ** ಸಾಲಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
  3. **ತರುಣ್:– ₹5 ಲಕ್ಷದಿಂದ ₹10 ಲಕ್ಷದವರೆಗಿನ** ಸಾಲಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
  4. **ತರುಣ್ ಪ್ಲಸ್:– ₹10 ಲಕ್ಷದಿಂದ ₹20 ಲಕ್ಷದವರೆಗಿನ** ಸಾಲಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ (ಇದು ಇತ್ತೀಚಿನ ಹೊಸ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದೆ).

ಸ್ಮೈಲ್ ಯೋಜನೆ (SMILE Scheme)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ದುರ್ಬಲ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತರುವ ಮೂಲಕ, 'ಸ್ಮೈಲ್ (SMILE) ಯೋಜನೆ'ಯು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಜನರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರ ಬದಲಾವಣೆ ತರುತ್ತಿದೆ.

ಸ್ಮೈಲ್ ಯೋಜನೆ (ಜೀವನೋಪಾಯ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ದುರ್ಬಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬೆಂಬಲ):

- **SMILE ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪ:– ಸಪೋರ್ಟ್ ಫಾರ್ ಮಾರ್ಜಿನಲೈಜಿಡ್ ಇಂಡಿವಿಜುವಲ್ಸ್ ಫಾರ್ ಲೈವ್ಲಿಹುಡ್ ಅಂಡ್ ಎಂಟರ್‌ಪ್ರೈಸಸ್** (Support for Marginalised Individuals for Livelihood and Enterprise)
- **ಪ್ರಾರಂಭ:– 2022**
- **ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ:– ಕೇಂದ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣ ಸಚಿವಾಲಯ.**
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿಸುವ ಹಂತದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ; ಅವರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ, ಪುನರ್ವಸತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಆಪ್ತಸಮಾಲೋಚನೆ, ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವವರೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು.

ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- **ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರ ಪುನರ್ವಸತಿ:–** ಈ ಯೋಜನೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಉಪ–ಯೋಜನೆಯು, ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು **ಅವರ ಸಮ್ಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿ, ಅವರ ಸಮಗ್ರ ವಿವರಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ** ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ತೃತೀಯಲಿಂಗಿಗಳ ಸಬಲೀಕರಣ:–** ಯೋಜನೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕವು, ತೃತೀಯಲಿಂಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಟಲ್ ಪಿಂಚಣಿ ಯೋಜನೆ (APY)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಅಟಲ್ ಪಿಂಚಣಿ ಯೋಜನೆಯು (APY), 21ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ 2026 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಟ್ಟು "9 ಕೋಟಿ" ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಮೀರುವ ಮೂಲಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮೈಲಿಗಲ್ಲನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ.

ಅಟಲ್ ಪಿಂಚಣಿ ಯೋಜನೆ (APY)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದನ್ನು **2015** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದ ಆದಾಯ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- **ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುಂಪು:–** ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ **18 ರಿಂದ 40 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ** ಇದು ಲಭ್ಯವಿತ್ತು.
- **ಯೋಜನೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು:–** ಈ ಯೋಜನೆಯು **ಚಂದಾದಾರರ ವಂತಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, 60ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ತಿಂಗಳಿಗೆ ₹1,000 ದಿಂದ ₹5,000 ವರೆಗಿನ ಖಾತರಿಯ ಕನಿಷ್ಠ** ಪಿಂಚಣಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- **ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸಂಸ್ಥೆ:– 'ಪಿಂಚಣಿ ನಿಧಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ'** (PFRDA) ಇದರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದನ್ನು **'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಿಂಚಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ'**ಯ (NPS) ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಗತಿ:–** ಜನವರಿ 2026 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ, 8.66 ಕೋಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಚಂದಾದಾರರು ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು APY ಅನ್ನು ಭಾರತದ ಸಮಗ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಆಧಾರಸ್ತಂಭವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ.

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ

ಕ್ಯೂಡೆಂಗಾ (Qdenga - TAK-003) - ಡೆಂಗ್ಯೂ ಲಸಿಕೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಜಪಾನಿನ **'ಟಕೆಡಾ ಫಾರ್ಮಾಸ್ಯುಟಿಕಲ್ ಕಂಪನಿ'** ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ

'ಕ್ಯೂಡೆಂಗಾ' (Qdenga) ಲಸಿಕೆಗೆ **ಭಾರತೀಯ ಔಷಧ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಹಾ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು (DCGI)** ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

- ಇದು **4 ರಿಂದ 60 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ** ಬಳಕೆಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಕ್ಯೂಡೆಂಗಾ (TAK-003) ಡೆಂಗ್ಯೂ ಲಸಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಜೀವಂತ-ದೌರ್ಬಲ್ಯಗೊಳಿಸಿದ (ಲೈವ್-ಅಟೆನ್ಯುವೇಟೆಡ್) ಮತ್ತು ಡೆಂಗ್ಯೂವಿನ ಎಲ್ಲಾ 4 ರೂಪಾಂತರಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ (ಟೆಟ್ರಾವೇಲೆಂಟ್) ಲಸಿಕೆಯಾಗಿದೆ:-** ಇದು ದೇಹದಲ್ಲಿ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಡೆಂಗ್ಯೂ ವೈರಾಣುವಿನ ಎಲ್ಲಾ 4 ರೂಪಾಂತರಗಳ (Serotypes - **DENV-1, DENV-2, DENV-3, ಮತ್ತು DENV-4) ದುರ್ಬಲಗೊಂಡ ರೂಪಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.**

'ಡೆಂಗಿಆಲ್' (DengiAll):- ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ದೇಶೀಯ ಡೆಂಗ್ಯೂ ಲಸಿಕೆ

- ಸಂಪೂರ್ಣ ದೇಶೀಯವಾಗಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿರುವ, ಡೆಂಗ್ಯೂವಿನ ಎಲ್ಲಾ 4 ರೂಪಾಂತರಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ (ಟೆಟ್ರಾವೇಲೆಂಟ್) ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಬಾರಿ ನೀಡುವ ಡೆಂಗ್ಯೂ ಲಸಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿಯ (ICMR) ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ **'ಪನಾಸಿಯಾ ಬಯೋಟೆಕ್'** ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ.
- ಇದು ಡೆಂಗ್ಯೂವಿನ **ಎಲ್ಲಾ 4 ರೂಪಾಂತರಗಳ ವಿರುದ್ಧ** ಹೋರಾಡಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಇದು ಮೂರನೇ ಹಂತದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿದೆ.

'ಡೆಂಗ್ಯೂ' ಸೋಂಕಿನ ಬಗ್ಗೆ:

- **ರೋಗಕಾರಕ:-** ಡೆಂಗ್ಯೂ ಎಂಬುದು ಡೆಂಗ್ಯೂ ವೈರಾಣುವಿನಿಂದ (DENV) ಉಂಟಾಗುವ ವೈರಾಣು ಸೋಂಕಾಗಿದೆ.
- ಈ ಡೆಂಗ್ಯೂ ವೈರಾಣು **'ಫ್ಲಾವಿವಿರಿಡೆ'** ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ RNA ವೈರಾಣು ಆಗಿದ್ದು, ಎಲ್ಲಾ 4 ರೂಪಾಂತರಗಳನ್ನು (DENV-1 ರಿಂದ 4 ರವರೆಗೆ) ಹೊಂದಿದೆ.
- **ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳು:-** ತೀವ್ರ ಜ್ವರ, ವಿಪರೀತ ತಲೆನೋವು, ಕಣ್ಣುಗಳ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೋವು, ಸ್ನಾಯು ಮತ್ತು ಕೀಲು ನೋವು, ವಾಕರಿಕೆ, ವಾಂತಿ, ಊದಿಕೊಂಡ ಗ್ರಂಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಚರ್ಮದ ಮೇಲಿನ ದದ್ದುಗಳು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ.
- **ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹರಡುವಿಕೆ:-** ಸೋಂಕಿತ ಹೆಣ್ಣು ಸೊಳ್ಳೆಗಳ, ಅದರಲ್ಲೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ **'ಈಡಿಸ್ ಈಜಿಪ್ಟೈ'** ಸೊಳ್ಳೆಯ ಕಚ್ಚುವಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಈ ವೈರಸ್ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹರಡುತ್ತದೆ.
- ಗರ್ಭಿಣಿ ತಾಯಿಯಿಂದ ಅವಳ ಮಗುವಿಗೆ ಡೆಂಗ್ಯೂ ಹರಡುವ (ಮ್ಯಾಟರ್ನಲ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್) ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ರಕ್ತದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಅಂಗಾಂಗ ದಾನ ಮತ್ತು ರಕ್ತ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಮೂಲಕವೂ ಈ ಸೋಂಕು ಹರಡಬಹುದಾಗಿದೆ.
- **ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವೈರಾಣು ವಿರೋಧಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಇಲ್ಲ:-** ಆದ್ದರಿಂದ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಸಂತತಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದೇ ಪ್ರಮುಖ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆಯ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ.
- ಡೆಂಗ್ಯೂ ಹರಡುವ ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಹಗಲಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸೊಳ್ಳೆ ಕಡಿತದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಈ ರೋಗದಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಇರುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.

"GLP-1 ಔಷಧಿ" - ಮಧುಮೇಹ ಮತ್ತು ಬೊಜ್ಜು ಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಭಾರತೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ GLP-1 ಔಷಧಿಗಳ ಬಹು ರೂಪಾಂತರಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಬೇಡಿಕೆ ಹಾಗೂ ಲಭ್ಯತೆಯ ಕುರಿತು ತೀವ್ರ ಕಳವಳಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ.
- GLP-1 ಔಷಧಿಯನ್ನು 2005 ರಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕದ **'ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಔಷಧ ನಿಯಂತ್ರಣ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ' (US FDA)** ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ.

GLP-1 ಔಷಧಿಗಳು:

- **ಗ್ಲುಕಗನ್-ಸಮಾನ ಪೆಪ್ಟೈಡ್-1 ಗ್ರಾಹಕ ಉತ್ತೇಜಕಗಳು** (Glucagon-like peptide-1 receptor agonists) ಎಂಬುದು ಹಾರ್ಮೋನ್‌ಗಳ ಅಸಮತೋಲನವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಟೈಪ್-2 ಮಧುಮೇಹ ಮತ್ತು ಬೊಜ್ಜು ಎರಡಕ್ಕೂ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಔಷಧಿಗಳಾಗಿವೆ.
- **ರೋಗಿಗಳ ಹಸಿವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುತ್ತದೆ:-** ಈ ಔಷಧಿಗಳು ಹೊಟ್ಟೆ ಖಾಲಿಯಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಿಧಾನಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಈ ಮೂಲಕ ರೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿರುವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಆ ಮೂಲಕ ತ್ವರಿತ ತೂಕ ಇಳಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.
- GLP-1 ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಔಷಧೀಯ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಭಾರತೀಯ ಔಷಧ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಹಾನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು (DCGI) ಈ ಔಷಧಿಯ ಅನಧಿಕೃತ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ತನ್ನ ನಿಯಂತ್ರಣಾತ್ಮಕ ಕಣ್ಗಾವಲನ್ನು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಿದೆ.
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಈ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೇವಲ ಅಂತಃಸ್ರಾವಕಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ಆಂತರಿಕ ಔಷಧ ತಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಹೃದ್ರೋಗ ತಜ್ಞರು ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರೀಯ ಔಷಧ ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಂಸ್ಥೆ (CDSCO)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಔಷಧ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವಾಗಿದ್ದು, **'ಔಷಧಗಳು ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧಕಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1940'ರ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಹಿಸಲಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು:

- ಹೊಸ ಔಷಧಿಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಂಜೂರಾತಿ.
- ಹೊಸ ಔಷಧಿಗಳ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ.
- ಔಷಧಿಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.
- ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಔಷಧಿಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ನಿಗಾ ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧಿಸುವುದು.

- ರಾಜ್ಯ ಔಷಧ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಸೂಕ್ತ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸುವುದು.

ಭಾರತದ ಇತರ ಔಷಧ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು:

- **ಭಾರತೀಯ ಔಷಧ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಹಾನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ (DCGI):-** ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೀತಿಯ ಔಷಧಿಗಳಿಗೆ ಪರವಾನಗಿಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ. **ಇದರ ಮಹಾನಿರ್ದೇಶಕರು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ CDSCO ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿಯೂ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ.**
- **ಔಷಧ ಬೆಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಆದೇಶ (DPCO):-** ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೆಲವು **ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ ಔಷಧಿಗಳು ಕೈಗೆಟುಕುವ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ** ಮಾಡಲು, DPCO ಆ ಔಷಧಿಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಔಷಧಗಳು ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧಕಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1940:–** ಈ ಕಾನೂನು ದೇಶೀಯ ಔಷಧಗಳ **ಉತ್ಪಾದನೆ, ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟವನ್ನು** ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆಹಾರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ FSSAI ಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಹಾಲು ಕೊಡುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಗೋವು ಅಥವಾ ಹಂದಿಯ ಮೂಲದ ಮಾಂಸ ಅಥವಾ ಮೂಳೆಯ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆಹಾರದ ಮಾರಾಟವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದ **'ಭಾರತೀಯ ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ'** (FSSAI) ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ದೆಹಲಿಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಕೋಳಿ, ಹಂದಿ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಹಾಲು ಮತ್ತು ಮಾಂಸ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಂಸ ಅಥವಾ ಮೂಳೆಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು FSSAI ನಿಷೇಧಿಸಿತ್ತು.
- ಆದರೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು FSSAI ಗೆ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ; ಅದರ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಕೇವಲ ಮಾನವರ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ದೆಹಲಿಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ:

- **FSSAI ಪೂರ್ಣ ರೂಪ:– ಫುಡ್ ಸೇಫ್ಟಿ ಅಂಡ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ಸ್ ಆಥೋರಿಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ** (Food Safety and Standards Authority of India).
- **ಸ್ವಾಯತ್ತ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ:–** ಇದನ್ನು **ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಾಯ್ದೆ, 2006 ರ** (FSS Act, 2006) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಸಚಿವಾಲಯ:– ಕೇಂದ್ರ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ.**
- **ಸಂಯೋಜನೆ:–** ಇದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ **ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೇಣಿಯ ಓರ್ವ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು** ಮತ್ತು **22 ಸದಸ್ಯರನ್ನು** ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಒಂದರಷ್ಟು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಿರಬೇಕು.
- **ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:– ನವದೆಹಲಿ**
- **ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಚೇರಿಗಳು:–** ದೇಶಾದ್ಯಂತ 6 ರಿಂದ 8 ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಚೇರಿಗಳನ್ನು **(ದೆಹಲಿ, ಮುಂಬೈ, ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ, ಚೆನ್ನೈ, ಗುವಾಹಟಿ, ಕೊಚ್ಚಿ)** ಹೊಂದಿದೆ.

ಕಾರ್ಯಗಳು:–

1. ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನ–ಆಧಾರಿತ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.
2. ಆಹಾರ ವ್ಯಾಪಾರ ನಿರ್ವಾಹಕರಿಗೆ (FBOs) ಕಡ್ಡಾಯ ಪರವಾನಗಿ ಮತ್ತು ನೋಂದಣಿ ನೀಡುವುದು.
3. ಆಹಾರದ ತಯಾರಿಕೆ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ವಿತರಣೆ, ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಆಮದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು.
4. ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಆಹಾರ ಪರೀಕ್ಷಾ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು.

ಕೋನ್ಯಾಕ್ ನಾಗಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್-ನಿರೋಧಕ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆಸಿದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ, 'ಕೋನ್ಯಾಕ್ ನಾಗಾ' ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ಬಳಸುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ಔಷಧಿಯು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್–ವಿರೋಧಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ.

ಕೋನ್ಯಾಕ್ ನಾಗಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಕುರಿತು:

- ಈ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗವು ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ನಾಗಾ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದು, ಇವರು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ **ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ 'ಮೋನ್'** ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ಕೋನ್ಯಾಕ್ ಜನಾಂಗದವರು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಶತ್ರುಗಳ **'ತಲೆಬೇಟೆ'** (Headhunting) ಪದ್ಧತಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಆಚರಣೆಯು ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯೋಧ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿತ್ತು.
- ಇವರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನೇತೃತ್ವವನ್ನು **'ಅಂಗ್'** ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬರುವ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ಇವರ ಕೋನ್ಯಾಕ್ ಭಾಷೆಯು **'ಟಿಬೆಟೊ–ಬರ್ಮನ್'** ಭಾಷಾ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.
- ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ಯೋಗ 'ಜೂಮ್ ಕೃಷಿ' (Jhum) ಅಂದರೆ **'ಸ್ಥಳಾಂತರ ಬೇಸಾಯ'** ಆಗಿದೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಹಬ್ಬ:** ಇವರು ಹೊಸ ವರ್ಷ ಹಾಗೂ ಬಿತ್ತನೆ ಋತುವಿನ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ **'ಅಯೋಲಿಯಾಂಗ್ ಹಬ್ಬ'**ವನ್ನು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವಿಶ್ವ ಕ್ಷಯರೋಗ ದಿನ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಕ್ಷಯರೋಗದ (TB) ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ** ಮೂಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 24 ರಂದು 'ವಿಶ್ವ ಕ್ಷಯರೋಗ ದಿನ'ವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಶ್ವ ಕ್ಷಯರೋಗ ದಿನದ ಬಗ್ಗೆ:

- 1882 ರಲ್ಲಿ **ಡಾ. ರಾಬರ್ಟ್ ಕೋಚ್** ಅವರು ಕ್ಷಯರೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಿನದ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಈ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **2026 ರ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:– "ಹೌದು! ನಾವು ಕ್ಷಯರೋಗವನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಬಹುದು"** (Yes! We can end TB).

ಕ್ಷಯರೋಗ (Tuberculosis - TB)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ:–** ಇದು **'ಮೈಕೋಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಂ ಟ್ಯುಬರ್ಕ್ಯುಲೋಸಿಸ್'** (Mycobacterium tuberculosis) ಎಂಬ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾದಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಹರಡುವಿಕೆ:–** ಸೋಂಕಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕೆಮ್ಮಿದಾಗ, ಸೀನಿದಾಗ ಅಥವಾ ಉಗುಳಿದಾಗ ಇದು ಗಾಳಿಯ ಮೂಲಕ ಒಬ್ಬರಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹರಡುತ್ತದೆ.
- **ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳು:–** ಕೆಮ್ಮು, ಎದೆನೋವು, ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ತೂಕ ನಷ್ಟ, ಜ್ವರ ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಬೆವರುವುದು.
- **ಚಿಕಿತ್ಸೆ:– ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣುಜೀವಿ ನಿರೋಧಕ (Antimicrobial) ಔಷಧಿಗಳ** ಮೂಲಕ ಕ್ಷಯರೋಗವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗುಣಪಡಿಸಬಹುದು.
- **ಬಹು–ಔಷಧಿ ನಿರೋಧಕ ಕ್ಷಯರೋಗ (Multidrug-resistant tuberculosis - MDR-TB):-** ಇದು ಕ್ಷಯರೋಗದ ಒಂದು ಜಟಿಲವಾದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ. ಕ್ಷಯರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಪ್ರಬಲ **'ಮೊದಲ–ಹಂತದ'** ಔಷಧಿಗಳಾದ ಐಸೋನಿಯಾಜಿಡ್ (Isoniazid) ಮತ್ತು ರಿಫಾಂಪಿಸಿನ್ (Rifampicin) ಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾಗಳು ಸ್ಪಂದಿಸದಿದ್ದಾಗ ಈ ಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ, **'ಎರಡನೇ–ಹಂತದ'** ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಮೂಲಕ MDR-TB ಯನ್ನೂ ಗುಣಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಭೂಗೋಳ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ

ಬಾಬ್-ಅಲ್-ಮಂದೇಬ್ ಜಲಸಂಧಿ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪ್ರಸ್ತುತ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಧ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿ **'ಇರಾನ್' ಬೆಂಬಲಿತ 'ಯೆಮನ್'ನ 'ಹೌತಿ' ಬಂಡುಕೋರರು** ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ನಂತರ, ಬಾಬ್–ಎಲ್–ಮಂದೇಬ್ ಜಲಸಂಧಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಕಳವಳಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿವೆ.

ಬಾಬ್–ಅಲ್–ಮಂದೇಬ್ ಜಲಸಂಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಅರೇಬಿಕ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು **"ಕಣ್ಣೀರಿನ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು"** ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇದು **ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರದ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿಯಲ್ಲಿದೆ.**
- ಇದು ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ **ಯೆಮನ್** ಹಾಗೂ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ **'ಹಾರ್ನ್ ಆಫ್ ಆಫ್ರಿಕಾ'** (ಆಫ್ರಿಕಾದ ಶೃಂಗ) ಪ್ರದೇಶದ ನಡುವೆ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ.
- ಇದು **ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಏಡನ್ ಕೊಲ್ಲಿಯೊಂದಿಗೆ** ಮತ್ತು ಮುಂದುವರಿದು **ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದೊಂದಿಗೆ** ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಸೂಯೆಜ್ ಕಾಲುವೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದುವುದರಿಂದ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಮುಂದುವರಿದು **ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ** ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಕಡಲ–ಮಾರ್ಗದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ,
  - ಜಾಗತಿಕ ತೈಲ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ ಸಾಗಣೆಯ ಸರಿಸುಮಾರು **10–12%** ರಷ್ಟು ಪಾಲು ಬಾಬ್–ಎಲ್–ಮಂದೇಬ್ ಜಲಸಂಧಿಯ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತದೆ.
  - ಇದು **ಸುಮೆಡ್ (SUMED)** ಪೈಪ್‌ಲೈನ್‌ಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಜಾಗತಿಕ ಇಂಧನ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ಹರಿವಿಗೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.

ಸುಮೆಡ್ (SUMED- ಸೂಯೆಜ್–ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್) ಪೈಪ್‌ಲೈನ್:

- **ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ 200–ಮೈಲಿ ಉದ್ದದ ಪೈಪ್‌ಲೈನ್ ಆಗಿದೆ:** ಇದು ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲಿರುವ **'ಐನ್ ಸುಖ್ನಾ'**ವನ್ನು ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಮೇಲಿರುವ **'ಸಿಡಿ ಕೆರಿರ್'**ಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ.

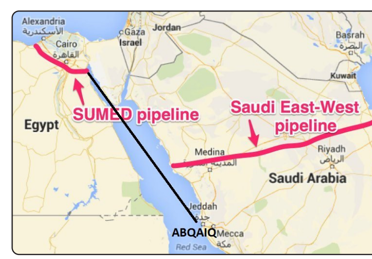

- **ಸೂಯೆಜ್ ಕಾಲುವೆಗೆ ಒಂದು ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ:–** ಏಕೆಂದರೆ, ಪರ್ಷಿಯನ್ ಕೊಲ್ಲಿಯ ತೈಲವನ್ನು **ಯುರೋಪ್ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಅಮೆರಿಕಾಗೆ** ಸಾಗಿಸಲು ಇದು ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಇದು ಸೂಯೆಜ್ ಕಾಲುವೆಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದ್ದು, ಹಡಗು ಸಂಚಾರ ದಟ್ಟಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂಧನ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.
- **ಮಾರ್ಗ:– ಐನ್ ಸುಖ್ನಾವನ್ನು** (ಸೂಯೆಜ್ ಕೊಲ್ಲಿ, ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರ) **ಸಿಡಿ ಕೆರಿರ್‌ಗೆ** (ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡ್ರಿಯಾ ಬಳಿ, ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಸಮುದ್ರ) ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸಾಮರ್ಥ್ಯ:–** ಪ್ರತಿದಿನ ಸರಿಸುಮಾರು **2.5 ಮಿಲಿಯನ್ ಬ್ಯಾರೆಲ್‌ಗಳಷ್ಟು** ತೈಲವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **'ಅರಬ್ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಪೈಪ್‌ಲೈನ್ ಕಂಪನಿಯು'** ಇದನ್ನು **ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ:–** ಇದು ಈಜಿಪ್ಟ್, ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾ, ಕುವೈತ್, ಯುಎಇ ಮತ್ತು ಕತಾರ್ ನಡುವಿನ ಜಂಟಿ ಉದ್ಯಮವಾಗಿದೆ.

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ (SWM) ನಿಯಮಗಳು, 2026

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯವು **'ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ (SWM) ನಿಯಮಗಳು, 2026'** ಅನ್ನು ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಸಿದೆ.

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ (SWM) ನಿಯಮಗಳು, 2026 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ:– ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯ** (MoEFCC).
- ಈ ಹೊಸ ನಿಯಮಗಳು **ಏಪ್ರಿಲ್ 1, 2026 ರಿಂದ** ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರಲಿವೆ.
- ಇವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ **'SWM ನಿಯಮಗಳು 2016'** ಅನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲಿವೆ ಮತ್ತು ಭಾರತವನ್ನು **'ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಆರ್ಥಿಕತೆ'** ಹಾಗೂ **"ಶೂನ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ"** ಮಾದರಿಯತ್ತ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

SWM ನಿಯಮಗಳು 2026 ರ ಪ್ರಮುಖ ನಿಬಂಧನೆಗಳು:

- **ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮೂಲದಲ್ಲೇ ವಿಂಗಡಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯ:–** ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು **ಹಸಿ, ಒಣ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಕಾಳಜಿಯ (ಅಪಾಯಕಾರಿ)** ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳೆಂದು 4 ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವುದನ್ನು ಇದು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿದೆ.
- **ಬೃಹತ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರು:–** ಪ್ರತಿದಿನ **100 ಕೆಜಿ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು** ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿಯೇ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ **'ವಿಸ್ತರಿತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ'** (EPR) ನೀತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- **ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಿತ ಇಂಧನದ ಬಳಕೆ:– ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು** ಮುಂದಿನ 6 ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ 'ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಿತ ಇಂಧನ'ದ (RDF) ಬಳಕೆಯನ್ನು **5% ರಿಂದ 15% ಕ್ಕೆ** ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು.
- **CPCB ಪೋರ್ಟಲ್:–** ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜೀವನಚಕ್ರವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯ (CPCB) ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಪೋರ್ಟಲ್ ಅನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **"ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕರೆ ದಂಡ ತೆರಬೇಕು" (Polluter Pays Principle) ನಿಯಮಗಳ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಜಾರಿ:–** ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಘಟಕಗಳನ್ನು ನಿಗದಿತ ಕಾಲಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ರೈಸ್ಸ್ ತಿಮಿಂಗಿಲ (Rice's Whale)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಅಮೆರಿಕವು ತೈಲ ಮತ್ತು ಅನಿಲ ಕೊರೆಯುವ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿರುವುದು **'ರೈಸ್ಸ್ ವೇಲ್'** (Rice Whale) ಎಂಬ ತಿಮಿಂಗಿಲ ಪ್ರಭೇದವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಳಿವಿನಂಚಿಗೆ ತಳ್ಳುವ ಆತಂಕವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ.

ರೈಸ್ಸ್ ವೇಲ್ ತಿಮಿಂಗಿಲದ ಕುರಿತು:

- ಈ ತಿಮಿಂಗಿಲವು **'ಬಲನೋಪ್ಟೆರಿಡೆ'** (Balaenopteridae) ಎಂಬ **'ಬಲೀನ್ ತಿಮಿಂಗಿಲ'** ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ.
- **ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ಅಪರೂಪದ ತಿಮಿಂಗಿಲ ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ:–** ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ **100 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ** ಈ ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ.
- **ಮೆಕ್ಸಿಕೋ ಕೊಲ್ಲಿಯ ಉತ್ತರದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಭೇದವಾಗಿದೆ:–** ಇದು ಯಾವುದೇ ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ವಲಸೆ ಕೈಗೊಳ್ಳದೆ ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಇದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ **ಸಣ್ಣ ಮೀನುಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಕ್ವಿಡ್‌ಗಳನ್ನು** ತಿಂದು ಜೀವಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಅಪಾಯಗಳು:–** ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿನ ತೈಲ ಕೊರೆಯುವಿಕೆ, ಹಡಗುಗಳ ಡಿಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯು ಇವುಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಬೆದರಿಕೆಯಾಗಿವೆ.
- **IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ:– 'ತೀವ್ರ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ'** ಪ್ರಭೇದವೆಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಿಮಗಿದು ತಿಳಿದಿರಲಿ:

- **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತಿಮಿಂಗಿಲ ಆಯೋಗ (IWC):–** ತಿಮಿಂಗಿಲ ಬೇಟೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ 1946 ರಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ಪ್ರಸ್ತುತ, ಈ ಆಯೋಗವು **ಭಾರತ ಸೇರಿದಂತೆ 80 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು** ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

E-20 ಪೆಟ್ರೋಲ್ (E20 Petrol)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತವು ಏಪ್ರಿಲ್ 1, 2025 ರಿಂದ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಇಂಧನ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇ–20 (E-20) ಪೆಟ್ರೋಲ್ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿದೆ.

E-20 ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಉಪಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **20% ಎಥೆನಾಲ್ ಮತ್ತು 80% ಪೆಟ್ರೋಲ್** ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಇಂಧನ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಭಾರತದ "ಎಥೆನಾಲ್ ಮಿಶ್ರಿತ ಪೆಟ್ರೋಲ್" (EBP) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿದೆ:–** ಇದು ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ ಆಮದಿನ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ವಾಹನಗಳ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **20% ಎಥೆನಾಲ್ ಮಿಶ್ರಣದ ಗುರಿ, 2025–26:–** ಆರಂಭದಲ್ಲಿ 20% ಎಥೆನಾಲ್ ಮಿಶ್ರಿತ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಗುರಿಯನ್ನು 2030ಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾದ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ನೀತಿ, 2022ರ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಗುರಿಯನ್ನು 2025–26ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಇದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:

- **ಇಂಧನ ಭದ್ರತೆ:–** ಇದು ಭಾರತದ ಅಗತ್ಯಗಳ ಸುಮಾರು 85% ರಷ್ಟು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲದ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯವನ್ನು ಉಳಿತಾಯ:–** ಇದು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಸರಿಸುಮಾರು **₹30,000 ರಿಂದ ₹50,000 ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟು** ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯವನ್ನು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ:–** ಇದು ಇಂಗಾಲದ ಮೊನಾಕ್ಸೈಡ್, ಹೈಡ್ರೋಕಾರ್ಬನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಣಗಳ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯನ್ನು **30–50% ರಷ್ಟು** ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಗ್ರಾಮೀಣ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು:–** ಇದು ಕಬ್ಬು, ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ ಮತ್ತು ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳಂತಹ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ಬಹು-ವಿಪತ್ತು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ನಿರ್ಧಾರ ಸಹಾಯಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (MHEW-DSS)-IMD

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಭಾರತೀಯ ಹವಾಮಾನ ಇಲಾಖೆಯು** (IMD) ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಬಹು–ವಿಪತ್ತು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ನಿರ್ಧಾರ ಸಹಾಯಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ (MHEW-DSS) **ಇ–ಆಡಳಿತ 2025ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು** ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಬಹು–ವಿಪತ್ತು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ನಿರ್ಧಾರ ಸಹಾಯಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (MHEW-DSS)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **2024 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ:– ನಿರ್ಣಾಯಕ ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಸೂಚನೆ** ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಾಲುದಾರ–ರಿಗೆ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಮತ್ತು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮಿಷನ್ ಮೌಸಮ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ:–** ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಹವಾಮಾನ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯನ್ನು 90% ರಷ್ಟು ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತಗೊಳಿಸಿದೆ. ಇದು **ಮುನ್ಸೂಚನೆಯ ನಿಖರತೆಯನ್ನು 30% ರಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧತೆಯ ಸಮಯವನ್ನು 6 ಗಂಟೆಗಳಿಂದ 3 ಗಂಟೆಗಳಿಗೆ** ಇಳಿಸಿದೆ.
- **ನೈಜ–ಸಮಯದ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ GIS–ಆಧಾರಿತ ವೇದಿಕೆಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ:–** ಇದು ಉಪಗ್ರಹಗಳು, ರಾಡಾರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ಮೇಲಿನ ವಾತಾವರಣದ ಸಂವೇದಕಗಳಿಂದ (ಸೆನ್ಸಾರ್‌ಗಳು) ಬರುವ ನೈಜ–ಸಮಯದ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹಳೆಯ ಮಾನವ–ಚಾಲಿತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಇದು ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಹವಾಮಾನ ಇಲಾಖೆ (IMD)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದನ್ನು **1875 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು** ಮತ್ತು ಇದು 2025 ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ 150 ವರ್ಷಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿದೆ.
- **ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ:–** ಇದು **ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯದ** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹವಾಮಾನ ವೀಕ್ಷಣೆಗಳು, ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಮತ್ತು ಭೂಕಂಪನಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸುವ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.

'ಮಿಷನ್ ಮೌಸಮ್' ಉಪಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು **ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯವು** (MoES) ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಬಹುಮುಖಿ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- **ಗುರಿ:–** ಇದು ದೇಶವನ್ನು **"ಹವಾಮಾನ–ಸಿದ್ಧ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ–ಸ್ಮಾರ್ಟ್" ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಾಗಿ** ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು.
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಸೂಚನೆಗಳ ನಿಖರತೆ ಮತ್ತು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡುವ ಸಮಯವನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಸುಧಾರಿಸುವುದು.

ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ

- ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾದ **ಟರ್ನೇಟ್ ದ್ವೀಪದ** ಸಮೀಪವಿರುವ ಉತ್ತರ **ಮೊಲುಕ್ಕಾ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ** 7.4 ತೀವ್ರತೆಯ ಭೂಕಂಪ ಸಂಭವಿಸಿದೆ.

ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ದ್ವೀಪಸಮೂಹ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ:–** ಇದು ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದ ಪ್ರಮುಖ ಭೂಭಾಗದ ಸಮೀಪ, **ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರಗಳ ನಡುವೆ** ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ದ್ವೀಪಗಳು:–** ಸುಮಾತ್ರಾ, ಜಾವಾ, ಕಾಲಿಮಂತನ್ (ಬೋರ್ನಿಯೊ), **ಸುಲವೇಸಿ ಮತ್ತು ಪಪುವಾ.**
- **ಗಡಿ ಹಂಚಿಕೆ:–** ಪೂರ್ವ ಟಿಮೋರ್ (ಟಿಮೋರ್–ಲೆಸ್ಟೆ), ಪಪುವಾ ನ್ಯೂಗಿನಿಯಾ ಮತ್ತು ಮಲೇಷ್ಯಾದೊಂದಿಗೆ ಭೂ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದೆ.
- **ರಾಜಧಾನಿ:– ಜಕಾರ್ತಾ (ಜಾವಾ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿದೆ);** ಹೊಸ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಕಾಲಿಮಂತನನಲ್ಲಿರುವ ನುಸಂತಾರಾವನ್ನು (Nusantara) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- **ಪೆಸಿಫಿಕ್ ರಿಂಗ್ ಆಫ್ ಫೈರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ:–** ಇದು ಭೂಕಂಪನಗಳ ಸಕ್ರಿಯ ವಲಯವಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಪಂಚದ ಸುಮಾರು **90% ರಷ್ಟು ಭೂಕಂಪಗಳು** ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ.
- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಭೂಕಂಪ ಸಂಭವಿಸಿದ ಮೊಲುಕ್ಕಾ ಸಮುದ್ರವು ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ **ಅತ್ಯಂತ ಸಕ್ರಿಯವಾದ ಭೂಪಟಲ ಚಲನೆಯ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ.**

ಪೆಸಿಫಿಕ್ 'ರಿಂಗ್ ಆಫ್ ಫೈರ್' (ಅಗ್ನಿವಲಯ)ನ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ ಸುತ್ತುವರಿದ ವಲಯ (ಸರ್ಕ್ಯೂಮ್–ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಬೆಲ್ಟ್) ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ:–** ಇದು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದ ಅಂಚುಗಳ ಸುತ್ತಲಿನ **ಕುದುರೆ–ಲಾಳದ ಆಕಾರದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ.**

- ಇದನ್ನು ಅದರ ಆಕಾರದಿಂದಾಗಿ **'ಕುದುರೆ ಲಾಳದ ಆಕಾರದ ಪಟ್ಟಿ'** ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ
- **ಲಕ್ಷಣಗಳು:–** ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಂದರೆ 90% ಭೂಕಂಪಗಳು ಮತ್ತು 75% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಸ್ಫೋಟಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ 450 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳು ರಿಂಗ್ ಆಫ್ ಫೈರ್‌ನ ಅಂಚಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ನೆಲೆಗೊಂಡಿವೆ.
- **ಅತ್ಯಂತ ಸಕ್ರಿಯವಾದ ಭೂಪಟಲ ಚಲನೆಯು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ:–** ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಟೆಕ್ಟಾನಿಕ್ ಭೂ ಫಲಕಗಳ ನಿರಂತರ ಚಲನೆಯೇ, ರಿಂಗ್ ಆಫ್ ಫೈರ್‌ನ ಅಂಚಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳು ಮತ್ತು ಭೂಕಂಪಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ಕಂಡುಬರಲು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳು:

- ಬ್ಯಾರೆನ್ ದ್ವೀಪ, ಅಂಡಮಾನ್ ದ್ವೀಪಗಳು (ಇದು ಭಾರತದ ಏಕೈಕ ಸಕ್ರಿಯ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯಾಗಿದೆ)
- ನಾರ್ಕೊಂಡಮ್, ಅಂಡಮಾನ್ ದ್ವೀಪಗಳು
- ಬಾರಾಟಾಂಗ್, ಅಂಡಮಾನ್ ದ್ವೀಪಗಳು
- ದಖ್ಖನ್ ಲಾವಾ ಸ್ತರಗಳು (ಡೆಕ್ಕನ್ ಟ್ರ್ಯಾಪ್ಸ್), ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ

ಪವನ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ - ಭಾರತ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಧನೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 2025–26 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ವಾರ್ಷಿಕ ದಾಖಲೆಯ 6.05 GW (ಗಿಗಾವ್ಯಾಟ್) ಪವನ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪಿತ ಪವನ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು 56 GW ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಇಂಧನ ಪಾಲು:

- 2025 ರ ವೇಳೆಗೆ, ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು 500 GW ಗಡಿ ದಾಟಿದ್ದು, 509.6 GW ತಲುಪಿದೆ.
- ಪಳೆಯುಳಿಕೆಯೇತರ ಇಂಧನ ಆಧಾರಿತ ಮೂಲಗಳ ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು 2025 ರಲ್ಲಿ 262.74 GW ತಲುಪಿದ್ದು, ಇದು ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ 51.5% ರಷ್ಟಾಗಿದೆ.
- ಸೌರಶಕ್ತಿ ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು 2025 ರಲ್ಲಿ 132.85 GW ತಲುಪಿದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಭಾರತವು 3ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.
- ಪವನ ಶಕ್ತಿ ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು 4ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.
- ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನ ಆಧಾರಿತ ಮೂಲಗಳ ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು 2025 ರಲ್ಲಿ 244.80 GW ನಷ್ಟಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ 49% ರಷ್ಟಿದೆ.

ಭಾರತದ ಇಂಧನ ಗುರಿಗಳು:

- **2035 ರ ವೇಳೆಗೆ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯ ತೀವ್ರತೆ 47% ರಷ್ಟು ಕಡಿತ:–** 2005 ರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, 2035 ರ ವೇಳೆಗೆ ತನ್ನ ಜಿಡಿಪಿಯ (GDP) ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು 47% ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಭಾರತ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.
- **2035 ರ ವೇಳೆಗೆ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಯೇತರ ಇಂಧನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ 60% ಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಣೆ:–** 2035 ರ ವೇಳೆಗೆ ತನ್ನ ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ 60% ರಷ್ಟನ್ನು ಪಳೆಯುಳಿಕೆಯೇತರ ಇಂಧನ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಾಧಿಸಲು ಭಾರತ ಗುರಿಹೊಂದಿದೆ.
- **2035 ರ ವೇಳೆಗೆ 3.5 ರಿಂದ 4 ಬಿಲಿಯನ್ ಟನ್ CO_2 ಸಮಾನವಾದ ಇಂಗಾಲದ ಸಂಗ್ರಹಗಾರಗಳ (ಕಾರ್ಬನ್ ಸಿಂಕ್) ಸೃಷ್ಟಿ:–** 2035 ರ ವೇಳೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ವೃಕ್ಷಗಳ ಹೊದಿಕೆಯ ಮೂಲಕ 3.5 ರಿಂದ 4 ಬಿಲಿಯನ್ ಟನ್ CO_2 ಸಮಾನವಾದ **'ಕಾರ್ಬನ್ ಸಿಂಕ್'** ಅನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಭಾರತ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೌರ ಮಿಷನ್ (NSM):–** 2010 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಸೌರ ಜಾಲ ಸಂಪರ್ಕಿತ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ಜಾಲದ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದ ಸೌರಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ, ಸೌರ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶುದ್ಧ ಇಂಧನ ನಿಧಿ (NCEF):–** ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಶುದ್ಧ ಇಂಧನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳ ಸಂಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ನಾವೀನ್ಯತೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪವನ ಶಕ್ತಿ ಮಿಷನ್:–** ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪವನ ಶಕ್ತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. 2030 ರ ವೇಳೆಗೆ ಪವನ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು 140 GW ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.

ಟಾರ್ ಬಾಲ್ (Tar Balls) ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ, ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ **'ಟಾರ್ ಬಾಲ್‌ಗಳು'** (tar balls) ಅನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ವಿಶೇಷ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.

ಕಡಲ ಟಾರ್ ಬಾಲ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ಕಡಲ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ತೈಲ ಸೋರಿಕೆ ಅಥವಾ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ತೈಲ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವಿಕೆಯ ನಂತರ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಅಂಟಂಟಾದ, ಕಡು–ಬಣ್ಣದ ತೈಲದ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು **'ಟಾರ್ ಬಾಲ್‌ಗಳು'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

- **ಹವಾಮಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಟಾರ್ ಬಾಲ್‌ಗಳ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ:–** ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ತೈಲದಲ್ಲಿನ ಹಗುರವಾದ ಅಂಶಗಳು ಆವಿಯಾದಾಗ, ಉಳಿದ ಭಾರವಾದ ಹೈಡ್ರೋಕಾರ್ಬನ್‌ಗಳು ಮರಳು ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರದ ತ್ಯಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ಈ ಟಾರ್ ಬಾಲ್‌ಗಳು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.
- **ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸ:–** ಇವು ಸಣ್ಣ ಬಟಾಣಿ ಗಾತ್ರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಬ್ಯಾಸ್ಕೆಟ್‌ಬಾಲ್ ಗಾತ್ರದವರೆಗೂ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಕಾರಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ:– ಅವುಗಳೆಂದರೆ,

- ಭಾರ ಲೋಹಗಳು
- ನಿರಂತರ ಸಾವಯವ ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕಗಳು (POPs)
- ಪಾಲಿಸೈಕ್ಲಿಕ್ ಅರೋಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಹೈಡ್ರೋಕಾರ್ಬನ್‌ಗಳು (PAHs)

ಟಾರ್ ಬಾಲ್ ಮಾಲಿನ್ಯದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು:

- **ಸಮುದ್ರ ಜೀವಿಗಳ ಮೇಲೆ:–** ಕಡಲಾಮೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಆಹಾರವೆಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ನುಂಗುವುದರಿಂದ ಸಾವನ್ನಪ್ಪುವ ಅಪಾಯವಿರುತ್ತದೆ; ಅಲ್ಲದೆ, ಇವು ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಕಾಡುಗಳು ಮತ್ತು ಹವಳದ ದಿಬ್ಬಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಹಾಕಿ ಅವುಗಳ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ.
- **ಮಾನವನ ಆರೋಗ್ಯ:–** ಇವುಗಳ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕವು ಚರ್ಮದ ಕಿರಿಕಿರಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕಲುಷಿತಗೊಂಡ ಸಮುದ್ರ ಆಹಾರದ ಮೂಲಕ ಇದರ ವಿಷಕಾರಿ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು ಮಾನವನ ಆಹಾರ ಸರಪಳಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
- **ಆರ್ಥಿಕತೆ:–** ಕಡಲತೀರಗಳು ಎಣ್ಣೆಯುಕ್ತವಾಗಿ ದುರ್ವಾಸನೆ ಬೀರುವುದರಿಂದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಬಲೆಗಳು ಹಾಳಾಗುವುದರಿಂದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವಲಯದ ಮೇಲೆ ಇದು ತೀವ್ರ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಟಾರ್–ಬಾಲ್ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2026:

- ಪರಿಸರ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1986 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲಾದ ಈ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು, ಟಾರ್ ಬಾಲ್‌ಗಳ ಸಮರ್ಪಕ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಮೀಸಲಾದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿವೆ.

ಲಕ್ಷಣಗಳು	ವಿವರಣೆ
ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕರೆ ದಂಡ ತೆರಬೇಕು (PolluterPays Principle)	ತೈಲ ಸೋರಿಕೆ ಅಥವಾ ಅಸಮರ್ಪಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದಾಗುವ ಪರಿಸರ ಹಾನಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಾವತಿಸಲು ಆಯಾ ಸೌಲಭ್ಯದ ಮಾಲೀಕರೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಣೆಗಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
ವಿಪತ್ತು ವರ್ಗೀಕರಣ	ಕರಾವಳಿ ರಾಜ್ಯಗಳು ಈ ಟಾರ್ ಬಾಲ್ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು **"ರಾಜ್ಯ ವಿಪತ್ತು"** ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ.
ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಪಾತ್ರಗಳು	'ಭಾರತೀಯ ಕರಾವಳಿ ಕಾವಲು ಪಡೆ'ಯು (ICG) **"ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೈಲ ಸೋರಿಕೆ ವಿಪತ್ತು ತುರ್ತು ಯೋಜನೆ"** (NOSDCP)ಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಿವೆ.
ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಆರ್ಥಿಕತೆ	ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ಯಾಲೋರಿಫಿಕ್ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು (1,500 kcal ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು) ಹೊಂದಿರುವ ಟಾರ್ ಬಾಲ್‌ಗಳನ್ನು ಸಿಮೆಂಟ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯ ಇಂಧನವಾಗಿ ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಸರೋವರಗಳ ಅವನತಿ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **ಭಾರತದ ಲೆಕ್ಕ ನಿಯಂತ್ರಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾಲೇಖಪಾಲರು (CAG of India)** ನೀಡಿದ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ, 1967 ರಿಂದೀಚೆಗೆ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಸರೋವರಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿವೆ. ಇದು ಗಂಭೀರವಾದ ಪರಿಸರ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಮುನ್ಸೂಚನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸಿಎಜಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿದೆ.

ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿನ ಸರೋವರಗಳ ಅವನತಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳು:

- ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಭೂ ಒತ್ತುವರಿ.
- ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸಮನ್ವಯತೆಯ ಕೊರತೆ.
- ಏಕೀಕೃತ ನಿಯಂತ್ರಣ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ.
- ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಭೂ–ಬಳಕೆಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಜಮ್ಮು–ಕಾಶ್ಮೀರ ಮತ್ತು ಲಡಾಖ್ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸರೋವರಗಳು:

- **ದಾಲ್ ಸರೋವರ:–** ಇದು ವಸತಿ ದೋಣಿಗಳು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ **'ಶಿಕಾರಾ'** ದೋಣಿಗಳು ಮತ್ತು ತೇಲುವ ಉದ್ಯಾನವನಗಳಿಗೆ (ರಾಡ್) ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಸರೋವರವಾಗಿದೆ.
- **ವುಲಾರ್ ಸರೋವರ:–** ಇದು ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಸರೋವರವಾಗಿದ್ದು, ಭೂಪದರಗಳ (ಟೆಕ್ಟೋನಿಕ್) ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ **'ಝೇಲಂ ನದಿ'**ಯು ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದು **'ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ'**ದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ.
- **ಪ್ಯಾಂಗಾಂಗ್ ತ್ಸೋ:–** ಇದೊಂದು ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಉಪ್ಪುನೀರಿನ ಸರೋವರವಾಗಿದ್ದು, ಟಿಬೆಟ್‌ವರೆಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ. ಇದು ತನ್ನ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾಯಿಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ ಮತ್ತು ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ.
- **ತ್ಸೋ ಮೊರಿರಿ:–** ಇದು ಸಹ ಅತಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಉಪ್ಪುನೀರಿನ ಸರೋವರವಾಗಿದ್ದು, **'ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ'**ದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ.
- **ಮಾನಸ್‌ಬಲ್ ಸರೋವರ:–** ಇದು ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಅತ್ಯಂತ ಆಳವಾದ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಸರೋವರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ನೂರ್ ಜಹಾನ್ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮೊಘಲ್ ಉದ್ಯಾನವನವಾದ **'ಜರೋಕಾ ಬಾಗ್'** ಈ ಸರೋವರದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ.
- **ಹೊಕೇರ್ಸರ್ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶ:–** ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ **"ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶಗಳ ರಾಣಿ"** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಸುರಿನ್ಸರ್ ಸರೋವರ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಸರ್ ಸರೋವರ:–** ಇವು ಅವಳಿ ಸರೋವರಗಳಾಗಿದ್ದು, **'ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ'**ದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೈಡ್ರೋಫ್ಲೋರೋಕಾರ್ಬನ್‌ಗಳ (HFCs) ಹಂತಹಂತವಾದ ಕಡಿತ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಡಿಸೆಂಬರ್ 31, 2027ರ ನಂತರ ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಹೈಡ್ರೋಫ್ಲೋರೋಕಾರ್ಬನ್ (Hydrofluorocarbon - HFC) ಉತ್ಪಾದನಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಸರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿದೆ.
- ಸರ್ಕಾರದ ಈ ಮಹತ್ವದ ನಿರ್ಧಾರವು, **'ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ'** (Montreal Protocol) ಮತ್ತು **'ಕಿಗಾಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ'** (Kigali Amendment) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬದ್ಧತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ.

ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ (Montreal Protocol)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಜಾರಿ:–** ಕೆನಡಾದ ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್‌ನಲ್ಲಿ 1987 ರಲ್ಲಿ ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಇದು 1989 ರಿಂದ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಓಝೋನ್ ಪದರದ ಸವೆತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ತಗ್ಗಿಸುವ ಮೂಲಕ **'ಓಝೋನ್ ಪದರ'**ವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು.
- ಕಿಗಾಲಿ ಒಪ್ಪಂದ, 2016:– ರುವಾಂಡಾ ದೇಶದ ಕಿಗಾಲಿಯಲ್ಲಿ 2016 ರಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾದ **'ಕಿಗಾಲಿ ಒಪ್ಪಂದ'**ವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:–** ಪ್ರಬಲ ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲಗಳಾಗಿರುವ ಹೈಡ್ರೋಫ್ಲೋರೋಕಾರ್ಬನ್‌ಗಳ (HFCs) ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು 2040 ರ ದಶಕದ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕಿಗಾಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ (Kigali Amendment)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಕಿಗಾಲಿ ಒಪ್ಪಂದವು ಮೂಲತಃ **'ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ'**ಕ್ಕೆ ತರಲಾದ ಅಧಿಕೃತ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಹೈಡ್ರೋಫ್ಲೋರೋಕಾರ್ಬನ್‌ಗಳ (HFCs) ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ ಎರಡನ್ನೂ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಅವುಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ತಗ್ಗಿಸುವುದು.
- 2047 ರ ವೇಳೆಗೆ ಜಾಗತಿಕ HFC ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ **ಶೇ. 80** ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಡಿತವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಈ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನದಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು 0.5 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್‌ನಷ್ಟು ತಡೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಓಝೋನ್ ಪದರ (O_3)ದ ಕುರಿತು:

- ಓಜೋನ್ ಎಂಬುದು ಮೂರು ಆಮ್ಲಜನಕದ ಪರಮಾಣುಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಅಣುವಾಗಿದೆ.
- **'ಸಮೋಷ್ಣ ಮಂಡಲ' (Stratosphere) ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ:–** ಇದು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯಿಂದ ಸುಮಾರು 10 ರಿಂದ 50 ಕಿ.ಮೀ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಇದೊಂದು ತೆಳುವಾದ ಓಝೋನ್ ಪದರವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.
- **ನೈಸರ್ಗಿಕ ರಕ್ಷಾಕವಚವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ:–** ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ಮಾರಕವಾದ **'ನೇರಳಾತೀತ ವಿಕಿರಣ'**ಗಳನ್ನು (UV Radiation) ತಡೆ ಹಿಡಿಯುವ ಮೂಲಕ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಮಾನವ ಸಂಕುಲ ಹಾಗೂ ಇತರ ಜೀವಿಗಳ ಉಳಿವಿಗೆ ಈ **'ಓಝೋನ್ ಕವಚ'**ವು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಓಝೋನ್ ಪದರದ ಸವೆತ (OZONE LAYER DEPLETION)ದ ಕುರಿತು:

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:– ವಾತಾವರಣದ ಮಧ್ಯದ ಪದರಗಳಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ **'ಸಮೋಷ್ಣ ಮಂಡಲ'** ವಲಯದಲ್ಲಿ ಓಝೋನ್ ಅನಿಲದ ಸಾಂದ್ರತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು **'ಓಝೋನ್ ಪದರದ ಸವೆತ'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

- **ಸವೆತಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು:–** ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಹ್ಯಾಲೋಜನ್ ಯುಕ್ತ ಹೈಡ್ರೋಕಾರ್ಬನ್‌ಗಳ ನಿರಂತರ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಓಝೋನ್ ಸವೆತ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,
  1. ಕ್ಲೋರೋಫ್ಲೋರೋಕಾರ್ಬನ್ (CFCs),
  2. ಹೈಡ್ರೋಕ್ಲೋರೋಫ್ಲೋರೋಕಾರ್ಬನ್ (HCFCs),
  3. ಹ್ಯಾಲಾನ್ (Halons),
  4. ಕಾರ್ಬನ್ ಟೆಟ್ರಾಕ್ಲೋರೈಡ್ (Carbon tetrachloride), ಮತ್ತು
  5. ಮೀಥೈಲ್ ಬ್ರೋಮೈಡ್ (Methyl bromide).
- **ಓಝೋನ್ ರಂಧ್ರ:–** 1970 ರ ದಶಕದ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ, ಭೂಮಿಯ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ **'ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಪ್ರದೇಶ'**ದ ಮೇಲೆ ಸಮೋಷ್ಣ ಮಂಡಲ ವಲಯದ ಓಝೋನ್ ಪದರವು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ತೆಳುವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಳವಳಕಾರಿ ಸಂಗತಿಯಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

COP - 33 ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ, 2028 : ಭಾರತ ಆತಿಥ್ಯ ವಹಿಸಲು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಹಿಂಪಡೆತ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಕುರಿತಾದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಸಮಾವೇಶದ (UNFCCC) ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 2028 ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿರುವ ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ (COP)- 33 ಶೃಂಗಸಭೆಯ ಆತಿಥ್ಯ ವಹಿಸುವ ತನ್ನ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಭಾರತ ಹಿಂಪಡೆದಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಸಂಭವನೀಯ ಕಾರಣಗಳು:

- **ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಹೊರೆ:–** COP ಶೃಂಗಸಭೆಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲು ಗಣನೀಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಅಪಾರ ಆರ್ಥಿಕ ವೆಚ್ಚದ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.
- **ಇತರ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಿದ್ಧತೆ:–** ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಹಮದಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾದ 2030 ರ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ.
- **ರಾಜಕೀಯ ಸಮಯ:–** 2028ನೇ ವರ್ಷವು 2029 ರ ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೆ ತೀರಾ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುತ್ತದ ಈ ಅವಧಿಯು ತೀವ್ರವಾದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಗಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ (COP- Conference of Parties):

- UNFCCC ಯ **ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ:–** ಇದು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಜರುಗುವ '**ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಕುರಿತಾದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಸಮಾವೇಶ**'ದ (UN-FCCC) ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಜಾಗತಿಕ ಹವಾಮಾನ ಕ್ರಮ, ಹವಾಮಾನ ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಕಡಿತದ ಬದ್ಧತೆಗಳ ಕುರಿತು ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಲು ಸುಮಾರು 200 ದೇಶಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ಮೊದಲ COP ಅಧಿವೇಶನವು 1995 ರ ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಬರ್ಲಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- **ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸಭೆ:–** ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸದ ಹೊರತು, COP ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಕುರಿತಾದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಸಮಾವೇಶ (UNFCCC)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- '**ಭೂ ಶೃಂಗಸಭೆ**', 1992 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ 3 '**ರಿಯೋ ಸಮಾವೇಶ**'ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಎರಡು ಸಮಾವೇಶಗಳೆಂದರೆ:
  1. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಸಮಾವೇಶ (CBD)
  2. ಮರುಭೂಮೀಕರಣವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಸಮಾವೇಶ (UNCCD)
- ಈ ಸಮಾವೇಶವು 1994 ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಹವಾಮಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಮಾನವ–ಪ್ರೇರಿತ ಹಸ್ತ ಕ್ಷೇಪವನ್ನು ತಡೆಯುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ '**ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲಗಳ**' ಸಾಂದ್ರತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವುದು.
- **ಸಚಿವಾಲಯ:–** ಜರ್ಮನಿಯ '**ಬಾನ್**'.
- ಇದು 2 ಪ್ರಮುಖ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,
  1. **ಕ್ಯೋಟೋ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ, 1997:–** ಇದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿತು.
  2. **ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಒಪ್ಪಂದ, 2015:–** ಇದು ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪೂರ್ವ ಮಟ್ಟದ 2°C ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು, ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ 1.5°C ಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಜಾಗತಿಕ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ.
- **ಹಣಕಾಸು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳು:–** ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗಲು ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಿಧಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.
  - ಹಸಿರು ಹವಾಮಾನ ನಿಧಿ (GCF),
  - ಜಾಗತಿಕ ಪರಿಸರ ಸೌಲಭ್ಯ (GEF)
  - ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ನಿಧಿ

ಇತ್ತೀಚಿನ COP ಶೃಂಗಸಭೆಗಳು:

- COP 27:– ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನ ಶರ್ಮ್ ಎಲ್–ಶೇಖ್‌ನಲ್ಲಿ 2022 ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- **COP 28:–** ಇದು UAE ಯ ದುಬೈನಲ್ಲಿ 2023 ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಇದು ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನಗಳಿಂದ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಹೊರಬರುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಿದ **"UAE ಒಮ್ಮತ"**ಕ್ಕೆ (UAE Consensus) ಕಾರಣವಾಯಿತು.
- **COP 29:–** ಅಜೆರ್ಬೈಜಾನ್‌ನ '**ಬಾಕು**'ವಿನಲ್ಲಿ 2024 ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- **COP 30:–** ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನ '**ಬೆಲೆಮ್**'ನಲ್ಲಿ 2025 ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು
- **COP 31:–** ಟರ್ಕಿಯ '**ಅಂಟಾಲ್ಯಾ**'ದಲ್ಲಿ 2026 ರಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಯಾಗಿದೆ.

ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಕರಡು ಯೋಜನೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪದ (GNI) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದ ಕರಡು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ '**ಪ್ರಮುಖ ಚಾಲಕ**'ವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನೀತಿ ಆಯೋಗವು 2021 ರಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿ, ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.
- ಇದೊಂದು ₹72,000 ದಿಂದ ₹81,000 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದ ಬೃಹತ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಭಾರತದ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿಯ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಪ್ರಮುಖ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:–** ಈ ಯೋಜನೆಯು ಭಾರತದ '**ಕಡಲಯಾನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ 2030**' ಮತ್ತು '**ಅಮೃತ ಕಾಲ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ 2047**'ಗಳ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕಗಳು:

- **ಗಲಾಥಿಯಾ ಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರಕು ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮರು ಸಾಗಣೆ ಕೇಂದ್ರ (ICTT):–** ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಸೆಳೆಯಲು 14.2 ಮಿಲಿಯನ್ TEU (ಒಂದು ಅಳತೆಯ ಮಾನದಂಡ) ಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- **ಹೊಸದಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುವ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ:–** ಇದು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ದ್ವಿ–ಬಳಕೆಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಸಮಗ್ರ ಯೋಜಿತ ನಗರ:–** ಇದು 2050 ರ ವೇಳೆಗೆ ಸುಮಾರು 6.5 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
- **ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರ:–** ಇದು 450 MVA ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಅನಿಲ ಮತ್ತು ಸೌರ ಆಧಾರಿತ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ಈ ದ್ವೀಪ ಸಮೂಹಗಳ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿಯ ದ್ವೀಪವು ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ಆಗಿದ್ದು, ಇದರ ದಕ್ಷಿಣದ ತುದಿಯು ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾದ ಸುಮಾತ್ರಾದಿಂದ ಕೇವಲ 150 ಕಿ.ಮೀ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.
- **ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಿಖರಗಳು:–** ಉತ್ತರ ಅಂಡಮಾನ್‌ನ '**ಸ್ಯಾಡಲ್ ಶಿಖರ**' (732 ಮೀಟರ್) ಮತ್ತು ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್‌ನ **"ಥುಲ್ಲಿಯರ್**

ಪರ್ವತ" (642 ಮೀಟರ್).

- **'ಪಾಂಡುನಸ್'** ಅಥವಾ **'ನಿಕೋಬಾರ್ ಬ್ರೆಡ್‌ಫ್ರೂಟ್'** ಎಂಬುದು ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅಪರೂಪದ ಹಣ್ಣಾಗಿದೆ.
- ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪ ಸಮೂಹದ **'ಬ್ಯಾರೆನ್** ದ್ವೀಪ್ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇಡೀ ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ದೃಢೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಏಕೈಕ ಸಕ್ರಿಯ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯಾಗಿದೆ.
- ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್‌ನಲ್ಲಿರುವ **'ಇಂದಿರಾ ಪಾಯಿಂಟ್'** ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ದಕ್ಷಿಣದ ತುದಿಯಾಗಿದೆ.

ಹಿಮ್ ಸರೋವರ (HIM SAROVAR) ಯೋಜನೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಲಡಾಖ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ **'ಹಿಮ್ ಸರೋವರ ಯೋಜನೆ'**ಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹಿಮ್ ಸರೋವರ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಏಪ್ರಿಲ್ 10, 2026 ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಒಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ವಾರ್ಷಿಕ ಹಿಮ ಕರಗುವಿಕೆಯಿಂದ ಬರುವ ನೀರು ಮತ್ತು ಮಳೆನೀರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು 50 ಸಣ್ಣ ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ತೀವ್ರವಾದ ನೀರಿನ ಅಭಾವವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು.

ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳು:

- **ಜಲ ಭದ್ರತೆ:–** ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶದ ಈ ಶೀತ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಕರಗಿದ ಹಿಮ ನೀರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪೋಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆದು ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ವರ್ಷವಿಡೀ ನೀರು ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- **ಹವಾಮಾನ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ:–** ಇದು ಹಿಮನದಿಗಳ ಕರಗುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟ ಕುಸಿಯುವಂತಹ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪರಿಣಾಮಗಳ ವಿರುದ್ಧ **'ರಕ್ಷಾಕವಚವಾಗಿ'** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಯೋಜನೆ:–** ಮುಂದಿನ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಲೇಹ್‌ನಲ್ಲಿ 30 ಮತ್ತು ಕಾರ್ಗಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ 20 ಒಟ್ಟು 50 ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಪುನಃಸ್ಥಾಪನಾ ಗುರಿಗಳು:–** ಇದು 2030ರ ವೇಳೆಗೆ 2.6 ಕೋಟಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಕ್ಷೀಣಿಸಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪುನಃಸ್ಥಾಪಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಘಗ್ಗರ್ ನದಿ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಘಗ್ಗರ್ ನದಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲುಷಿತ ನೀರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಸೂಕ್ತ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಕಳಪೆ ಆರೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ.

ಘಗ್ಗರ್ ನದಿಯ ಕುರಿತು:

- ಘಗ್ಗರ್ ನದಿಯು ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಒಂದು ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಳೆ ಆಧಾರಿತ (ಋತುಮಾನದ) ನದಿಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ **'ಶಿವಾಲಿಕ್ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ'** ಸುಮಾರು 1,927 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ 'ದಾಗಷಯ್' ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉಗಮಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನದಿ ಪಂಜಾಬ್ ಹಾಗೂ ಹರಿಯಾಣದ ಮೂಲಕ ರಾಜಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ.
- ಕೌಶಲ್ಯ, ಮಾರ್ಕಂಡ, ಸರಸುತಿ, ತಂಗ್ರಿ ಮತ್ತು ಚೌತಂಗ್ ನದಿಗಳು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉಪನದಿಗಳಾಗಿವೆ.

ಅಂಡಮಾನ್ ಸಮುದ್ರ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಿಂದ ಮಲೇಷ್ಯಾಕ್ಕೆ ರೋಹಿಂಗ್ಯಾ ನಿರಾಶ್ರಿತರು ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ ದೋಣಿಯೊಂದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಂಡಮಾನ್ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿದೆ.

ಅಂಡಮಾನ್ ಸಮುದ್ರದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಅಂಡಮಾನ್ ಸಮುದ್ರವು ಈಶಾನ್ಯ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಸಮುದ್ರವಾಗಿದೆ.

- ಇದು ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್, ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಮಲೇಷ್ಯಾ, ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಭಾರತದ ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿದೆ.
- ಇದು **'ಮಲಾಕ್ಕಾ ಜಲಸಂಧಿ'**ಯ ಮೂಲಕ ದಕ್ಷಿಣ ಚೀನಾ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಾ ನಡುವಿನ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಡಗು–ಸಾಗಣೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ರೋಹಿಂಗ್ಯಾ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು:

- **ರೋಹಿಂಗ್ಯಾಗಳು:** ಇವರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್‌ನ **'ರಾಖೈನ್'** ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಒಂದು ಜನಾಂಗೀಯ ಗುಂಪಾಗಿದೆ.
- ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್‌ನಲ್ಲಿ, ಇವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜೆಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಅಕ್ರಮ ವಲಸಿಗರು ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ನಿವಾಸಿಗಳೆಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಸಮಾವೇಶ, 1951:

- ಇದೊಂದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಜೀವ ಅಥವಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಗಂಭೀರ ಬೆದರಿಕೆ ಇರುವಂತಹ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಮರಳಿ ಕಳುಹಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಭಾರತ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಹೊಂದಿಲ್ಲ:** ಭಾರತವು ಈ ಸಮಾವೇಶಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ.

ನಾಗರಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತಾದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದ (ICCPR):

- ಇದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು 1966 ರಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಒಂದು ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ.
- ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬದುಕುವ ಹಕ್ಕು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಭೆ ಸೇರುವ ಹಕ್ಕು, ಚುನಾವಣಾ ಹಕ್ಕುಗಳು ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ವಿಚಾರಣೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಲು ಈ ಒಪ್ಪಂದವು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಬದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ರೋಹಿಂಗ್ಯಾಗಳ ಕುರಿತು ಭಾರತದ ನಿಲುವು:

- **ಆಪರೇಷನ್ ಇನ್ಸಾನಿಯತ್:** ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಶಿಬಿರಗಳಿಗೆ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಿಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಭಾರತವು 2017 ರಲ್ಲಿ **"ಆಪರೇಷನ್ ಇನ್ಸಾನಿಯತ್"** ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.

ಇಂಗಾಲದ ಗಡಿ ಸಮನ್ವಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ (CBAM)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಜನವರಿ 1, 2028 ರಿಂದ ಸುಮಾರು 180 ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸೇರ್ಪಡಿಸುವಂತೆ **'ಇಂಗಾಲದ ಗಡಿ ಸಮನ್ವಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ'** (CBAM - Carbon Border Adjustment Mechanism) ದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಆಯೋಗವು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.

ಇಂಗಾಲದ ಗಡಿ ಸಮನ್ವಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ (CBAM)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- **CBAM ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪ:–** ಕಾರ್ಬನ್ ಬಾರ್ಡರ್ ಅಡ್ಜಸ್ಟಮೆಂಟ್ ಮೆಕ್ಯಾನಿಸಮ್ (Carbon Border Adjustment Mechanism)
- ಇದೊಂದು ಐರೋಪ್ಯ ಒಕ್ಕೂಟದ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಐರೋಪ್ಯ ಒಕ್ಕೂಟವು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ವಿದ್ಯುತ್‌ನಂತಹ ಇಂಗಾಲ–ಸಾಂದ್ರಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವ ಇಂಗಾಲದ ಸುಂಕವಾಗಿದೆ.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:–** ಇದೊಂದು ಇಂಗಾಲದ ಬೆಲೆ ನಿರ್ಧಾರದ ಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲಗಳ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಾಣಿಜ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಕ್ರಮವಾಗಿ, ಇದು ಜಾಗತಿಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ರಫ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಸಾಗರದ ಉಷ್ಣ ಅಲೆಗಳು

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಸಾಗರದ ಉಷ್ಣ ಅಲೆಗಳ (MHWs) ಮೇಲೆ ಹಾದುಹೋಗುವ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಚಂಡಮಾರುತಗಳು **'ತ್ವರಿತ ತೀವ್ರತೆಯ'** ಮೂಲಕ 60% ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ ಮೌಲ್ಯದ ವಿಪತ್ತುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೊಸ ಅಧ್ಯಯನವೊಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದೆ.

ಸಾಗರದ ಉಷ್ಣ ಅಲೆಗಳ (Marine Heatwaves - MHWs) ಬಗ್ಗೆ:

- **ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:–** ಇದು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಗರ ಮೇಲ್ಮೈ ತಾಪಮಾನವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸುದೀರ್ಘ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಉಳಿಯುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಾಗರದ ಉಷ್ಣ ಅಲೆಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇವುಗಳನ್ನು ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಮಾನದಂಡಗಳ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ:–

- **ಅವಧಿ:** ಇದು ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಹಲವಾರು ತಿಂಗಳುಗಳವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.
- **ತೀವ್ರತೆ:** ಇದನ್ನು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಋತುಮಾನದ ಸರಾಸರಿಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ವಿಚಲನ ಅಥವಾ ಪಲ್ಲಟ ಎಂದು ಅಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು **'ತಾಪಮಾನದ ಅಸಹಜತೆ'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ

ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳು:–

- **ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ:** ವಾತಾವರಣದ 90%+ ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಶಾಖವನ್ನು ಸಾಗರಗಳು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ, ಇದು ಮೂಲ ತಾಪಮಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳು:** ಬೆಚ್ಚಗಿನ ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹಗಳು ತಂಪಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.
- **ವಾತಾವರಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು: 'ಉತ್ತರ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡ ಕೇಂದ್ರ'** (North Pacific High) ನಂತಹ ಅಧಿಕ–ಒತ್ತಡದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಸಾಗರ ಮೇಲ್ಮೈ ಶಾಖವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.
- **ಎಲ್ ನಿನೋ (El Niño):** ಇದು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗರದ ಮೇಲ್ಮೈ ತಾಪಮಾನವನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಏರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದುವರೆಗೂ ದಾಖಲಾದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸಾಗರ ಉಷ್ಣ ಅಲೆಗಳಿಗೆ (MHWs) ಚಾಲನೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಭಾವಗಳು:–** ಹವಳದ ಬಿಳುಪು (coral bleaching), ಮೀನುಗಳ ಸ್ಥಳಾಂತರ, ಸಾಗರದ ಪರಿಸರದ ಹಾನಿ.

ಅಮೆಜಾನ್ ಮಳೆಕಾಡುಗಳು

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಧ್ಯಯನವೊಂದು, 2023–2024ರ ಸತತ ಬರಗಾಲವು ಅಮೆಜಾನ್ ಮಳೆಕಾಡಿನ ತೇವಾಂಶ ಮತ್ತು ಜೀವರಾಶಿಯು ಕಳೆದ ಮೂರು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕುಸಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ದೃಢಪಡಿಸಿದೆ. ಇದು ಅರಣ್ಯವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ತೀವ್ರವಾದ ಪರಿಸರ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಮೆಜಾನ್ ಮಳೆಕಾಡುಗಳ (Amazon Rainforests) ಬಗ್ಗೆ:

- **ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಾನ:–** ಈ ಮಳೆಕಾಡುಗಳು ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕಾ ಖಂಡದ 9 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,
- ಈ ಅರಣ್ಯದ ಬಹುಪಾಲು ಭಾಗ ಅಂದರೆ 60% ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡರೆ. ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪೆರು (13%), ಕೊಲಂಬಿಯಾ (10%), ಬೊಲಿವಿಯಾ, ಈಕ್ವೆಡಾರ್, ಫ್ರೆಂಚ್ ಗಯಾನಾ, ಗಯಾನಾ, ಸುರಿನಾಮ್ ಹಾಗೂ ವೆನೆಜುವೆಲಾದಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ.
- **ಆವೃತ್ತವಾದ ಪ್ರದೇಶ:–** ಇದು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಗಯಾನಾ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಗಳು, ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಆಂಡಿಸ್ ಪರ್ವತಗಳು, ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿದೆ.
- **ಹವಾಮಾನ:–** ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ 26–30°C ತಾಪಮಾನದೊಂದಿಗೆ ಬಿಸಿ ಮತ್ತು ಆರ್ದ್ರ ವಾತಾವರಣವಿರುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಋತುಮಾನಗಳಿಲ್ಲ. ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು 2,000 ಮಿ.ಮೀ ನಿಂದ 10,920 ಮಿ.ಮೀ ವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.

- **ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು:–** ಯಾನೊಮಾಮೊ, ಕಯಾಪೊ, ಅಕುಂಟ್ಸು, ಮ್ಯಾಟ್ಸೆಸ್, ತುಪಿ ಇತ್ಯಾದಿ.
- **ಪ್ರಾಣಿಸಂಕುಲ:–** ಅನಕೊಂಡ, ಜೀಸಸ್ ಹಲ್ಲಿ (ಬಾಸಿಲಿಸ್ಕ್), ಹೌಲರ್ ಕೋತಿ, ಸುವರ್ಣ ಕೇಸರದ ಟಮರಿನ್, ಜಾಗ್ವಾರ್, ಸ್ಲಾತ್, ಸ್ಪೈಡರ್ ವಾನರ, ಅಮೆಜಾನ್ ನದಿ ಡಾಲ್ಫಿನ್, ಟೂಕನ್, ಸ್ಕಾರ್ಲೆಟ್, ವಾನರ, ವಿಷಪೂರಿತ ಡಾರ್ಟ್ ಕಪ್ಪೆ ಹಾಗೂ ಪಾರದರ್ಶಕ ಕಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ಈ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.
- **ಸಸ್ಯಸಂಕುಲ:–** ಮರ್ಟಲ್, ಲಾರೆಲ್, ತಾಳೆ, ಅಕೇಶಿಯ, ಬೀಟೆ ಮರ (ರೋಸ್‌ವುಡ್), ಬ್ರೆಜಿಲ್ ನಟ್, ರಬ್ಬರ್ ಮರ, ಮಹಾಗನಿ ಮತ್ತು ಅಮೆಜಾನಿಯನ್ ಸಿಡಾರ್‌ನಂತಹ ತೇವಭರಿತ ವಿಶಾಲ ಎಲೆಗಳ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಮಳೆಕಾಡುಗಳಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿವೆ.

ಅಮೆಜಾನ್ ಮಳೆಕಾಡುಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:

- **ಭೂಮಿಯ ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳು:–** ಈ ಮಳೆಕಾಡುಗಳು ಪ್ರಪಂಚದ ಸುಮಾರು 20% ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ಮರಗಳು ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕಗಳ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ.
- **ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ:–** ಇವುಗಳು ಇಂಗಾಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಅಪಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಜಾಗತಿಕ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಸುರಕ್ಷತಾ ವಲಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.
- **ಔಷಧೀಯ ಗುಣಗಳು:–** ಇಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಸಸ್ಯಗಳು ಜೈವಿಕ–ಸಕ್ರಿಯ ಸಂಯುಕ್ತಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ನಂತಹ ಗುಣಪಡಿಸಲಾಗದ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಿರುವ ಬೆದರಿಕೆಗಳು:

- **ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ:–** ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಅರಣ್ಯಗಳು ಮಳೆಯ ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಮಾಲಿನ್ಯದಂತಹ ವಿವಿಧ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ.
- **ಅರಣ್ಯನಾಶ:–** ಮರದ ದಿಮ್ಮಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಗಾಗಿ ವಲಸಿಗರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಮೆಜಾನ್ ಕಾಡಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕುಗ್ಗಿದೆ.
- **ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚು:–** ಇದು ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದ ಉಳಿವಿಗೆ ಬೆದರಿಕೆಯೊಡ್ಡುತ್ತದೆ. 2019 ರ ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು.

'ಅಮೆಜಾನ್ ನದಿ'ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ನದಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆಫ್ರಿಕಾದ ನೈಲ್ ನದಿಯ ನಂತರ ವಿಶ್ವದ ಎರಡನೇ ಅತಿ ಉದ್ದದ ನದಿಯಾಗಿದೆ.
- **ಉಗಮಸ್ಥಾನ:–** ಈ ನದಿಯು 5,598 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದ ಪೆರುವಿನ ಆಂಡಿಸ್ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಉಗಮಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಉದ್ದ:–** 6400 ಕಿ.ಮೀ..
- **ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶ:–** ಇದು ಬ್ರೆಜಿಲ್ ಮತ್ತು ಪೆರುವಿನ ಬಹುಪಾಲು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಕೊಲಂಬಿಯಾ, ಈಕ್ವೆಡಾರ್, ಬೊಲಿವಿಯಾ ಹಾಗೂ ವೆನೆಜುವೆಲಾದ ಸಣ್ಣ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಉಪನದಿಗಳು:–** ಜಪುರಾ, ಜುರುವಾ, ಮಡೈರಾ, ನೀಗ್ರೋ, ಪುರುಸ್ ಮತ್ತು ಜಿಂಗು ನದಿಗಳು.
- **ನದಿಮುಖ:–** ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನ ಈಶಾನ್ಯ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ.

ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಕೇರಳದ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ನಾವೀನ್ಯತೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಮಲಬಾರ್ ಸಸ್ಯೋದ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯ (MBGIPS) ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಎನ್. ಅಲಿಮ್ ಯೂಸುಫ್ ಅವರು, ಕೇರಳದಲ್ಲಿನ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ **'ವರ್ಲ್ಡ್ ವೈಡ್ ಫಂಡ್ ಫಾರ್ ನೇಚರ್ (WWF) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'**ಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ನಾವೀನ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **'ನಿಯೋಫೈಟ್ ಐಡಿ'** (Neophyte ID) ಎಂಬ ಈ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್, ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಚಾಲಿತ ಮೊಬೈಲ್ ಸಾಧನವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವ ಮೂಲಕ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
- ಈ ಆ್ಯಪ್ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸುಮಾರು 100 ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಹರಡುವಿಕೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಇದು ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂತರಿಕ್ಷ ನಿಗಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ, ಇದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಭವಿಷ್ಯದ ನೀತಿ–ರೂಪಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳು (Invasive plant species):

- **ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:–** ಆಕ್ರಮಣಶೀಲ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಸ್ಥಳೀಯವಲ್ಲದ ಜೀವಿಗಳಾಗಿದ್ದು (ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಸಸ್ಯಗಳು, ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳು, ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳು), ಅವು ಸ್ವಯಂ ಪೋಷಕ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ, ಆರ್ಥಿಕತೆ ಅಥವಾ ಮಾನವನ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ.
- **ಪರಿಣಾಮಗಳು:–** ಅವು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಅಸಮತೋಲನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ.
- **ಕಾರಣಗಳು:–** ಜಾಗತೀಕರಣ (ಹೆಚ್ಚಿದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಯಾಣ), ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯು ಅವುಗಳ ಹರಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ.
- **ಭಾರತೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶ:–** ಭಾರತವು **'ಲಂಟಾನಾ ಕ್ಯಾಮಾರಾ'** ಮತ್ತು ಜಲಕುಂಭಿ (ವಾಟರ್ ಹಯಸಿಂತ್) ನಂತಹ ಸಸ್ಯಗಳು, ಹಾಗೂ

'ಆಫ್ರಿಕಾದ ಮಾಗೂರು ಮೀನು (ಕ್ಯಾಟ್‌ಫಿಶ್)' ಮತ್ತು **'ನೈಲ್ ತಿಲಾಪಿಯಾ ಮೀನು'**ದಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಹಲವಾರು ವ್ಯಾಪಕ ಆಕ್ರಮಣಶೀಲ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಶಾಹ್ತೂಷ್ ಉಣ್ಣೆ (Shahtoosh Wool)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಶಾಹ್ತೂಷ್ ಶಾಲುಗಳನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ರಫ್ತು ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದ ಜೈಪುರ ಮೂಲದ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನಾಲಯದ ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ದೆಹಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದೆ.

'ಶಾಹ್ತೂಷ್ ಉಣ್ಣೆ'ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದನ್ನು **'ಚಿರು'** (Chiru) ಎಂದೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಟಿಬೆಟಿನ ಹುಲ್ಲೆಯ ಕೂದಲಿನಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಈ ಉಣ್ಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಆ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಈ ಶಾಹ್ತೂಷ್ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

'ಚಿರು'/ ಟಿಬೆಟಿನ ಹುಲ್ಲೆ (Tibetan Antelope) ಕುರಿತು:

- **ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು:–** ಪಾಂಥೋಲೋಪ್ಸ್ ಹಾಡ್ಗ್ಸೋನಿ (Pantholops hodgsonii)
- ಚಿರು ಎನ್ನುವುದು ಟಿಬೆಟಿನ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯ (3,250–5,500 ಮೀಟರ್) ಎತ್ತರದ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾದ ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಸೀಳುಗೊರಸಿನ ಸಸ್ತನಿಯಾಗಿದೆ (Bovid).
- **ಆವಾಸಸ್ಥಾನ:–** ಅವು ಟಿಬೆಟ್, ಕಿಂಗೈ ಮತ್ತು ಚೀನಾದ ಕ್ಸಿನ್–ಜಿಯಾಂಗ್‌ನ ಶುಷ್ಕ, ಶೀತ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ, ಜೊತೆಗೆ ಭಾರತದ ಲಡಾಖ್‌ನಲ್ಲಿ (ಚಾಂಗ್‌ಥಾಂಗ್ ಪ್ರದೇಶ) ಇವುಗಳ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಂತತಿಯಿದೆ.
- **ದೈಹಿಕ ಲಕ್ಷಣ:–** ಅವು ಬಿಳಿ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಂದಿಗೆ ತಿಳು–ಕಂದು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೆಂಪು–ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ತುಪ್ಪಟವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಗಂಡು ಹುಲ್ಲೆಗಳ ಮುಖ ಮತ್ತು ಕಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪು ಗುರುತುಗಳಿರುತ್ತವೆ, ಇವು ಹೆಣ್ಣು ಚಿಗರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿ:–

- IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ – ಅಪಾಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (NT)
- ವನ್ಯಜೀವಿ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1972 – ಅನುಸೂಚಿ–I
- CITES – ಅನುಬಂಧ–I

ಭಾರತದ ಬಾವಲಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ವರದಿ, 2024-25

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- **'ನೇಚರ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಶನ್ ಫೌಂಡೇಶನ್'**, 'ಬ್ಯಾಟ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಶನ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್', ವರ್ಲ್ಡ್ ವೈಡ್ ಫಂಡ್ ಫಾರ್ ನೇಚರ್ (WWF) ಮತ್ತು **'ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ವೈಲ್ಡ್‌ಲೈಫ್ ಸ್ಟಡೀಸ್'** ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಾವಲಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ, ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವ ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವರದಿಯಾದ **"ಭಾರತದ ಬಾವಲಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, 2024–25"** (State of India's Bats, 2024–25) ಅನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಈ ವರದಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಂಚಿಕೆ:** ಭಾರತವು ಸುಮಾರು 135 ಬಾವಲಿ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ.
- ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳವು 68 ಬಾವಲಿ ಪ್ರಭೇದಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದೆ, ನಂತರದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಘಾಲಯ (66), ಉತ್ತರಾಖಂಡ (52), ಸಿಕ್ಕಿಂ (43), ಹಾಗೂ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಲಾ 41 ಪ್ರಭೇದಗಳಿದ್ದು, ಈ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.
- ನಗರಗಳ ಪೈಕಿ, ನಗರೀಕರಣದ ತೀವ್ರ ಒತ್ತಡದ ನಡುವೆಯೂ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ 15 ಬಾವಲಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ.

ಸ್ಥಳೀಯತೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿ:–

- 16 ಪ್ರಭೇದಗಳು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿವೆ.
- 7 ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು IUCN 'ಅಪಾಯಕ್ಕೊಳಗಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳ' ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದೆ.
- 35 ಪ್ರಭೇದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ದತ್ತಾಂಶವಿಲ್ಲ (DD) ಅಥವಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ.
- **ಅಪಾಯಗಳು:–** ನಗರೀಕರಣ, ಅರಣ್ಯನಾಶ, ಭೂ–ಬಳಕೆಯ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು.

ಬಾವಲಿಗಳ ಕುರಿತಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಗತಿಗಳು:

- ಬಾವಲಿಗಳು **'ಕೈರೋಪ್ಟೆರಾ'** ಗಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸಸ್ತನಿಗಳಾಗಿವೆ. ಇವು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹಾರಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ ಏಕೈಕ ಸಸ್ತನಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇವುಗಳ ಉದ್ದವಾದ ಬೆರಳಿನ ಮೂಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಿಗ್ಗಿದ ಚರ್ಮದಿಂದ ರಚಿತವಾದ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.
- ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ 1,400 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಾವಲಿ ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ.
- ಅಂಟಾರ್ಕ್ಟಿಕಾವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬಹುತೇಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಖಂಡದಲ್ಲೂ ಇವು ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತವೆ.
- ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶಕಗಳಾಗಿ, ಬೀಜ ಪ್ರಸರಣದ ವಾಹಕಗಳಾಗಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಕೀಟಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಹಾನಿಕಾರಕ ಕೀಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ನೈಸರ್ಗಿಕ ನಿಯಂತ್ರಕಗಳಾಗಿ ಇವು ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ.
- ಬಹುಪಾಲು ಬಾವಲಿಗಳು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಲು ಮತ್ತು ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ–ಸ್ಥಳ–ಪತ್ತೆ (Echolocation – ಹೆಚ್ಚಿನ ಆವರ್ತನದ ಧ್ವನಿ ತರಂಗಗಳು) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತವೆ. ಇದು ರಾತ್ರಿಯ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ಪಕ್ಷಿಗಳಂತೆ ಬಾವಲಿಗಳು ನೆಲದ ಮೇಲಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಾರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಅವು ಹಾರಾಟವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ನೇತಾಡುತ್ತವೆ.
- ಅವು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮರಗಳ ಪೊಟರೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಗಾತ್ರದ ಸಮೂಹಗಳನ್ನು (Colonies) ರಚಿಸುತ್ತವೆ.
- ಇಂಡಿಯನ್ ಫ್ಲೈಯಿಂಗ್ ಫಾಕ್ಸ್ (ಭಾರತೀಯ ಹಾರುವ ನರಿ – ಪ್ಟೆರೋಪುಸ್ ಜಿಗಂಟೆಕ್ಸ್) ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಬಾವಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಭೇದವಾಗಿದೆ.

- ಬಾವಲಿಗಳು ಕರೋನಾವೈರಸ್, ನಿಪಾಹ್ ವೈರಸ್ ಮತ್ತು ಎಬೋಲಾ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ವೈರಸ್‌ಗಳ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆಶ್ರಯ ತಾಣಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೂ ಅವು ಅಸಾಧಾರಣ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ, ಇದು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಒಡಿಶಾ: 'ಕಡಲ-ವಲಯದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಯೋಜನೆ' ಆರಂಭಿಸಿದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಾಜ್ಯ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಸಮಗ್ರ ಕರಾವಳಿ ಮತ್ತು ಕಡಲ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಕಡಲ–ವಲಯದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಯೋಜನೆ'ಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಒಡಿಶಾ ಸರ್ಕಾರವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವ **'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕರಾವಳಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ'** (NCCR) ದೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ (MoU) ಸಹಿ ಹಾಕಿದೆ.

ಕಡಲ–ವಲಯದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ (MSP - Marine Spatial Plan):

- ಈ ಯೋಜನೆಯು ಒಡಿಶಾದ 550 ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಕಿ.ಮೀ ಉದ್ದದ ಕರಾವಳಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **'ಚಿಲ್ಕಾ ಸರೋವರ', 'ಭಿತರ್ಕನಿಕಾ' ಮತ್ತು 'ಗಹಿರ್ಮಾತಾ'**ದಂತಹ ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಲಯಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮತೋಲನಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- **ನೀಲಿ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ:–** ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಬಂದರುಗಳು ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಸಾಗರ ಇಂಧನದಂತಹ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- **ಸಂಘರ್ಷ ಪರಿಹಾರ:–** ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಸಮುದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬಂದರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾರರಂತಹ ವಿವಿಧ ಪಾಲುದಾರರ ನಡುವಿನ ಅತಿಕ್ರಮಣ ಮತ್ತು ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.
- **ಹವಾಮಾನ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ:–** ಪದೇ ಪದೇ ಸಂಭವಿಸುವ ಚಂಡಮಾರುತಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರ–ಮಟ್ಟದ ಏರಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ನೈಸರ್ಗಿಕ ರಕ್ಷಾಕವಚವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕರಾವಳಿ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.
- SDG **ಹೊಂದಾಣಿಕೆ:–** ಇದು **'ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ–14'** (SDG 14 –ನೀರಿನೊಳಗಿನ ಜೀವಸಂಕುಲ/ ಜಲಚರಗಳ ರಕ್ಷಣೆ) ಅನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಉಂಪೊಂಗ್‌ಡೆಂಗ್ ದ್ವೀಪ - ಮೇಘಾಲಯ (Lumpongdeng Island)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸಂಘಟನೆಗಳ ತೀವ್ರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ನಂತರ, ಮೇಘಾಲಯ ಸರ್ಕಾರವು ಉಂಪೊಂಗ್‌ಡೆಂಗ್ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದ್ದ **'ಐಷಾರಾಮಿ ರೆಸಾರ್ಟ್ ಯೋಜನೆ'**ಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಉಂಪೊಂಗ್‌ಡೆಂಗ್ ದ್ವೀಪದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಾನ:–** ಇದು ಇದು ಮೇಘಾಲಯದ ಶಿಲ್ಲಾಂಗ್‌ನಿಂದ ಸುಮಾರು 20 ಕಿ.ಮೀ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ **'ಉಮಿಯಮ್ ಸರೋವರ'**ದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ.
- ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಉಮಿಯಮ್ ನದಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವ ಮೂಲಕ 1960 ರ ದಶಕದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ **'ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಜಲಾಶಯ'** ಇದಾಗಿದೆ.
- ಈ ದ್ವೀಪವು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಸೂಚಿಪರ್ಣ/ಎಲೆ ಮೊನಚಾದ (Coniferous) ಸಸ್ಯವರ್ಗದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಸರೋವರದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

"ಶೇಖಾ ಜೀಲ್ ಪಕ್ಷಿಧಾಮ" (ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ): 99ನೇ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ **'ಶೇಖಾ ಜೀಲ್ ಪಕ್ಷಿಧಾಮ'**ವನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ 99ನೇ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶವು ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 12 ತಾಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದಂತಾಗಿದೆ.

ಶೇಖಾ ಜೀಲ್ ಪಕ್ಷಿಧಾಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದೊಂದು ಸಿಹಿನೀರಿನ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶದ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಅಲಿಗಢದಲ್ಲಿ **"ಗಂಗಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಕಾಲುವೆ"**ಯಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.
- ಇದು **'ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾದ ವಲಸೆ ಮಾರ್ಗ'**ದಲ್ಲಿ (Central Asian Flyway) ವಲಸೆ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಪಟ್ಟೆ–ತಲೆಯ ಬಾತುಕೋಳಿ (Bar-headed Goose), ಬಣ್ಣದ ಕೊಕ್ಕರೆ (Painted Stork) ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಪ್ರಜಾತಿಯ ಬಾತುಕೋಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಜಲಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಚಳಿಗಾಲದ ಆಶ್ರಯ ತಾಣವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಇತ್ತೀಚಿನ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆ:

- **ಸಿಲಿಸೇರ್ ಸರೋವರ (ರಾಜಸ್ಥಾನ):** 95ನೇ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ
- **ಕೊಪ್ರಾ ಜಲಾಶಯ (ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ):** 96ನೇ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ
- **ಪಾಟ್ನಾ ಪಕ್ಷಿಧಾಮ (ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ):** 97ನೇ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ
- **ಛರಿ–ಧಂಡ್ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮೀಸಲು (ಗುಜರಾತ್):** 98ನೇ ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ

ರಾಮ್ಸರ್ ಸಮಾವೇಶ (Ramsar Convention)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ:–** ರಾಮ್ಸರ್ ಸಮಾವೇಶದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು (Wetland) **'ರಾಮ್ಸರ್ ತಾಣ'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ರಾಮ್ಸರ್ ಸಮಾವೇಶ:** ಇದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಂತರ–ಸರ್ಕಾರಿ ಒಪ್ಪಂದಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಫೆಬ್ರವರಿ 2, 1971 ರಂದು ಇರಾನ್‌ನ **'ರಾಮ್ಸರ್'** ನಗರದಲ್ಲಿ ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು ಮತ್ತು 1975 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
- ಭಾರತವು 1982 ರಲ್ಲಿ ರಾಮ್ಸರ್ ಸಮಾವೇಶಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕುವ ಮೂಲಕ ಅದರ ಭಾಗವಾಯಿತು.

ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಉಪಕ್ರಮ (Dolphin Friends Initiative)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪ್ರಯಾಗ್‌ರಾಜ್‌ನ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು **'ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್'** ಎಂಬ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಜಾಲವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಸಮುದಾಯದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನದಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಡಾಲ್ಫಿನ್‌ಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.

ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಡಾಲ್ಫಿನ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- **ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು:–** ಪ್ಲಾಟಾನಿಸ್ಟಾ ಗ್ಯಾಂಜೆಟಿಕಾ (Platanista Gangetica).

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:–

- ಇದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಹೀನವಾಗಿದ್ದು, ಬೇಟೆಯಾಡಲು **'ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ–ಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಣಯ'** (Echolocation) ತಂತ್ರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.
- ಉಸಿರಾಡುವಾಗ ಅದು ಮಾಡುವ ಶಬ್ದದಿಂದಾಗಿ ಇದನ್ನು **'ಸುಸು'** (Susu) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಕೇವಲ ಸಿಹಿನೀರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾದ ಪ್ರಭೇದವಾಗಿದ್ದು, ಭಾರತ, ನೇಪಾಳ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ಗಂಗಾ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ನದಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ.

- **ಅಪಾಯಗಳು:–** ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ನಾಶ, ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಬೇಟೆಯಾಡುವಿಕೆ.

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿ:

- **ಭಾರತೀಯ ವನ್ಯಜೀವಿ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1972:** ಅನುಸೂಚಿ I
- **CITES:** ಅನುಬಂಧ I
- **CMS:** ಅನುಬಂಧ I
- **IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ:** ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದ (EN)

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಾನ್ಯತೆ:

- ಇದನ್ನು ಭಾರತದ **'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿ'** ಎಂದು 2009 ರಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಅಸ್ಸಾಂನ ರಾಜ್ಯದ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ.

ಸಿಂಧೂ ನದಿ ಡಾಲ್ಫಿನ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- **ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು:–** ಪ್ಲಾಟಾನಿಸ್ಟಾ ಮೈನರ್ (Platanista minor)

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:–

- ಇದು ಕೂಡ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಹೀನವಾಗಿದ್ದು, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಲು **'ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ–ಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಣಯ'** (Echolocation) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ.
- ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ **'ಭುಲನ್'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಸಿಂಧೂ ನದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಪಂಜಾಬ್‌ನ ಬಿಯಾಸ್ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಸಣ್ಣ ಸಂತತಿ ನೆಲೆಸಿದೆ.

- **ಅಪಾಯಗಳು:–** ಆವಾಸಸ್ಥಾನದ ವಿಘಟನೆ ಮತ್ತು ಸೀಮಿತ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಇವುಗಳ ಸಂತತಿಯು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕಹೀನವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿ:–

- **ಭಾರತೀಯ ವನ್ಯಜೀವಿ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1972:** ಅನುಸೂಚಿ–I
- **CITES:** ಅನುಬಂಧ–I
- IUCN **ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ:** ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದ (EN).

- ಇದು ಪಂಜಾಬ್ **'ರಾಜ್ಯದ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿ'** ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

'ಇರಾವಡಿ ಡಾಲ್ಫಿನ್' ಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಭೇದದ ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಎಂದರೆ **'ಇರಾವಡಿ ಡಾಲ್ಫಿನ್'**. ಇದು ಒಡಿಶಾದ ಚಿಲ್ಕಾ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ (ಏಷ್ಯಾದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಅರೆ–ಲವಣಯುಕ್ತ ಹಿನ್ನೀರಿನ ಸರೋವರ / Brackish water lagoon) ನೆಲೆಸಿದೆ.
- ಉಳಿದೆರಡು ಪ್ರಜಾತಿಯ ನದಿ ಡಾಲ್ಫಿನ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ಇರಾವಡಿ ಡಾಲ್ಫಿನ್‌ಗಳಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಇದೆ ಮತ್ತು ಇವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮೂತಿ–ರಹಿತವಾದ ಉಬ್ಬಿದ ತಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾದ ಕೊಡುಗೆಗಳು, 2031-2035

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಮೇಲಿನ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಸಮಾವೇಶ (UNFCCC) ಮತ್ತು ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಒಪ್ಪಂದದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 2031–2035ರ ಅವಧಿಗೆ ಭಾರತದ ನವೀಕರಿಸಲಾದ **'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾದ ಕೊಡುಗೆ'**ಗಳಿಗೆ (NDC) ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾದ ಕೊಡುಗೆಗಳ (NDCs) ಬಗ್ಗೆ:

- **NDC ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪ:–** ನ್ಯಾಷನಲ್ಲಿ ಡಿಟರ್ಮೈನೆಡ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯುಷನ್ (Nationally Determined Contribution).
- **ಇವು ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಒಪ್ಪಂದದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರ**–ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹವಾಮಾನ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಿವೆ.
- ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲು ಇವು ಗುರಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ.
- ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸಲು NDC ಗಳನ್ನು ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

NDC 3.0 (2031–2035) ರಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಗಳು:

- **ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯ ತೀವ್ರತೆಯ ಕಡಿತ:–** ಭಾರತವು 2035 ರ ವೇಳೆಗೆ ತನ್ನ GDP ಯ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು (ಪ್ರತಿ ಯೂನಿಟ್ ಜಿಡಿಪಿಗೆ CO_2) 2005 ರ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ 47% ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.
- ಭಾರತವು ಈಗಾಗಲೇ 2005 ಮತ್ತು 2020 ರ ನಡುವೆ ತನ್ನ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಸುಮಾರು 36% ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದೆ.
- **ಪಳೆಯುಳಿಕೆಯೇತರ ಇಂಧನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ವಿಸ್ತರಣೆ:–** ಭಾರತವು 2035 ರ ವೇಳೆಗೆ ತನ್ನ ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾಪಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ

60% ರಷ್ಟನ್ನು ಪಳೆಯುಳಿಕೆಯೇತರ ಇಂಧನ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಾಧಿಸಲು ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.

- ಭಾರತವು ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಗುರಿಗಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ, 2026 ರ ವೇಳೆಗೆ 52% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಯೇತರ ಇಂಧನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಧಿಸಿದೆ.
- **ಇಂಗಾಲದ ಹೀರುನೆಲೆ (Carbon Sink) ಸೃಷ್ಟಿ:–** ಭಾರತವು 2035 ರ ವೇಳೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ವೃಕ್ಷಗಳ ಹೊದಿಕೆಯ ಮೂಲಕ 3.5 ರಿಂದ 4 ಬಿಲಿಯನ್ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು CO_2 ಸಮಾನವಾದ ಇಂಗಾಲದ ಹೀರುನೆಲೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.

NDC ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- **ಪಿಎಂ ಸೂರ್ಯ ಘರ್ 'ಮುಫ್ತ್ ಬಿಜ್ಲಿ ಯೋಜನೆ':–** ಈ ಯೋಜನೆಯು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಛಾವಣಿ ಸೌರಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮತ್ತು ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನ–ಆಧಾರಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಪಿಎಂ–ಕುಸುಮ್ (PM-KUSUM):- 'ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕಿಸಾನ್ ಊರ್ಜಾ ಸುರಕ್ಷಾ ಏವಂ ಉತ್ಥಾನ್ ಮಹಾಭಿಯಾನ್'** ಯೋಜನೆಯು ಸೌರ ಪಂಪ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಸೌರ ಸ್ಥಾವರಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ, ಈ ಮೂಲಕ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಡೀಸೆಲ್ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಸಿರು ಜಲಜನಕ ಮಿಷನ್:–** ಇದು ಇಂಗಾಲ ಕಡಿತಕ್ಕೆ ತೀವ್ರ ಸವಾಲಾಗಿರುವ ವಲಯಗಳನ್ನು **ಇಂಗಾಲ–ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಭಾರತವನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಹಸಿರು ಜಲಜನಕದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ** ಇರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಲಿವ್ ರಿಡ್ಲೆ ಕಡಲಾಮೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ವನ್ಯಜೀವಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು **'ಕೋರಿಂಗಾ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ'**ದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾಕಿನಾಡ ಕೊಲ್ಲಿಯ 'ಹೋಪ್ ದ್ವೀಪ'ದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20,000 ಆಲಿವ್ ರಿಡ್ಲೆ ಕಡಲಾಮೆಗಳ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆಲಿವ್ ರಿಡ್ಲೆ ಕಡಲಾಮೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ಆಲಿವ್ ರಿಡ್ಲೆ ಕಡಲಾಮೆಗಳು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡುಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕಡಲಾಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಮತ್ತು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದವಾಗಿವೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಗೂಡುಕಟ್ಟುವ ತಾಣಗಳು:–

1. ರುಷಿಕುಲ್ಯ ರುಕರಿ ಕರಾವಳಿ (ಒಡಿಶಾ),
2. ಗಹಿರ್ಮಾತಾ ಕಡಲತೀರ (ಭಿತರ್‌ಕನಿಕಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ),
3. ದೇಬಿ ನದಿಯ ಮುಖಜ ಭೂಮಿ.

- **ಹಂಚಿಕೆ:–** ಪೆಸಿಫಿಕ್, ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರಗಳ ಬೆಚ್ಚಗಿನ ನೀರು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
- **'ಅರಿಬಾಡಾ':–** ಸಾವಿರಾರು ಹೆಣ್ಣು ಆಮೆಗಳು ಒಂದೇ ಕಡಲತೀರದಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗೂಡಿ ಮೊಟ್ಟೆಯಿಡುವ 'ಅರಿಬಾಡಾ' ಎಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಮೂಹಿಕ ಗೂಡುಕಟ್ಟುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಇವು ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿವೆ.
- **ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳಾಗಿವೆ:–** ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜೆಲ್ಲಿ ಮೀನು, ಸೀಗಡಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ.
- ಭ್ರೂಣ ವಿಕಸನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮರಳು ಮತ್ತು ವಾತಾವರಣದ ತಾಪಮಾನವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಮೊಟ್ಟೆಗಳು 45 ರಿಂದ 60 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಡೆಯುತ್ತವೆ.
- **ಪ್ರಮುಖ ಅಪಾಯಗಳು:–** ಮಾಂಸ ಮತ್ತು ಚಿಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಬೃಹತ್ ಯಾಂತ್ರೀಕೃತ ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಹಡಗುಗಳ (Trawlers) ಬಳಕೆಯಂತಹ ಮಾನವ ಪ್ರೇರಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಇವುಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತೀವ್ರ ಕುತ್ತು ತಂದಿವೆ.

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ:–

1. **IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ:** ದುರ್ಬಲ (VU).
2. **ಭಾರತೀಯ ವನ್ಯಜೀವಿ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1972:** ಅನುಸೂಚಿ I.
3. **CITES:** ಅನುಬಂಧ I.

ಕೋರಿಂಗಾ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಕಾಕಿನಾಡದ ಸಮೀಪವಿರುವ, ಭಾರತದ ಎರಡನೇ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಅರಣ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ಗೋದಾವರಿ ನದಿಯು ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು ಸೇರುವ **'ಗೋದಾವರಿ ಅಳಿವೆ'** ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಅಭಯಾರಣ್ಯವಿದೆ.
- **ಸೂಚಕ ಪ್ರಭೇದಗಳು:–** ಮೀನುಗಾರ ಬೆಕ್ಕು (Fishing cat), ನಯವಾದ ತುಪ್ಪಳದ ನೀರುನಾಯಿ (Smooth-coated otter), ಮತ್ತು ಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣದ ನರಿ (Golden jackal).

ಕೆಂಪು-ಕಿರೀಟದ ಛಾವಣಿ ರೀತಿಯ ಚಿಪ್ಪಿನ ಆಮೆ (Red-Crowned Roofed Turtle)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾ ನದಿಯ **'ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನ'**ದಂತಿದ್ದ ಕೆಂಪು ಕಿರೀಟದ ಛಾವಣಿ ಚಿಪ್ಪಿನ ಆಮೆಯು, ಇದೀಗ ವೇಗವಾಗಿ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿರುವ ಆವಾಸಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬದುಕುಳಿಯಲು ತೀವ್ರ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ.

ಕೆಂಪು ಕಿರೀಟದ ಛಾವಣಿ ಚಿಪ್ಪಿನ ಆಮೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು:–** ಬತಗೂರ್ ಕಚುಗಾ (Batagur kachuga)
- **ಕುಲ (Genus):-**ಬಟಗೂರ್ (ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮೂರು ದೊಡ್ಡ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಆಮೆ ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದಾಗಿದೆ).
- **ಆವಾಸಸ್ಥಾನ:–** ಭಾರತವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ ಮತ್ತು ನೇಪಾಳಗಳು ಕೇವಲ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಖಚಿತವಾದ ವನ್ಯ ಸಂತತಿ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ.
- **ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಯಾಗಿದೆ:–** ಜಲಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಮತ್ತು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಮರುಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸಮತೋಲಿತ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತದೆ.

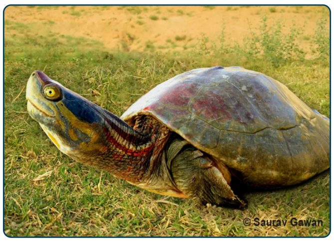

- **ಪ್ರಮುಖ ಅಪಾಯಗಳು:–** ವಯಸ್ಕ ಆಮೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೊಟ್ಟೆಗಳ ಅತಿಯಾದ ಬೇಟೆ, ಅಕ್ರಮ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಆವಾಸಸ್ಥಾನದ ನಾಶ.

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ:

1. **IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿ:** ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದ (CR).
2. **ಭಾರತೀಯ ವನ್ಯಜೀವಿ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1972:** ಅನುಸೂಚಿ I.
3. **CITES:** ಅನುಬಂಧ I.

ಪಿಎಂ ಇ-ಡ್ರೈವ್ (PM e-DRIVE) ಯೋಜನೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಸರ್ಕಾರವು ಇ–ಸ್ಕೂಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಇ–ರಿಕ್ಷಾಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಗಡುವು ಮತ್ತು ಘಟಕದ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲು PM E-DRIVE ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದೆ.

ಪಿಎಂ ಇ–ಡ್ರೈವ್ (PM e-DRIVE) ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **PM e-DRIVE ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪ:–** ಪಿಎಂ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಡ್ರೈವ್ ರೆವಲ್ಯೂಷನ್ ಇನ್ ಇನ್ನೋವೇಟಿವ್ ವೆಹಿಕಲ್ ಎನ್‌ಹ್ಯಾನ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ (PM Electric Drive Revolution in Innovative Vehicle Enhancement)
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವಾಹನ (EV) ಉತ್ಪಾದನಾ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.
- **ಅವಧಿ:–** ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1, 2024 ರಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ 31, 2026 ರವರೆಗೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು.
- **ಇ–ವೋಚರ್‌ಗಳು:–** ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇ–ವಾಹನಗಳ ಖರೀದಿದಾರರಿಗೆ **'ಭಾರೀ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವಾಲಯ'**ವು ಇ–ವೋಚರ್‌ಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಿದೆ.
- **ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳು:–** ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವಾಹನ ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳ (EVPCS) ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಈ ಯೋಜನೆಯು ಇ–ವಾಹನಗಳ (EV) ಖರೀದಿದಾರರ **'ಮೈಲೇಜ್ ಆತಂಕ'**ವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತದೆ.

EV ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- **ಭಾರತದ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವಾಹನ ನೀತಿ:–** 2030 ರ ವೇಳೆಗೆ ಖಾಸಗಿ ಕಾರುಗಳಲ್ಲಿ 30%, ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಾರುಗಳಲ್ಲಿ **70%**, ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ **40%** ಮತ್ತು ದ್ವಿಚಕ್ರ ಹಾಗೂ ತ್ರಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ **80% ರಷ್ಟು** EV ಮಾರಾಟದ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು.
- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಚಲನಶೀಲತಾ ಗುರಿ ಯೋಜನೆ (NEM-MP):-** ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ 2013 ರಲ್ಲಿ NEMMP ಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಫೇಮ್ ಇಂಡಿಯಾ ಯೋಜನೆ (FAME):–** ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವಾಹನಗಳ ವೇಗವರ್ಧಿತ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 2015 ರಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.

ಜೊಜಿಲಾ ಕಣಿವೆ ಮಾರ್ಗ (Zojila Pass)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಜೊಜಿಲಾ ಕಣಿವೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಹಿಮಪಾತವು ಅನೇಕ ಜೀವಗಳನ್ನು ಬಲಿಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು, ಈ ಅತಿ–ಅಪಾಯಕಾರಿ ಪರ್ವತ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತಾ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಕಳವಳವನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದೆ.

ಜೊಜಿಲಾ ಕಣಿವೆ ಮಾರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮತ್ತು ಸವಾಲಿನ ಎತ್ತರದ ಕಣಿವೆ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ 3,528 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದೆ.
- ಇದು ಕಾಶ್ಮೀರ ಕಣಿವೆ ಮತ್ತು ಲಡಾಖ್ ನಡುವಿನ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಪರ್ಕ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು ತನ್ನ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವ ಹಿಮಾಲಯದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ.

ಜೊಜಿಲಾ ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಶ್ರೀನಗರ–ಲೇಹ್ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ 11,578 ಅಡಿ (ಸುಮಾರು 3,500 ಮೀಟರ್) ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ಸುರಂಗವಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಭಾರತದ ಅತಿ ಉದ್ದದ ರಸ್ತೆ ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಏಷ್ಯಾದ ಅತಿ ಉದ್ದದ ದ್ವಿಮುಖ ಸಂಚಾರದ ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗವಾಗಲಿದೆ.

ಹಿಮಪಾತ (Avalanche)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:–** ಪರ್ವತದ ಇಳಿಜಾರಿನ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಹಿಮ, ಬಂಡೆಗಳು, ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಅವಶೇಷಗಳು ವೇಗವಾಗಿ ಕುಸಿಯುವುದನ್ನು ಹಿಮಪಾತ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಿಮಪಾತ (Avalanche) v/s ಭೂಕುಸಿತ (Landslide):

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ	ಹಿಮಪಾತ (Avalanche)	ಭೂಕುಸಿತ (Landslide)
ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ	ಇಳಿಜಾರಿನ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಹಿಮ, ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಮತ್ತು ಅವಶೇಷಗಳ ವೇಗದ ಹರಿವು.	ಬೆಟ್ಟದ ಇಳಿಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಬಂಡೆ, ಮಣ್ಣು ಅಥವಾ ಅವಶೇಷಗಳ ಸಮೂಹವು ಕುಸಿಯುವುದು.
ವೇಗ	ಗಂಟೆಗೆ 320 ಕಿ.ಮೀ (200 mph) ವರೆಗಿನ ವೇಗವನ್ನು ತಲುಪಬಹುದು.	ಇದರ ವೇಗ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಿಮಪಾತಗಳಿಗಿಂತ ನಿಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕಾರಣಗಳು	ದುರ್ಬಲ ಹಿಮದ ಪದರಗಳು, ಹವಾಮಾನ ಅಥವಾ ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆ.	ಭಾರಿ ಮಳೆ, ಭೂಕಂಪಗಳು ಅಥವಾ ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆ.
ಸ್ಥಳ	ಹಿಮದಿಂದ ಆವೃತವಾದ ಪರ್ವತಗಳು ಅಥವಾ ಇಳಿಜಾರುಗಳು.	ವಿವಿಧ ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ (ಅರಣ್ಯಗಳು, ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಬೆಟ್ಟಗಳು) ಕಡಿದಾದ ಇಳಿ ಜಾರುಗಳು.

ಪಿಎಂ-ಕುಸುಮ್ 2.0 (PM-KUSUM 2.0)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪಿಎಂ–ಕುಸುಮ್ 2.0 ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **'ಬ್ಯಾಟರಿ ಇಂಧನ ಶೇಖರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ'**ಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಪಿಎಂ–ಕುಸುಮ್ (PM-KUSUM) ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **PM-KUSUM ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪ:–** ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕಿಸಾನ್ ಊರ್ಜಾ ಸುರಕ್ಷಾ ಏವಂ ಉತ್ಥಾನ್ ಮಹಾಭಿಯಾನ್ (Pradhan Mantri Kisan Urja Suraksha evam Utthaan Mahabhiyan).
- **ಪ್ರಾರಂಭ:–** 2019
- **ಅನುಷ್ಠಾನ:–** ಹೊಸ ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಸಚಿವಾಲಯ.
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಸೌರ ಪಂಪ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಜಾಲ (ಗ್ರಿಡ್) ಸಂಪರ್ಕಿತ ಸೌರ ಸ್ಥಾವರಗಳಂತಹ ಸೌರ–ಚಾಲಿತ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲು ರೈತರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:–** ಕೃಷಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ಕೈಗೆಟುಕುವ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಸೌರಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿಸುವುದು, ನೀರಾವರಿ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಡೀಸೆಲ್ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದು.
- **ಗುರಿ:** ಈ ಯೋಜನೆಯು ಮಾರ್ಚ್ 2026 ರ ವೇಳೆಗೆ ಸುಮಾರು 34,800 ಮೆಗಾವ್ಯಾಟ್ (MW) ಸೌರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಉತ್ತೇಜನ ಮತ್ತು ಅನುಮೋದನಾ ಕೇಂದ್ರ (IN-SPACe)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಉತ್ತೇಜನ ಮತ್ತು ಅನುಮೋದನಾ ಕೇಂದ್ರವು (IN-SPACe) ತನ್ನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ **'ಮಾದರಿ ರಾಕೆಟ್ರಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ'** 2ನೇ ಆವೃತ್ತಿಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಉತ್ತೇಜನ ಮತ್ತು ಅನುಮೋದನಾ ಕೇಂದ್ರ (IN-SPACe)ದ ಬಗ್ಗೆ:

- IN-SPACe **ಸಂಪೂರ್ಣ ರೂಪ:–** ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸ್ಪೇಸ್ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಅಂಡ್ ಆಥೋರೈಝೇಷನ್ ಸೆಂಟರ್.
- ಇದು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಇಲಾಖೆಯ (DOS) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ **'ಏಕ–ಗವಾಕ್ಷಿ'** ಮತ್ತು ಸ್ವಾಯತ್ತ ನೋಡಲ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಜೂನ್ 2020 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು.
- ಇದು ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ (ISRO) ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಲಯ ಸೇರಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ (NGEs) ನಡುವೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸೇತುವೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:–** ಡಾ. ಪವನ್ ಕುಮಾರ್ ಗೋಯೆಂಕಾ.
- **ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ:–** ಗುಜರಾತಿನ ಅಹಮದಾಬಾದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೋಪಾಲ್‌ನಲ್ಲಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು:

- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ, ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವ, ಅನುಮೋದಿಸುವ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು IN-SPACe ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವಿಕೆ:–** ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮತ್ತು ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಲು ಇಸ್ರೋದ (ISRO) ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆ (NGEs) ಗಳಿಗೆ ಇದು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಉತ್ತೇಜನ:–** ಇದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವತ್ತ ಇದು ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.
    1. **'ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಳವಡಿಕೆ ನಿಧಿ' (Technology Adoption Fund) – ₹500 ಕೋಟಿ ಮೌಲ್ಯದ್ದಾಗಿದೆ.**
    2. **'ಸ್ಯಾಟಲೈಟ್ ಬಸ್ ಆಸ್ ಎ ಸರ್ವೀಸ್' (SBaaS).**

ಅಮೋನಿಯಂ ನೈಟ್ರೇಟ್

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, **'ಭಾರತ ಕೋಲ್ ಗ್ಯಾಸಿಫಿಕೇಶನ್ ಅಂಡ್ ಕೆಮಿಕಲ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್'** ಮತ್ತು **'ಮಹಾನದಿ ಕೋಲ್‌ಫೀಲ್ಡ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್'** ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿನಿಂದ ಅಮೋನಿಯಂ ನೈಟ್ರೇಟ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ

ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಒಪ್ಪಂದವೊಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿವೆ.

ಅಮೋನಿಯಂ ನೈಟ್ರೇಟ್ ಕುರಿತು:

- **ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ, ಹರಳುರೂಪದ ಮತ್ತು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗುವ ಘನ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ:–** ಇದು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.
- **ಕೃತಕವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ:–** ಅಮೋನಿಯಾವನ್ನು ನೈಟ್ರಿಕ್ ಆಮ್ಲದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಕೃತಕವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ:–** ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಾಖಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಾಗ, ಇದು ಸ್ಫೋಟಕವಾಗಿ ವಿಭಜನೆಗೊಂಡು **'ಸಾರಜನಕ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್'** (NO_2) ಅನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಉದಾಹರಣೆ:–** 2015 ರ ಟಿಯಾಂಜಿನ್ (ಚೀನಾ) ಸ್ಫೋಟ ಮತ್ತು 2020 ರ ಬೈರುತ್ ಬಂದರು ಸ್ಫೋಟ.
- **ರಸಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸ್ಫೋಟಕವಾಗಿ ಬಳಕೆ:–** ಇದು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು **'ಅಪಾಯಕಾರಿ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ನಿಯಮಗಳು, 1989'**ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪಾಯಕಾರಿ ರಾಸಾಯನಿಕವೆಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಬಯೋನೆಸ್ಟ್ (BioNEST)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಮೈಸೂರಿನ CSIR-CFTRI ನಲ್ಲಿ **'ಬಿರಾಕ್–ಬಯೋನೆಸ್ಟ್ ಸಂವರ್ಧನಾ ಕೇಂದ್ರ'** (BIRAC-BioNEST Incubation Centre) ವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಪ್ರೋಬಯಾಟಿಕ್ಸ್ (Probiotics) ಹಾಗೂ ಪೋಸ್ಟ್‌ಬಯಾಟಿಕ್ಸ್ (Postbiotics) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು ಈ ಕೇಂದ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

'ಬಿರಾಕ್–ಬಯೋನೆಸ್ಟ್ ಸಂವರ್ಧನಾ ಕೇಂದ್ರ'ದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಆಹಾರ ಜೈವಿಕ ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂಶೋಧನೆ, ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- **ಗುರಿಪಡಿಸಿದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು:–** ನ್ಯೂಟ್ರಾಸ್ಯುಟಿಕಲ್ಸ್, ನಿಖರ ಕಿಣ್ವನ/ಹುದುಗುವಿಕೆ, ಕ್ರಿಸ್ಪರ್ (CRISPR) ಆಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಂತಹ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನವೋದ್ಯಮಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಕೇಂದ್ರೀಯ ಆಹಾರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ (CFTRI), ಮೈಸೂರು	ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಉದ್ಯಮ ಸಂಶೋಧನಾ ನೆರವು ಮಂಡಳಿ (BIRAC)
CFTRI ಪೂರ್ಣ ರೂಪ:– ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಫುಡ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ–ಕಲ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್.	**BIRAC ಸಂಪೂರ್ಣ ರೂಪ:–** ಬಯೋಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಅಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್.
ಇದು ನವದೆಹಲಿಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿ (CSIR)ಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಾಲಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು 1950 ರಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.	ಇದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆಯ (DBT) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಲಾಭರಹಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮವಾಗಿದೆ.
ಆಹಾರ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿದೆ.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಸಂಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ನಾವೀನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಇದು ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು: 1. ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಜ್ಞಾನಗಳು 2. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ 3. ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಶೋಧನೆ 4. ಆಹಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತೆ	
ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರಗಳು:– ಹೈದರಾಬಾದ್, ಲಕ್ನೋ ಮತ್ತು ಮುಂಬೈ.	

ಪರಮಾಣು ಇಂಧನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸಾಧನೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಕಲ್ಪಾಕ್ಕಂನಲ್ಲಿ ಸ್ವದೇಶಿಯವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ **"ಮಾದರಿ ತ್ವರಿತ ಉತ್ಪಾದನಾ ರಿಯಾಕ್ಟರ್"** (PFBR) ಈಗ ನಿರ್ಣಾಯಕ (ಕ್ರಿಟಿಕಾಲಿಟಿ) ಹಂತವನ್ನು ತಲುಪುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತವು ಪರಮಾಣು ಇಂಧನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಮೈಲಿಗಲ್ಲನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ.

ಮಾದರಿ ತ್ವರಿತ ಉತ್ಪಾದನಾ ರಿಯಾಕ್ಟರ್ (PFBR) ನ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸುಧಾರಿತ ರಿಯಾಕ್ಟರ್ ಆಗಿದೆ:–** ಇದು ತಾನು ಬಳಸುವ ಇಂಧನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ವಿದಳನಕಾರಿ ಇಂಧನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಸ್ಥಳ:–** ಇದು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಕಲ್ಪಾಕ್ಕಂನಲ್ಲಿದೆ.
- **ನಿರ್ವಹಣೆ:– 'ಭಾರತೀಯ ನಾಭಿಕೀಯ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ'** (BHAVINI).
- ಇದು ಯುರೇನಿಯಂ–ಪ್ಲುಟೋನಿಯಂ ಮಿಶ್ರಿತ ಆಕ್ಸೈಡ್(MOX - Mixed Oxide) ಇಂಧನವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ.
- ಇದನ್ನು ತ್ವರಿತ ಉತ್ಪಾದನಾ (ಫಾಸ್ಟ್ ಬ್ರೀಡರ್) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ:
- ಸಾಮಾನ್ಯ ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ನಿಧಾನಗತಿಯ ಉಷ್ಣ ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್‌ಗಳ ಬದಲಾಗಿ, ವಿದಳನ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಕ್ತಿಯ, ಅತಿವೇಗದ ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ವಿದಳನಗೊಳ್ಳದ ಪರಿವರ್ತನೀಯ (Fertile) ವಸ್ತುವನ್ನು (ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಯುರೇನಿಯಂ–238) ವಿದಳನಕಾರಿ ಇಂಧನವನ್ನಾಗಿ (ಪ್ಲುಟೋನಿಯಂ–239) ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ.

ನಿರ್ಣಾಯಕ (Criticality) ಹಂತ ಎಂದರೇನು?:

- ರಿಯಾಕ್ಟರ್ ಒಂದು ಸ್ವಯಂ–ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಪರಮಾಣು ವಿದಳನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಹಂತವನ್ನು **'ನಿರ್ಣಾಯಕ'** ಹಂತ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ನ್ಯೂಟ್ರಾನ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಯಾವುದೇ ಬಾಹ್ಯ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲದೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮರ್ಥವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಾಧನೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:

- **ಭಾರತದ ಮೂರು–ಹಂತದ ಪರಮಾಣು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಗತಿ:–** PFBR ಯೋಜನೆಯು ಭಾರತದ **'ಮೂರು–ಹಂತದ ಪರಮಾಣು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ'** ಎರಡನೇ ಹಂತದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಫಲವತ್ತಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ವಿದಳನಕಾರಿ ಇಂಧನವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಥೋರಿಯಂ ಬಳಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರುವ ಮೂರನೇ ಹಂತದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿ ಹಾಕುತ್ತದೆ.
- **ಥೋರಿಯಂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಳಕೆ:–** ಭಾರತವು ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ಥೋರಿಯಂ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. PFBR ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಥೋರಿಯಂ ಆಧಾರಿತ ರಿಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವಿದಳನಕಾರಿ ವಸ್ತುವನ್ನು (U-233) ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಥೋರಿಯಂ–232 ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ವಿದಳನಕಾರಿಯಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ವಿದಳನಕಾರಿ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.
- **ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:–** ವಾಣಿಜ್ಯ ತ್ವರಿತ ಉತ್ಪಾದನಾ ರಿಯಾಕ್ಟರ್ ಅನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ರಷ್ಯಾದ ನಂತರ ಎರಡನೇ ದೇಶವಾಗಿ ಭಾರತ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.
- ಇದು ಪರಮಾಣು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸುಧಾರಿತ ದೇಶೀಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ.

"ಮಿಷನ್ MITRA" - ಇಸ್ರೋ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ (ISRO) ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆಯ **'ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ'**ಯ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಲಡಾಖ್‌ನ ಲೇಹ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಮಿಷನ್ ಮಿತ್ರ' ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

'ಮಿಷನ್ ಮಿತ್ರ' (Mission MITRA) ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **MITRA ಪೂರ್ಣ ರೂಪ:–** ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್ ಆಫ್ ಇಂಟರ್–ಆಪರೇಬಲ್ ಟ್ರೈಟ್ಸ್‌ಅಂಡ್ ರೆಸ್ಪಾನ್ಸ್ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ (Mapping of Interoperable Traits and Response Assessment - ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳ ನಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ).
- **ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದವರು:–** ಇಸ್ರೋ (ISRO) ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆಯ **'ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ'** (IAM) ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿವೆ.
- **ಸ್ಥಳ:–** ಲೇಹ್, ಲಡಾಖ್ (ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಸುಮಾರು 3,500 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ).
- **ಭಾಗವಹಿಸುವವರು:–** ಮುಂಬರುವ **"ಗಗನಯಾನ"** ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಾಗಿ ನಿಯೋಜಿಸಲಾದ ನಾಲ್ವರು ಗಗನಯಾತ್ರಿಗಳಾದ ಪ್ರಶಾಂತ್ ನಾಯರ್, ಅಜಿತ್ ಕೃಷ್ಣನ್, ಅಂಗದ್ ಪ್ರತಾಪ್ ಮತ್ತು ಶುಭಾಂಶು ಶುಕ್ಲಾ ಅವರು ಈ ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲಿದ್ದಾರೆ.

ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:

- ಇದೊಂದು **"ಅನಲಾಗ್ (ಕೃತಕ ಅನುಕರಣಾ) ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ"** ಆಗಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಕಠಿಣ ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡಗಳನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ಅನುಕರಿಸುವ ಕೃತಕ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇದು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- **ಮಾನವ ಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನ:–** ಹೈಪೋಕ್ಸಿಯಾ (ಕಡಿಮೆ ಆಮ್ಲಜನಕದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ), ವಿಪರೀತ ಚಳಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹಾಗೂ ತಂಡದ ಸಮನ್ವಯದ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆ:–** ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ತೀವ್ರ ಒತ್ತಡ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ವಿಳಂಬಗಳಂತಹ ಕೃತಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹಾಗೂ **'ಗ್ರೌಂಡ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್'** ತಂಡಗಳ ನಡುವಿನ ಸಮನ್ವಯತೆಯನ್ನು ಇದು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಮಾನವ ಸಹಿತ "ಗಗನಯಾನ" ಸಿದ್ಧತೆ:–** ಈ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಿಂದ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ದತ್ತಾಂಶವು ಮುಂಬರುವ ಮಾನವ ಸಹಿತ ಗಗನಯಾನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ **'ಭಾರತೀಯ ಅಂತರಿಕ್ಷ ನಿಲ್ದಾಣ'**ದಲ್ಲಿನ (BAS) ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ವಾಸ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ನೇರವಾಗಿ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಲೂನಾರ್ ರಿಂಗ್ ಯೋಜನೆ - ಜಪಾನ್

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಜಪಾನ್ ದೇಶದ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ **'ಶಿಮಿಜು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್'** ಈ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ **'ಲೂನಾರ್ ರಿಂಗ್'** ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.
- ಇದೊಂದು ಭವಿಷ್ಯದ ವಿನೂತನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಚಂದ್ರನ ಸುತ್ತಲೂ ಬೃಹತ್ ಸೌರ ವಿದ್ಯುತ್ ಉಂಗುರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭೂಮಿಯ ಇಂಧನ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಮಹತ್ವದ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಲೂನಾರ್ ರಿಂಗ್ ಯೋಜನೆ (Lunar Ring Project)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಚಂದ್ರನ ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಸುಮಾರು 11,000 ಕಿ.ಮೀ (ಅಂದಾಜು 6,800 ಮೈಲುಗಳು) ಉದ್ದದ ಬೃಹತ್ ಸೌರ ಫಲಕಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ವಿಸ್ತೃತ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ:–** ಚಂದ್ರನ ಸುತ್ತಲಿರುವ ಈ ಸೌರ ಫಲಕಗಳು ಸೌರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತವೆ. ಆ ನಂತರ, ಆ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತರಂಗಗಳು ಅಥವಾ ಲೇಸರ್ ಕಿರಣಗಳ ರೂಪಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ, ನಿರಂತರವಾಗಿ ಭೂಮಿಗೆ ರವಾನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ನಿರ್ಮಾಣ ರೋಬೋಟ್‌ಗಳನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ:–** ಈ ರೋಬೋಟ್‌ಗಳು ಚಂದ್ರನ ಮೇಲ್ಮೈ ಮಣ್ಣನ್ನು (ರೆಗೊಲಿತ್) ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್, ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗಾಜಿನ ಫೈಬರ್‌ಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ **'ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆ'**ಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
- **ನಿರಂತರ ವಿದ್ಯುತ್:–** ಭೂಮಿಯಂತೆ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕನ್ನು ತಡೆಯುವ ಯಾವುದೇ ವಾತಾವರಣ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿ ದಿನದ 24 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಯಾವುದೇ ಅಡೆತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸೌರ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ಲುಫೋಸಿನೇಟ್ (Glufosinate) - ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಕಳೆನಾಶಕ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ಪ್ರಬಲ ಕಳೆನಾಶಕವಾದ **'ಗ್ಲುಫೋಸಿನೇಟ್'** ಮತ್ತು ಅದರ ಲವಣಗಳ ಆಮದಿನ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಆರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ವಿಧಿಸಿದೆ.

ಗ್ಲುಫೋಸಿನೇಟ್–ಅಮೋನಿಯಂ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಕಳೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಕಳೆನಾಶಕವಾಗಿದೆ.
- ಇದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕರಗುವ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಅಂತರ್ಜಲಕ್ಕೆ ಸೋರಿಕೆಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ.
- **ಗಂಭೀರ ಅಪಾಯಗಳು:** ಇದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯಕಾರಿ ರಾಸಾಯನಿಕವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ನರಮಂಡಲದ ಮೇಲಿನ ವಿಷಕಾರಿ ಪ್ರಭಾವ, ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಹಾನಿ, ಹೃದಯರಕ್ತನಾಳದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು ಮತ್ತು ಗರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಭ್ರೂಣಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಇದು ಬೇಗನೆ ಆವಿಯಾಗುವ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಉಸಿರಾಟ ಹಾಗೂ ಚರ್ಮದ ಸಂಪರ್ಕದ ಮೂಲಕ ರೈತರಿರು ಹಾಗೂ ಹತ್ತಿರದ ನಿವಾಸಿಗಳು ಇದರ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಜಾಗೃತಿ ವರದಿ, 2025 (ISSAR-2025)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ 2ನೇ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶಯಾನ ಮಿಷನ್ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ (SMOPS-2026) ಸಮ್ಮೇಳನದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ, ಇಸ್ರೋ **'ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಜಾಗೃತಿ ವರದಿ 2025'** (Indian Space Situational Awareness Report - ISSAR-2025) ಅನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

2025ರ ಪ್ರಮುಖ ಜಾಗತಿಕ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು:

- **ಜಾಗತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ:–** 2025 ರಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಯ 315 ಯಶಸ್ವಿ ಉಡಾವಣೆಗಳ ಮೂಲಕ 4,198 ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಕಕ್ಷೆಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಭಾರತೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶ:** ಭಾರತವು ತನ್ನ 100ನೇ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ (GSLV-F15/NVS-02) ಸೇರಿದಂತೆ 5 ಉಡಾವಣೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದೆ. ನಿಸಾರ್ (NISAR) ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ, ಸ್ಪೇಡೆಕ್ಸ್ (SpaDeX) ಸ್ವಾಯತ್ತ ಜೋಡಣಾ ಪರೀಕ್ಷೆ (Autonomous docking test) ಮತ್ತು **'ಆದಿತ್ಯ–ಎಲ್1'** ನ ನಿರಂತರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ.
- **ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಅನ್ವೇಷಣೆ:** ಇಸ್ರೋ, ನಿಸಾರ್ ಉಪಗ್ರಹವನ್ನು ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಿದೆ ಹಾಗೂ ತನ್ನ **'ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮುಕ್ತ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ 2030'** (DFSM 2030) ಅನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ.
- **ಮಾನವ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶಯಾನ:** ಆಕ್ಸಿಯಮ್–4 (Axiom-4) ಮಿಷನ್ ನ ನೇತೃತ್ವವನ್ನು ಗ್ರೂಪ್ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಶುಭಾಂಶು ಶುಕ್ಲಾ ಅವರು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಮಾನವ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶಯಾನದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆರ್ಟೆಮಿಸ್ 2 ಮಿಷನ್ (Artemis 2 Mission) - ನಾಸಾ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಅಮೆರಿಕದ ನಾಸಾ (NASA) ಸಂಸ್ಥೆಯು **'ಆರ್ಟೆಮಿಸ್ II'** ಮಿಷನ್ ಅನ್ನು ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಲು ಸನ್ನದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಆರ್ಟೆಮಿಸ್ II (Artemis II) ಮಿಷನ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಆರ್ಟೆಮಿಸ್–II ನಾಸಾದ ಆರ್ಟೆಮಿಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ, ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಸುಸ್ಥಿರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನವರನ್ನು ಚಂದ್ರನತ್ತ ಮರಳಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

- ಈ ಮಿಷನ್ ಚಂದ್ರನ ಸುತ್ತಲಿನ ಪಯಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾಲ್ವರು ಗಗನಯಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಆರ್ಟೆಮಿಸ್-II ಮಿಷನ್ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಮಾನವ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವಿಶಾಲ ಪ್ರಯತ್ನದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:–** ಈ ಮಿಷನ್ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ಗಮ್ಯಸ್ಥಾನವಾಗಿ ನೋಡದೆ, ಆಳವಾದ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಒಂದು ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಸಮ್ರಾಟ್ ಸಂಪ್ರತಿ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರು ಗುಜರಾತಿನ ಗಾಂಧಿನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಕೋಬಾ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಜೈನ ಪರಂಪರೆ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯವಾದ **'ಸಮ್ರಾಟ್ ಸಂಪ್ರತಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ'**ವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು.

ಸಮ್ರಾಟ್ ಸಂಪ್ರತಿ ಕುರಿತು:

- ಇವರು ಮೌರ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮ್ರಾಟ್ ಅಶೋಕನ ಮೊಮ್ಮಗನಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- ಇವರನ್ನು ಇಂದ್ರಪಾಲಿತ, ಸಂಗತ ಮತ್ತು ವಿಗತಾಶೋಕ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದಲೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸಂಪ್ರತಿಕಥಾ, ಪರಿಶಿಷ್ಟಪರ್ವ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವಕಚರಿತ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಮುಖ ಜೈನ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಭಾರತ ಉಪಖಂಡದಾದ್ಯಂತ ಜೈನ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸಾ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಹರಡುವಲ್ಲಿ ಇವರ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರಕ್ಕಾಗಿ, ಇವರನ್ನು **'ಜೈನ ಅಶೋಕ'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೇವಲ ಆಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲದೆ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದ ಸಮ್ರಾಟ್ ಸಂಪ್ರತಿಯವರು ಸಿಂಹಾಸನದಿಂದಲೇ ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಹರಡಿದರು. ಜೊತೆಗೆ, **ಸತ್ಯ, ಅಸ್ತೇಯ (ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡದಿರುವುದು) ಮತ್ತು ಅಪರಿಗ್ರಹ**ವನ್ನು (ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೂಡಿಡದಿರುವುದು) ನಿಸ್ವಾರ್ಥತೆ ಹಾಗೂ **ನಿರ್ಲಿಪ್ತತೆ**ಯಿಂದ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದರು.
- ಇವರು ಭಾರತ ಉಪಖಂಡದಾದ್ಯಂತ ಅನೇಕ ಜೈನ ಬಸದಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬಾಬು ಜಗಜೀವನ್ ರಾಮ್

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರು ಬಾಬು ಜಗಜೀವನ್ ರಾಮ್ ಅವರ ಜನ್ಮ ದಿನಾಚರಣೆಯಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಬಾಬು ಜಗಜೀವನ್ ರಾಮ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇವರು ಪ್ರಮುಖ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರು ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರಾಗಿದ್ದು, 5 ಏಪ್ರಿಲ್ 1908 ರಂದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯದ ಚಂದ್ವಾ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು.
- ಇವರು ಬನಾರಸ್ ಹಿಂದೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದರು, ನಂತರ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಪದವಿ ಪಡೆದರು.
- **ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು:–** ಇವರು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಇವರು, **"ಕಾನೂನುಭಂಗ ಚಳವಳಿ ಮತ್ತು ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿ"** ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.
- **ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಕೊಡುಗೆಗಳು:–** ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಅವಕಾಶ ವಂಚಿತ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲು ಇವರು, **'ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ರವಿದಾಸ ಮಹಾಸಭಾ'** ಮತ್ತು **'ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಶೋಷಿತ ವರ್ಗಗಳ ಲೀಗ್'** (All India Depressed Classes League) ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ,1955 ರ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದರು.
- **ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನ:–** ಇವರು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು.
- ಇವರು ಕೇಂದ್ರ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಚಿವರಾಗಿ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಕಾರಣಿಕರ್ತರಾದರು.
- ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವರಾಗಿ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ಉದಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ 1971 ರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ಇವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆಸಿದರು.
- **1979 ರಲ್ಲಿ ಉಪಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ:–** ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ ಅವರ ಸರ್ಕಾರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಉಪಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಎಲಿಫೆಂಟಾ ಗುಹೆಗಳು

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಭಾರತೀಯ ಪುರಾತತ್ವ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆಯು (ASI) ಎಲಿಫೆಂಟಾ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಬೃಹತ್ ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ 1,500 ವರ್ಷಗಳ ಹಳೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಿರುವ ಜಲಾಶಯವೊಂದು ಪತ್ತೆಯಾಗಿದೆ.
- ಈ ಉತ್ಖನನಗೊಂಡ ರಚನೆಯು **'T–ಆಕಾರದ'** ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಜಲಾಶಯವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಅಂದಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಯೋಜಿತ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಎಲಿಫೆಂಟಾ ಗುಹೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ಮುಂಬೈ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಎಲಿಫೆಂಟಾ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ (ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ **'ಘಾರಾಪುರಿ'** ಅಂದರೆ **"ಗುಹೆಗಳ ನಗರ"** ಎಂದು

ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ) ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ಈ ಎಲಿಫೆಂಟಾ ಗುಹೆಗಳು **'ಯುನೆಸ್ಕೋದ ವಿಶ್ವ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣ'**ಗಳ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿವೆ.

- 16 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಈ ದ್ವೀಪದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಆನೆಯನ್ನೇ ಹೋಲುವ ಬೃಹತ್ ಕಲ್ಲಿನ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿದ ನಂತರ, ಈ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ **"ಎಲಿಫೆಂಟಾ"** ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ಆದರೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳು ಇದರ ಮೂಲ ಹೆಸರಾದ 'ಘಾರಾಪುರಿ' ಅನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು.
- ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ, ಈ ದ್ವೀಪವು ಬಹಳ ರಾಜಮನೆತನಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿತ್ತು.
- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪತ್ತೆಯಾದ ರಾಜ **'ಕೃಷ್ಣರಾಜ'**ನ ನಾಣ್ಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಕ್ರಿ.ಶ. 6ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಗುಹೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಪೋಷಕರು **'ಮಾಹಿಷ್ಮತಿಯ ಕಳಚೂರಿಗಳು'** ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು, ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೊಂಕಣ ಮೌರ್ಯರು ಆಳಿದರು; ನಂತರ ಬಂದ ಚಾಲುಕ್ಯರು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು ಇದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡರು.
- **ಒಟ್ಟು 7 ಗುಹೆಗಳಿವೆ:–** 1 ನೇ ದೊಡ್ಡ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ 20–ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ ಶಿಲ್ಪವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂರು–ಮುಖಗಳ ಆಕೃತಿಯು ಶಿವನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ, ರಕ್ಷಕ ಮತ್ತು ಸಂಹಾರಕ ಎಂದು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ರೂಪಗಳನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶೈವ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಿಲ್ಪಗಳು ಇವೆ.

ವಿನಾಯಕ ದಾಮೋದರ ಸಾವರ್ಕರ್

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ವಿನಾಯಕ ದಾಮೋದರ ಸಾವರ್ಕರ್ ಕುರಿತಾದ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಮಾನನಷ್ಟ ಮೊಕದ್ದಮೆಯೊಂದು, **'ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೀರ'** ಎಂಬ ಬಿರುದಿನ ಮೂಲದ ಬಗ್ಗೆ ಪುಣೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದೆ.

ವಿನಾಯಕ ದಾಮೋದರ ಸಾವರ್ಕರ್ (1883–1966) ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ **'ವೀರ ಸಾವರ್ಕರ್'** ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಇವರು ಪ್ರಮುಖ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ, ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತಕ ಮತ್ತು ಬರಹಗಾರರಾಗಿದ್ದರು.
- ಇವರು ಹಿಂದುತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದರು.
- **ಶಿಕ್ಷಣ:–** ಸಾವರ್ಕರ್ ಅವರು ಪುಣೆಯ ಫರ್ಗುಸನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ನಂತರ ಕಾನೂನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಲಂಡನ್‌ಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು.
- **ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರ:–** ಇವರು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಸಶಸ್ತ್ರ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಮುಡಿಪಾದ **'ಅಭಿನವ್ ಭಾರತ್ ಸೊಸೈಟಿ'** ಎಂಬ ರಹಸ್ಯ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು 1904 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಇವರು **'ಇಂಡಿಯಾ ಹೌಸ್'** ಮತ್ತು **'ಫ್ರೀ ಇಂಡಿಯಾ ಸೊಸೈಟಿ'**ಯ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿಧ್ವಂಸಕ ಕೃತ್ಯ ಮತ್ತು ಹತ್ಯೆಯ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು.
- **ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಭಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸೇವೆ:–** ಇವರು 1937 ರಿಂದ 1943 ರವರೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು, ಆ ಮೂಲಕ **"ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರ"**ದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು.
- **ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆ:–** ಸಾವರ್ಕರ್ ಅವರು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಕಡು ವಿರೋಧಿಯಾಗಿದ್ದರು.
- **ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕೃತಿ:–** ಇವರು **'ದಿ ಇಂಡಿಯನ್ ವಾರ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಪೆಂಡೆನ್ಸ್, 1857'** (The Indian War of Independence, 1857) ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. 1857 ರ ದಂಗೆಯನ್ನು ಭಾರತದ **'ಮೊದಲ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ'**ವೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದ ಮೊದಲ ಕೃತಿ ಇದಾಗಿದೆ.

ಮಹಾತ್ಮ ಜ್ಯೋತಿರಾವ್ ಫುಲೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರು ಮಹಾತ್ಮ ಜ್ಯೋತಿರಾವ್ ಫುಲೆ ಅವರ ಜನ್ಮದಿನದಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಮಹಾತ್ಮ ಜ್ಯೋತಿರಾವ್ ಫುಲೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಜನನ:–** ಏಪ್ರಿಲ್ 11, 1827 ರಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸತಾರಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ **'ಖತ್ತುನ್'** ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು.
- ಇವರ ಕುಟುಂಬವು **'ಮಾಲಿ'** ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅವರ ಮೂಲ ಉಪನಾಮವು **'ಗೋರ್ಹೆ'** ಎಂದಾಗಿತ್ತು.
- ಇವರ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿತ್ತು.
- ಇವರಿಗೆ ಕೇವಲ 13 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿದ್ದಾಗ ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹವಾಯಿತು.
- ಈ ದಂಪತಿಗಳು 1848 ರಲ್ಲಿ ಪುಣೆಯ ಭಿಡೆವಾಡದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ದೇಶದ ಪ್ರಥಮ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- **ಬಾಲಹತ್ಯಾ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಗೃಹ, 1863:–** ಹೆಣ್ಣು ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಹಾಗೂ ಗರ್ಭಿಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿಧವೆ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಾಚಾರ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಲು ಜ್ಯೋತಿರಾವ್ ಮತ್ತು ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಅವರು ಭಾರತದ ಮೊದಲ **'ಬಾಲಹತ್ಯಾ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಗೃಹ'**ವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.
- **ಸತ್ಯಶೋಧಕ ಸಮಾಜ, 1873:–** ಫುಲೆಯವರು ತಮ್ಮ ಅನುಯಾಯಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಇದರರ್ಥ **'ಸತ್ಯವನ್ನು ಹುಡುಕುವವರು'** ಎಂಬುದಾಗಿದೆ, ಇದು ದಲಿತರ ಸಾಮಾಜಿಕ–ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸಿತು.
- **'ದಲಿತ' ಎಂಬ ಪದ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಬಳಕೆ:– 'ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ'**ಯಿಂದ ಹೊರಗಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮತ್ತು ದಮನಿತ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಈ ಪದವನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಫುಲೆ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ.

- ಮೇ 11, 1888 ರಂದು, ಫುಲೆಯವರಿಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತ ವಿಠಲರಾವ್ ಕೃಷ್ಣಾಜೀ ವಂಡೇಕರ್ ಅವರು ಜ್ಯೋತಿರಾವ್ ಫುಲೆ ಅವರಿಗೆ **'ಮಹಾತ್ಮ'** ಎಂದು ಕರೆದರು.
- **ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳು:– 'ಗುಲಾಮಗಿರಿ'**, 'ಶೇತ್ಕರ್ಯಾಚಾ ಆಸೂದ್' (ರೈತನ ಚಾಟಿ) ಮತ್ತು **'ತೃತೀಯ ರತ್ನ'** ಗ್ರಂಥಗಳು ಸೇರಿವೆ.

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಜಯಂತಿ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತವು ಏಪ್ರಿಲ್ 14ರಂದು **'ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಜಯಂತಿ'** ಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ 135ನೇ ಜನ್ಮದಿನದಂದು ಗೌರವ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸಿತು.

ಡಾ. ಭೀಮರಾವ್ ರಾಮಜೀ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ್ ಡಾ. ಭೀಮರಾವ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮಾಜ ಸುಧಾರಕ, ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ, ಲೇಖಕ, ಬಹುಭಾಷಾ ಪಂಡಿತ, ವಾಗ್ಮಿ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕಾರ ಮತ್ತು ಚಿಂತಕರಾಗಿದ್ದರು.
- **ಜನನ:–** ಇವರು 1891ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ **ಮಹೌ** (Mhow) ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು.
- ಇವರನ್ನು **'ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಶಿಲ್ಪಿ'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇವರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರು.
- ಇವರು ಸಂವಿಧಾನದ **'ಕರಡು ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು'**.
- ಇವರು ದಲಿತರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಷ್ಟ್ರನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು.

ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆಗಳು:

- **'ಮಹಾಡ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ' 1927:–** ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಹಾಡ್ ಪುರಸಭೆಯು 1926ರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆರೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೂ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಈ ಕೆರೆಯ ನೀರನ್ನು ಬಳಸುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ ಸವರ್ಣೀಯ ಹಿಂದೂಗಳ ವಿರುದ್ಧ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಮಾರ್ಚ್ 1927ರಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ **'ಮಹಾಡ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ'**ದ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದರು.
- ಇವರು ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮೂರು ದುಂಡುಮೇಜಿನ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಲ್ಲೂ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು.
- **'ಪೂನಾ ಒಪ್ಪಂದ', 1932:–** ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ **'ಪೂನಾ ಒಪ್ಪಂದ'**ಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದರು. ಈ ಮೂಲಕ ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ (ಕಮ್ಯುನಲ್ ಅವಾರ್ಡ್) ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟರು.
- ಆದಾಗ್ಯೂ, ಈ ಒಪ್ಪಂದದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಸ್ಥಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಶಾಸನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ 71 ರಿಂದ 147ಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳ ಶೇ. 18ರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.
- **'ಹಿಲ್ಟನ್ ಯಂಗ್ ಆಯೋಗ'**ದ ಮುಂದೆ ಇವರು ಮಂಡಿಸಿದ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಚಾರಗಳೇ ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (RBI) ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅಡಿಪಾಯವಾದವು.

ಚುನಾವಣೆ ಮತ್ತು ಹುದ್ದೆಗಳು:

- 1937ರಲ್ಲಿ, ಇವರು ಶಾಸಕರಾಗಿ (MLA) ಬಾಂಬೆ ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು.
- 1942ರಲ್ಲಿ, ವೈಸ್‌ರಾಯ್ ಅವರ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿಗೆ **'ಕಾರ್ಮಿಕ ಸದಸ್ಯ'**ರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡರು.
- 1947ರಲ್ಲಿ, ಪ್ರಧಾನಿ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರ ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರಾದರು.

ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದತ್ತ ಒಲವು:

- **'ಹಿಂದೂ ಕೋಡ್ ಬಿಲ್'** ವಿಚಾರದಲ್ಲಿನ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದಾಗಿ ಅವರು 1951ರಲ್ಲಿ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿದರು. ತದನಂತರ, 1956ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರಗೊಂಡರು.
- ಇವರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಇವರಿಗೆ ಮರಣೋತ್ತರವಾಗಿ 1990ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾದ **'ಭಾರತ ರತ್ನ'** ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು.

ಪ್ರಮುಖ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಘಟನೆಗಳು:

ಪತ್ರಿಕೆಗಳು:

- ಮೂಕನಾಯಕ (1920)
- ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಭಾರತ (1927)
- ಸಮತಾ (1929)
- ಜನತಾ (1930)

ಪುಸ್ತಕಗಳು:

- ಅನಿಹಿಲೇಶನ್ ಆಫ್ ಕಾಸ್ಟ್
- ಬುದ್ಧ ಆರ್ ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ (Buddha or Karl Marx)
- **ದ ಅನ್‌ಟಚಬಲ್:** ಹೂ ಆರ್ ದೇ ಅಂಡ್ ವೈ ದೇ ಹ್ಯಾವ್ ಬಿಕಮ್ ಅನ್‌ಟಚಬಲ್ಸ್ (The Untouchable: Who are They and Why They Have Become Untouchables)
- ಬುದ್ಧ ಅಂಡ್ ಹಿಸ್ ಧಮ್ಮ (Buddha and His Dhamma)
- ದ ರೈಸ್ ಅಂಡ್ ಫಾಲ್ ಆಫ್ ಹಿಂದೂ ವುಮೆನ್ (The Rise and Fall of Hindu Women)

ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸಂಘಟನೆಗಳು:

- **ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಹಿತಕಾರಿಣಿ ಸಭಾ** (1923)
- **ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪಕ್ಷ** (Independent Labor Party - 1936)
- **ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ**
- (Scheduled Castes Federation - 1942)

ನಿಧನ:

- ಇವರು ಡಿಸೆಂಬರ್ 6, 1956 ರಂದು ನಿಧನರಾದರು.
- ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿರುವ ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು **'ಚೈತ್ಯ ಭೂಮಿ'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ:

- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆಯು ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಮೀಸಲಾತಿ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಮೂಲಕ ದಲಿತರು ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ಮಿತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕ (ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ) ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ.

"ಬಸವೇಶ್ವರ" - ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಾಯಕ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- **'ಬಸವ ಜಯಂತಿ'**ಯ ಶುಭ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರು ಜಗದ್ಗುರು ಬಸವೇಶ್ವರರಿಗೆ ಗೌರವ ನಮನಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಮಹಾತ್ಮ ಬಸವೇಶ್ವರರ ಕುರಿತು:

- ಬಸವೇಶ್ವರರನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ **'ಬಸವಣ್ಣ'** ಎಂತಲೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ಇವರು 12ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಮುಖ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಕ ಮತ್ತು **'ಭಕ್ತಿ ಚಳುವಳಿಯ'** ಪ್ರಮುಖ ರೂವಾರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಇಂದಿನ ಕಲ್ಯಾಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗದ **'ಕಲ್ಯಾಣ'** (ಈಗಿನ ಬಸವ ಕಲ್ಯಾಣ)ದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದರು.
- **ಲಿಂಗಾಯತ ಚಳುವಳಿ:–** ಇವರನ್ನು **'ಲಿಂಗಾಯತ ಧರ್ಮದ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ'** ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದರು.
- ಇವರು ಕಳಚೂರಿ ರಾಜವಂಶದ 2ನೇ ಬಿಜ್ಜಳ ರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.
- ಇವರ ಬೋಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ತತ್ವಗಳು **'ವಚನ'**ಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.
- ಬಸವೇಶ್ವರರು **'ಇಷ್ಟಲಿಂಗ'** ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. ಇದು ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಭಜನೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿ, ಭಗವಂತನೊಂದಿಗೆ ನೇರ ಹಾಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿತು.
- **ಅನುಭವ ಮಂಟಪ:** ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಕ್ತ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಲು ಇವರು 'ಅನುಭವ ಮಂಟಪ'ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ವಿಶ್ವದ **'ಮೊದಲ ಸಂಸತ್ತು'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಸೇರಿದಂತೆ ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಜನರು ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಇದೊಂದು ಪ್ರವರ್ತಕ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಆದಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ:

- ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಆದಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಜಯಂತಿಯಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ನಮನಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಆದಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇವರು ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ 788–820 ರ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಿದ್ದರು.
- **ಜನನ:–** ಕೇರಳದ **'ಕಾಲಡಿ'**ಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು.
- ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಿದ ಮತ್ತು **'ಅದ್ವೈತ ವೇದಾಂತ'** ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಇವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ– "ಅದ್ವೈತ" ವೇದಾಂತ (ಎರಡಲ್ಲ, ಒಂದೇ):

- **ಬ್ರಹ್ಮನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ:–** 'ಬ್ರಹ್ಮ'ನೆ ಅಂತಿಮ ಸತ್ಯ ಎಂದು ಇದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಬ್ರಹ್ಮನು ನಿರಾಕಾರ (ನಿರ್ಗುಣ), ಅನಂತ ಮತ್ತು ಅವನೇ ಏಕೈಕ ಸತ್ಯ.
- **ಆತ್ಮ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮ:–** ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆತ್ಮ (ಆತ್ಮನ್) ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇವರು ಬೋಧಿಸಿದರು. ಇವೆರಡರ ನಡುವೆ ನಾವು ಕಾಣುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯು ಕೇವಲ ಒಂದು ಭ್ರಮೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಮಾಯೆ:–** ಈ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜಗತ್ತನ್ನು ಇವರು **'ಮಾಯೆ'** ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು. ಒಂದೇ ಆಗಿರುವ ಸತ್ಯವು ಹಲವು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಸೃಜನಶೀಲ ಶಕ್ತಿಯೇ ಮಾಯೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಮೋಕ್ಷದ ಮಾರ್ಗ:–** ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಆಚರಣೆಗಳಿಗಿಂತ **ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಇವರು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಿದರು.**

ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆ:

- **ಮಠಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ:–** ದೇಶವನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಲು ಮತ್ತು ವೈದಿಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು, ಇವರು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ಮಠಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು:
  1. **ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿರ್ ಮಠ** (ಬದರಿನಾಥ್/ಜೋಶಿಮಠ, ಉತ್ತರಾಖಂಡ) – ಇದು ಅಥರ್ವಣ ವೇದದ ರಕ್ಷಕ ಮಠವಾಗಿದೆ.
  2. **ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿ ಶಾರದಾ ಪೀಠ** (ಕರ್ನಾಟಕ) – ಇದು ಯಜುರ್ವೇದದ ರಕ್ಷಕ ಮಠವಾಗಿದೆ.
  3. **ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಗೋವರ್ಧನ ಮಠ** (ಪುರಿ, ಒಡಿಶಾ) – ಇದು ಋಗ್ವೇದದ ರಕ್ಷಕ ಮಠವಾಗಿದೆ.
  4. **ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ದ್ವಾರಕಾ ಶಾರದಾ ಪೀಠ** (ಗುಜರಾತ್) – ಇದು ಸಾಮವೇದದ ರಕ್ಷಕ ಮಠವಾಗಿದೆ.
- **ಷಣ್ಮತ ಆರಾಧನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:–** ಆರು ಪ್ರಮುಖ ದೇವರುಗಳ (ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಶಕ್ತಿ, ಗಣೇಶ, ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ಕಂದ) ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಇವರು ಪಂಥೀಯ ಘರ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರು.
- **ದಶನಾಮಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ:–** ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗಾಗಿ ಇವರು ದಶನಾಮಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಎಂಬ ಸನ್ಯಾಸಿ–ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದರು, ಅದು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿದೆ.

ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕೊಡುಗೆಗಳು:

- **ಭಾಷ್ಯಗಳು:–** **'ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ ಭಾಷ್ಯ'**ವನ್ನು (ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಳ ಮೇಲಿನ ಹಳೆಯ ಜೀವಂತ ಭಾಷ್ಯ) ಬರೆದರು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಮತ್ತು 12 ಪ್ರಮುಖ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಿಗೂ ಭಾಷ್ಯ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

- **ತಾತ್ವಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳು:–** ವಿವೇಕ ಚೂಡಾಮಣಿ, ಆತ್ಮಬೋಧ ಮತ್ತು ಉಪದೇಶ ಸಾಹಸ್ರಿ.
- **ಭಕ್ತಿ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು:–** ಭಜ ಗೋವಿಂದಂ, ನಿರ್ವಾಣ ಶತಕಂ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯ ಲಹರಿಯಂತಹ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು.

ವಿಶ್ವ ಬೌದ್ಧ ಶಾಂತಿ ಸಮ್ಮೇಳನ, 2026

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವಿಶ್ವ ಬೌದ್ಧ ಶಾಂತಿ ಸಮ್ಮೇಳನ 2026 ರ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಆತಿಥ್ಯ ವಹಿಸಿತ್ತು.

ವಿಶ್ವ ಬೌದ್ಧ ಶಾಂತಿ ಸಮ್ಮೇಳನ 2026 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಆಯೋಜಕರು:–** 'ವಿಯೆಟ್ನಾಂ ಬೌದ್ಧ ಸಂಘ'ದ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ, **'ಬುದ್ಧವನಂ'** ಮತ್ತು **'ತೆಲಂಗಾಣ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ'**ವು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದವು.
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ವಿಶ್ವದ ಬೌದ್ಧ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ **'ಬುದ್ಧವನಂ'** ಅನ್ನು ಒಂದು **'ಬೌದ್ಧ ಪರಂಪರೆಯ ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಉದ್ಯಾನ'** (ಥೀಮ್ ಪಾರ್ಕ್)ವನ್ನಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು.

'ಬುದ್ಧವನಂ' ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ತೆಲಂಗಾಣದಲ್ಲಿದ್ದು, ಭಾರತದ ಮೊದಲ **'ಬೌದ್ಧ ಪರಂಪರೆಯ ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಉದ್ಯಾನ'**ವಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ.
- ಇದು ಕಲೆ, ಶಿಲ್ಪಗಳು, ಧ್ಯಾನ ವಲಯಗಳು ಮತ್ತು ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ರಚನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧನ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದನ್ನು **'ತೆಲಂಗಾಣ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ'**ವು (TSTDC) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.

ರಕ್ಷಣೆ

E-3 ಸೆಂಟ್ರಿ - ವಾಯುಗಾಮಿ ಮುನ್ನೂಚನೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (AWACS)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾದ ಪ್ರಿನ್ಸ್ ಸುಲ್ತಾನ್ ವಾಯುನೆಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇರಾನ್ ನಡೆಸಿದ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಮತ್ತು ಡ್ರೋನ್ ದಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕದ **'ಇ–3 ಸೆಂಟ್ರಿ ಅವಾಕ್ಸ್'** ವಿಮಾನವು ನಾಶವಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ.

'E-3 ಸೆಂಟ್ರಿ ಅವಾಕ್ಸ್'ನ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸುಧಾರಿತ ಕಣ್ಗಾವಲು ಮತ್ತು ಯುದ್ಧ ನಿರ್ವಹಣೆ ವಿಮಾನವಾಗಿದೆ:–** ಬೋಯಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ವಾಯುಗಾಮಿ ಮುನ್ನೂಚನೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ (AWACS) ವಿಮಾನವಾಗಿದೆ.
- ಈ ವಿಮಾನವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ **'ಅವಾಕ್ಸ್'** (AWACS) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪ **'ಏರ್‌ಬೋರ್ನ್ ವಾರ್ನಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಸಿಸ್ಟಮ್'** (Airborne Warning and Control System).
- ಇದು ತನ್ನ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ತಿರುಗುವ ರೇಡಾರ್ ಗುಮ್ಮಟವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇದು ವೈರಿಗಳ ವಾಯು ಗುರಿಗಳನ್ನು ಬಹುದೂರದಿಂದಲೇ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ವಾಯುಗಾಮಿ ಮುನ್ನೂಚನೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (AWACS in India):

- ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆಯು (IAF) ರಷ್ಯಾದ ಇಲ್ಯುಶಿನ್ Il-76 ಸಾರಿಗೆ ವಿಮಾನದ ಮೇಲೆ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಇಸ್ರೇಲ್ ಮೂಲದ 3 ಫಾಲ್ಕನ್ (Phalcon) ಅವಾಕ್ಸ್ (AWACS) ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.
- **"ಆಕಾಶದ ಕಣ್ಣುಗಳು"** (Eyes in the sky) ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು 360–ಡಿಗ್ರಿ ರೇಡಾರ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು 370–500 ಕಿ.ಮೀ. ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಮಾನಗಳು, ಕ್ರೂಸ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳು ಹಾಗೂ ಡ್ರೋನ್‌ಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.
- ನೇತ್ರಾ (NETRA) ವಾಯುಗಾಮಿ ಮುನ್ನೂಚನೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ (AEW&C) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ (DRDO) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಸಂಪೂರ್ಣ ದೇಶೀಯ, ಬಹು–ಸಂವೇದಕ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ವಾಯು ಕಣ್ಗಾವಲು, ಗುರಿ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಮಾಂಡ್–ಮತ್ತು–ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಈ **'ನೇತ್ರಾ'** ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನ ಎಂಬ್ರೇಯರ್ ERJ 145 ವಿಮಾನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ.

"INS ತಾರಗಿರಿ" : ನೀಲಗಿರಿ-ವರ್ಗದ ರಹಸ್ಯಗಾಮಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿತ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಯುದ್ಧನೌಕೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ನೀಲಗಿರಿ–ವರ್ಗದ, ರಹಸ್ಯಗಾಮಿ (ಸ್ಟೆಲ್ತ್) ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿತ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಯುದ್ಧನೌಕೆಯಾದ INS ತಾರಗಿರಿ ಯನ್ನು ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಗೆ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಐಎನ್‌ಎಸ್ ತಾರಗಿರಿ (INS Taragiri)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **"ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ 17A" ಯೋಜನೆಯಡಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿರುವ ರಹಸ್ಯಗಾಮಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿತ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಯುದ್ಧನೌಕೆ:–** ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿರುವ 7 ಬಹು–ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಯುದ್ಧನೌಕೆಗಳ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ 4ನೇ ನೌಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು ಮುಂಬೈನ ಮಡಗಾಂವ್ ಡಾಕ್ ಶಿಪ್‌ಬಿಲ್ಡರ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (MDL) ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ.
- ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಾಖಂಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ **'ತಾರಗಿರಿ'** ಬೆಟ್ಟಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ.
- ಈ ಯುದ್ಧನೌಕೆಯ ಸುಮಾರು 75% ರಷ್ಟು ಭಾಗವನ್ನು ಸ್ವದೇಶೀಯವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- **ಬಹು–ಪಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ:–** ವಾಯು, ಭೂ ಮೇಲ್ಮೈ ಮತ್ತು ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ಯುದ್ಧ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಇದನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ MF–ಸ್ಟಾರ್ ರಾಡಾರ್, MRSAM, ಬರಾಕ್ ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮೋಸ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳಂತಹ ಪ್ರಬಲ ಅಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾಗಿದೆ.

INS ಅರಿಧಮನ್ : ಅರಿಹಂತ್-ವರ್ಗದ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತದ ಅರಿಹಂತ್–ವರ್ಗದ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ (SSBN) ಪಡೆಯ ಭಾಗವಾದ **INS ಅರಿಧಮನ್** (INS Aridhaman) ಅನ್ನು ನೌಕಾಪಡೆಗೆ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಇದು ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಆವೃತ್ತಿಗಳಾದ ಐಎನ್ಎಸ್ ಅರಿಹಂತ್ (2016 ರಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆ) ಮತ್ತು ಐಎನ್ಎಸ್ ಅರಿಘಾಟ್ (2024 ರಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆ) ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸುಧಾರಿತ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- ಐಎನ್ಎಸ್ ಅರಿಹಂತ್ ಮತ್ತು ಐಎನ್ಎಸ್ ಅರಿಘಾಟ್ ಗಿಂತ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದು, ಸುಮಾರು 7,000 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಜಲಸ್ಥಳಾಂತರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಇದು 24 ಕೆ–15 ಸಾಗರಿಕಾ (K-15 Sagarika) ಕ್ಷಿಪಣಿ ಅಥವಾ 8 ಕೆ–4 / ಕೆ–5 (K–4 / K–5) ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತೊಯ್ಯಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಕೆ–4 (K-4) ಕ್ಷಿಪಣಿಯು ಸುಮಾರು 3,500 ಕಿ.ಮೀ. ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಇವು ಪರಮಾಣು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ, ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿಯಿಂದ ಉಡಾವಣೆಗೊಳ್ಳುವ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳಾಗಿವೆ (SLBMs).

'ಭಾರತದ ಪರಮಾಣು ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ'ದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದನ್ನು ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ (DRDO), ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆ (DAE), ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಹಾಗೂ ಆರಂಭಿಕ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ರಷ್ಯಾ ದೇಶದ ತಾಂತ್ರಿಕ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಪರಮಾಣು–ಚಾಲಿತ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ (SSBN) ಯು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ಇದು ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿಯಿಂದ ಉಡಾವಣೆಗೊಳ್ಳುವ (SLBMs), ಏಕ ಅಥವಾ ಬಹು ಪರಮಾಣು ಸಿಡಿತಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತೊಯ್ಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಚೇತಕ್ - BRO

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಗಡಿ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ (BRO) ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಯಾದ **'ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಚೇತಕ್'** ತನ್ನ 47ನೇ ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನವನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

'ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಚೇತಕ್'ನ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಗಡಿ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ (BRO) ಅತಿದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- **1980 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಯೋಜನೆ:–** ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಪಂಜಾಬ್ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತಿನ ಉತ್ತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಜಾಲಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ.
- ಇದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಡಿಯ ಕಡೆಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯ ರಕ್ಷಣಾ ಪಡೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತದೆ.

'ಗಡಿ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಸ್ಥೆ' (BRO)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸ್ಥಾಪನೆ:–** ಪಂಡಿತ್ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರು 1960 ರಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ದೇಶದ ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ಈಶಾನ್ಯ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಜಾಲದ ತ್ವರಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವುದು.
- **ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ನಿಯಂತ್ರಣ:–** ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವಾಲಯ
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:–** ಬದ್ಧತೆ, ಸಮರ್ಪಣಾ ಭಾವ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚ–ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಕ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಇದು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಇತ್ತೀಚಿನ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಯೋಜನೆಗಳು:–** ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಬಾಲಿಪಾರಾ–ಚಾರಿದುವಾರ್–ತವಾಂಗ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ **'ಸೆಲಾ ಸುರಂಗ'** ಯೋಜನೆ.

ಕೇಂದ್ರೀಯ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆಗಳು (CAPF's)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನೇಮಕಾತಿ, ನಿಯೋಜನೆ, ಬಡ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಏಕೀಕೃತ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ರಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ **'ಕೇಂದ್ರೀಯ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆಗಳ (ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ) ಕಾಯ್ದೆ, 2026'** ಅನ್ನು (Central Armed Police Forces (General Administration) Act, 2026 ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಯಲಾಗಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರೀಯ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆಗಳ (CAPF) ಬಗ್ಗೆ:

- **ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ:–** ಇದು ಕೇಂದ್ರ **'ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯ'**ದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

- **ಕಾರ್ಯಾದೇಶ:–** ಗಡಿ ಕಾವಲು, ಆಂತರಿಕ ಭದ್ರತೆ, ಬಂಡಾಯ ನಿಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಈ ಪಡೆಗಳು ಹೊಂದಿವೆ.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:–** ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ನೆರವಾಗಲು ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಈ ಪಡೆಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ CRPF, BSF, CISF, ITBP, SSB, NSG, ಮತ್ತು ಅಸ್ಸಾಂ ರೈಫಲ್ಸ್ ಅನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪಾತ್ರಗಳು:

- **ಗಡಿ ಕಾವಲು ಪಡೆಗಳು:–** ಗಡಿ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆ (BSF), ಇಂಡೋ–ಟಿಬೆಟಿಯನ್ ಗಡಿ ಪೊಲೀಸ್ (ITBP), ಸಶಸ್ತ್ರ ಸೀಮಾ ಬಲ (SSB), ಮತ್ತು ಅಸ್ಸಾಂ ರೈಫಲ್ಸ್ (AR) ಪಡೆಗಳು ದೇಶದ ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವಲು ಮತ್ತು ಗಸ್ತು ಕಾಯುತ್ತವೆ.
- **ಆಂತರಿಕ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆಗಳು:–** ನಕ್ಸಲ್ ನಿಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಬಂಡಾಯ–ನಿಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಮೀಸಲು ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆಯು (CRPF) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಡೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಕೈಗಾರಿಕಾ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆಗಳು:–** ಕೇಂದ್ರೀಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆಯು (CISF) ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗೆ ಭದ್ರತೆ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ಪಡೆ:–** ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತಾ ಪಡೆಯು (NSG) ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಮಾಂಡೋ ಘಟಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

೯ನೇ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಸಮ್ಮೇಳನ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರು 9ನೇ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಈ ಬಾರಿಯ ಸಮ್ಮೇಳನವು **"ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದ ಆಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಉಸ್ತುವಾರಿ"** (Collective Stewardship for Indian Ocean Governance) ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿತ್ತು.

ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಇಂಡಿಯಾ ಫೌಂಡೇಶನ್ ವತಿಯಿಂದ 2016ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಪ್ರಮುಖ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಲಹಾ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ವಲಯದಲ್ಲಿ (IOR) ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಹಕಾರ, ಕಡಲ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುವುದು.
- **ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:–** ಈ ವೇದಿಕೆಯು ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ತಜ್ಞರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಸುಮಾರು 40ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ **'ಸಾಗರ್'** (SAGAR - Security and Growth for All in the Region) ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ವಲಯದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದೆ.
- ಇದರ 9ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯು ಏಪ್ರಿಲ್ 2026ರಲ್ಲಿ **'ಮಾರಿಷಸ್'** ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು ಹಾಗೂ 8ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯು **'ಒಮಾನ್'**ನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿತ್ತು.

ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- **ಸಾಗರಮಾಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ:–** ಬಂದರುಗಳ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ಕರಾವಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಭಾರತದ ಕಡಲ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ 2030 (MIV 2030):–** 2030ರ ವೇಳೆಗೆ ಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದ **'ಉನ್ನತ 10 ಹಡಗು–ನಿರ್ಮಾಣ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ'** ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಇದು ವಿಶ್ವದರ್ಜೆಯ, ಸಮರ್ಥ ಹಾಗೂ ಸುಸ್ಥಿರ ಕಡಲ–ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಸಾಗರಮಂಥನ್ ಸಂವಾದ:–** ಭಾರತವನ್ನು ಕಡಲ ವಲಯದ ಚರ್ಚೆಗಳ ಜಾಗತಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ರೂಪಿಸಲು ನಡೆಸಲಾಗುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಕಡಲ–ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಸಂವಾದವಾಗಿದೆ.
- **ಕಡಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಧಿ:–** ಬಂದರುಗಳು ಮತ್ತು ಹಡಗು ಸಾಗಣೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಆಧುನೀಕರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ₹25,000 ಕೋಟಿ ಮೌಲ್ಯದ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಹಣಕಾಸು ನಿಧಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಮಹಾಸಾಗರ್ ಉಪಕ್ರಮ (MAHASAGAR):- "ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ವಲಯದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಹಾಗೂ ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಗತಿ"** (Mutual and Holistic Advancement for Security and Growth for All in the Region) ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ವಲಯದಲ್ಲಿ (IOR) ಭಾರತದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಮರು–ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.
- **ನೌಕಾಪಡೆಯ ಆಧುನೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ:–** ಭಾರತವು ತನ್ನ ನೌಕಾಪಡೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಆಧುನೀಕರಿಸುತ್ತಿದೆ.
- ಸ್ವದೇಶಿ–ನಿರ್ಮಿತ ಯುದ್ಧನೌಕೆಗಳ ನಿಯೋಜನೆ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ: INS ವಿಕ್ರಾಂತ್, INS ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣಂ).
- ಕಡಲ ಪ್ರದೇಶದ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಆಪರೇಷನ್ ನಮ್ಖೋರ್ (Operation Numkhor)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ವಾಹನ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ನಕಲಿ ನೋಂದಣಿ ಜಾಲಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಾದ **'ಆಪರೇಷನ್ ನಮ್ಖೋರ್'** ಕುರಿತು ಮುಂಬರುವ ಇಂಡೋ–ಭೂತಾನ್ ಜಂಟಿ **'ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ಗ್ರೂಪ್ ಸಭೆ'**ಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.

ಆಪರೇಷನ್ ನುಮ್ಖೋರ್ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು:–** ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2025 ರಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಯ ಸುಂಕ (ತಡೆಗಟ್ಟುವ) ಆಯುಕ್ತಾಲಯ ಇದನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಭೂತಾನ್‌ನಿಂದ ಉನ್ನತ–ಮಟ್ಟದ ಐಷಾರಾಮಿ ವಾಹನಗಳ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ವ್ಯಾಪಕ ಜಾಲವನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವುದು.
- ಈ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯು ಭಾರಿ ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ಸುಂಕಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ನಕಲಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ನೋಂದಾಯಿಸಲಾದ 15,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವಾಹನಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿದೆ.

ಟ್ರಾಲ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ (TRAWL Assembly) - ನೆಲಬಾಂಬ್ ತೆರವು ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವಾಲಯವು T-72 ಮತ್ತು T-90 ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ದೇಶೀಯ **'ನೆಲಬಾಂಬ್ ತೆರವು ವ್ಯವಸ್ಥೆ'**ಗಳನ್ನು (TRAWL Assemblies) ಖರೀದಿಸಲು, BEML ಮತ್ತು **'ಎಲೆಕ್ಟ್ರೋ-ನ್ಯೂಮ್ಯಾಟಿಕ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಹೈಡ್ರಾಲಿಕ್ಸ್'** (EPHL) ಕಂಪನಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸುಮಾರು ₹975 ಕೋಟಿ ಮೌಲ್ಯದ ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದೆ.
- **ಟ್ರಾಲ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ** – ನೆಲಬಾಂಬ್ ತೆರವು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ:
- **ಟ್ರಾಲ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ (TRAWL Assembly):-** ಇದು ಯುದ್ಧ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗುವ **'ನೆಲಬಾಂಬ್ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವ ಉಪಕರಣ'**ವಾಗಿದೆ (Mine-clearing device). ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಮುನ್ನಡೆಯುವ ಮುನ್ನವೇ, ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಟ್ಯಾಂಕ್-ನಿರೋಧಕ ನೆಲಬಾಂಬ್‌ಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ಫೋಟಿಸಿ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲು ಇದನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **T-72 (ಅಜೇಯ – Ajeya):-** ಇದು ಸೋವಿಯತ್-ಕಾಲದ ಮುಖ್ಯ ಯುದ್ಧ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಆಗಿದ್ದು, 1973 ರಲ್ಲಿ ಸೇವೆಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡಿತು. ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಇದರ ಸುಮಾರು 25,000 ಘಟಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **T-90 (ಭೀಷ್ಮ - Bhishma):-** ಇದು ರಷ್ಯಾದ ಮುಖ್ಯ ಯುದ್ಧ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಆಗಿದ್ದು, 1992 ರಲ್ಲಿ ಸೇವೆಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡಿತು.

"ತುಂಗುಸ್ಕಾ" ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ಷಿಪಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವಾಲಯವು **'ತುಂಗುಸ್ಕಾ ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ಷಿಪಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ'**ಯ ಖರೀದಿಗೆ ಹಲವು ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದೆ.

ತುಂಗುಸ್ಕಾ ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ಷಿಪಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ತುಂಗುಸ್ಕಾ ಒಂದು ಸೋವಿಯತ್-ಮೂಲದ (1980 ರ ದಶಕದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡ), **'ಟ್ರ್ಯಾಕ್-ಆಧಾರಿತ'** (ಯುದ್ಧ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಂತೆ ಚಲಿಸುವ) ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಉದ್ದೇಶ:-** ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹಾರುವ ವೈಮಾನಿಕ ಅಪಾಯಗಳಿಂದ ಭೂಸೇನೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಇದನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ನವೀಕರಿಸಿದ ಆವೃತ್ತಿಗಳು:-** 2K22M, ಮತ್ತು 2K22M1. ಇವುಗಳು ಸುಧಾರಿತ ದಾಳಿ-ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.
- **ವಿಶೇಷತೆ:-** ಇದು ಕೇವಲ ಒಂದೇ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಫಿರಂಗಿಗಳನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸಂಯೋಜಿಸಿರುವ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಬಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಗೆ 3 ಮುಂಚೂಣಿ ಯುದ್ಧನೌಕಾ ವೇದಿಕೆಗಳ ಹಸ್ತಾಂತರ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಗಾರ್ಡನ್ ರೀಚ್ ಶಿಪ್‌ಬಿಲ್ಡರ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (GRSE) ಸಂಸ್ಥೆಯು, ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಗೆ ಐಎನ್‌ಎಸ್ ದೂನಗಿರಿ, ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಸಂಶೋಧಕ್ ಮತ್ತು ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಅಗ್ರೇ ಎಂಬ ಮೂರು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಯುದ್ಧನೌಕಾ ವೇದಿಕೆಗಳನ್ನು (Frontline naval platforms) ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿದೆ.

1. ಐಎನ್‌ಎಸ್ ದೂನಗಿರಿ

(INS Dunagiri - P17A ರಾಡಾರ್-ವಂಚಕ ಯುದ್ಧನೌಕೆ):

- ಇದು GRSE ಸಂಸ್ಥೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ **'ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ 17A'**ಯ ಎರಡನೇ ರಡಾರ್‌ಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪತ್ತೆಯಾಗದ ಯುದ್ಧನೌಕೆ (Stealth frigate) ಆಗಿದ್ದು, ಈ ವರ್ಗದ ಐದನೇ ನೌಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಬ್ರಹ್ಮೋಸ್ ನಂತಹ ನೆಲದಿಂದ-ನೆಲಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮುವ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳು (Surface-to-surface missiles) ಮತ್ತು MF-STAR ರಾಡಾರ್‌ನಂತಹ ಸುಧಾರಿತ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಶತ್ರುಗಳ ರಾಡಾರ್‌ಗಳ ಕಣ್ತಪ್ಪಿಸುವ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ **'ರಾಡಾರ್-ವಂಚಕ'** (Stealth) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ಇದನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

2. ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಸಂಶೋಧಕ್ (INS Sanshodhak - ಬೃಹತ್ ಜಲ-ಸಮೀಕ್ಷಾ ನೌಕೆ):

- ಇದು **ಬೃಹತ್ ಜಲ-ಸಮೀಕ್ಷಾ ನೌಕಾ** (Survey Vessel - Large) ಯೋಜನೆಯ ನಾಲ್ಕನೇ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಹಡಗಾಗಿದೆ.
- ಸ್ವಾಯತ್ತ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ವಾಹನಗಳು (AUVs) ಮತ್ತು ದೂರ-ನಿಯಂತ್ರಿತ ವಾಹನಗಳನ್ನು (ROVs) ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಬಂದರುಗಳ ಪೂರ್ಣ-ಪ್ರಮಾಣದ ಜಲ-ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಶೇ. 80 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಳೀಯ ಬಿಡಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

3. ಐಎನ್‌ಎಸ್ ಅಗ್ರೇ (INS Agray - ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ-ನಿರೋಧಕ ಕರಾವಳಿ ಯುದ್ಧನೌಕೆ):

- ಇದು ಎಂಟು ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ-ನಿರೋಧಕ ಕರಾವಳಿ ಯುದ್ಧನೌಕೆಗಳ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿದೆ.
- ಇದು **'ಜಲ-ನೂಕುಬಲ/ನೋದನ'** (Waterjet propulsion) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಚಾಲಿತವಾಗಿರುವ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಭಾರತೀಯ ಯುದ್ಧನೌಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದು, ಆಳವಿಲ್ಲದ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ನೀರಿನೊಳಗಿನ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತಟಸ್ಥಗೊಳಿಸಲು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಉಡಾವಣಾ ವಾಹನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು (Rocket launchers) ಮತ್ತು ನೀರೊಳಗಿನ ಹಗುರವಾದ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳನ್ನು (Lightweight torpedoes) ಹೊಂದಿದೆ.

ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು

19 ವರ್ಷದ ಶೀತಲ್ ದೇವಿಗೆ 2025 ರ ವಿಶ್ವ ಬಿಲ್ಲುಗಾರಿಕೆಯ ವರ್ಷದ ಪ್ಯಾರಾ ಆರ್ಚರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

- **ಸಂದರ್ಭ:–** ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟಗಳಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದ ನಂತರ, 19 ವರ್ಷದ ಭಾರತೀಯ ಪ್ಯಾರಾ–ಆರ್ಚರ್ ಶೀತಲ್ ದೇವಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ **'ವರ್ಷದ ಪ್ಯಾರಾ ಆರ್ಚರ್'** ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು.
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ:–** ವರ್ಷದ ಪ್ಯಾರಾ ಆರ್ಚರ್, 2025.
- **ಪುರಸ್ಕೃತರು:–** ಶೀತಲ್ ದೇವಿ (ಭಾರತೀಯ ಪ್ಯಾರಾ–ಆರ್ಚರ್ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವ ಚಾಂಪಿಯನ್).
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಧಾನ:–** ವಿಶ್ವ ಬಿಲ್ಲುಗಾರಿಕೆ (World Archery).
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಉದ್ದೇಶ:–** ಕಳೆದ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾರಾ–ಆರ್ಚರ್ ಒಬ್ಬರು ನೀಡಿದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಗಮನಿಸಿ:

- **ಅಪೂರ್ವ ಸಾಧನೆ:–** ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಈ ಯುವ ಬಿಲ್ಲುಗಾರ್ತಿ, ವಿಶ್ವ ಪ್ಯಾರಾ ಆರ್ಚರಿ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್‌ನಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಗೆದ್ದ ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಒಂದು ಕೈಯಿಲ್ಲದ (armless) ಮಹಿಳಾ ಬಿಲ್ಲುಗಾರ್ತಿ ಎಂಬ ಇತಿಹಾಸ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- **ನಡೆದ ಸ್ಥಳ:–** ಈ ಅದ್ಭುತ ಸಾಧನೆಯು ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯಾದ ಗ್ವಾಂಗ್ಜುನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.

ನಂದಮೂರಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಅವರಿಗೆ ದೆಹಲಿಯ IFFD 2026 ರಲ್ಲಿ ಜೀವಮಾನ ಸಾಧನೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

- **ಸಂದರ್ಭ:–** ಹಿರಿಯ ತೆಲುಗು ನಟ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣಿ ನಂದಮೂರಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಅವರನ್ನು 2026ರ ದೆಹಲಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ (IFFD) ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ:–** ಜೀವಮಾನ ಸಾಧನೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2026.
- **ಪುರಸ್ಕೃತರು:–** ನಂದಮೂರಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ (ಪೌರಾಣಿಕ ತೆಲುಗು ನಟ ಮತ್ತು 2025ರ ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಪುರಸ್ಕೃತರು).
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಧಾನ:–** ದೆಹಲಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಲನಚಿತ್ರೋತ್ಸವ (IFFD).
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ರರಂಗಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ 50 ವರ್ಷಗಳ ಅಪಾರ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅವರ ಸುದೀರ್ಘ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ನಟನಾ ಕಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಸಮರ್ಪಣಾ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು.

ಸಯಾನಿ ಗುಪ್ತಾಗೆ ಹಾರ್ವರ್ಡ್‌ನ 2026 ರ ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ವರ್ಷದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

- **ಸಂದರ್ಭ:–** ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಯಾನಿ ಗುಪ್ತಾ ಅವರ ದಿಟ್ಟ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಗತ ಕಥೆ ಹೇಳುವಿಕೆಯ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಈ ಗೌರವ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ:–** ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ **'ವರ್ಷದ ವ್ಯಕ್ತಿ'** – 2026.
- **ಪುರಸ್ಕೃತರು:–** ಸಯಾನಿ ಗುಪ್ತಾ (ಭಾರತೀಯ ನಟಿ ಮತ್ತು ಚಲನಚಿತ್ರ ನಿರ್ಮಾಪಕಿ).
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಧಾನ:–** ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ಸೌತ್ ಏಷ್ಯನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ (ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ).
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪ್ರತಿಭೆ ಮತ್ತು ಗುರುತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಗೌರವವಾಗಿದೆ.

ಸಾಧ್ವಿ ಸತೀಶ್ ಸೈಲ್ ಅವರಿಗೆ 2026 ರ ಫೆಮಿನಾ ಮಿಸ್ ಇಂಡಿಯಾ ವರ್ಲ್ಡ್ ಕಿರೀಟ

- **ಸಂದರ್ಭ:–** ಗೋವಾದ ರೂಪದರ್ಶಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಿಯಾದ ಇವರು, ತಮ್ಮ ಅಸಾಧಾರಣ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ನಾಯಕತ್ವದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮುಂಬರುವ **'ಮಿಸ್ ವರ್ಲ್ಡ್ 2027'** ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ:–** ಫೆಮಿನಾ ಮಿಸ್ ಇಂಡಿಯಾ ವರ್ಲ್ಡ್ (2026).
- **ಪುರಸ್ಕೃತರು:–** ಸಾಧ್ವಿ ಸತೀಶ್ ಸೈಲ್.
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಧಾನ:–** ಫೆಮಿನಾ ಮಿಸ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸಂಸ್ಥೆ.
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಉದ್ದೇಶ:** ಸೌಂದರ್ಯ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾಳಜಿಯ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ವಾರ್ಷಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಾಗಿದ್ದು, ಜಾಗತಿಕ **'ಮಿಸ್ ವರ್ಲ್ಡ್'** ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಭಾರತದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ವಿಜೇತರು:

- **2024:** ನಿಕಿತಾ ಪೋರ್ವಾಲ್ (ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ)
- **2023:** ನಂದಿನಿ ಗುಪ್ತಾ (ರಾಜಸ್ಥಾನ)
- **2022:** ಸಿನಿ ಶೆಟ್ಟಿ (ಕರ್ನಾಟಕ)

ಡಾ. ಸಿ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾವ್ ಅವರಿಗೆ 9ನೇ 'ಪ್ರೊ. M.S. ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

- **ಸಂದರ್ಭ:–** ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಜಾಗತಿಕ ಹವಾಮಾನ ಸವಾಲುಗಳ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ, ಹವಾಮಾನ ನಿರೋಧಕ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ನೀಡಿದ ಜೀವಮಾನದ ಕೊಡುಗೆಗಾಗಿ ICAR-

IARI ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಡಾ. C.H. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾವ್ ಅವರನ್ನು ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.

- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ:–** ಪ್ರೊ. M.S. ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2024–2025.

•**ಪುರಸ್ಕೃತರು:–** ಡಾ. ಸಿ.ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾವ್ (ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರು, ICAR-ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ).

•**ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಧಾನ:–** ನಿವೃತ್ತ ICAR ನೌಕರರ ಸಂಘ (RICAREA) ಮತ್ತು ನುಜಿವೀಡು ಸೀಡ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (NSL) ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಭಾರತದ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರತೆಯ ಮೇಲೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಜೀವಮಾನದ ಸಾಧನೆ ಹಾಗೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನಾವೀನ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ವಿಜೇತರು:

- **8ನೇ ಆವೃತ್ತಿ (2021–2022):** ಡಾ. ಪಿ. ವಿ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ
- **7ನೇ ಆವೃತ್ತಿ (2017–2019):** ಡಾ. ವಿ. ಪ್ರವೀಣ್ ರಾವ್
- **6ನೇ ಆವೃತ್ತಿ (2015–2016):** ಡಾ. R.R. ಹಂಚಿನಾಳ

ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಸ್ಥಾಪನೆ:–** ನಿವೃತ್ತ ICAR ನೌಕರರ ಸಂಘ (RICAREA) ಮತ್ತು ನುಜಿವೀಡು ಸೀಡ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (NSL) ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಮಹತ್ವ:–** ಭಾರತದ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪಿತಾಮಹ ಪ್ರೊ. M.S. ಸ್ವಾಮಿನಾಥನ್ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಗಮನಾರ್ಹ ಗೌರವಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
- **ಬಹುಮಾನದ ವಿವರ:–** ಇದು ಚಿನ್ನದ ಪದಕ, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪತ್ರ ಮತ್ತು ₹2 ಲಕ್ಷ ನಗದು ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಅವಧಿ:–** ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿ ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ (ದ್ವೈವಾರ್ಷಿಕ) ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಾರಿಯಸ್ ವಿಶ್ವ ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು - 2026

- **ಸಂದರ್ಭ:–** **"ಕ್ರೀಡಾ ಲೋಕದ ಆಸ್ಕರ್"** ಎಂದೇ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭವು ಮ್ಯಾಡ್ರಿಡ್‌ನ ಸಿಬೆಲೆಸ್ ಪ್ಯಾಲೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಟೆನ್ನಿಸ್ ತಾರೆಗಳು ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಆರು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು (sextuple) ಗೆದ್ದ ಫುಟ್ಬಾಲ್ ತಂಡ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಸಾಧಿಸಿದವು.
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ:–** ಲಾರಿಯಸ್ ವಿಶ್ವ ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು, 2026.
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಧಾನ:–** ಲಾರಿಯಸ್ ವಿಶ್ವ ಕ್ರೀಡಾ ಅಕಾಡೆಮಿ (Laureus World Sports Academy).
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಅತ್ಯುನ್ನತ ಕ್ರೀಡಾ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡುವ ಕ್ರೀಡಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ತಂಡಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ವಾರ್ಷಿಕ ಜಾಗತಿಕ ಮನ್ನಣೆ.

2026 ರ ವಿಜೇತರ ಪಟ್ಟಿ:

ವರ್ಗ	ವಿಜೇತರು	ಕ್ರೀಡೆ/ದೇಶ
ವರ್ಷದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕ್ರೀಡಾಪಟು (ಪುರುಷ)	ಕಾರ್ಲೋಸ್ ಅಲ್ಕರಾಜ್	ಟೆನ್ನಿಸ್ (ಸ್ಪೇನ್)
ವರ್ಷದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕ್ರೀಡಾಪಟು (ಮಹಿಳೆ)	ಆರ್ಯನಾ ಸಬಲೆಂಕಾ	ಟೆನ್ನಿಸ್ (ಬೆಲಾರಸ್)
ವರ್ಷದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ತಂಡ	ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಸೇಂಟ್–ಜರ್ಮೈನ್ (PSG)	ಫುಟ್ಬಾಲ್ (ಫ್ರಾನ್ಸ್)
ವರ್ಷದ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಸಾಧನೆ	ಲ್ಯಾಂಡೋ ನಾರಿಸ್	ಫಾರ್ಮುಲಾ ಒನ್ (UK)
ವರ್ಷದ ಪುನರಾಗಮನ	ರೋರಿ ಮೆಕ್ ಇಲ್ರಾಯ್	ಗಾಲ್ಫ್ (ಉತ್ತರ ಐರ್ಲೆಂಡ್)
ವರ್ಷದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಕ್ರೀಡಾಪಟು	ಕ್ಲೋಯ್ ಕಿಮ್	ಸ್ನೋಬೋರ್ಡಿಂಗ್ (USA)
ಅಂಗವಿಕಲ ವಿಭಾಗದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕ್ರೀಡಾಪಟು	ಗೇಬ್ರಿಯಲ್ ಅರಾಜೊ	ಪ್ಯಾರಾ–ಈಜು (ಬ್ರೆಜಿಲ್)
ವರ್ಷದ ಯುವ ಕ್ರೀಡಾಪಟು	ಲ್ಯಾಮಿನ್ ಯಮಲ್	ಫುಟ್ಬಾಲ್ (ಸ್ಪೇನ್)
ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ	ಟೋನಿ ಕ್ರೂಸ್	ಫುಟ್ಬಾಲ್ (ಜರ್ಮನಿ)
ಜೀವಮಾನ ಸಾಧನೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ	ನಾಡಿಯಾ ಕೊಮೊನೆಸಿ	ಜಿಮ್ನಾಸ್ಟಿಕ್ಸ್ (ರೊಮೇನಿಯಾ)
ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ರೀಡೆ (Sport for Good)	ಫುಟ್ಬಾಲ್ ಮಾಸ್ (Fútbol Más)	ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ (ಜಾಗತಿಕ)

ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು (ಪುರುಷ):

- **2025:–** ಮೊಂಡೋ ಡುಪ್ಲಾಂಟಿಸ್ (ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್)
- **2024:–** ನೋವಾಕ್ ಜೊಕೊವಿಕ್ (ಟೆನ್ನಿಸ್)
- **2023:–** ಲಿಯೋನೆಲ್ ಮೆಸ್ಸಿ (ಫುಟ್ಬಾಲ್)

ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಮಹತ್ವ:–** ಇದನ್ನು **"ಕ್ರೀಡಾ ಲೋಕದ ಆಸ್ಕರ್"** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಬಹು–ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ.
- **ಇತಿಹಾಸ:–** 1999 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. **"ಜಗತ್ತನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಕ್ರೀಡೆಗಿದೆ"** ಎಂಬ ನೆಲ್ಸನ್ ಮಂಡೇಲಾ ಅವರ ಮಾತಿನಿಂದ ಪ್ರೇರಿತಗೊಂಡು ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
- **ಬಹುಮಾನ:–** ಕಾರ್ಟಿಯರ್ ಸಂಸ್ಥೆ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ 2.5 ಕೆಜಿ ತೂಕದ ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನದ ಲೇಪಿತ ಪ್ರತಿಮೆ.
- **ಆಯ್ಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:–** ಲಾರಿಯಸ್ ವಿಶ್ವ ಕ್ರೀಡಾ ಅಕಾಡೆಮಿಯ 71 ಸದಸ್ಯರು ಮತದಾನದ ಮೂಲಕ ವಿಜೇತರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಕ್ರೀಡಾ ಲೋಕದ ದಿಗ್ಗಜರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತದ ‘ಸಮೃದ್ಧ ಗ್ರಾಮ’ ಉಪಕ್ರಮವು WSIS ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2026 ಕ್ಕೆ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ

- **ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:** **ಭಾರತ್ ನೆಟ್ (Bharat-Net) ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ** ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಈ ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪಾಂತರ ಯೋಜನೆಯು, ಸಮಗ್ರ ಸಮುದಾಯ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ತನ್ನ "**ಫಿಜಿಟಲ್**" (Phygital) ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗೊಂಡಿದೆ.
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ:–** WSIS ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2026 (ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ).
- **ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ:–** ಸಮೃದ್ಧ ಗ್ರಾಮ ಉಪಕ್ರಮ (ಸಮಗ್ರ ಫಿಜಿಟಲ್ ಸೇವಾ ವಿತರಣಾ ಮಾದರಿ).
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ:–** ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೂರಸಂಪರ್ಕ ಒಕ್ಕೂಟ (ITU) / ಮಾಹಿತಿ ಸಮಾಜದ ವಿಶ್ವ ಶೃಂಗಸಭೆ (WSIS).
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳಿಗೆ (SDGs) ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ನವೀನ ICT ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಜಾಗತಿಕ ವೇದಿಕೆ.

ಸಮೃದ್ಧ ಗ್ರಾಮ ಉಪಕ್ರಮದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- **ವರ್ಗ:– ‘ಕ್ರಿಯಾ ರೇಖೆ AL C6:** ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವ ಪರಿಸರ’ (Enabling Environment) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗೊಂಡಿದೆ.
- **"ಫಿಜಿಟಲ್" ಮಾದರಿ:–** ಇದು ಭೌತಿಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು **‘ಸಮೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರ’**ಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸೇವೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮಾನವ ನೆರವು ಸಿಗುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮೂಲ ಬೆನ್ನೆಲುಬು:–** ಅತಿ ವೇಗದ FTTH ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೈ–ಫೈ ಒದಗಿಸಲು ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ರಾಡ್‌ಬ್ಯಾಂಡ್ ಯೋಜನೆಯಾದ ಭಾರತ್ ನೆಟ್ ಅನ್ನು ಇದು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- **ಒದಗಿಸುವ ಸೇವೆಗಳು:–** ಟೆಲಿಮೆಡಿಸಿನ್ (ಇ–ಸಂಜೀವಿನಿ), ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ತರಗತಿಗಳು, ಡಿಜಿಟಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ಇ–ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು IoT ಆಧಾರಿತ ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸೂರಿನಡಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- **ಸಚಿವಾಲಯ:–** ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂವಹನ ಸಚಿವಾಲಯದ ದೂರಸಂಪರ್ಕ ಇಲಾಖೆ (DoT) ಈ ಯೋಜನೆಯ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದೆ.

ಗೋಲ್ಡ್‌ಮನ್ ಪರಿಸರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ-2026: ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಹಿಳಾ ಸಾಧಕಿಯರಿಗೆ ಗೌರವ

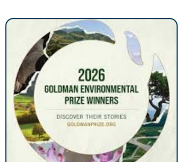

- **ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:** ತನ್ನ 37 ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ, "**ಗ್ರೀನ್ ನೋಬೆಲ್**" ಎಂದೇ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಸಾಧಾರಣ ಧೈರ್ಯ ತೋರಿದ ಮಹಿಳಾ ತಳಮಟ್ಟದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರ ತಂಡಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ:–** ಗೋಲ್ಡ್‌ಮನ್ ಪರಿಸರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2026.
- **ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ:–** ದಿ ಗೋಲ್ಡ್‌ಮನ್ ಎನ್ವಿರಾನ್‌ಮೆಂಟಲ್ ಫೌಂಡೇಶನ್ (The Goldman Environmental Foundation).
- **ಉದ್ದೇಶ:–** **“ಗ್ರೀನ್ ನೋಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ’** ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಇದು, ವಿಶ್ವದ ಆರು ಜನವಸತಿ ಭೂಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಹೋರಾಡುವ ತಳಮಟ್ಟದ ಪರಿಸರ ವೀರರನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತದೆ.

2026ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು (ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಹಿಳಾ ತಂಡ):

ಪ್ರದೇಶ	ಪುರಸ್ಕೃತರು	ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆ
ಏಷ್ಯಾ	ಪೆಮಾ ಚೋಡೆನ್ (ಭೂತಾನ್)	ಹಿಮಾಲಯದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲು ಸಮುದಾಯ ಚಳವಳಿಯ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದರು.
ಆಫ್ರಿಕಾ	ಜೈನಬ್ ಸಾಲ್ಲಿ (ಈಜಿಪ್ಟ್)	ನೈಲ್ ನದಿಯ ಮುಖಜ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಾಲಿನ್ಯದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾನೂನಿಗಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿ ಅಭಿಯಾನ ನಡೆಸಿದರು.
ಯುರೋಪ್	ಎಲೆನಾ ಸಾಂಟೋರೊ (ಇಟಲಿ)	ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಸಮುದ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ಅನಿಲ ಪೈಪ್‌ಲೈನ್ ವಿರುದ್ಧ ಬೃಹತ್ ಕಾನೂನು ಹೋರಾಟ ಸಂಘಟಿಸಿದರು.
ಉತ್ತರ ಅಮೆರಿಕಾ	ಶರೋನ್ ಲಾವಿಗ್ನೆ (ಯುಎಸ್‌ಎ)	ಲೂಸಿಯಾನದ "ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಅಲಿ"ಯಲ್ಲಿ ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ ವೆಚ್ಚದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಸಂಕೀರ್ಣದ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ತಡೆದರು.
ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯ ಅಮೆರಿಕಾ	ನೆಮೊಂಟೆ ನೆಂಕ್ವಿಮೊ (ಇಕ್ವೆಡಾರ್)	5 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಅಮೆಜಾನ್ ಮಳೆಕಾಡನ್ನು ತೈಲ ಕೊರೆಯುವಿಕೆ ಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು ಪಡೆದರು.
ದ್ವೀಪ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು	ಕಟೆರಿನಾ ಟೀವಾ (ಕಿರಿಬಾಟಿ)	ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ "ಭೂ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ" ಪಡೆಯಲು ಜಾಗತಿಕ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಉಪಕ್ರಮದ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದರು.

ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಮಹತ್ವ:–** ಇದು ತಳಮಟ್ಟದ ಪರಿಸರ ಸಕ್ರಿಯತೆಗಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುವ ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ.
- **ಬಹುಮಾನದ ವಿವರ:–** ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿಜೇತರು ತಮ್ಮ ಪರಿಸರ

ಸಂರಕ್ಷಣಾ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು (ಪ್ರಸ್ತುತ $200,000 ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ₹1.6 ಕೋಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು) ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

- **ಆಯ್ಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:–** ಪರಿಸರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಜಾಗತಿಕ ಜಾಲವು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಗೌಪ್ಯ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗಳಿಂದ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೀರ್ಪುಗಾರರ ಮಂಡಳಿಯು ವಿಜೇತರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಪ್ರಭಾವ:–** ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಸ್ಥಳೀಯ ಹೋರಾಟಗಳಿಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರ ಬೋಸ್ ಆಪದಾ ಪ್ರಬಂಧನ್ ಪುರಸ್ಕಾರ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

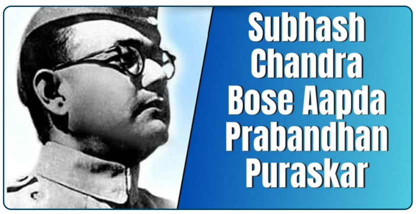

- ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರ ಬೋಸ್ ಆಪದಾ ಪ್ರಬಂಧನ್ ಪುರಸ್ಕಾರವು ಒಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೌರವವಾಗಿದ್ದು, ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರ ಬೋಸ್ ಅವರ ಜನ್ಮದಿನವಾದ ಜನವರಿ 23 ರಂದು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಇದನ್ನು ಘೋಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರ ಬೋಸ್ ಆಪದಾ ಪ್ರಬಂಧನ್ ಪುರಸ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಉದ್ದೇಶ:–** ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನೀಡಿದ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಗೌರವಿಸುವುದು.
- **ಪುರಸ್ಕಾರದ ವಿಭಾಗಗಳು:**
  1. **ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ವಿಭಾಗ:** ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪತ್ರ ಮತ್ತು ಪದಕ.
  2. **ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಭಾಗ: ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪತ್ರ ಮತ್ತು ಫಲಕ.**
- ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕರು ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಈ ಪುರಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.
- ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ **'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳ ಪೋರ್ಟಲ್'** ಮೂಲಕ ಆನ್‌ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.
- ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ–ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಅನ್ಯ–ವ್ಯಕ್ತಿ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನೇತಾಜಿ ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರ ಬೋಸ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರ ಬೋಸ್ ಅವರು ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ ಅಪ್ರತಿಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿ ಹಾಗೂ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು.
- **ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (INC):–** ಅವರು 1938 (ಹರಿಪುರ ಅಧಿವೇಶನ) ಮತ್ತು 1939 (ತ್ರಿಪುರಿ ಅಧಿವೇಶನ) ರಲ್ಲಿ ಸತತ ಎರಡು ಬಾರಿ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದರು.
- **ಆಜಾದ್ ಹಿಂದ್ ರೇಡಿಯೋ (1942):–** ಭಾರತೀಯರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸಲು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಆಶಯವನ್ನು ಪಸರಿಸಲು ಅವರು ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ **'ಆಜಾದ್ ಹಿಂದ್ ರೇಡಿಯೋ'**ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- **ಪ್ರಮುಖ ಘೋಷವಾಕ್ಯಗಳು:– "ಜೈ ಹಿಂದ್", "ದಿಲ್ಲಿ ಚಲೋ" (ದೆಹಲಿಯೆಡೆಗೆ ಸಾಗಿ), ಮತ್ತು "ನೀವು ನನಗೆ ರಕ್ತ ಕೊಡಿ, ನಾನು ನಿಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ".**
- **ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೇನೆಯ (INA) 1942 ರಲ್ಲಿ ರಚನೆ:–,** ಅವರು ಜಪಾನಿನ ಸೇನಾ ಪಡೆಗಳ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ 'ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೇನೆ'ಯನ್ನು (INA) ಸಂಘಟಿಸಿದರು.
- **ಆಜಾದ್ ಹಿಂದ್ ಸರ್ಕಾರ, 1943:–** ಆಜಾದ್ ಹಿಂದ್ ಸರ್ಕಾರದ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದ ಬೋಸ್ ಅವರು, ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ **"ಶಾಹೀದ್"** (ಹುತಾತ್ಮ) ಮತ್ತು **"ಸ್ವರಾಜ್"** (ಸ್ವ–ಆಡಳಿತ) ಎಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು.
- **ಹಂಗಾಮಿ ಸರ್ಕಾರ:–** ಅಕ್ಟೋಬರ್ 21, 1943 ರಂದು ನೇತಾಜಿ ಅವರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ **'ಹಂಗಾಮಿ ಸರ್ಕಾರದ'** (ಆಜಾದ್ ಹಿಂದ್ ಸರ್ಕಾರ್) ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದರು.
- **ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತ:–** ಸಿಂಗಾಪುರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ರೇಡಿಯೋ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು **"ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತ"** ಎಂದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸಂಬೋಧಿಸಿದ ಮೊದಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- **ಪರಂಪರೆ:–** ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿ ಚಳುವಳಿಗೆ ಅವರು ನೀಡಿದ ಅದ್ವಿತೀಯ ಕೊಡುಗೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಗೌರವದಿಂದ ಸ್ಮರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಅಪ್ರತಿಮ ದೇಶಭಕ್ತಿಯು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಗಡಿಯಾಚೆಗಿನ ಜನರನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಕ್ರೀಡಾ ಸುದ್ದಿಗಳು

ಚೊಚ್ಚಲ ಆವೃತ್ತಿಯ ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕ್ರೀಡಾಕೂಟ-2026: ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಜಯ

- **ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:** ಚೊಚ್ಚಲ ಆವೃತ್ತಿಯ **ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವು (KITG)** ಏಪ್ರಿಲ್ 4, 2026 ರಂದು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು. ಕರ್ನಾಟಕವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈಜು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಮೂಲಕ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

- **ವಿಜೇತರು:–** ಕರ್ನಾಟಕ (1ನೇ ಸ್ಥಾನ).
- **ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನ:–** ಒಡಿಶಾ (2ನೇ ಸ್ಥಾನ) ಮತ್ತು ಜಾರ್ಖಂಡ್ (3ನೇ ಸ್ಥಾನ).
- **ಕ್ರೀಡೆ:–** ವಿವಿಧ ಕ್ರೀಡೆಗಳು (ತಳಮಟ್ಟದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕ್ರೀಡೆಗಳು).
- **ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ:–** ಉದ್ಘಾಟನಾ ಆವೃತ್ತಿಯ ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕ್ರೀಡಾಕೂಟ (KITG) 2026.
- **ಸ್ಥಳ:–** ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ, ಭಾರತ.

ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು:

- **ವಿಜೇತರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ:–** ಕರ್ನಾಟಕವು 23 ಚಿನ್ನ, 8 ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು 7 ಕಂಚಿನ ಪದಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು.
- **ವಿಭಾಗವಾರು ಪ್ರಾಬಲ್ಯ:–** ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಜಯವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜಲಕ್ರೀಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿತ್ತು; ಈಜುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ 15 ಚಿನ್ನದ ಪದಕಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದರೆ, ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ 5 ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಕುಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ 3 ಚಿನ್ನದ ಪದಕಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿತು.
- **ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಾಧನೆ:–** ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಣಿಕಂಠ ಎಲ್ 8 ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು 1 ಬೆಳ್ಳಿ ಪದಕದೊಂದಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದರು. ಇತರ ಪ್ರಮುಖರಲ್ಲಿ 5 ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು 1 ಬೆಳ್ಳಿ ಗೆದ್ದ ಧನುಷ್ ಎನ್ (ಕರ್ನಾಟಕ) ಮತ್ತು 5 ಚಿನ್ನ ಗೆದ್ದ ಅಂಜಲಿ ಮುಂಡಾ (ಒಡಿಶಾ) ಸೇರಿದ್ದಾರೆ.
- **ಆತಿಥೇಯ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರದರ್ಶನ:–** ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ ಒಟ್ಟಾರೆ 9ನೇ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿತು. ಪುರುಷರ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ವಿರುದ್ಧ 0–1 ಅಂತರದ ಕಡಿಮೆ ಅಂತರದಿಂದ ಸೋತು ಬೆಳ್ಳಿ ಪದಕವನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿತು.

ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಾರಂಭ:–** 2026 (ಉದ್ಘಾಟನಾ ಆವೃತ್ತಿ).
- **ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವರ್ಗ:–** ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಳಮಟ್ಟದ ಬಹು ಕ್ರೀಡಾಕೂಟವಾಗಿದೆ.

ವಿಶೇಷತೆ:–

- ಇದು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಮತ್ತು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ಕ್ರೀಡೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಬಲವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 32ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢವನ್ನು ಪ್ರಮುಖ ಅತಿಥೇಯ ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕ್ರೀಡಾಕೂಟ, 2026 ಪದಕ ಪಟ್ಟಿಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

ಸ್ಥಾನ	ರಾಜ್ಯ	ಚಿನ್ನದ ಪದಕಗಳು
1ನೇ	ಕರ್ನಾಟಕ	23
2ನೇ	ಒಡಿಶಾ	21
3ನೇ	ಜಾರ್ಖಂಡ್	16
9ನೇ	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ (ಆತಿಥೇಯ)	3

ಆದಿತ್ಯ ಬಿರ್ಲಾ-ಟೈಮ್ಸ್ ಒಕ್ಕೂಟದಿಂದ 1.78 ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್‌ಗೆ RCB ಖರೀದಿ

- **ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:** ರಾಯಲ್ ಚಾಲೆಂಜರ್ಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು (RCB) ಫ್ರಾಂಚೈಸಿಯು ದಾಖಲೆಯ 1.78 ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ (₹16,660 ಕೋಟಿ) ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಭಾರತೀಯ ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ಮಾರ್ಚ್ 25, 2026 ರಂದು ಘೋಷಿಸಲಾದ ಈ ಒಪ್ಪಂದವು ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಪಿರಿಟ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (USL) ನಿಂದ ಜಾಗತಿಕ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಹೂಡಿಕೆದಾರರ ಪ್ರಬಲ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತದೆ.

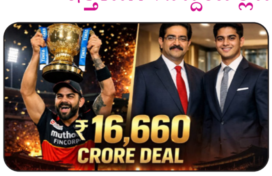

ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

- **ಖರೀದಿಸಿದವರು:–** ಆದಿತ್ಯ ಬಿರ್ಲಾ ಗ್ರೂಪ್, ಟೈಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಗ್ರೂಪ್, ಬ್ಲ್ಯಾಕ್‌ಸ್ಟೋನ್ ಮತ್ತು ಬೋಲ್ಟ್ ವೆಂಚರ್ಸ್.
- **ಮಾರಾಟಗಾರರು:–** ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಪಿರಿಟ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (USL) / ಡಿಯಾಜಿಯೊ (Diageo).
- **ಕ್ರೀಡೆ:–** ಕ್ರಿಕೆಟ್.
- **ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ:–** IPL ಫ್ರಾಂಚೈಸಿ ಸ್ವಾಧೀನ.
- **ಒಪ್ಪಂದದ ಮೌಲ್ಯ:–** 1.78 ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ (₹16,660 ಕೋಟಿ).

ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು:

- **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ:–** ಈ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೌಲ್ಯವು ಲಕ್ನೋ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್ ಟೈಟಾನ್ಸ್ ಫ್ರಾಂಚೈಸಿಗಳ (2021) ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.
- **ಬೃಹತ್ ಬೆಳವಣಿಗೆ:–** 2008 ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 111.6 ಮಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್‌ಗೆ ಖರೀದಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಫ್ರಾಂಚೈಸಿ ಮೌಲ್ಯವು ಈಗ ಗಗನಕ್ಕೇರಿದೆ.
- **ಪೂರ್ಣ ನಿಯಂತ್ರಣ:–** ಈ ಸ್ವಾಧೀನದ ನಂತರ, RCB ಪುರುಷರ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ತಂಡಗಳೆರಡನ್ನೂ ಹೊಸ ಒಕ್ಕೂಟವೇ ನಿರ್ವಹಿಸಲಿದೆ.
- **ಅನುಮೋದನೆ ಬಾಕಿ:–** ಈ ಒಪ್ಪಂದವು ಭಾರತೀಯ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ (BCCI) ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಆಯೋಗ (CCI) ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಮುಖ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅನುಮೋದನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಆಟಗಾರರ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಮೊದಲ ಸಂಸ್ಥೆ : ಮುಂಬೈ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಸಂಸ್ಥೆ

- **ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:** IPL ಅಥವಾ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ನಂತಹ ಲಾಭದಾಯಕ ಲೀಗ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಆಡದ ದೇಶೀಯ ಕ್ರಿಕೆಟಿಗರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮುಂಬೈ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಸಂಸ್ಥೆ (MCA) ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಂಭಾವನೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

- **ಪ್ರಮುಖ ಸಂಸ್ಥೆ:–** ಮುಂಬೈ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಸಂಸ್ಥೆ (MCA).
- **ಫಲಾನುಭವಿಗಳು:–** ಮುಂಬೈ ದೇಶೀಯ ಕ್ರಿಕೆಟಿಗರು.
- **ಕ್ರೀಡೆ:–** ಕ್ರಿಕೆಟ್.
- **ವಿಷಯ:–** ಕ್ರೀಡಾ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ.
- **ಸ್ಥಳ:–** ಮುಂಬೈ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ.

ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು:

- **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆ:–** ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಸಂಬಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಾಜ್ಯ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.
- **ದ್ವಿಮುಖ ಆದಾಯದ ಏರಿಕೆ:–** ಇದು 2024ರ ಸುಧಾರಣೆಯ ಮುಂದುವರಿದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಆಗ BCCIನ ರಣಜಿ ಟ್ರೋಫಿ ಪಂದ್ಯದ ಶುಲ್ಕಕ್ಕೆ (ದಿನಕ್ಕೆ ₹40,000 ರಿಂದ ₹60,000) ಸಮನಾಗಿ MCA ಕೂಡ ಶುಲ್ಕ ನೀಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿತ್ತು. ಈಗ ಆಟಗಾರರು ಪಂದ್ಯದ ಶುಲ್ಕದ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಹೊಸ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೊತ್ತವನ್ನೂ ಪಡೆಯಲಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಂಬೈ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಸಂಸ್ಥೆ (MCA) ಆಟಗಾರರ ಒಪ್ಪಂದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:

- **ಪ್ರಾರಂಭ:–** 2026–27 ರ ದೇಶೀಯ ಋತುವಿನಿಂದ.
- **ವಿಭಾಗ:–** ಆಟಗಾರರ ಕಲ್ಯಾಣ / ಸಂಭಾವನೆ.

ವಿಶೇಷತೆ:–

- ○ **ಅರ್ಹತೆಯ ಮಿತಿ:–** ನೈಜ ದೇಶೀಯ ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ, ಆಟಗಾರರು ಕಳೆದ ಎರಡು ಋತುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿರಬಾರದು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ IPL ತಂಡದ ಭಾಗವಾಗಿರಬಾರದು.
- ○ **ಕಡ್ಡಾಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು:–** ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು, ಕನಿಷ್ಠ ಫಿಟ್ನೆಸ್ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರಬೇಕು.

ಜಾಗತಿಕ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ ಮತ್ತು ಫೀಲ್ಡ್ ಉದ್ದೀಪನ ಮದ್ದು ಸೇವನೆ ತಡೆ (ಡೋಪಿಂಗ್) ಅಮಾನತಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ

- **ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:** ಏಪ್ರಿಲ್ 2026 ರ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಭಾರತವು ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳ ಅಮಾನತು ದಾಖಲಿಸಿದೆ. ಇದು ದೇಶೀಯ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿನ ಗಂಭೀರ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಕ್ಷಣದ ಸುಧಾರಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

- **ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕ:–** ಭಾರತೀಯ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ ಮತ್ತು ಫೀಲ್ಡ್ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು.
- **ನಿಯಂತ್ರಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು:–** ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಇಂಟೆಗ್ರಿಟಿ ಯೂನಿಟ್ (AIU), ವಿಶ್ವ ಉದ್ದೀಪನ ಮದ್ದು ತಡೆ ಸಂಸ್ಥೆ (WADA), ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ದೀಪನ ಮದ್ದು ತಡೆ ಸಂಸ್ಥೆ (NADA).
- **ಕ್ರೀಡೆ:–** ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ (ಟ್ರ್ಯಾಕ್ ಮತ್ತು ಫೀಲ್ಡ್).
- **ವರದಿ:–** AIU ಜಾಗತಿಕ ಅಮಾನತು ಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು WADA 2024 ರ ವರದಿ.
- **ಸ್ಥಳ:–** ಜಾಗತಿಕ (ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು: ಭಾರತ).

ಪ್ರಮುಖ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಗಳು:

- **ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಪ್ರಮಾಣ:–** ಡೋಪಿಂಗ್ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ನೂರರ ಗಡಿ ದಾಟಿದ ಏಕೈಕ ದೇಶ ಭಾರತವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ದೀಪನ ಮದ್ದು ತಡೆ ಸಂಸ್ಥೆ (NADA) ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ 7,100 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. 3.6 ರಷ್ಟು ಪಾಸಿಟಿವ್ ದರ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.
- **ಅಪರಾಧಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:–** ಕೇವಲ ಧನಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಮಾದರಿಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ (tampering), ಪರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ನಿಷೇಧಿತ ವಸ್ತುಗಳ ಸಾಗಣೆಕೆಗಾಗಿಯೂ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಸುಧಾರಣಾ ಕ್ರಮಗಳು:–** ಭಾರತೀಯ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಫೆಡರೇಶನ್ (AFI) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಕಣ್ಗಾವಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ತರಬೇತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪುನರ್‌ರಚಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಇಂಟೆಗ್ರಿಟಿ ಯೂನಿಟ್ (AIU) ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಾರಂಭ:–** 2017 ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ಸ್ಥಾಪನೆ.
- **ವರ್ಗ:–** ಸ್ವತಂತ್ರ ಜಾಗತಿಕ ಸಮಗ್ರತೆ ಮತ್ತು ಉದ್ದೀಪನ ಮದ್ದು ತಡೆ ಸಂಸ್ಥೆ.

ವಿಶೇಷತೆ:–

- ಜಾಗತಿಕ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಯುತ ಆಟವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು, ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ನಿಷೇಧಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
  - ○ ಕೇವಲ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಪೋಷಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ತರಬೇತುದಾರರ ಮೇಲೆಯೂ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಕಣ್ಗಾವಲು ಇರಿಸುತ್ತದೆ.
- **AIU ಅಮಾನತು ಶ್ರೇಯಾಂಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಭಾರತೀಯ ಅಮಾನತುಗಳು:**

(ಹೆಚ್ಚು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದ ಅಗ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಭಾರತೀಯ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳ ವಿವರ)

ದೇಶ / ಕ್ರೀಡಾಪಟು	ಅಮಾನತು ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ವಿವರಗಳು
ಭಾರತ	ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ 1ನೇ ಸ್ಥಾನ (148 ಅಮಾನತುಗೊಂಡ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು)
ಕೀನ್ಯಾ	ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ 2ನೇ ಸ್ಥಾನ
ರಷ್ಯಾ	ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ 3ನೇ ಸ್ಥಾನ (66 ಅಮಾನತುಗೊಂಡ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು)
ದ್ಯುತಿ ಚಂದ್	4 ವರ್ಷಗಳ ನಿಷೇಧ ಶಿಕ್ಷೆ
ಧನಲಕ್ಷ್ಮಿ ಶೇಖರ್	8 ವರ್ಷಗಳ ನಿಷೇಧ ಶಿಕ್ಷೆ (ಮರುಕಳಿಸಿದ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ)
ಪರ್ವೇಜ್ ಖಾನ್	2030 ರವರೆಗೆ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ

ಸಾವನ್ ಬರ್ವಾಲ್ 48 ವರ್ಷಗಳ ಹಳೆಯ ಭಾರತೀಯ ಮ್ಯಾರಾಥಾನ್ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಮುರಿದರು

- **ಸಂದರ್ಭ:–** ಏಪ್ರಿಲ್ 12, 2026 ರಂದು ಭಾರತದ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ ಮತ್ತು ಫೀಲ್ಡ್ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ದೇಶದ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ದಾಖಲೆಯು ಅಂತ್ಯಗೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ, ಭಾರತೀಯ

ಮ್ಯಾರಾಥಾನ್ ಓಟಗಾರರ ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕತೆಯ ಹೊಸ ಯುಗ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

- **ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿ:–** ಸಾವನ್ ಬರ್ವಾಲ್ (ಭಾರತ).
- **ಹಿಂದಿನ ದಾಖಲೆ ಹೊಂದಿದ್ದವರು:–** ಶಿವನಾಥ್ ಸಿಂಗ್.
- **ಕ್ರೀಡೆ:–** ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ (ದೂರದ ಓಟ).
- **ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ:–** NN ಮ್ಯಾರಾಥಾನ್ ರೋಟರ್‌ಡ್ಯಾಮ್ (NN Marathon Rotterdam) 2026.
- **ಸ್ಥಳ:–** ರೋಟರ್‌ಡ್ಯಾಮ್, ನೆದರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್.

ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು:

- ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಣ್ಯರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ 20ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.
- ಸುಮಾರು ಐದು ದಶಕಗಳಷ್ಟು ಹಳೆಯದಾದ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಮುರಿಯುವ ಮೂಲಕ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿತ ತರಬೇತಿ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾವನ್ ಬರ್ವಾಲ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- **ವಯಸ್ಸು ಮತ್ತು ಮೂಲ:–** ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಮಂಡಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜೋಗಿಂದರ್ ನಗರ ಗ್ರಾಮದವರು.
- **ಕ್ರೀಡಾಪಟು ವಿಭಾಗ:–** ಎಲೈಟ್ ಮ್ಯಾರಾಥಾನ್ ಓಟಗಾರ.

ವಿಶೇಷತೆ:–

- ಸಾಮಾನ್ಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ಇವರು ನಿರಂತರ ಪರಿಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಿತ ತರಬೇತಿಯ ಮೂಲಕ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತಿ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ಭಾರತದ ಸಣ್ಣ ಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರುವ ವಿಶ್ವದರ್ಜೆಯ ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಗೆ ಇವರು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪುರುಷರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮ್ಯಾರಾಥಾನ್ ದಾಖಲೆಯ ಪ್ರಗತಿ:

ಮಾನದಂಡ	ಪ್ರಸ್ತುತ ದಾಖಲೆ	ಹಿಂದಿನ ದಾಖಲೆ
ಕ್ರೀಡಾಪಟು	ಸಾವನ್ ಬರ್ವಾಲ್	ಶಿವನಾಥ್ ಸಿಂಗ್
ಅಧಿಕೃತ ಸಮಯ	2 ಗಂಟೆ 11 ನಿಮಿಷ 58 ಸೆಕೆಂಡ್ (2:11:58)	2 ಗಂಟೆ 12 ನಿಮಿಷ 00 ಸೆಕೆಂಡ್ (2:12:00)
ಸಾಧಿಸಿದ ವರ್ಷ	2026	1978

"ಪಾಯಲ್ ನಾಗ್" : ಪ್ಯಾರಾ ಆರ್ಚರಿಯಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ

- **ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:** ಏಪ್ರಿಲ್ 4, 2026 ರಂದು, ಭಾರತೀಯ ಬಿಲ್ಲುಗಾರ್ತಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಚೊಚ್ಚಲ ಹಿರಿಯರ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ದೈಹಿಕ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಮೀರಿ, ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯ ಕ್ರೀಡಾಪಟುವನ್ನು ಸೋಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನಕ್ಕೇರಿ ಜಾಗತಿಕ ಕ್ರೀಡಾ ಇತಿಹಾಸ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

- **ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿ:–** ಪಾಯಲ್ ನಾಗ್ (ಭಾರತ).
- **ಎದುರಾಳಿ:–** ಶೀತಲ್ ದೇವಿ.
- **ಕ್ರೀಡೆ:–** ಪ್ಯಾರಾ ಆರ್ಚರಿ (ಬಿಲ್ಲುಗಾರಿಕೆ).
- **ಸಂದರ್ಭ:–** ವಿಶ್ವ ಪ್ಯಾರಾ ಆರ್ಚರಿ ಸರಣಿ ಅಂತಿಮ ಪಂದ್ಯ, 2026.
- **ಸ್ಥಳ:–** ಬ್ಯಾಂಕಾಕ್, ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್.

ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು:

- **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು:–** ಈ ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಿನ್ನದ ಪದಕವನ್ನು ಗೆದ್ದ ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲ 'ಕ್ವಾಡ್ರುಪಲ್ ಆಂಪುಟಿ' (ನಾಲ್ಕು ಅಂಗಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿ) ಎಂಬ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- **ವಿಶಿಷ್ಟ ತಂತ್ರ:–** ಕೃತಕ ಅಂಗದ (prosthetic) ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಬಳಸುವ ಇವರು, ವಿಶೇಷ ಪ್ರಚೋದಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು (trigger system) ಬಳಸಿ ಭುಜ ಮತ್ತು ಬಾಯಿಯ ಮೂಲಕ ದಾರವನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಪಾಯಲ್ ನಾಗ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಮೂಲ:–** ಒಡಿಶಾದ ಬಲಂಗೀರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು.
- **ಕ್ರೀಡಾಪಟು ವಿಭಾಗ:–** ಎಲೈಟ್ ಪ್ಯಾರಾ ಆರ್ಚರ್.

ವಿಶೇಷತೆ:–

- ಎಂಟನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ವಿದ್ಯುತ್ ಅವಘಡದಿಂದಾಗಿ ನಾಲ್ಕೂ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಇವರು, ಅನಾಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಮರುರೂಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಯ ಮೂಲಕ ಚಿತ್ರಕಲೆ ಬಿಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದ್ದರು.
- ಪ್ರಸ್ತುತ ಕತ್ರಾದಲ್ಲಿರುವ ಮಾತಾ ವೈಷ್ಣೋದೇವಿ ಶ್ರೈನ್ ಆರ್ಚರಿ ಅಕಾಡೆಮಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತುದಾರ ಕುಲದೀಪ್ ಕುಮಾರ್ ವೇದ್ವಾನ್ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ ಪಂದ್ಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮಾಹಿತಿ:

ಮಾನದಂಡ	ವಿವರಗಳು
ವಿಜೇತರ ಅಂತಿಮ ಸ್ಕೋರ್	139
ರನ್ನರ್–ಅಪ್ ಅಂತಿಮ ಸ್ಕೋರ್	136
ಜಾಗತಿಕ ನಿಯಂತ್ರಕ ಸಂಸ್ಥೆ	ವಿಶ್ವ ಬಿಲ್ಲುಗಾರಿಕೆ ಒಕ್ಕೂಟ
ದೇಶೀಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ ಉಪಕ್ರಮ	ಖೇಲೋ ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ಯಾರಾ ಗೇಮ್ಸ್

ಆರ್ ವೈಶಾಲಿ : ಮಹಿಳಾ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ಸ್ ಟೂರ್ನಿ, 2026ರ ವಿಜೇತೆ

- **ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:** ಸೈಪ್ರಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ 2026ರ ಮಹಿಳಾ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ಸ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ ಆರ್ ವೈಶಾಲಿ ಇತಿಹಾಸ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಹಾಲಿ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಜು ವೆಂಜುನ್ ಅವರಿಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಪಟ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಸವಾಲು ಹಾಕುವ ವಿಶೇಷ ಹಕ್ಕನ್ನು ಅವರು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

- **ವಿಜೇತರು:–** ಆರ್ ವೈಶಾಲಿ (ಭಾರತ).
- **ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ (ಅಂತಿಮ ದಿನ):–** ಬಿಬಿಸಾರ ಅಸ್ಸೌಬಾಯೆವಾ (ಕಜ–ಕಿಸ್ತಾನ್).
- **ಕ್ರೀಡೆ:–** ಚೆಸ್ (ದೌಟು).
- **ಪಂದ್ಯಾವಳಿ:–** ಮಹಿಳಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಪಂದ್ಯಾವಳಿ 2026.
- **ಸ್ಥಳ:–** ಸೈಪ್ರಸ್.

ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು:

- **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅರ್ಹತೆ:–** ಕೋನೇರು ಹಂಪಿ ನಂತರ, ವಿಶ್ವ ಚೆಸ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್‌ಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆದ ಭಾರತದ ಎರಡನೇ ಮಹಿಳೆ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- **ಅದ್ಭುತ ಪುನರಾಗಮನ:–** ಮೊದಲ ಐದು ಸುತ್ತುಗಳ ನಂತರ ಅಂಕಪಟ್ಟಿಯ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ವೈಶಾಲಿ, 10ನೇ ಸುತ್ತಿನ ವೇಳೆಗೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನಕ್ಕೇರುವ ಮೂಲಕ ಗಮನಾರ್ಹ ಚೇತರಿಕೆ ಕಂಡರು.
- **ನಿರ್ಣಾಯಕ ಅಂತಿಮ ಸುತ್ತು:–** ಸಹ ಆಟಗಾರ್ತಿ ದಿವ್ಯಾ ದೇಶಮುಖ್ ಅವರು ಅಸ್ಸೌಬಾಯೆವಾ ಅವರನ್ನು ಡ್ರಾಗೆ ತಡೆದಿದ್ದರಿಂದ, ವೈಶಾಲಿ ತಮ್ಮ ಪಂದ್ಯವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು.
- ಮಹಿಳಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ:
- **ಪ್ರಾರಂಭ:–** 1952 (ಉದ್ಘಾಟನಾ ಆವೃತ್ತಿ).
- **ವರ್ಗ:–** ವಿಶ್ವ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ ಅರ್ಹತಾ ಸುತ್ತು.

ವಿಶೇಷತೆ:–

- ಇದು ವಿಶ್ವ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್‌ನ ಅಂತಿಮ ಅರ್ಹತಾ ಹಂತವಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವರು ಮಹಿಳಾ ವಿಶ್ವ ಚೆಸ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್‌ನ ಅಧಿಕೃತ ಸ್ಪರ್ಧಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ.
- ಇವರ ಸಹೋದರ ಆರ್ ಪ್ರಜ್ಞಾನಂದ ಕೂಡ ಓಪನ್ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ 7ನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಈ ಕುಟುಂಬದ ಚೆಸ್ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ವೈಶಾಲಿ ಅವರ ಇತ್ತೀಚಿನ ಯಶಸ್ಸುಗಳು:

ಪಂದ್ಯಾವಳಿ	ಸಾಧನೆ / ಫಲಿತಾಂಶ
ಫಿಡೆ (FIDE) ಗ್ರಾಂಡ್ ಸ್ವಿಸ್	ಎರಡು ಬಾರಿ ವಿಜೇತರು
ಮಹಿಳಾ ಚೆಸ್ ಒಲಿಂಪಿಯಾಡ್ (2024)	ತಂಡದ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ವಿಜೇತ ಸದಸ್ಯೆ
ಮಹಿಳಾ ವಿಶ್ವ ಚೆಸ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ (ಮುಂಬರುವ)	ಅಧಿಕೃತ ಸವಾಲುಗಾರ್ತಿ

ಅನಾಹತ್ ಸಿಂಗ್ : 'ಇಂಡಿಯಾ ಓಪನ್ ಸ್ಕ್ವ್ಯಾಷ್' ಪ್ರಶಸ್ತಿ

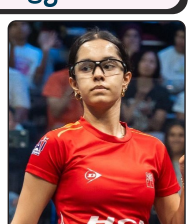

- **ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:** ಮಾರ್ಚ್ 22, 2026 ರಂದು, ಭಾರತದ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಕ್ರೀಡಾ ತಾರೆ ಅನಾಹತ್ ಸಿಂಗ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ದೇಶೀಯ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ ಅನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಾಗತಿಕ ಟಾಪ್ 10 ಶ್ರೇಯಾಂಕದತ್ತ ದಾಪುಗಾಲು ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಇವರು, ಈ ಗೆಲುವಿನ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಬಲಿಷ್ಠ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

- **ವಿಜೇತರು:–** ಅನಾಹತ್ ಸಿಂಗ್ (ಭಾರತ).
- **ಎದುರಾಳಿ:–** ಹನಾ ಮೊತಾಜ್ (ಈಜಿಪ್ಟ್).
- **ಕ್ರೀಡೆ:–** ಸ್ಕ್ವ್ಯಾಷ್.
- **ಪಂದ್ಯಾವಳಿ:–** JSW ಇಂಡಿಯಾ ಓಪನ್ 2026.
- **ಸ್ಥಳ:–** ಭಾರತ.

ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು:

- ಈ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸತತ ಎರಡನೇ ಬಾರಿಗೆ ಟ್ರೋಫಿ ಗೆಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ ವೃತ್ತಿಪರ ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವೇಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.
- ಪುರುಷರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಆಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಅಭಯ್ ಸಿಂಗ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ, ದೇಶೀಯ ಸ್ಕ್ವ್ಯಾಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

JSW ಇಂಡಿಯಾ ಓಪನ್ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಾರಂಭ:–** ಭಾರತೀಯ ಸ್ಕ್ವ್ಯಾಷ್ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್‌ನ ವಾರ್ಷಿಕ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟ.
- **ವರ್ಗ:–** ಪ್ರೊಫೆಷನಲ್ ಸ್ಕ್ವ್ಯಾಷ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ (PSA) ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್ ಈವೆಂಟ್.

ವಿಶೇಷತೆ:–

- ಇದು ಉದಯೋನ್ಮುಖ ದೇಶೀಯ ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಗೆ ಶ್ರೇಯಾಂಕದ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಅನುಭವಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ನಿರ್ಣಾಯಕ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ಈ ಕೂಟವು ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳಿಂದ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ದೈಹಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಜಾಗತಿಕ ಆಟದ ಶೈಲಿಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ.

ಅಂತಿಮ ಪಂದ್ಯದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು:

ಮಾನದಂಡ	ಪಂದ್ಯದ ವಿವರಗಳು
ವಿಜೇತರ ವಯಸ್ಸು	18 ವರ್ಷಗಳು
ಎದುರಾಳಿಯ ಜಾಗತಿಕ ಶ್ರೇಯಾಂಕ	ವಿಶ್ವ ನಂ. 29
ಅಂತಿಮ ಸ್ಕೋರ್	11–5, 11–6, 9–11, 11–6 (3–1 ಅಂತರದ ಜಯ)

ಭುವನೇಶ್ವರ್ ಕುಮಾರ್ : IPL ನಲ್ಲಿ 200 ವಿಕೆಟ್ ಪಡೆದ ಮೊದಲ ವೇಗದ ಬೌಲರ್

- **ಸಂದರ್ಭ:–** ಚೆನ್ನೈ ಸೂಪರ್ ಕಿಂಗ್ಸ್ ವಿರುದ್ಧದ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ, RCB ಯ ಅನುಭವಿ ಬೌಲರ್ ಭುವನೇಶ್ವರ್ ಕುಮಾರ್ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮೈಲಿಗಲ್ಲನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರು. ಈ ಮೂಲಕ IPL ಬೌಲಿಂಗ್ ಪಟ್ಟಿಯ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ಪಿನ್ನರ್‌ಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಮುರಿದು ಹೊಸ ದಾಖಲೆ ಬರೆದರು.

ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

- **ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಆಟಗಾರ:–** ಭುವನೇಶ್ವರ್ ಕುಮಾರ್.
- **200ನೇ ವಿಕೆಟ್:–** ಆಯುಷ್ ಮ್ಹಾತ್ರೆ (CSK).
- **ಕ್ರೀಡೆ:–** ಕ್ರಿಕೆಟ್.
- **ಪಂದ್ಯಾವಳಿ:–** ಇಂಡಿಯನ್ ಪ್ರೀಮಿಯರ್ ಲೀಗ್ (IPL) 2026.
- **ಸ್ಥಳ:–** ಭಾರತ.

ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು:

- **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಧನೆ:–** IPL ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ 200 ವಿಕೆಟ್‌ಗಳ ಗಡಿ ದಾಟಿದ ಮೊದಲ ವೇಗದ ಬೌಲರ್ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- **ಅಪ್ರತಿಮ ದಾಖಲೆ:–** ಸತತ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ **'ಪರ್ಪಲ್ ಕ್ಯಾಪ್'** (ಒಂದೇ ಋತುವಿನ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಕೆಟ್ ಪಡೆದವರಿಗೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ) ಪಡೆದ ಏಕೈಕ ಬೌಲರ್ ಆಗಿ ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಭುವನೇಶ್ವರ್ ಕುಮಾರ್ ಅವರ IPL ಪಯಣದ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಾರಂಭ:–** 2011 ರಲ್ಲಿ IPL ಪದಾರ್ಪಣೆ.
- **ಆಟಗಾರನ ವಿಭಾಗ:–** ವೇಗದ ಬೌಲರ್.

ವಿಶೇಷತೆ:–

- ಪುಣೆ ವಾರಿಯರ್ಸ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಸನ್‌ರೈಸರ್ಸ್ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ರಾಯಲ್ ಚಾಲೆಂಜರ್ಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಫ್ರಾಂಚೈಸಿಗಳ ಪರ ಆಡುವಾಗ ಅಸಾಧಾರಣ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.
- 2016 ರಲ್ಲಿ 23 ವಿಕೆಟ್ ಮತ್ತು 2017 ರಲ್ಲಿ 26 ವಿಕೆಟ್ ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ಸತತವಾಗಿ ಪರ್ಪಲ್ ಕ್ಯಾಪ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮುಡಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

IPL ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಕೆಟ್ ಪಡೆದ ಮೊದಲ 5 ಬೌಲರ್‌ಗಳು:

ಶ್ರೇಣಿ	ಆಟಗಾರನ ಹೆಸರು	ಪಡೆದ ವಿಕೆಟ್‌ಗಳು
1	ಯುಜ್ವೇಂದ್ರ ಚಹಾಲ್	223
2	ಭುವನೇಶ್ವರ್ ಕುಮಾರ್	202
3	ಸುನಿಲ್ ನರೈನ್	193
4	ಪಿಯೂಷ್ ಚಾವ್ಲಾ	192
5	ರವಿಚಂದ್ರನ್ ಅಶ್ವಿನ್	187

ಅಭಿಷೇಕ್ ಶರ್ಮಾ : IPLನಲ್ಲಿ 50ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಎಸೆತಗಳಲ್ಲಿ ಶತಕದ ದಾಖಲೆ

- **ಸಂದರ್ಭ:–** ಏಪ್ರಿಲ್ 22, 2026 ರಂದು ದೆಹಲಿ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ಸ್ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ, ಸನ್‌ರೈಸರ್ಸ್ ಹೈದರಾಬಾದ್ ತಂಡದ ಆರಂಭಿಕ ಆಟಗಾರ ಅಭಿಷೇಕ್ ಶರ್ಮಾ ಅವರು T20 ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಫೋಟಕ ಬ್ಯಾಟಿಂಗ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ತಂಡಕ್ಕೆ ಭರ್ಜರಿ ಜಯ ತಂದುಕೊಟ್ಟರು.

ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

- **ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಆಟಗಾರ:–** ಅಭಿಷೇಕ್ ಶರ್ಮಾ.
- **ಎದುರಾಳಿ:–** ದೆಹಲಿ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ಸ್.
- **ಕ್ರೀಡೆ:–** ಕ್ರಿಕೆಟ್.
- **ಪಂದ್ಯಾವಳಿ:–** ಇಂಡಿಯನ್ ಪ್ರೀಮಿಯರ್ ಲೀಗ್ (IPL) 2026.
- **ಸ್ಥಳ:–** ಭಾರತ.

ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು:

- **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು:–** IPL ಟೂರ್ನಿಯಲ್ಲಿ 50ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಎಸೆತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಶತಕ ಸಿಡಿಸಿದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ಆಟಗಾರ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- **ಅಪ್ರತಿಮ ಸಿಕ್ಸರ್‌ಗಳ ಸರದಾರ:–** T20 ವೃತ್ತಿಜೀವನದಲ್ಲಿ 5ನೇ ಬಾರಿಗೆ ಒಂದೇ ಇನಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ 10 ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಕ್ಸರ್‌ಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಸ್ ಗೇಲ್ (18 ಇನಿಂಗ್ಸ್) ನಂತರದ ಸ್ಥಾನ ಇವರದ್ದಾಗಿದೆ.
- **ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಇನಿಂಗ್ಸ್:–** ದೆಹಲಿ ಫ್ರಾಂಚೈಸಿ ವಿರುದ್ಧ ಅಜೇಯ 135 ರನ್ (10 ಬೌಂಡರಿ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ) ಗಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಗರಿಷ್ಠ ಮೊತ್ತದ ದಾಖಲೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತೀಯ ಆಟಗಾರರಿಂದ ದಾಖಲಾದ ಅತ್ಯಂತ ವೇಗದ ಐಪಿಎಲ್ ಶತಕಗಳು:

ಶ್ರೇಣಿ ಆಟಗಾರನ ಹೆಸರು	ಫ್ರಾಂಚೈಸಿ	ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಎಸೆತಗಳು
1 ವೈಭವ್ ಸೂರ್ಯವಂಶಿ	ರಾಜಸ್ಥಾನ ರಾಯಲ್ಸ್	35
2 ಯೂಸುಫ್ ಪಠಾಣ್	ರಾಜಸ್ಥಾನ ರಾಯಲ್ಸ್	37
3 ಪ್ರಿಯಾಂಶ್ ಆರ್ಯ	ಪಂಜಾಬ್ ಕಿಂಗ್ಸ್	39
4 ಅಭಿಷೇಕ್ ಶರ್ಮಾ	ಸನ್‌ರೈಸರ್ಸ್ ಹೈದರಾಬಾದ್	40 (2025 ರಲ್ಲಿ) ಮತ್ತು 47 (2026 ರಲ್ಲಿ)
5 ಮಯಾಂಕ್ ಅಗರ್ವಾಲ್ / ಇಶಾನ್ ಕಿಶನ್ / ತಿಲಕ್ ವರ್ಮಾ	PBKS / SRH / MI	45

2028ರ ಒಲಂಪಿಕ್ಸ್‌ಗೆ 'SRY ಜೀನ್' ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿದ IOC

- **ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:** ಮಾರ್ಚ್ 27, 2026 ರಂದು, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಲಂಪಿಕ್ ಸಮಿತಿ (IOC) ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ನೀತಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದೆ. ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತತೆ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವ

ಸಲುವಾಗಿ, ಲಾಸ್ ಏಂಜಲೀಸ್ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿರುವ (DSD) ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು ಮಹಿಳಾ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

- **ಘೋಷಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆ:–** ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಲಂಪಿಕ್ ಸಮಿತಿ (IOC).
- **ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುಂಪು:–** ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಿಗಳು ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿರುವ (DSD) ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು.
- **ಕ್ರೀಡೆ:–** ಎಲ್ಲಾ ಒಲಂಪಿಕ್ ಕ್ರೀಡೆಗಳು.
- **ವಿಷಯ:–** LA 2028 ಒಲಂಪಿಕ್ಸ್‌ಗಾಗಿ ನೀತಿ ಅನುಷ್ಠಾನ.
- **ಸ್ಥಳ:–** ಲಾಸ್ ಏಂಜಲೀಸ್, ಅಮೇರಿಕಾ.

ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳು:

- **ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತಳಹದಿ:–** ಪುರುಷ ಜೈವಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಶಕ್ತಿ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಒಮ್ಮತದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಜಾಗತಿಕ ಅನುಷ್ಠಾನ:–** ಎಲ್ಲಾ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಕ್ಕೂಟಗಳು (IFs) ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಲಂಪಿಕ್ ಸಮಿತಿಗಳು (NOCs) ಈ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಅರ್ಹತಾ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ.

SRY ಜೀನ್ ಸ್ಕ್ರೀನಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಾರಂಭ:–** ಮಾರ್ಚ್ 2026 ರಲ್ಲಿ ಘೋಷಣೆ ಮತ್ತು 2028 ರ ಒಲಂಪಿಕ್ಸ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದಿಂದ ಜಾರಿಗೆ.
- **ವರ್ಗ:–** ಲಿಂಗ ಅರ್ಹತಾ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ (Gender Eligibility Protocol).

ವಿಶೇಷತೆ:–

- SRY ಜೀನ್ (ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ Y ವರ್ಣತಂತುವಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ) ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಕಡ್ಡಾಯವಾದ, ಒಂದು ಬಾರಿಯ ತಪಾಸಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ.
- ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠ ಪರಿಶೀಲನಾ ಮಾದರಿಗಳ ಬದಲಿಗೆ ಲಾಲಾರಸ, ಕೆನ್ನೆಯ ಸ್ವೇಬ್ ಅಥವಾ ರಕ್ತದ ಮಾದರಿಗಳಂತಹ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಇದು ಬಳಸುತ್ತದೆ.

ನೀತಿ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಗಳು:

ಒಲಂಪಿಕ್ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟ	ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು	ಘಟನೆ / ಪ್ರೇರಕಾಂಶ
ಟೋಕಿಯೋ 2021	**ಲಾರೆಲ್ ಹಬಾರ್ಡ್** (ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡ್)	**ಒಲಂಪಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ (ವೇಟ್‌ಲಿಫ್ಟಿಂಗ್) ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿದ ಮೊದಲ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಜೆಂಡರ್ ಮಹಿಳೆ.**
ಪ್ಯಾರಿಸ್ 2024	**ಇಮಾನೆ ಖೇಲಿಫ್** (ಅಲ್ಜೀರಿಯಾ) ಮತ್ತು ಲಿನ್ ಯು–ಟಿಂಗ್ (ತೈವಾನ್)	ಲಿಂಗ ಅರ್ಹತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ ತೀವ್ರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ವಿವಾದದ ನಡುವೆಯೇ ಬಾಕ್ಸಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಗೆದ್ದರು.

ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಳಾಂಗಣ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್‌ಗೆ ಚಾಲನೆ

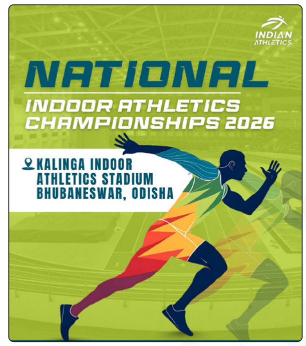

- **ಸಂದರ್ಭ:–** ಮಾರ್ಚ್ 26, 2026 ರಂದು, ಭಾರತೀಯ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಫೆಡರೇಶನ್ (AFI) ಆಯೋಜಿಸಿದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟಕ್ಕೆ ಒಡಿಶಾ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿತು. ಇದು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ ಮುಂಬರುವ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟಗಳ ಆತಿಥ್ಯಕ್ಕೆ ದೇಶವನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಹಂತವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

- **ಭಾಗವಹಿಸುವ ಆಟಗಾರರು:–** 278 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದೇಶೀಯ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳು.
- **ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವವರು:–** ಅನಿಮೇಶ್ ಕುಜೂರ್ (100ಮೀ/200ಮೀ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಾಖಲೆ ಹೊಂದಿರುವವರು), ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಅಫ್ಜಲ್ (800ಮೀ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಾಖಲೆ ಹೊಂದಿರುವವರು) ಮತ್ತು ಪ್ರವೀಣ್ ಚಿತ್ರವೇಲ್ (ಟ್ರಿಪಲ್ ಜಂಪ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಾಖಲೆ ಹೊಂದಿರುವವರು).
- **ಕ್ರೀಡೆ:–** ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ (ಟ್ರ್ಯಾಕ್ ಮತ್ತು ಫೀಲ್ಡ್).
- **ಪಂದ್ಯಾವಳಿ:–** 1ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಳಾಂಗಣ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ 2026.
- **ಸ್ಥಳ:–** ಕಳಿಂಗ ಒಳಾಂಗಣ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣ, ಭುವನೇಶ್ವರ.

ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು/ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

- **ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪಾದಾರ್ಪಣೆ:–** ಇದು ದೇಶದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಒಳಾಂಗಣ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಾಗಿದ್ದು, ಪುರುಷರ, ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು 20 ವರ್ಷದೊಳಗಿನವರ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ 11 ವಿವಿಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- **ವಿಶೇಷ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ:–** 1,700 ಆಸನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಈ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣವು ಮೀಸಲಾದ ಮೈದಾನ ವಲಯಗಳು ಮತ್ತು 100 ಮೀಟರ್ ನೇರ ಸ್ಪ್ರಿಂಟ್ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ ಅನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಳಾಂಗಣ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್ 2026 ರ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಾರಂಭ:–** 2026 (ಉದ್ಘಾಟನಾ ಆವೃತ್ತಿ).
- **ವರ್ಗ:–** ದೇಶೀಯ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಸ್ಪರ್ಧೆ.

ವಿಶೇಷತೆ:–

- 2028 ರಲ್ಲಿ ಭುವನೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿರುವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ **'ವಿಶ್ವ ಒಳಾಂಗಣ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್'**ಗೆ ಮುನ್ನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಇದು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹವಾಮಾನ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಪರಿಸರವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಮೇಲೆ ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನದ ಪ್ರಭಾವ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಒಳಾಂಗಣ ಮತ್ತು ಹೊರಾಂಗಣ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು:

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ	ಒಳಾಂಗಣ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್	ಹೊರಾಂಗಣ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್
ಸಾಮಾನ್ಯ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ ಉದ್ದ	200 ಮೀಟರ್ (ಬ್ಯಾಂಕ್ಡ್ ಕರ್ವ್ಸ್)	400 ಮೀಟರ್ (ಸಮತಟ್ಟಾದ ಟ್ರ್ಯಾಕ್)
ಕಡಿಮೆ ಓಟದ ದೂರ	60 ಮೀಟರ್	100 ಮೀಟರ್
ಹರ್ಡಲ್ಸ್ (ಅಡೆತಡೆ ಓಟ) ದೂರ	60 ಮೀಟರ್	100ಮೀ / 110ಮೀ

ಗುರ್ಜಂತ್ ಸಿಂಗ್ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಕಿಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿ

- **ಸಂದರ್ಭ:–** ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹಾಕಿ ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ, 31 ವರ್ಷದ ಅನುಭವಿ ಹಾಕಿ ಆಟಗಾರ ಗುರ್ಜಂತ್ ಸಿಂಗ್ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಘೋಷಿಸಿದರು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುರುಷರ ತಂಡದ ಪುನಶ್ಚೇತನಕ್ಕೆ ಮಹತ್ತರ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ್ದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ದಶಕದ ಅವರ ವೃತ್ತಿಜೀವನಕ್ಕೆ ತೆರೆಬಿದ್ದಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

- **ಆಟಗಾರನ ಹೆಸರು:–** ಗುರ್ಜಂತ್ ಸಿಂಗ್.
- **ಪಾತ್ರ:–** ಭಾರತೀಯ ಪುರುಷರ ಹಾಕಿ ತಂಡದ ಸ್ಟ್ರೈಕರ್.
- **ಕ್ರೀಡೆ:–** ಫೀಲ್ಡ್ ಹಾಕಿ.

ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು:

- ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸತತ ಎರಡು ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಕಂಚಿನ ಪದಕಗಳನ್ನು (ಟೋಕಿಯೋ 2020 ಮತ್ತು ಪ್ಯಾರಿಸ್ 2024) ಗೆಲ್ಲುವಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಇದು ಭಾರತದ 41 ವರ್ಷಗಳ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಪದಕದ ಬರವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು.
- ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರತಿಭೆ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡೆಗೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ 2021 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಅರ್ಜುನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು.

ಗುರ್ಜಂತ್ ಸಿಂಗ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಾರಂಭ:** 2017 ರಲ್ಲಿ ಸೀನಿಯರ್ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಾದಾರ್ಪಣೆ.
- **ಆಟಗಾರನ ವಿಭಾಗ:–** ಫಾರ್ವರ್ಡ್ / ಮುಂದಾಗ.

ವಿಶೇಷತೆ:–

- ಲಕ್ನೋದಲ್ಲಿ ನಡೆದ 2016ರ ಜೂನಿಯರ್ ಹಾಕಿ ವಿಶ್ವಕಪ್‌ನ ಅಂತಿಮ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಗೋಲು ಗಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದ್ದರು.
- ಪಂಜಾಬ್‌ನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಿಂದ ಬಂದ ಇವರು, ತಳಮಟ್ಟದ ಹಾಕಿಯಿಂದ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ವೇದಿಕೆಯವರೆಗೆ ಬೆಳೆದುಬಂದ ಹಾದಿಯು ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

ಅವರ ವೃತ್ತಿಜೀವನದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು:

ಪ್ಯಾರಾಮೀಟರ್ (ಮಾನದಂಡ)	ವಿವರಗಳು
ಒಟ್ಟು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಂದ್ಯಗಳು (Caps)	130
ಒಟ್ಟು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೋಲುಗಳು	33
ಏಷ್ಯನ್ ಗೇಮ್ಸ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ	ಚಿನ್ನ (2022 ಹ್ಯಾಂಗ್‌ಝೌ)
ಏಷ್ಯಾ ಕಪ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ	ಚಿನ್ನ (2017)
ಜೂನಿಯರ್ ವಿಶ್ವಕಪ್	ಚಿನ್ನ (2016)

ಮುರಳಿ ಶ್ರೀಶಂಕರ್ ಗೆ ಭಾರತೀಯ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಸರಣಿಯ ಉದ್ದ ಜಿಗಿತ (ಲಾಂಗ್ ಜಂಪ್) ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ

- **ಸಂದರ್ಭ:–** ಈ ಸಾಲಿನ ತನ್ನ ಮೊದಲ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಗೆಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದ ಜಿಗಿತದ ಸ್ಪರ್ಧಿ ಮುರಳಿ ಶ್ರೀಶಂಕರ್ ಅವರು ಅದ್ದೂರಿ ಪಾದಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ವೃತ್ತಿಜೀವನದ ದೊಡ್ಡ ಹಿನ್ನಡೆಯ ನಂತರ ಅವರು ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಮರಳಿರುವುದರ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

- **ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ:–** ಮುರಳಿ ಶ್ರೀಶಂಕರ್.
- **ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನ:–** ಸನ್ನಿ ಕುಮಾರ್.
- **ಕ್ರೀಡೆ:–** ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ (ಉದ್ದ ಜಿಗಿತ).
- **ಪಂದ್ಯಾವಳಿ:–** ಇಂಡಿಯನ್ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಸೀರಿಸ್ 2026.
- **ಸ್ಥಳ:–** ಕಂಠೀರವ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣ (ಬೆಂಗಳೂರು).

2026ರ ಭಾರತೀಯ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಸರಣಿಯ ಉದ್ದ ಜಿಗಿತ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು:

ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ವರ್ಗ	ಚಿನ್ನ (1ನೇ)	ಬೆಳ್ಳಿ (2ನೇ)	ಕಂಚು (3ನೇ)
ಪುರುಷರ ಲಾಂಗ್ ಜಂಪ್	ಮುರಳಿ ಶ್ರೀಶಂಕರ್ (8.15 ಮೀ)	ಸನ್ನಿ ಕುಮಾರ್ (7.90 ಮೀ)	ಪುರುಷೋತ್ತಮ್ (7.87 ಮೀ)
ಮಹಿಳೆಯರ ಲಾಂಗ್ ಜಂಪ್	ಆನ್ಸಿ ಸೋಜನ್ (6.54 ಮೀ)	ಶೈಲಿ ಸಿಂಗ್ (6.52 ಮೀ)	ಮೌಮಿತಾ ಮೊಂಡಲ್ (6.37 ಮೀ)

- ಏಷ್ಯನ್ ಕುಸ್ತಿ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಜೋಡಿಗೆ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ.
- **ಸಂದರ್ಭ:–** 2026ರ ಭೂಖಂಡದ (continental) ಕ್ರೀಡಾಕೂಟದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಅದ್ಭುತ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ಫ್ರೀಸ್ಟೈಲ್ ಕುಸ್ತಿಪಟುಗಳು ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ದೇಶದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪದಕಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

- **ವಿಜೇತರು:–** ಸುಜೀತ್ ಕಲ್ಕಲ್ ಮತ್ತು ಅಭಿಮನ್ಯು ಮಾಂಡ್ವಾಲ್ (ಭಾರತ).

- **ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನ:–** ಉಮಿದ್ಜೋನ್ ಜಲೋಲೋವ್ (ಉಜ್ಬೇಕಿಸ್ತಾನ್) ಮತ್ತು ಟೊಮೊರ್ ಓಚಿರಿನ್ ತುಲ್ಗಾ (ಮಂಗೋಲಿಯಾ).
- **ಕ್ರೀಡೆ:–** ಫ್ರೀಸ್ಟೈಲ್ ಕುಸ್ತಿ.
- **ಪಂದ್ಯಾವಳಿ:–** ಏಷ್ಯನ್ ಕುಸ್ತಿ ಪಂದ್ಯಾವಳಿ, 2026.
- **ಸ್ಥಳ:–** ಬಿಷ್ಕೇಕ್, ಕಿರ್ಗಿಸ್ತಾನ್.

ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು:

- **ಸುಜೀತ್ ಕಲ್ಕಲ್ ಸಾಧನೆ:–** ಬಜರಂಗ್ ಪುನಿಯಾ (2019) ನಂತರ ತಮ್ಮ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗೆದ್ದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು. ಇದು ಈ ವರ್ಷ ಅವರು ಗೆದ್ದ ಸತತ ಮೂರನೇ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಿನ್ನದ ಪದಕವಾಗಿದೆ.
- **ಅಭಿಮನ್ಯು ಮಾಂಡ್ವಾಲ್ ಸಾಧನೆ:–** ಸ್ಥಾಪಿತ ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಆಟಗಾರರನ್ನು ಸೋಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಜೀವನದ ದೊಡ್ಡ ಮೈಲಿಗಲ್ಲನ್ನು ತಲುಪಿದರು.
- **ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಾಧನೆ:–** ಈ ಜೋಡಿ ಗೆಲುವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಭಾರತವು ಒಟ್ಟು 14 ಪದಕಗಳನ್ನು (2 ಚಿನ್ನ, 4 ಬೆಳ್ಳಿ, 8 ಕಂಚು) ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಏಷ್ಯನ್ ಕುಸ್ತಿ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಾರಂಭ:** 1979.
- **ವಿಭಾಗ:** ಭೂಖಂಡದ ಕುಸ್ತಿ ಪಂದ್ಯಾವಳಿ.
- **ವಿಶೇಷತೆ:** ಈ ಕ್ರೀಡೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದು ಇದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಇರಾನ್, ಕಜಕಿಸ್ತಾನ್, ಜಪಾನ್ ಮತ್ತು ಮಂಗೋಲಿಯಾದಂತಹ ಬಲಿಷ್ಠ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ ಕುಸ್ತಿ ಪ್ರತಿಭೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಾರತೀಯ ವಿಜೇತರ ಅಂತಿಮ ಪಧ್ಯದ ಅಂಕಿ–ಅಂಶಗಳು:

ಚಾಂಪಿಯನ್	ತೂಕದ ವಿಭಾಗ	ಅಂತಿಮ ಸ್ಕೋರ್
ಸುಜೀತ್ ಕಲ್ಕಲ್	65 ಕೆಜಿ	8–1
ಅಭಿಮನ್ಯು ಮಾಂಡ್ವಾಲ್	70 ಕೆಜಿ	5–3

IIT ಮದ್ರಾಸ್‌ನಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ 'ಒಮೆಗಾಬಾಲ್' (OmegaBall) ಪರಿಚಯ

- **ಸಂದರ್ಭ:–** ಭಾರತೀಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ (IIT), ಮದ್ರಾಸ್ ಒಂದು ವಿನೂತನ ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಪರಿಚಯಿಸಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ, ಈ ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕ್ಲಬ್ ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

- **ಕ್ರೀಡೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆ:** IIT ಮದ್ರಾಸ್.
- **ಪ್ರಮುಖ ಅಧಿಕಾರಿ:–** ನಿರ್ದೇಶಕ ವಿ. ಕಾಮಕೋಟಿ.
- ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಕ್ರೀಡೆ: ಒಮೆಗಾಬಾಲ್ (ಫುಟ್‌ಬಾಲ್‌ನ ಒಂದು ರೂಪಾಂತರ).
- **ಪಂದ್ಯಾವಳಿ:–** ಉದ್ಘಾಟನಾ ಅಂತರ–ಕಾಲೇಜು ಟೂರ್ನಮೆಂಟ್ (ಏಪ್ರಿಲ್ 17, 2026).
- **ಸ್ಥಳ:–** ಚೆನ್ನೈ, ತಮಿಳುನಾಡು.

ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು:

- ಈ ಚೊಚ್ಚಲ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಯೋಲಾ ಕಾಲೇಜು, ಗುರುನಾನಕ್ ಕಾಲೇಜು, ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಕಾನೂನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ದಿ ನ್ಯೂ ಕಾಲೇಜು, ಸವಿತಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮತ್ತು YMCA ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಲೇಜು ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದವು.
- ಕ್ರೀಡಾ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರವೇಶಾತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ತನ್ನ ಹಳೆಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಹೊಂದಿರುವ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಇದು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸಿದೆ.

ಒಮೆಗಾಬಾಲ್ ಕ್ರೀಡೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಈಗಾಗಲೇ ಅಮೆರಿಕ, ಬ್ರೆಜಿಲ್ ಮತ್ತು ಯುರೋಪ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಗಳಿಸುತ್ತಿದೆ.
- **ವರ್ಗ:–** ಪರ್ಯಾಯ ವೇಗದ ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ವರೂಪ.
- **ವಿಶೇಷತೆ:–** ಇದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಟದ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಮರುರೂಪಿಸಿದ್ದು, ನಿರಂತರ ಚಟುವಟಿಕೆ, ಚೆಂಡಿನೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂವಹನ ಮತ್ತು ಆಟಗಾರರು ಹಾಗೂ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಕೋರಿಂಗ್ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಒಮೆಗಾಬಾಲ್ ಆಟದ ನಿಯಮಗಳು: ಸಾಮಾನ್ಯ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್‌ಗಿಂತ ಇರುವ ಮೂಲಭೂತ ರಚನಾತ್ಮಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು.

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ	ಒಮೆಗಾಬಾಲ್ ನಿಯಮ
ಸಕ್ರಿಯ ತಂಡಗಳು	ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಂಡಗಳು ಆಡುತ್ತವೆ
ಮೈದಾನದ ವಿನ್ಯಾಸ	ಮೂರು ಗೋಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಮೈದಾನ
ಗುರಿ ರಚನೆ	ಪ್ರತಿ ತಂಡವು ಒಂದು ಗೋಲನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಉಳಿದ 2 ಗೋಲುಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಬೇಕು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನಾಚರಣೆಗಳು

ವಿಶ್ವ ಕ್ಷಯರೋಗ (TB) ದಿನ : ಮಾರ್ಚ್ 24

- **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:–** ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (WHO)
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಕ್ಷಯರೋಗದ ಭಯಾನಕ ಆರೋಗ್ಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಸುವುದು.
- **2026 ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:– "ಹೌದು! ನಾವು ಕ್ಷಯರೋಗವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಬಹುದು! ದೇಶಗಳ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ, ಜನರ ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ"** (Yes! We Can End TB! Led by Countries, Powered by People)

ವಿಶ್ವ ರಂಗಭೂಮಿ ದಿನ : ಮಾರ್ಚ್ 27

- **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:–** ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಂಗಭೂಮಿ ಸಂಸ್ಥೆ (ITI)
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಜಾಗತಿಕ ಸಂಪರ್ಕ, ಅನುಕಂಪ, ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ

ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿರುವ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು.

- **2026 ಧ್ಯೆಯವಾಕ್ಯ:– "ರಂಗಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ"** (Theatre and a Culture of Peace)

ವಿಶ್ವ ಆಟಿಸಂ ಜಾಗೃತಿ ದಿನ : ಏಪ್ರಿಲ್ 2

- **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:–** ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ (UN)

- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಎಲ್ಲಾ ಮಸ್ತಿಷ್ಕದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ನರ ವಿಕಾಸ ಸಂಬಂಧಿ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ (ಆಟಿಸಂ) ಪೀಡಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಘನತೆ, ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸಹಜ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವುದು. ಸಮಾಜವು ಕೇವಲ ಮೂಲಭೂತ ಜಾಗೃತಿಯಿಂದ ಆಚೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಅವರ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕರೆ ನೀಡುವುದು.
- **2026 ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:– "ಆಟಿಸಂ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯತೆ – ಪ್ರತಿ ಜೀವಕ್ಕೂ ಮೌಲ್ಯವಿದೆ"** (Autism and Humanity -Every Life Has Value)

ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ದಿನ : ಏಪ್ರಿಲ್ 7

- **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:–** ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (WHO)
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಜಾಗತಿಕ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದು ಮತ್ತು 1948 ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ದಿನದ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಆಚರಿಸುವುದು.
- **2026 ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:–** "ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಜೊತೆಗೂಡಿ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಪರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿ." (Together for health. Stand with science.)
- ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಜಯಂತಿ : ಏಪ್ರಿಲ್ 14
- **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:–** ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಜನ್ಮದಿನದ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ, ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನ ಶಿಲ್ಪಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಹೋರಾಟಗಾರರಾಗಿ ಅವರ ಜೀವನ, ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಬೃಹತ್ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು.
- **2026 ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:–** "ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಭಾರತಕ್ಕಾಗಿ ದಮನಿತ ಧ್ವನಿಗಳ ಸಬಲೀಕರಣ" (Empowering Marginalised Voices for an Inclusive India)

ವಿಶ್ವ ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ ದಿನ : ಏಪ್ರಿಲ್ 17

- **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:–** ವಿಶ್ವ ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ ಒಕ್ಕೂಟ (WFH)
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಹಿಮೋಫಿಲಿಯಾ, ವಾನ್ ವಿಲೆಬ್ರಾಂಡ್ ಕಾಯಿಲೆ ಮತ್ತು ಇತರ ವಂಶವಾಹಿ ರಕ್ತಸ್ರಾವದ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ರೋಗನಿರ್ಣಯದ ದರವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- **2026 ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:– "ರೋಗನಿರ್ಣಯ: ಆರೈಕೆಯತ್ತ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆ"** (Diagnosis: First Step to Care)

ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆ ದಿನ (ಸ್ಮಾರಕ ಮತ್ತು ತಾಣಗಳ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನ) : ಏಪ್ರಿಲ್ 18

- **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:–** ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಮತ್ತು ತಾಣಗಳ ಮಂಡಳಿ (ICOMOS) ಮತ್ತು ಯುನೆಸ್ಕೋ (UNESCO).
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆ, ಅದರ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಮತ್ತು ಅದರ ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು.
- **2026 ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:– "ಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತುಗಳ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಂತ ಪರಂಪರೆಗಾಗಿ ತುರ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ"** (Emergency Response for Living Heritage in Contexts of Conflicts and Disasters)

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಗರಿಕ ಸೇವಾ ದಿನ : ಏಪ್ರಿಲ್ 21

- **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:–** ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಇಲಾಖೆ (DARPG), ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ.
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕರ ಸೇವೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮರುಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು.
- **2026 ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:– "ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ: ನಾಗರಿಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ತಲುಪುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ"** (Viksit Bharat: Citizen-Centric Governance and Development at the Last Mile)

ಭೂಮಿ ದಿನ (ವಿಶ್ವ ಭೂ ದಿನ) : ಏಪ್ರಿಲ್ 22

- **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:–** EarthDay.org ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ (UN)
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಸಾಮೂಹಿಕ ಕ್ರಮ, ಸಮುದಾಯ ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳುವುದು ಹಾಗೂ ಸ್ವಚ್ಛ ಇಂಧನದ ಕಡೆಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಸುವುದು.
- **2026 ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:–** "ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ, ನಮ್ಮ ಗ್ರಹ" (Our Power, Our Planet)

ವಿಶ್ವ ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಕೃತಿಸ್ವಾಮ್ಯ (Copyright) ದಿನ : ಏಪ್ರಿಲ್ 23

- **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:–** ಯುನೆಸ್ಕೋ

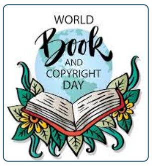

- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಲೇಖಕರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು, ಎಲ್ಲಾ ವಯೋಮಾನದವರಲ್ಲಿ ಓದುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಕಾನೂನು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು.
- **2026 ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:– "ಸ್ಥಳೀಯ ಧ್ವನಿಗಳು: ಪೂರ್ವಜರ ಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಕ್ಷರತೆ"** (Indigenous Voices: Literacy through Ancestral Languages)

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಂಚಾಯತ ರಾಜ್ ದಿನ : ಏಪ್ರಿಲ್ 24

- **ಆಚರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆ:–** ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಚಿವಾಲಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ.
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಳಮಟ್ಟದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸಾಂಸ್ಥಿಕಗೊಳಿಸಿದ 73ನೇ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು (1992) ಸ್ಮರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು.
- **2026 ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ:– "ಸಶಕ್ತ ಪಂಚಾಯತ್, ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ವಿಕಾಸ"** (Empowered Panchayats, Holistic Development)

ಸೇನಾಭ್ಯಾಸಗಳು

1. IONS ನೌಕಾಭ್ಯಾಸ (IMEX) TTX 2026

- **ಭಾಗವಹಿಸಿದ ದೇಶಗಳು:–** ಭಾರತ ಮತ್ತು 12 ಐಯೋನ್ಸ್ (IONS) ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನೌಕಾಪಡೆಗಳು (ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ, ಕೀನ್ಯಾ, ಮಾಲ್ಡೀವ್ಸ್, ಮಾರಿಷಸ್, ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್, ಸೀಶೆಲ್ಸ್, ಸಿಂಗಾಪುರ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ತಾಂಜಾನಿಯಾ ಮತ್ತು ಟಿಮೋರ್–ಲೆಸ್ತೆ).
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಲ್ಲದ ಕಡಲ ಬೆದರಿಕೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯ ನೌಕಾಪಡೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಮನ್ವಯ ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- **ನಡೆದ ಸ್ಥಳ:–** ದಕ್ಷಿಣ ನೌಕಾ ಕಮಾಂಡ್, ಕೊಚ್ಚಿ, ಭಾರತ.

2. ದ್ವೀಪ್ ಶಕ್ತಿ ಸಮರಭ್ಯಾಸ, 2026

- **ಭಾಗವಹಿಸಿದ ದೇಶಗಳು:–** ಭಾರತದ ಮೂರು ಪಡೆಗಳು (ಭಾರತೀಯ ಭೂಸೇನೆ, ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆ).
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ದ್ವೀಪ ಪ್ರದೇಶಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಯುದ್ಧ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು, ಉಭಯಚರ ದಾಳಿಗಳು ಮತ್ತು ತ್ವರಿತ ನಿಯೋಜನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ದೃಢೀಕರಿಸುವುದು.
- **ನಡೆದ ಸ್ಥಳ:–** ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳು, ಭಾರತ.

3. ಸೈಕ್ಲೋನ್ IV ಸಮರಭ್ಯಾಸ

- **ಭಾಗವಹಿಸಿದ ದೇಶಗಳು:–** ಭಾರತ ಮತ್ತು ಈಜಿಪ್ಟ್ (ವಿಶೇಷ ಪಡೆಗಳು).
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಮರುಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ವಿರೋಧಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- **ನಡೆದ ಸ್ಥಳ:–** ಅನ್ಶಾಸ್, ಈಜಿಪ್ಟ್.

4. ದಸ್ತಲಿಕ್ (DUSTLIK) ಸಮರಭ್ಯಾಸ - 7ನೇ ಆವೃತ್ತಿ

- **ಭಾಗವಹಿಸಿದ ದೇಶಗಳು:–** ಭಾರತ ಮತ್ತು ಉಜ್ಬೇಕಿಸ್ತಾನ್ (ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳು).
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಅರೆ–ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜಂಟಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ವಿರೋಧಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಮತ್ತು ಸಶಸ್ತ್ರ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಮಟ್ಟಹಾಕಲು ಸಂಯೋಜಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- **ನಡೆದ ಸ್ಥಳ:–** ಗುರುಮ್ಸರಾಯ್ ಕ್ಷೇತ್ರ ತರಬೇತಿ ಪ್ರದೇಶ, ನಮಂಗನ್, ಉಜ್ಬೇಕಿಸ್ತಾನ್.

5. IN–SLN DIVEX ನೌಕಾಭ್ಯಾಸ, 2026

- **ಭಾಗವಹಿಸಿದ ದೇಶಗಳು:–** ಭಾರತ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕಾ
- **ಉದ್ದೇಶ:–** ಸಂಕೀರ್ಣ ನೌಕಾ ಡೈವಿಂಗ್ (diving) ಮತ್ತು ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಲ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.
- **ನಡೆದ ಸ್ಥಳ:–** ಕೊಲೊಂಬೊ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ.

ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳು ಮತ್ತು ವರದಿಗಳು

1. ವಿಶ್ವ ಸಂತೋಷದ ವರದಿ, 2026

- **ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದವರು:–** ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವೆಲ್‌ಬೀಯಿಂಗ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಸೆಂಟರ್, ಗ್ಯಾಲಪ್ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಹಾರಗಳ ಜಾಲದ (SDSN) ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಅವಲೋಕನಗಳು:–

1. ಫಿನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಸತತ ಒಂಬತ್ತನೇ ವರ್ಷವೂ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡರೆ, ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ ಕೊನೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.
2. ಭಾರತವು ತನ್ನ 2025 ರಲ್ಲಿದ್ದ 118ನೇ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಎರಡು ಸ್ಥಾನಗಳ ಸುಧಾರಣೆ ಕಂಡಿದೆ. ಅಂದರೆ 2026 ರಲ್ಲಿ 147 ದೇಶಗಳ ಪೈಕಿ 116ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.
3. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಇದು ನೇಪಾಳ (99ನೇ) ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಂತಹ (104ನೇ) ನೆರೆಹೊರೆಯವರಿಗಿಂತ ಹಿಂದೆ ಉಳಿದಿದೆ.

2. ಇಂಡಿಯಾ ಟೆಕ್ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿಧಿ ವರದಿ, 2026 - ಟ್ರಾಕ್ಸನ್ (Tracxn)

- **ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದವರು:–** ಟ್ರಾಕ್ಸನ್ (Tracxn).

ಪ್ರಮುಖ ಅವಲೋಕನಗಳು:–

1. ಅಮೆರಿಕ, ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್ಡಮ್ ಮತ್ತು ಚೀನಾದ ನಂತರ ಭಾರತವು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ 4ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

2. ಒಟ್ಟು 11.7 ಬಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ ಹೂಡಿಕೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆ.
3. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೂಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ 18% ಇಳಿಕೆಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಭಾರತೀಯ ಉದ್ಯಮ ವಲಯದಲ್ಲಿ IPO ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ 52% ರಷ್ಟು ಭಾರಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ ಮತ್ತು 6 ಹೊಸ ಯೂನಿಕಾರ್ನ್‌ಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿವೆ.
4. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಲಯದ ಹೂಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ 4ನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ.

೩. ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ವರದಿ, 2026 - IRENA

- **ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದವರು:–** ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಸಂಸ್ಥೆ (IRENA).

ಪ್ರಮುಖ ಅವಲೋಕನಗಳು:–

1. ಭಾರತದ ಉನ್ನತ ಶ್ರೇಯಾಂಕವು ದೇಶದ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಬಲವಾದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

2. **ಭಾರತದ ಶ್ರೇಯಾಂಕ:–** ಒಟ್ಟಾರೆ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ 3ನೇ ಸ್ಥಾನ.

ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಲೇಖಕರು

ಪುಸ್ತಕದ ಹೆಸರು	ಲೇಖಕರ ಹೆಸರು
▸ ಸ್ಮಾರ್ಟರ್ ಥೇನ್ ದಿ ಸ್ಟೋರ್ಮ್ : ಚಾಂಪಿಯನಿಂಗ್ ದಿ ಎಐ – ಕ್ಲೈಮೇಟ್ ನೆಕ್ಸಸ್ ಫಾರ್ ಎ ಟ್ರೂಲಿ ಸಸ್ಟನ್‌ಏಬಲ್ ಫ್ಯೂಚರ್ (Smarter Than the Storm: Championing the AI-Climate Nexus for a Truly Sustainable Future)	**ಅಮಿತಾಭ್ ಕಾಂತ್ ಮತ್ತು ಸಿದ್ದಾರ್ಥ್ ಸಿನ್ಹಾ**
▸ ದಿ ವಿಚ್ ವಿಥೌಟ್ ಮೆಮೊರಿ (ದಿ ಒಬ್ಸಿಡಿಯನ್ ಥ್ರೋನ್ #2) (The Witch Without Memory)	**ಮೈತ್ರಿ ವಿಜೆಶೇಖರ**
▸ ದಿ ಕೋರ್ಟ್ಸನ್, ಹರ್ ಲವರ್ ಅಂಡ್ ಐ (The Courtesan, Her Lover and I)	**ತರಾನಾ ಹುಸೇನ್ ಖಾನ್**
▸ ದಿ ಮಿಸ್ಸಿಂಗ್ ಪೀಸ್ (The Missing Piece)	**ಪಾರುಲ್ ಶರ್ಮಾ**

ಇತರೆ

'NCERT'ಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮಾನ್ಯತೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಮಂಡಳಿ (NCERT)ಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ.

ಈ ನಿರ್ಧಾರದ ಪ್ರಭಾವ:

- **ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಬಹುದು:–** ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಮಾನ್ಯತೆಯಿಂದಾಗಿ NCERT ಯು ಈಗ ಹೊಸ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು.
- ಸಂಶೋಧನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ನವೀನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಂತೆಯೂ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.
- ಯುಜಿಸಿ (UGC) ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ (NEP) 2020ಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, NCERT ಇತರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೂ ಕ್ರಮೇಣ ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಮಂಡಳಿ (NCERT) ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು 1961 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಒಂದು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶ:–** ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನೀತಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕುರಿತು ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಸಹಾಯ ಹಾಗೂ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

NCERT ಯ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳು:

- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು (NCF) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ನೋಡಲ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ:–** ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆ:–** ಇದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಉರ್ದು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ I ರಿಂದ XII ನೇ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಿಬಿಎಸ್‌ಇ (CBSE) ಸಂಯೋಜಿತ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಯುಪಿಎಸ್‌ಸಿ (UPSC), ಜೆಇಇ (JEE) ಹಾಗೂ ನೀಟ್ (NEET) ನಂತಹ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಇವು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿವೆ.
- **ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ:–** ಇದು ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸೇವಾ–ಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಸೇವಾನಿರತ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಡಿಜಿಟಲ್ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:–** ಇ–ಪಾಠಶಾಲಾ ಮತ್ತು ದೀಕ್ಷಾ (DIKSHA) ದಂತಹ ವೇದಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ, ಇದು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು, ಆಡಿಯೋ ಮತ್ತು ವಿಡಿಯೋ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಡಿಜಿಟಲ್ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

'ಯುವ ಸಂಗಮ'

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಯುವ ಸಂಗಮ ಹಂತ–VI (Phase-VI) ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನೇತೃತ್ವದ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರವಾಸಗಳಿಗಾಗಿ ನೋಂದಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ನಡೆದಿದ್ದು, ಇದು ಒಟ್ಟು 22 ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

'ಯುವ ಸಂಗಮ' ಉಪಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಯುವಜನರ ನಡುವಿನ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಆರಂಭಿಸಿರುವ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯವು ರೂಪಿಸಿದೆ ಮತ್ತು **'ಏಕ ಭಾರತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಭಾರತ'** (EBSB) ಎಂಬ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಏಕ ಭಾರತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಭಾರತ (EBSB) ಅಭಿಯಾನದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ದೇಶದ **'ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು'** ಆಚರಿಸುವ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್ ಅವರ 140ನೇ ಜನ್ಮದಿನದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 31, 2015 ರಂದು ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿಯವರು ಇದನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದರು.
- **ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯ:–** ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ

ಏಕ ಭಾರತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಭಾರತದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- **ಯುವ ಸಂಗಮ:–** ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆವರಣದಿಂದ ಹೊರಗಿರುವ ಯುವಜನರಿಗೆ, ತಮ್ಮ ಸಂಯೋಜಿತ ಅಥವಾ ಪಾಲುದಾರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಯುವ ವಿನಿಮಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಪ್ರಗತಿ, ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕ, ಮತ್ತು ದೈವಶಕ್ತಿ ಎಂಬ ಐದು ಸ್ತಂಭಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದೆ.
- **ಭಾಷಾ ಸಂಗಮ:–** ಭಾಷಾ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ವಿವಿಧ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಜನರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
- **ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಏಕೀಕರಣ:–** ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಇಬಿಎಸ್‌ಬಿ (EBSB) ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿನಿಮಯ ಪ್ರವಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಾ ಉತ್ಸವದಂತಹ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಉತ್ಸವಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತವೆ.
- **ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು:** ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ದಿನಗಳ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಭಾರತ್ ಪರ್ವ್‌ನಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಏಕೀಕರಣವನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಜಲ-ತಟಸ್ಥ ರೈಲು ಬೋಗಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ಘಟಕ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

ಅಹಮದಾಬಾದ್‌ನ ಕಾಂಕರಿಯಾ ಬೋಗಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೇಂದ್ರವು ನವೀನ ತ್ಯಾಜ್ಯನೀರು ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮರುಬಳಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಮೊದಲ **'ಜಲ–ತಟಸ್ಥ'** (Water-neutral) ರೈಲ್ವೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ಘಟಕವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.

ಕಾಂಕರಿಯಾ ಬೋಗಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ಘಟಕದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಪ್ರತಿದಿನ ಸುಮಾರು 1.60 ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಸುಮಾರು 5.84 ಕೋಟಿ ಲೀಟರ್ ನೀರನ್ನು ಉಳಿಸುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದು **'ಸಸ್ಯ–ಆಧಾರಿತ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿವಾರಣಾ'** (ಫೈಟೊರೆಮಿಡಿಯೇಶನ್) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯನೀರನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದರ ನಂತರ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಹಾಗೂ ಇಂಗಾಲ ಮತ್ತು ಮರಳು ಶೋಧನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.
- ಭೌತಿಕ ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅತಿನೇರಳೆ (UV) ಕಿರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಸೋಂಕುನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನೀರನ್ನು ಹೊರಹಾಕುವ ಬದಲು ರೈಲ್ವೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಲು ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:

- ಇದು ನೀರಿನ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಪರಿಸರ ಸುಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಸಿರು ಮತ್ತು ದಕ್ಷ ರೈಲ್ವೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

ಫೈಟೊರೆಮಿಡಿಯೇಶನ್ (Phytoremediation) (ಸಸ್ಯ–ಆಧಾರಿತ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿವಾರಣೆ):

- ಇದು ಕಲುಷಿತ ಮಣ್ಣು, ನೀರು ಅಥವಾ ಅಂತರ್ಜಲವನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸುವ ಒಂದು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಜೈವಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳು ಲೋಹಗಳು, ಕೀಟನಾಶಕಗಳು, ಸ್ಫೋಟಕಗಳು ಮತ್ತು ತೈಲದಂತಹ ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕಗಳನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ವಿಭಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.
- ಕಡಿಮೆ ಮಾಲಿನ್ಯ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅತಿಯಾದ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಮಟ್ಟವು ಸಸ್ಯಗಳ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕುಂಠಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಡಕ್ ಯೋಜನೆ-III (PMGSY-III)

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

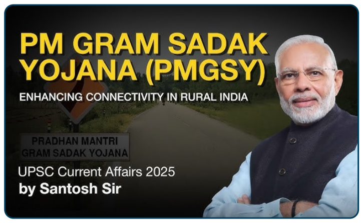

- ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು 'ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಡಕ್ ಯೋಜನೆ–III' (PMGSY-III) ಅನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 2025 ರ ನಂತರ 2028–29 ರವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗ್ರಾಮ ಸಡಕ್ ಯೋಜನೆ (PMGSY) ಬಗ್ಗೆ:

- **ಪ್ರಾರಂಭ:**– 2000.
- ಇದೊಂದು **'ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆ'**ಯಾಗಿದೆ.
- **ಅನುಷ್ಠಾನ:**– ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ.
- **ಉದ್ದೇಶ:**– ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದ ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ **'ಎಲ್ಲಾ ಹವಾಮಾನಗಳಿಗೂ ಯೋಗ್ಯವಾದ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ'**ವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

PMGSY ಯೋಜನೆಯು ಬಹು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿಕಸನಗೊಂಡಿದೆ:

- **PMGSY-I (2000):** ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದ ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಿತ್ತು.
- **PMGSY-II (2013):** ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳ ಉನ್ನತೀಕರಣದ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು.
- **PMGSY-III (2019):** ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆ ಜಾಲಗಳ ಬಲವರ್ಧನೆ ಅಥವಾ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:

- ಈ ವಿಸ್ತರಣೆಯು, ಉದ್ದೇಶಿತ ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳ ಉನ್ನತೀಕರಣವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯೇತರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಸಾರಿಗೆ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೂರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ **'ವಿಕಸಿತ ಭಾರತ 2047'**ರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ–ನಗರ ವಿಭಜನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅಂತರ್ಗತ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

QS ಜಾಗತಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ವಿಷಯವಾರು ಶ್ರೇಯಾಂಕ, 2026

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 'QS ಜಾಗತಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ವಿಷಯವಾರು ಶ್ರೇಯಾಂಕ'ದ 16ನೇ ವಾರ್ಷಿಕ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

QS ಜಾಗತಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ವಿಷಯವಾರು ಶ್ರೇಯಾಂಕ:

- ಇದು ಲಂಡನ್ ಮೂಲದ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಶ್ರೇಯಾಂಕ ನೀಡುವ ಬದಲು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ 55 ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಶ್ರೇಯಾಂಕವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಈ 55 ವಿಷಯಗಳನ್ನು 5 ವಿಶಾಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ:**

1. ಕಲೆ ಮತ್ತು ಮಾನವಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ
2. ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ
3. ಜೀವ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ
4. ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ
5. ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಾಧನೆ:–

- IIT-ISM **ಧನ್‌ಬಾದ್ (ಭಾರತೀಯ ಗಣಿ ವಿದ್ಯಾಲಯ):–** ಖನಿಜ ಮತ್ತು ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ 21ನೇ ಶ್ರೇಯಾಂಕವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ.
- IIM **ಅಹಮದಾಬಾದ್:–** ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ವಿಭಾಗಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಭಾರತದ ಉನ್ನತ ಶ್ರೇಣಿಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.

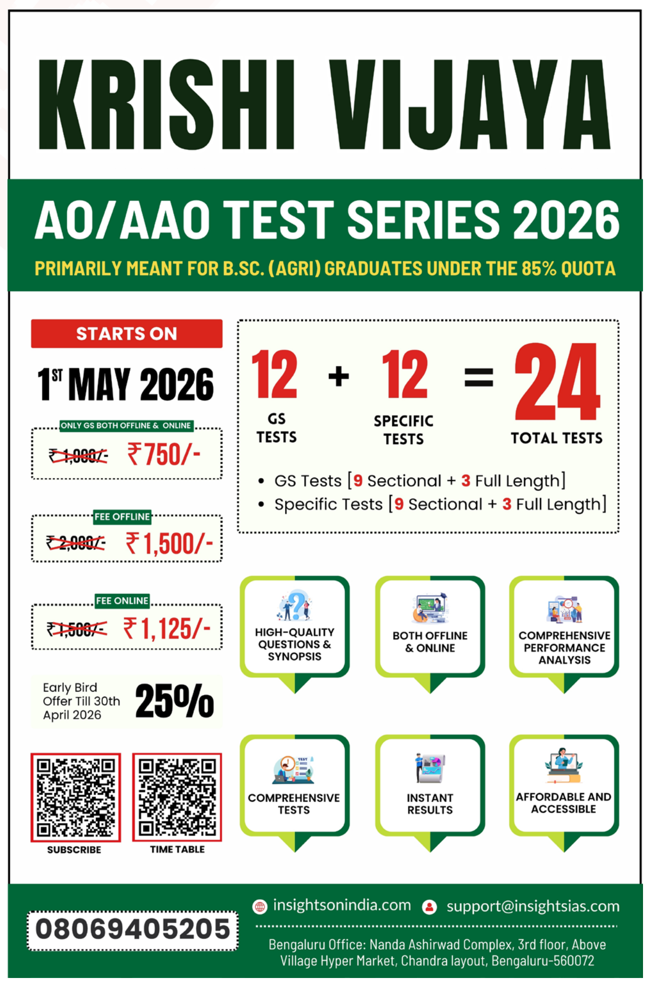

ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ – ಅಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು (MCQ's)

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಕೋರಮಂಗಲ–ಚಲ್ಲಘಟ್ಟ (KC) ಕಣಿವೆ ಯೋಜನೆಯು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನೀರನ್ನು ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅಂತರ್ಜಲ ಮರುಪೂರಣ ಮತ್ತು ಬರ ತಗ್ಗಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
2. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸಲಾದ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಒಳಚರಂಡಿ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳಿಂದ ದ್ವಿತೀಯಕ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನೀರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.
3. ನಿಗದಿತ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ ನಂತರ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನೀರನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಬಳಸಲು ಈ ಯೋಜನೆಯು ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಕೋಲಾರ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 100 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಂತರ್ ಸಂಪರ್ಕಿತ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ತುಂಬುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಲದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

2. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಸೈಬರ್ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರ (CySecK) ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ, 2025–26ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ರಾನ್ಸಮ್‌ವೇರ್ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಸುಮಾರು 9% ರಷ್ಟಿದೆ.
2. ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 6.8 ದಶಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಲ್‌ವೇರ್ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿವೆ.
3. ಫೆಬ್ರವರಿ 2025 ರಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ 2.0 ಮೇಲಿನ DDoS ದಾಳಿಯು ದೈನಂದಿನ ಆದಾಯ ನಷ್ಟ ಅಂದಾಜು ₹100 ಕೋಟಿ ಮೀರಿದೆ.
4. 2019 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ CySecK, ಸೈಬರ್ ಭದ್ರತಾ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ, ಉದ್ಯಮ, ನವೋದ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಹಯೋಗ ಹೊಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯದ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

3. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮತೋಲಿತ ಡಿಜಿಟಲ್ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯು 'ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಡಿಜಿಟಲ್ ಬಳಕೆ' ಕುರಿತ ಕರಡು ನೀತಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.
2. ಈ ನೀತಿಯು 18 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಬಳಕೆಯ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಾನೂನು ನಿಷೇಧವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಇದನ್ನು ನಿಮ್ಹಾನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
4. ಶಾಲೆಗಳು ಡಿಜಿಟಲ್ ಡಿಟಾಕ್ಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಆರಂಭಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿದೆ/ವೆ?

A. ಎರಡು ಮಾತ್ರ
B. ಮೂರು ಮಾತ್ರ
C. ಒಂದು ಮಾತ್ರ
D. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು

4. ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ಜೈವಿಕ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವೀಕ್ಷಣಾ ಗೋಪುರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ (MoU) ಸಹಿ ಹಾಕಿರುವುದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದರ ನಡುವೆ:

A. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಗ್ರೇಟರ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
B. ರೋಹಿಣಿ ನಿಲೇಕಣಿ ದತ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ಜೈವಿಕ ಉದ್ಯಾನವನ
C. ಗ್ರೇಟರ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ
D. ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಸರ ಸಚಿವಾಲಯ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ

5. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೊದಲ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಬುಗ್ಗೆಗಳ ಗಣತಿಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ನಡೆಸಿತು.
2. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 274 ಬುಗ್ಗೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ, ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬುಗ್ಗೆಗಳು ವರದಿಯಾಗಿವೆ.
3. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶವು ಭಾರೀ ಮಳೆ ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬುಗ್ಗೆಗಳ ಸಾಂದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
4. ಕರ್ನಾಟಕವು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಂದ್ರು ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿಸಿನೀರಿನ ಬುಗ್ಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

A. ಎರಡು ಮಾತ್ರ B. ಮೂರು ಮಾತ್ರ
C. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು D. ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ

6. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. CALM-Brain ಎಂಬುದು ಪ್ರಮುಖ ಮನೋವೈದ್ಯಕೀಯ ರೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ ಮೆದುಳಿನ ದತ್ತಾಂಶಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಡಿಜಿಟಲ್ ದತ್ತಾಂಶ ಆಧಾರಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಿದೆ.
2. ಇದನ್ನು ರೋಹಿಣಿ ನಿಲೇಕಣಿ ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಬ್ರೈನ್ ಅಂಡ್ ಮೈಂಡ್, NIMHANS ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರದ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.
3. ಈ ದತ್ತಾಂಶ ಆಧಾರಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪಾರ್ಕಿನ್ಸನ್ ಕಾಯಿಲೆ ಮತ್ತು ಆಲ್ಝೈಮರ್ ಕಾಯಿಲೆಯಂತಹ ನರವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಅದರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
4. ಡೇಟಾಸೆಟ್ ಕಾಂಡಕೋಶ ಜೈವಿಕ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದು, ತೀವ್ರ ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಜೈವಿಕ ಆಧಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
5. ಇದನ್ನು 2016 ರಲ್ಲಿ ADBS ಯೋಜನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು, ಇದನ್ನು ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತೀಕ್ಷಾ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ನಿಂದ ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2, 4 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
B. 1, 3, 4 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

7. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು 2026–27 ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 1 ನೇ ತರಗತಿ, LKG ಮತ್ತು UKG ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ವಯಸ್ಸಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಲ್ಲಿ 60 ದಿನಗಳ ಸಡಿಲಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ.
2. ಸಡಿಲಿಕೆಯ ನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ, ಜೂನ್ 1 ರೊಳಗೆ ಕನಿಷ್ಠ 5 ವರ್ಷ ಮತ್ತು 10 ತಿಂಗಳ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳು 1 ನೇ ತರಗತಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
3. ಶಾಲಾ ಪ್ರವೇಶದ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ (NEP) 2020 ರ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಡಿಲಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು.
4. ಜೂನ್ 1 ರೊಳಗೆ ಕನಿಷ್ಠ 6 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಹಿಂದಿನ ನಿಯಮವನ್ನು 2022 ರಲ್ಲಿ NEP 2020 ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು (RTE) ಕಾಯ್ದೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

8. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮವು ತನ್ನ "**ಪಾರದರ್ಶಕ ನೇಮಕಾತಿ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ**" ಕ್ಕಾಗಿ ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ 2025 ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ SKOCH ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು.
2. ನಿಗಮವು ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಚಾಲನಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ–ಚಾಲಿತ ನೇಮಕಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
3. ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೇಮಕಾತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ದೃಢೀಕರಣವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ದಾಖಲೆ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.
4. ನೇಮಕಾತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಡಿಜಿಟಲ್ ದಾಖಲೆ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

9. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಉಡಾನ್ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ, ಅಕ್ಟೋಬರ್ 31, 2025 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ₹146.89 ಕೋಟಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
2. ಬೀದರ್, ಮೈಸೂರು, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು ಏಳು ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
3. ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿದ್ಯಾನಗರ ಮತ್ತು ಬೀದರ್ ನಂತಹ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.
4. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಉಡಾನ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೆದ್ದಾರಿ ಸಚಿವಾಲಯ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ B. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

10. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಶಮನಕಾರಿ ಆರೈಕೆ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ (TAC) ಅನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ.
2. ಈ ಸಮಿತಿಯು ಕೇಂದ್ರ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
3. ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಪಶಮನಕಾರಿ ಆರೈಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಲಾಗುವ ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಮಾದರಿಯಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದಿದೆ.

4. ಕಿದ್ವಾಯಿ ಸ್ಮಾರಕ ಆಂಕೊಲಾಜಿ ಸಂಸ್ಥೆ ನೋಡಲ್ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಮಿತಿಯು ಪ್ಯಾಲಿಯಮ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮತ್ತು ಕರುಣಾಶ್ರಯ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ನಂತಹ NGOಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

11. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಹೊರರಾಜ್ಯಗಳ ದಂಡಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯು ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ (PUC) ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾಹನ್ ಪೋರ್ಟಲ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತಿದೆ.
2. ಏಪ್ರಿಲ್ 1, 2026 ರಿಂದ ನೀಡಲಾದ ಎಲ್ಲಾ PUC ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಏಕೀಕರಣವು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಿತಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಹಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳನ್ನು ಜೋಡಣೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
3. ಮೋಟಾರು ವಾಹನ ಕಾಯ್ದೆ, 1988 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಮಾನ್ಯ PUC ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವಿಲ್ಲದೆ ವಾಹನ ಚಾಲನೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ₹1,000 ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
4. ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳಾದ್ಯಂತ ದಂಡಗಳ ನಕಲು ತಡೆಯಲು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

12. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮವು "ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ" ವಿಭಾಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 2026 ರ ವಿಶ್ವ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.
2. ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಕೇರಳದ ಕೊಚ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಯಿತು.
3. KSRTC ಯ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸಿಮ್ಯುಲೇಟ–ರ್/ಅನುಕರಣೆ ಆಧಾರಿತ ಚಾಲನಾ ತಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿವೆ.
4. ತರಬೇತಿ ಉಪಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ, ಪುನಶ್ಚೇತನ ತರಗತಿಗಳು, ಅಪಘಾತ–ಮುಕ್ತ ಚಾಲನೆ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಅರಿವು ಸೇರಿವೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

13. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ನಂತರ, ಕರ್ನಾಟಕವು GST ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.
2. ರಾಜ್ಯವು ₹1.58 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ GST ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದೆ, ಇದು ಹಿಂದಿನ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಶೇ. 11.6 ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ.
3. GST ದರ ತರ್ಕಬದ್ಧಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯು 2025–26 ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ₹10,000 ಕೋಟಿ ಆದಾಯ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.
4. 2026–27 ರಲ್ಲಿ GST ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದಾಗಿ ರಾಜ್ಯವು ಮತ್ತಷ್ಟು ಆದಾಯ ನಷ್ಟವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. ಎರಡು ಮಾತ್ರ
B. ಮೂರು ಮಾತ್ರ
C. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು
D. ಒಂದು ಮಾತ್ರ

14. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಎತ್ತಿನಹೊಳೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆಯು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಹರಿಯುವ ಹೊಳೆಗಳಿಂದ ನೇತ್ರಾವತಿ ನದಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ತಿರುಗಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
2. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶುಷ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 75 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಕೋಲಾರ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ, ರಾಮನಗರ, ತುಮಕೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಮತ್ತು ಹಾಸನದಂತಹ ಏಳು ಬರ ಪೀಡಿತ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಿದೆ.
4. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

A. ಎರಡು ಮಾತ್ರ
B. ಮೂರು ಮಾತ್ರ
C. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು
D. ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ

15. ನಮೋ ಡ್ರೋನ್ ದೀದಿ ಯೋಜನೆ (NDDY) ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಕರ್ನಾಟಕವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಡ್ರೋನ್ ಪೈಲಟ್‌ಗಳಾಗಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದೆ.
2. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಎರಡನೇ ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿವೆ.
3. ಕೊಪ್ಪಳ, ಕಲಬುರಗಿ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಮೂರು ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿವೆ.
4. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದು, ಡ್ರೋನ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕೃಷಿ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು, ಬೆಳೆ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರೂಢಿಗಳನ್ನು ಮುರಿಯುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ B. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

16. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಯಾಗಿರುವ ಮೂತ್ರಪಿಂಡ ವಿನಿಮಯ ಕಸಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. 1994 ರ ಮಾನವ ಅಂಗಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಗಾಂಶಗಳ ಕಸಿ ಕಾಯ್ದೆಯು ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದಾನಿ–ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಬಹು–ಜೋಡಿ ಮೂತ್ರಪಿಂಡ ವಿನಿಮಯ ಕಸಿಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಭಾರತೀಯ ಅಂಗಾಂಗ ಕಸಿ ಸಂಘ vs. ಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ 2025 ರ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಪಿನಿಂದ ಬೆಂಬಲಿತವಾದ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧದ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ಬಹು–ಜೋಡಿ ಮೂತ್ರಪಿಂಡ ವಿನಿಮಯವನ್ನು ಅನುಮತಿಸಿದೆ.
3. ವಿನಿಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದಾನಿಯು ಅವರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶಿತ ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗದಿರುವಿಕೆಯನ್ನು ವೈದ್ಯಕೀಯವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಬೇಕು.
4. ಬಹು–ಜೋಡಿ ವಿನಿಮಯಗಳಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳು ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ B. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ D. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

17. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವಾಹನ (EV) ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ತೈಲ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕಂಪನಿಗಳು (OMCಗಳು) ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ EV ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕವು ಭಾರತದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ.
2. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತೈಲ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕಂಪನಿಗಳು (OMC)ಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಒಟ್ಟು EV ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಬಹುಪಾಲು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.
3. FAME-II ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ, EV ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಮೊತ್ತವು ಮಂಜೂರಾದ ಮೊತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.
4. ಪಿಎಂ ಇ–ಡ್ರೈವ್ ಯೋಜನೆಯು EV ಚಾರ್ಜಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿದೆ, ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಹಣವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

18. ಅಂತರ್ಜಲ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವರದಿ, 2025 ರ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಂತರ್ಜಲ ಸ್ಥಿತಿಯ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಂತರ್ಜಲ ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆಯು 2024 ರಲ್ಲಿ 68.44% ರಿಂದ 2025 ರಲ್ಲಿ 66.49% ಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ, ಇದು ಸುಧಾರಿತ ಸುಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಅದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಅಂತರ್ಜಲ ಮನರ್ಭರ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು 18.74 BCM ನಿಂದ 19.28 BCM ಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.
3. ದೇಶೀಯ ಅಂತರ್ಜಲ ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಇಳಿಕೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜಲ ಜೀವನ್ ಮಿಷನ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮೈ ನೀರಿನ ಸುಧಾರಿತ ಪ್ರವೇಶ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
4. ಅಂತರ್ಜಲ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಸುಧಾರಣೆಯು ಉತ್ತಮ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ, ನೀತಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು ಅಥವಾ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳ ಯಾವುದೇ ಪಾತ್ರವಿಲ್ಲ.

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ B. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

19. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ (KPCL), 2025–26ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅತ್ಯಧಿಕ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದು, ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಮೀರಿಸಿದೆ.
2. ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಳವು ಅನುಕೂಲಕರ ಮಳೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.
3. ಶರಾವತಿ ಮತ್ತು ವಾರಾಹಿ ಕಣಿವೆಗಳು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಪಾಲನ್ನು ನೀಡಿವೆ, ಶರಾವತಿ ತನ್ನ ಗುರಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಮೀರಿದೆ.
4. ವಾರಾಹಿ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯು ತನ್ನ ಗುರಿಯನ್ನು ಮೀರಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅದರ ಹಿಂದಿನ ದಾಖಲೆಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಮೀರಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

ಉತ್ತರಗಳು (ಕರ್ನಾಟಕ ದರ್ಶನ)

01) A	08) A	15) D
02) C	09) B	16) A
03) B	10) C	17) C
04) B	11) A	18) B
05) D	12) B	19) A
06) A	13) C	
07) C	14) D	

ಅಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು (MCQs)

(ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ)

1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಗುಜರಾತ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಸಾನಂದ್ ಅರೆವಾಹಕಗಳ (ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್) ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕೇನ್ಸ್ ಸೆಮಿಕಾನ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.
2. ಇದು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2021 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಭಾರತ ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ ಮಿಷನ್ (ISM) ನ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ.
3. ಇದನ್ನು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯ (MeitY) ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಇದು ಪ್ರದರ್ಶನ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

A. ಎರಡು ಮಾತ್ರ B. ಮೂರು ಮಾತ್ರ
C. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು D. ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ

2. 97ನೇ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ, 2011 ರ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ವಿಧಿ 19 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ.
2. ಇದು ವಿಧಿ 43B ಅನ್ನು ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳ ಅಡಿ ಸೇರಿಸಿದೆ.
3. ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಭಾಗ IX-B ಅನ್ನು ಸೇರಿಸಿದೆ.
4. ಎಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ SC/ST ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸುವುದನ್ನು ಇದು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. ಒಂದು ಮಾತ್ರ B. ಎರಡು ಮಾತ್ರ
C. ಮೂರು ಮಾತ್ರ D. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು

3. ಬಾಬ್ ಎಲ್–ಮಂದೆಬ್ ಜಲಸಂಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರದೊಂದಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಇದು ಅರೇಬಿಯಾದ ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಆಫ್ರಿಕಾದ ಶೃಂಗಿ (Horn of Africa)ಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಇದು ಯೆಮೆನ್ ಮತ್ತು ಜಿಬೌಟಿ/ಎರಿಟ್ರಿಯಾ ನಡುವೆ ಇದೆ.
4. ಇದು ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಹಿಂದೂ ಮಹಾ ಸಾಗರದೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ D. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

4. ಸಾಮ್ರಾಟ್ ಸಂಪ್ರತಿಯ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಅವರು ಮೌರ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅಶೋಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ನಂತರ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರು.
2. ಅವರನ್ನು ಜೈನ ಧರ್ಮದ ಪೋಷಕ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜೈನ ಅಶೋಕ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
3. ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟಪರ್ವದಂತಹ ಜೈನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.
4. ಅವರು ಅಹಿಂಸಾ ತತ್ವವನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

5. IN-SPACE ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಇಲಾಖೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಏಕ ಗವಾಕ್ಷಿ ಅನುಮೋದನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
3. ಇದು ಪವನ್ ಕುಮಾರ್ ಗೋಯೆಂಕಾ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಭೋಪಾಲ್‌ನಲ್ಲಿದೆ.
4. ಇದು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಳವಡಿಕೆ ನಿಧಿ (TAF) ಮತ್ತು **"ಸ್ಯಾಟಲೈಟ್ ಬಸ್ ಆಸ್ ಎ ಸರ್ವೀಸ್"**ನಂತಹ (SBaaS) ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

6. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ (SWM) ನಿಯಮಗಳು, 2026 ರ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಈ ನಿಯಮಗಳು SWM ನಿಯಮಗಳು, 2016 ಅನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮತ್ತು ಶೂನ್ಯ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.
2. ಅವು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಆರ್ದ್ರ, ಒಣ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಮತ್ತು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಿನ್ನ ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

3. ದಿನಕ್ಕೆ 100 ಕೆಜಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಬೃಹತ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರು ಆರ್ದ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿಸ್ತೃತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ (EPR) ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
4. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಮೆಂಟ್ ಸ್ಥಾವರಗಳು ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ಪಡೆದ ಇಂಧನ (RDF)ದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

A. ಎರಡು ಮಾತ್ರ B. ಮೂರು ಮಾತ್ರ
C. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು D. ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ

7. ದಿವಾಳಿತನ ಮತ್ತು ದಿವಾಳಿಕೋರತನ ಸಂಹಿತೆ (IBC), 2016 ರ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಕಂಪನಿಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ದಿವಾಳಿತನವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಇದು ಸಮಯ–ಬದ್ಧ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
2. ದಿವಾಳಿತನ ಮತ್ತು ದಿವಾಳಿಕೋರತನ ಸಂಹಿತೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಪದಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದಾದ ಪದಗಳಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ದಿವಾಳಿತನವು ಸಮರ್ಥ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಕಾನೂನು ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
3. ಈ ಸಂಹಿತೆ ಒತ್ತಡಕ್ಕೊಳಗಾದ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸುವ ಮೂಲಕ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವ ಸುಲಭತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
4. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿ ಕಾನೂನು ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯು ಕಂಪನಿಗಳು ಮತ್ತು LLPಗಳ ದಿವಾಳಿತನ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಸಾಲ ವಸೂಲಾತಿ ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿಯು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ದಿವಾಳಿತನವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

8. Qdenga (TAK-003) ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಟಕೆಡಾ ಫಾರ್ಮಾಸ್ಯುಟಿಕಲ್ ಕಂಪನಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಡೆಂಗ್ಯೂ ಲಸಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
2. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು ಡೆಂಗ್ಯೂ ವೈರಸ್ ಸಿರೊಟೈಪ್‌ಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಲೈವ್–ಅಟೆನ್ಯುವೇಟೆಡ್ ಟೆಟ್ರಾವೇಲೆಂಟ್ ಲಸಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
3. ಡೆಂಗ್ಯೂ ವೈರಸ್‌ನ ದುರ್ಬಲಗೊಂಡ ರೂಪಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಎಲ್ಲಾ ವಯಸ್ಸಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ನೀಡಲು ಭಾರತದಲ್ಲಿ DCGI ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ.
4. ಡೆಂಗ್‌ಆಲ್, ICMR ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಪ್ಯಾನೇಸಿಯಾ ಬಯೋಟೆಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸ್ಥಳೀಯ ಡೆಂಗ್ಯೂ ಲಸಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

9. PMAY-G ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಪಕ್ಕಾ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.
2. ಸಾಮಾಜಿಕ–ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಜನಗಣತಿ (SECC), 2011 ರ ದತ್ತಾಂಶದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
3. ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ನಡುವಿನ ಹಣಕಾಸಿನ ಅನುಪಾತವು ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 60:40 ಮತ್ತು ಈಶಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಹಿಮಾಲಯದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ, ಅನುಪಾತವು 90:10 ಆಗಿದೆ.
4. ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಮತ್ತು ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ವಸತಿ ಮತ್ತು ನಗರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ B. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

10. ಅಮೋನಿಯಂ ನೈಟ್ರೇಟ್‌ನ ಬಳಸುವಿಕೆಯ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದನ್ನು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರಜನಕ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಸ್ಫೋಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.
3. ಇದನ್ನು ಪೈರೋಟೆಕ್ನಿಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಏಜೆಂಟ್ ಆಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
4. ಇದನ್ನು ನೈಟ್ರಸ್ ಆಕ್ಸೈಡ್ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

11. NETRA AEW&C ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದನ್ನು DRDO ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.
2. ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ವೈಮಾನಿಕ ಕಣ್ಗಾವಲು ಮತ್ತು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಗಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
3. ಇದನ್ನು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಆಧಾರಿತ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಉಪಗ್ರಹ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
4. ಇದು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

12. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

ಬಲೀನ್ ತಿಮಿಂಗಿಲ (baleen whale) ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಈ ಸಮುದ್ರ ಸಸ್ತನಿಯು ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಅಪರೂಪದ ತಿಮಿಂಗಿಲ ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ 100 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿವೆ. ಇದು ಉತ್ತರ ಮೆಕ್ಸಿಕೋ ಕೊಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ (endemic) ಮತ್ತು ಇದು ದೂರದ ಅಂತರದ ವಲಸೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಮೀನುಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಕ್ವಿಡ್‌ಗಳನ್ನು ಆಹಾರವಾಗಿ ಸೇವಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ತೈಲ ಕೊರೆಯುವಿಕೆ, ಹಡಗುಗಳ ಘರ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 'ತೀವ್ರ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ (Critically Endangered) ಪ್ರಭೇದ ಎಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಪ್ರಭೇದವನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ?

A. ನೀಲಿ ತಿಮಿಂಗಿಲ
B. ರೈಸ್ ತಿಮಿಂಗಿಲ (ಬಾಲೆನೊಪ್ಟೆರಾ ರೈಸಿ)
C. ಕುಬ್ಜ ಬೆನ್ನಿನ ತಿಮಿಂಗಿಲ
D. ವೀರ್ಯ ತಿಮಿಂಗಿಲ

13. ಕರ್ ಸಾಥಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಭಾರತದ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ–ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದ ಚಾಟ್‌ಬಾಟ್ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
2. ಇದು ಅಧಿಕೃತ ಕೆಲಸದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಇದು ಇ–ಪಾವತಿ, ಇ–ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿತ FAQಗಳಂತಹ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಇದು ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. ಒಂದು ಮಾತ್ರ
B. ಎರಡು ಮಾತ್ರ
C. ಮೂರು ಮಾತ್ರ
D. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು

14. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಇಂಧನ ಅನಿಲಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಮೀಥೇನ್ ಆಧಾರಿತ ಇಂಧನಗಳಾಗಿವೆ?

1. ಕೊಳವೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ (PNG)
2. ಸಂಕುಚಿತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ (CNG)
3. ದ್ರವೀಕೃತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ (LNG)
4. ದ್ರವೀಕೃತ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಅನಿಲ (LPG)

ಕೆಳಗಿನ ಸಂಕೇತವನ್ನು ಬಳಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ:

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

15. ಬಹು–ಅಪಾಯದ ಆರಂಭಿಕ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನಿರ್ಧಾರ ಬೆಂಬಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (MHEW-DSS) ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತಗೊಳಿಸುವ ಭಾರತ ಹವಾಮಾನ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೇ–ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದ ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
2. ಇದು ಉಪಗ್ರಹಗಳು, ರೇಡಾರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಭೂಮೇಲ್ಮೈ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಗಾಳಿಯ ಸಂವೇದಕಗಳಿಂದ ನೈಜ–ಸಮಯದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ GIS–ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದ ವೇದಿಕೆಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಇದನ್ನು ಮಿಷನ್ ಮೌಸಮ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಕೆಲಸದ ಹರಿವುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದೆ.
4. ಇದು ಮುನ್ಸೂಚನೆಯ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಸುಮಾರು 30% ರಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಮುನ್ಸೂಚನೆ ತಯಾರಿ ಸಮಯವನ್ನು 6 ಗಂಟೆಗಳಿಂದ 3 ಗಂಟೆಗಳಿಗೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

16. ಮೊಲುಕ್ಕಾ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಸುಲಾವೆಸಿ ಮತ್ತು ಹಲ್ಮಹೆರಾ ದ್ವೀಪಗಳ ನಡುವೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿದೆ.
2. ಇದು ಸಬ್ಡಕ್ಷನ್ ವಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಭೂಕಂಪಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಭೂ–ಫಲಕಗಳ ಸಕ್ರಿಯ ಪ್ರದೇಶದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಇದೆ.
3. ಇದು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಚೀನಾ ಸಮುದ್ರದೊಂದಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ಪ್ರಮುಖ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಡಗು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಇದು ಹವಳ ತ್ರಿಕೋನದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ, ಅಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮುದ್ರ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

17. ಯುವ ಸಂಗಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಜನರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.

2. ಇದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯವು ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿ, **'ಏಕ್ ಭಾರತ್ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಭಾರತ್'** ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು.
3. **'ಏಕ್ ಭಾರತ್ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಭಾರತ್'** ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 31, 2015 ರಂದು ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್ ಅವರ ಜನ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು.
4. ಯುವ ಸಂಗಮ್ ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ್ಯಂತ ಯುವ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ B. 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

18. ಸಿನ್ ಗ್ಯಾಸ್ (ಸಂಶ್ಲೇಷಣಾ ಅನಿಲ) ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಸಿನ್ ಗ್ಯಾಸ್ ಅನ್ನು ಅಮೋನಿಯಾ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ರಸಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಸಿನ್ ಗ್ಯಾಸ್‌ನಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಮೆಥನಾಲ್ ಅನ್ನು ಇಂಧನವಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು.
3. ಸಿನ್ ಗ್ಯಾಸ್‌ನಿಂದ ಪಡೆದ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಅನ್ನು ಶುದ್ಧ ಇಂಧನ ವಾಹಕವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
4. ಸಿನ್ ಗ್ಯಾಸ್‌ನಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಸಂಶ್ಲೇಷಿತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ (SNG) ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ದ್ರವೀಕೃತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ (LNG)ಕ್ಕೆ ಬದಲಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

A. ಎರಡು ಮಾತ್ರ B. ಮೂರು ಮಾತ್ರ
C. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು D. ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ

19. ಆದಿತ್ಯ–L1 ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಮೀಸಲಾಗಿರುವ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಆಧಾರಿತ ವೀಕ್ಷಣಾಲಯವಾಗಿದೆ.
2. ಈ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು PSLV-C57 ಉಡಾವಣ ವಾಹನ ಬಳಸಿ ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.
3. ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನೌಕೆಯನ್ನು ಸೂರ್ಯ–ಭೂಮಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಲ್ಯಾಗ್ರೇಂಜ್ ಪಾಯಿಂಟ್ L2 ಸುತ್ತಲೂ ಹಾಲೋ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
4. ಇದು ವರ್ಣಗೋಳ ಮತ್ತು ಕರೋನಾ ಸೇರಿದಂತೆ ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲಿನ ವಾತಾವರಣದ ಚಲನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

20. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

ಹೇಳಿಕೆ 1: INS ತಾರಗಿರಿ ಅರಿಹಂತ್–ವರ್ಗದ ಪರಮಾಣು–ಚಾಲಿತ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ (SSBN).

ಹೇಳಿಕೆ 2: INS ತಾರಗಿರಿಯನ್ನು ಮಡಗಾವ್ ಡಾಕ್ ಶಿಪ್‌ಬಿಲ್ಡರ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ.

ಹೇಳಿಕೆ 3: INS ಅರಿಧಮನ್ ನೀಲಗಿರಿ–ವರ್ಗದ ರಹಸ್ಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಯುದ್ಧನೌಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಹೇಳಿಕೆ 4: INS ಅರಿಧಮನ್ ಅನ್ನು ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣಂನಲ್ಲಿರುವ ಹಡಗು ನಿರ್ಮಾಣ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ (SBC) ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. ಹೇಳಿಕೆ 1 ಸರಿಯಾಗಿದೆ, ಹೇಳಿಕೆ 2 ತಪ್ಪಾಗಿದೆ, ಹೇಳಿಕೆ 3 ಸರಿಯಾಗಿದೆ, ಹೇಳಿಕೆ 4 ತಪ್ಪಾಗಿದೆ.

B. ಹೇಳಿಕೆ 1 ತಪ್ಪಾಗಿದೆ, ಹೇಳಿಕೆ 2 ಸರಿಯಾಗಿದೆ, ಹೇಳಿಕೆ 3 ತಪ್ಪಾಗಿದೆ, ಹೇಳಿಕೆ 4 ಸರಿಯಾಗಿದೆ.

C. ಹೇಳಿಕೆ 1 ಮತ್ತು ಹೇಳಿಕೆ 2 ಎರಡೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ, ಆದರೆ ಹೇಳಿಕೆ 3 ಮತ್ತು ಹೇಳಿಕೆ 4 ಎರಡೂ ತಪ್ಪಾಗಿವೆ.

D. ಹೇಳಿಕೆ 1 ಮತ್ತು ಹೇಳಿಕೆ 2 ಎರಡೂ ತಪ್ಪಾಗಿವೆ, ಆದರೆ ಹೇಳಿಕೆ 3 ಮತ್ತು ಹೇಳಿಕೆ 4 ಎರಡೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ.

21. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ದೀನದಯಾಳ್ ಬಂದರು – ಗುಜರಾತ್
2. ಪಾರದೀಪ್ ಬಂದರು – ಒಡಿಶಾ
3. ಶ್ಯಾಮ ಪ್ರಸಾದ್ ಮುಖರ್ಜಿ ಬಂದರು – ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ
4. ಕಾಮರಾಜರ್ ಬಂದರು – ಕೇರಳ
5. ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ಬಂದರು – ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಎಷ್ಟು ಜೋಡಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ?

A. ಎರಡು ಮಾತ್ರ
B. ಮೂರು ಮಾತ್ರ
C. ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರ
D. ಎಲ್ಲಾ ಐದು

22. ಮಂದಗತಿಯ ಹಣದುಬ್ಬರ (Stagflation)ದ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ನಿಶ್ಚಲ ಅಥವಾ ಋಣಾತ್ಮಕ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣದುಬ್ಬರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಮಟ್ಟಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.
3. ಇದು ಹಣದುಬ್ಬರ ಮತ್ತು ನಿರುದ್ಯೋಗದ ನಡುವಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಫಿಲಿಪ್ಸ್ ಕರ್ವ್ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಇದನ್ನು ಮೊದಲು 1960 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಜಕಾರಣಿ ಇಯಾನ್ ಮ್ಯಾಕ್ಲಿಯೋಡ್ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದರು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

23. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಚೇತಕ್ ಯೋಜನೆಯ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಗಡಿ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ (BRO) ಅತಿದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
2. ಇದನ್ನು 1980 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಭಾರತದ ಈಶಾನ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಇದು ಭಾರತದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಡಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಇದು ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಪಂಜಾಬ್ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಗುಜರಾತ್‌ನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣಾ ಸರಕು ಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಎರಡಕ್ಕೂ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

24. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ನಾಯಕ್ಡ / ನಾಯಕ / ಬೇಡರ
2. ಗೊಂಡ್
3. ಜೇನು ಕುರುಬ
4. ಸೋಲಿಗ
5. ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿ
6. ಕೊರಗ
7. ಯೆರವ

ಈ ಮೇಲಿನ ಎಷ್ಟು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಲ್ಲ?

A. ಕೇವಲ ಮೂರು
B. ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು
C. ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ
D. ಎಲ್ಲಾ ಏಳು

25. ನಮೋ ಡ್ರೋನ್ ದಿದಿ ಯೋಜನೆಯ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಡ್ರೋನ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇದನ್ನು 2023 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
2. ಇದು 2024 ಮತ್ತು 2026 ರ ನಡುವೆ ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ (SHGs) 15,000 ಡ್ರೋನ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
3. ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
4. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಉದ್ಯಮಿಗಳಾಗಿ ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ರೈತ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯವು ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

26. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇವರು ನಾಗರಿಕ ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ಮತ್ತು ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು.
2. ಇವರು ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ರವಿದಾಸ್ ಮಹಾಸಭಾ ಮತ್ತು ಅಖಿಲ ಭಾರತದ ಶೋಷಿತ ವರ್ಗಗಳ ಲೀಗ್‌ನಂತಹ ಸಂಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
3. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ, 1955 ನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಇವರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು.
4. ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಚಿವರಾಗಿ, ಇವರು ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಕಾರಣರಾದರು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವರಾಗಿ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ರಚನೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ 1971 ರ ಭಾರತ–ಪಾಕ್ ಯುದ್ಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇವರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು.

ಈ ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ?

A. ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್
B. ಜಗಜೀವನ್ ರಾಮ್
C. ರಾಮ್ ಮನೋಹರ್ ಲೋಹಿಯಾ
D. ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

27. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಂಧನದಲ್ಲಿನ ಸಾವುಗಳ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಪೊಲೀಸ್ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
2. ಬಂಧನದಲ್ಲಿನ ಸಾವುಗಳು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಮುನ್ನ, ಪೊಲೀಸ್ ವಿಚಾರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಗಾದ ನಂತರ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.
3. ಇದು ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆ, ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಆರೈಕೆ ನಿರಾಕರಣೆ ಅಥವಾ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.
4. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಂಧನದಲ್ಲಿನ ಸಾವುಗಳು ದಾಖಲಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡು ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಂಧನದಲ್ಲಿನ ಸಾವುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

28. ಕಡಲ ಟಾರ್ ಬಾಲ್‌ಗಳ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಕಡಲ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ತೈಲ ಅಥವಾ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲದ ಸೋರಿಕೆಯ ನಂತರ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲದ ಹವಾಮಾನದಿಂದಾಗಿ ಅವು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.
2. ಅವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕರಗುತ್ತವೆ.
3. ಅವು ಭಾರ ಲೋಹಗಳು ಮತ್ತು ಪಾಲಿಸೈಕ್ಲಿಕ್ ಆರೊಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಹೈಡ್ರೋಕಾರ್ಬನ್ (PAH ಗಳು)ಗಳಂತಹ ವಿಷಕಾರಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬಹುದು.

4. ಅವು ಒಮ್ಮೆ ರೂಪುಗೊಂಡ ನಂತರ ಸಮುದ್ರ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾನಿಕಾರಕವಲ್ಲ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

29. ಶಬರಿಮಲೆ ದೇವಾಲಯವು ಯಾವ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ?

A. ಬಂಡೀಪುರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ
B. ಪೆರಿಯಾರ್ ಹುಲಿ ಮೀಸಲು ಪ್ರದೇಶ
C. ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ
D. ಸೈಲೆಂಟ್ ವ್ಯಾಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ

30. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಸಾಲ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಯು ತುರ್ತು ಸಾಲ ರೇಖೆಯ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ (ECGLS) ಚೌಕಟ್ಟಿನ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗಿದೆ.
2. COVID-19 ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ECLGS ಅನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು.
3. ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾತ್ರ ECLGS ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಹವಾಗಿವೆ.
4. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಅರ್ಹ ಸಾಲಗಾರರಿಗೆ ಖಾತರಿಪಡಿಸಿದ ಸಾಲದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

31. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಚೀನಾ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ರಷ್ಯಾ, ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್ ಮತ್ತು ಯುನೈಟೆಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ UNSC ಯ ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
2. ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಹಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ನೇರವಾಗಿ ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ.
3. UNSC ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬದ್ಧವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬಹುದು.
4. ಒಬ್ಬ ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯ UNSC ನಿರ್ಣಯದ ವಿರುದ್ಧ ಮತ ಚಲಾಯಿಸಿದರೂ ಸಹ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬಹುದು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. ಮೂರು ಮಾತ್ರ
B. ಒಂದು ಮಾತ್ರ
C. ಎರಡು ಮಾತ್ರ
D. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು

32. ಮಿಷನ್ ಮಿತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳ ನಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಇದನ್ನು ಇಸ್ರೋ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆಗಳ ಏರೋಸ್ಪೇಸ್ ಮೆಡಿಸಿನ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದೆ.
3. ಇದು ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಹಾರಾಟವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ನಿಜವಾದ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಾಗಿದೆ.
4. ಇದು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಅನುಕರಿಸಲು ಭೂಮಿಯ ಆಧಾರಿತ ಪರಿಸರಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

33. ಚಂದ್ರನ ಉಂಗುರ ಯೋಜನೆಯ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದನ್ನು ಜಪಾನ್‌ನ ಶಿಮಿಜು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ.
2. ಇದು ಚಂದ್ರನ ಸಮಭಾಜಕದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಸೌರ ಫಲಕಗಳ ಸ್ಥಾವರದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಚಂದ್ರನಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ಸೌರಶಕ್ತಿಯನ್ನು ರವಾನಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
4. ಇದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಭೂಮಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

34. ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಕುರಿತಾದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಸಮಾವೇಶವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

I. ಇದನ್ನು 1992 ರ ಭೂ ಶೃಂಗಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಕುರಿತಾದ ಸಮಾವೇಶ ಮತ್ತು ಮರುಭೂಮಿಕರಣವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮಾವೇಶದ ಜೊತೆಗೆ ಮೂರು ರಿಯೊ ಸಮಾವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.
II. ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲ ಸಾಂದ್ರತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಲು ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಬಂಧಿಸುವ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಕಡಿತ ಗುರಿಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ.
III. ಇದು ಕ್ಯೋಟೋ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಪೋಷಕ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
IV. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಇದು ಹಸಿರು ಹವಾಮಾನ ನಿಧಿ, ಜಾಗತಿಕ ಪರಿಸರ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ನಿಧಿಯಂತಹ ಹಣಕಾಸು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. I, II ಮತ್ತು III ಮಾತ್ರ
B. I, III ಮತ್ತು IV ಮಾತ್ರ
C. II, III ಮತ್ತು IV ಮಾತ್ರ
D. I, II, III ಮತ್ತು IV

35. ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪವು ದಕ್ಷಿಣದ ದ್ವೀಪವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇಂದಿರಾ ಪಾಯಿಂಟ್ ಭಾರತದ ದಕ್ಷಿಣದ ತುತ್ತತುದಿಯಾಗಿದೆ.
2. ಸ್ಯಾಡಲ್ ಶಿಖರವು ಈ ದ್ವೀಪ ಸಮೂಹಗಳ ಅತ್ಯುನ್ನತ

ಶಿಖರವಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಮೌಂಟ್ ಥಲ್ಲಿಯರ್ ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್‌ನ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಿಖರವಾಗಿದೆ.

3. ಪಾಂಡನಸ್ ಈ ದ್ವೀಪಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿರುವ ಅಪರೂಪದ ಹಣ್ಣು.
4. ಬ್ಯಾರೆನ್ ದ್ವೀಪವು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಇಡೀ ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೃಢಪಡಿಸಿದ ಏಕೈಕ ಸಕ್ರಿಯ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

A. ಎರಡು ಮಾತ್ರ
B. ಮೂರು ಮಾತ್ರ
C. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು
D. ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ

36. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ವಿಠ್ಠಲರಾವ್ ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ವಂದೇಕರ್ ಇವರಿಗೆ ಮಹಾತ್ಮ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ನೀಡಿದರು.
2. ಇವರು 1848 ರಲ್ಲಿ ಭಿಡೆವಾಡಾದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಬಾಲಕಿಯರ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
3. ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಲು ಅವರು 1873 ರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಶೋಧಕ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
4. ಶಿಶುಹತ್ಯೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿಧವಾ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಇವರು 1863 ರಲ್ಲಿ ಬಾಲಹತ್ಯಾ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಗೃಹವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
5. ಇವರು ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಮತ್ತು ಶೇಟ್ಕರಾಯಚ ಅಸುದ್ ನಂತಹ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ?

A. ರಾಜಾ ರಾಮ್ ಮೋಹನ್ ರಾಯ್
B. ಈಶ್ವರ್ ಚಂದ್ರ ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ್
C. ಜ್ಯೋತಿರಾವ್ ಫುಲೆ
D. ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್

37. ಸಿಂಧಿ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಸಿಂಧಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡುವ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ.
2. ಇದನ್ನು 21 ನೇ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ 1967 ರ ಮೂಲಕ ಸಂವಿಧಾನದ ಎಂಟನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.
3. ಸಿಂಧಿ ವೇದಾಂತಿಕ ಮತ್ತು ಸೂಫಿ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾದ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
4. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ದೇವನಾಗರಿ ಮತ್ತು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಂಧಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

38. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಪೆಂಗ್ವಿನ್
2. ಉಭಯಚರಗಳು
3. ಕನೇರಿ ಹಕ್ಕಿ
4. ಜೇನುನೊಣ
5. ಹಿಮಕರಡಿ

ಮೇಲಿನ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ?

A. ಸೂಚಕ ಪ್ರಭೇದಗಳು
B. ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಭೇದಗಳು
C. ಕೀಲಿಕೈ (ಕೀಸ್ಟೋನ್) ಪ್ರಭೇದಗಳು
D. ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು

39. ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಘಟನೆಗಳು/ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿ:

1. ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಹಿತಕಾರಿಣಿ ಸಭೆ
2. ಮಹಾಡ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ
3. ಪೂನಾ ಒಪ್ಪಂದ
4. ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪಕ್ಷ
5. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ (ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕಾಸ್ಟ ಫೆಡರೇಶನ್)

ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾದ ಸಂಕೇತವನ್ನು ಬಳಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ:

A. 2 – 3 – 1 – 5 – 4
B. 2 – 1 – 3 – 4 – 5
C. 1 – 3 – 2 – 4 – 5
D. 1 – 2 – 3 – 4 – 5

40. ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದನ್ನು 2016 ರಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾ ಫೌಂಡೇಶನ್ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮಾಲೋಚನಾ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.
2. ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಹಕಾರ, ಕಡಲ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
3. ಇದು SAGAR (ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ) ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ತಜ್ಞರು ಸೇರಿದಂತೆ 40 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಸಮ್ಮೇಳನದ 9 ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯು ಏಪ್ರಿಲ್ 2026 ರಲ್ಲಿ ಮಾರಿಷಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು, ಆದರೆ 8 ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯು ಒಮಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. ಎರಡು ಮಾತ್ರ
B. ಮೂರು ಮಾತ್ರ
C. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು
D. ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ

41. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಹಿಮ್ ಸರೋವರ್ ಅನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಏಪ್ರಿಲ್ 10, 2026 ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
2. ಇದು ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ನದಿ ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ದೊಡ್ಡ ಬಹುಪಯೋಗಿ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
3. ಹಿಮ ಕರಗುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಳೆನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸುಮಾರು 50 ಸಣ್ಣ ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಈ ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಇದು ಎತ್ತರದ ಶೀತ ಮರುಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.
5. ಇದು 2030 ರ ವೇಳೆಗೆ 2.6 ಕೋಟಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅವನತಿ ಹೊಂದಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪುನಃಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಭಾರತದ ವಿಶಾಲ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 3, 4 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5

42. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ (e-NAM) ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಏಪ್ರಿಲ್ 14, 2016 ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ವಹಿವಾಟು ಡಿಪೋರ್ಟಲ್ ಆಗಿದೆ.
2. ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ವೆಚ್ಚ ಹಂಚಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಇದನ್ನು ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ನಿಧಿಯ ಮೂಲಕ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿ ಮಂಡಿಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ಏಕೀಕೃತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

43. ಅಕ್ರಮ ವಲಸಿಗರಿಗೆ ಭಾರತದ ಹೊಸ ಗಡಿಪಾರು ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಶಂಕಿತ ಅಕ್ರಮ ವಲಸಿಗರ ರುಜುವಾತುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಇದು 30 ದಿನಗಳ ಗಡುವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗಡಿಪಾರು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು.
2. ಗಡಿಪಾರು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಪಡೆಗಳನ್ನು (STF) ವಿದೇಶಾಂಗ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
3. ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆರಹಿತ ವಲಸಿಗರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮತ್ತು ಬಂಧಿಸಲು ಈ ನೀತಿಯು ಮೀಸಲಾದ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಇದು ಭಾರತದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುರುತಿನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ದತ್ತಾಂಶ ಹಂಚಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿದೇಶಿಯರ ಗುರುತಿನ ಪೋರ್ಟಲ್ ಮೂಲಕ ಬಯೋಮೆಟ್ರಿಕ್ ದತ್ತಾಂಶ ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

44. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ನ್ಯೂ ಡೆವಲಪ್ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (NDB)
2. ಅನಿಶ್ಚಿತ ಮೀಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ (CRA)
3. BRICS ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
4. ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ಒಪ್ಪಂದಗಳು
5. ದೂರ ಸಂವೇದಿ ಉಪಗ್ರಹಗಳ ಸಮೂಹ

ಮೇಲಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು BRICS ನ ಉಪಕ್ರಮಗಳಾಗಿವೆ?

A. ಕೇವಲ ಎರಡು
B. ಕೇವಲ ಮೂರು
C. ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು
D. ಎಲ್ಲಾ ಐದು

45. ಕೊನ್ಯಾಕ್ ಬುಡಕಟ್ಟು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ?

A. ಅಸ್ಸಾಂ
B. ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್
C. ಮಣಿಪುರ
D. ಮಿಜೋರಾಂ

46. ಗ್ಲುಫೋಸಿನೇಟ್–ಅಮೋನಿಯಂ ಅನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ?

A. ಕೀಟಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಬಳಸುವ ಕೀಟನಾಶಕ.
B. ಶಿಲೀಂಧ್ರ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕ.
C. ವ್ಯಾಪಕ ಶ್ರೇಣಿಯ ಕಳೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಕಳೆನಾಶಕ.
D. ಮಣ್ಣಿನ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಬಳಸುವ ಗೊಬ್ಬರ.

47. ಘಗ್ಗರ್ ನದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿನ ಹಿಮನದಿ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಪೋಷಿಸಲ್ಪಡುವ ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ನದಿಯಾಗಿದೆ.
2. ಇದು ಶಿವಾಲಿಕ್ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿರುವ ದಗ್ಶೈ ಬಳಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ.
3. ಇದು ಪಂಜಾಬ್, ಹರಿಯಾಣ ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಮೂಲಕ ಹರಿಯುತ್ತದೆ.

4. ಮಾರ್ಕಂಡ ನದಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಸುತಿ ನದಿಗಳು ಇದರ ಉಪನದಿಗಳಾಗಿವೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

48. ಅಂಡಮಾನ್ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದ ಈಶಾನ್ಯ ಭಾಗದ ಅಂಚಿನ ಸಮುದ್ರವಾಗಿದೆ.
2. ಇದು ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಮಲೇಷ್ಯಾದೊಂದಿಗೆ ಗಡಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದೆ.
3. ಇದು ಮಲಕ್ಕಾ ಜಲಸಂಧಿಯ ಮೂಲಕ ದಕ್ಷಿಣ ಚೀನಾ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ.
4. ಇದು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾದೊಂದಿಗೆ ಗಡಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

49. ಏಷ್ಯಾ ಶೂನ್ಯ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಸಮುದಾಯ (Asia Zero Emission Community)ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಇಂಗಾಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಇಂಧನ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು 2023 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಜಪಾನ್ ನೇತೃತ್ವದ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
2. ಇದು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಏಷ್ಯಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣು ಇಂಧನ ಸಹಕಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
3. AZEC ಪ್ಲಸ್ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಏಷ್ಯಾದ ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಏಷ್ಯಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇಂಧನ ಸಂಸ್ಥೆಯಂತಹ ಜಾಗತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
4. ಏಷ್ಯಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಧನ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

50. ಯುರೋಪಿಯನ್ ಒಕ್ಕೂಟದ ಇಂಗಾಲ ಗಡಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು (CBAM) ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ:

A. ಇಂಗಾಲ–ತೀವ್ರ ಸರಕುಗಳ ರಫ್ತುದಾರರಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
B. ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಮದುಗಳ ಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯಯುತ ಇಂಗಾಲದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದು.
C. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಾರ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು.
D. ಯುರೋಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.

51. ಎಲಿಫೆಂಟಾ ಗುಹೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇವುಗಳನ್ನು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಘರಪುರಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ, ಅಂದರೆ ಗುಹೆಗಳ ನಗರ.
2. ಕ್ರಿ.ಶ. 6 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾಹಿಷ್ಮತಿಯ ಕಳಚೂರಿಗಳು ಪೋಷಿಸಿದರು.
3. ಮಹಾ ಗುಹೆ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಒಂದನೇ ಗುಹೆಯು ಶಿವನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ, ಸಂರಕ್ಷಕ ಮತ್ತು ವಿಧ್ವಂಸಕ ಎಂದು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ ಶಿಲ್ಪವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
4. ಎಲಿಫೆಂಟಾ ಗುಹೆಗಳನ್ನು ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣವೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. ಎರಡು ಮಾತ್ರ
B. ಮೂರು ಮಾತ್ರ
C. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು
D. ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ

52. ಮಣ್ಣಿನ ಸಖಿಯರು ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದನ್ನು 2023 ರಲ್ಲಿ ಮನ್ ದೇಶಿ ಫೌಂಡೇಶನ್ಸ್ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಕ್ರಿಯಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.
2. ಇದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
3. ಇದನ್ನು ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ.
4. ಮಣ್ಣಿನ ಸಖಿಯರು ಮಣ್ಣಿನ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ.
5. ರೈತರು ಮಣ್ಣಿನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ವರದಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2, 4 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
B. 1, 3, 4 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3, ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5

53. ಪೋಷಕಾಂಶ ಆಧಾರಿತ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಯೋಜನೆ (NBS) ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದನ್ನು 2010 ರಲ್ಲಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಮತ್ತು ರಸಗೊಬ್ಬರ ಸಚಿವಾಲಯ ಪರಿಚಯಿಸಿತು ಮತ್ತು ಇದು ಫಾಸ್ಫೇಟಿಕ್ ಮತ್ತು ಪೊಟ್ಯಾಸಿಯಮ್ (P & K) ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಅಧಿಸೂಚಿತ ಶ್ರೇಣಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
2. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಸಾರಜನಕ, ರಂಜಕ, ಪೊಟ್ಯಾಸಿಯಮ್ ಮತ್ತು ಗಂಧಕದ ಪೋಷಕಾಂಶದ ಅಂಶವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ.
3. ಯೂರಿಯಾವನ್ನು ಡೈ ಅಮ್ಮೋನಿಯಂ ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಮತ್ತು SSP ನಂತಹ ಇತರ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಜೊತೆಗೆ NBS ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.
4. 2026 ರ ಖಾರಿಫ್ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ P&K ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳಿಗೆ NBS ದರಗಳಲ್ಲಿ 12% ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

54. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮುದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

ವರ್ಗ	ಸಾಲದ ಮಿತಿ
1. ಶಿಶು	₹50,000 ವರೆಗೆ
2. ಕಿಶೋರ್	₹50,000 ರಿಂದ ₹5 ಲಕ್ಷದ ವರೆಗೆ
3. ತರುಣ್	₹10 ಲಕ್ಷದಿಂದ ₹20 ಲಕ್ಷದ ವರೆಗೆ
4. ತರುಣ್ ಪ್ಲಸ್	₹10 ಲಕ್ಷದಿಂದ ₹20 ಲಕ್ಷದ ವರೆಗೆ

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಜೋಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

55. ಕೌಶಲ್ಯ ಫಲಿತಾಂಶ ನಿಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಯುವಕರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ವೃತ್ತಿ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.
2. ಇದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಇದು ಸರ್ಕಾರ, CSR ನಿಧಿಗಳು, ಲೋಕೋಪಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಮಿಶ್ರ ಹಣಕಾಸು ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಇದು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳಂತಹ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಲಯಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
5. ಇದು 2 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಯುವಕರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2, 4 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
B. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5

56. ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಹಣಕಾಸು ನೀತಿ ಪರಿಕರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪಟ್ಟಿ–I ಅನ್ನು ಪಟ್ಟಿ–II ರೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ:

ಪಟ್ಟಿ–I (ಹಣಕಾಸು ಪರಿಕರಗಳು)	ಪಟ್ಟಿ–II (ವಿವರಣೆ)
a. ಶಾಸನಬದ್ಧ ದ್ರವ್ಯತೆ ಅನುಪಾತ (SLR)	1. ಸರ್ಕಾರಿ ಭದ್ರತೆಗಳ ಖರೀದಿ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ.
b. ಮುಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು (OMO)	2. ದಂಡ ದರದಲ್ಲಿ ತುರ್ತು ಸಾಲ
c. ಅಂಚಿನ ಸ್ಥಿರ ಸೌಲಭ್ಯ (MSF)	3. ದ್ರವ ಸ್ವತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾದ ಠೇವಣಿಗಳ ಭಾಗ
d. ದ್ರವ್ಯತೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಸೌಲಭ್ಯ (LAF)	4. ರೆಪೋ ಮತ್ತು ರಿವರ್ಸ್ ರೆಪೋ ಚೌಕಟ್ಟು
e. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸ್ಥಿರೀಕರಣ ಯೋಜನೆ (MSS)	5. ಹೆಚ್ಚುವರಿ ದ್ರವ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳಲು ನೀಡಲಾದ ಬಾಂಡ್‌ಗಳು

ಕೆಳಗಿನ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ:

A. a-3, b-1, c-2, d-4, e-5
B. a-1, b-3, c-2, d-5, e-4
C. a-3, b-2, c-1, d-4, e-5
D. a-1, b-2, c-3, d-4, e-5

57. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಓಝೋನ್ ಪದರದ ಸವಕಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
2. ಇದು 2040 ರ ದಶಕದ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ಹೈಡ್ರೋಫ್ಲೋರೋಕಾರ್ಬನ್‌ಗಳ (HFCs) ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಕಿಗಾಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು HFCs ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ ಎರಡನ್ನೂ ನಿಗ್ರಹಿಸುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಕಿಗಾಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು 2047 ರ ವೇಳೆಗೆ HFC ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ 80% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿತವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

58. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಕೇಂದ್ರ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆಗಳು ಗೃಹ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಗಡಿ ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ಭದ್ರತಾ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

2. ಅವುಗಳ ಆದೇಶವು ದಂಗೆ ನಿಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
3. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಅವು ರಾಜ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.
4. ಎಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೊಲೀಸ್ ಪಡೆಗಳು ಗಡಿ ಕಾವಲು ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ಭದ್ರತೆ ಎರಡಕ್ಕೂ ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

59. ಇಂಗಾಲದ ಗಡಿ ಸಮನ್ವಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್‌ನಂತಹ ಇಂಗಾಲ-ತೀವ್ರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಆಮದಿನ ಮೇಲೆ ಐರೋಪ್ಯಾ ಒಕ್ಕೂಟವು ವಿಧಿಸಿದ ಇಂಗಾಲದ ಸುಂಕವಾಗಿದೆ.
2. ಇದು ಐರೋಪ್ಯಾ ಒಕ್ಕೂಟದೊಳಗೆ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆಮದುಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ.
3. ಇದು ಇಂಗಾಲದ ಮೇಲಿನ ಬೆಲೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿರುತ್ಸಾಹಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಉತ್ಪಾದನಾ ಮಾದರಿಗಳು ಮತ್ತು ರಫ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಮೂಲಕ ಇದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

60. ಸಾಗರದ ಉಷ್ಣ ಅಲೆಗಳ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಾತಾವರಣದ ಶಾಖದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಗರಗಳಿಂದ ಸಾಗರದ ಉಷ್ಣ ಅಲೆಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ನಡೆಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.
2. ಬೆಚ್ಚಗಿನ ನೀರನ್ನು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತಂಪಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಸಾಗರದ ಉಷ್ಣ ಅಲೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಬಹುದು.
3. ಉತ್ತರ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದ ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡದ ವಾತಾವರಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಮೇಲ್ಮೈ ಶಾಖವನ್ನು ಹೊರಹಾಕಲು ಮತ್ತು ಸಾಗರದ ಉಷ್ಣ ಅಲೆಗಳ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
4. ಎಲ್ ನಿನೊ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲ್ಮೈ ತಾಪಮಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಾಗರದ ಉಷ್ಣ ಅಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಬಹುದು.

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

61. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮೆಮ್‌ಫ್ಲೇಷನ್ ಅನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ?

A. ಋತುಮಾನದ ಬೇಡಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಆಹಾರ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಏರಿಕೆ.
B. ಅರೆವಾಹಕಗಳ (ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್) ಮೆಮೊರಿ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರಚನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಏರಿಕೆ.
C. ಹೆಚ್ಚಿದ ಸರ್ಕಾರಿ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಹಣದುಬ್ಬರ.
D. ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸರಕುಗಳ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆ.

62. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಅಮೆಜಾನ್ ಮಳೆಕಾಡು ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕದ ಒಂಬತ್ತು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲು ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನಲ್ಲಿದೆ.
2. ಅರಣ್ಯವು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಆಂಡಿಸ್ ಪರ್ವತಗಳು ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆದಿದೆ.
3. ಅಮೆಜಾನ್‌ನ ಹವಾಮಾನವು ವರ್ಷವಿಡೀ ವಿಭಿನ್ನ ಋತುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಾಪಮಾನ ಮತ್ತು ಭಾರೀ ಮಳೆಯಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
4. ಯಾನೊಮಾಮೊ ಮತ್ತು ಕಯಾಪೊದಂತಹ ಸ್ಥಳೀಯ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಅಮೆಜಾನ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ.

ಅಮೆಜಾನ್ ಮಳೆಕಾಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

63. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಲಂಟಾನಾ ಕ್ಯಾಮರಾ
2. ವಾಟರ್ ಹಯಸಿಂತ್
3. ಆಫ್ರಿಕನ್ ಕ್ಯಾಟ್‌ಫಿಶ್
4. ನೈಲ್ ಟಿಲಾಪಿಯಾ

ಮೇಲಿನ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ?

A. ಸೂಚಕ ಪ್ರಭೇದಗಳು
B. ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಭೇದಗಳು
C. ಕೀಸ್ಟೋನ್ ಪ್ರಭೇದಗಳು
D. ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು

64. ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯವೃಂದವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

ಟಿಬೆಟ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯ ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶದ ಶೀತ ಶುಷ್ಕ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಸಸ್ತನಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಮೃದುವಾದ ಉಣ್ಣೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕೊಂದ ನಂತರವಷ್ಟೇ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಉಣ್ಣೆಗಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಅತಿಯಾದ ಬೇಟೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಇದರ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಭೇದವನ್ನು ವನ್ಯಜೀವಿ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ, 1972 ರ ಅನುಸೂಚಿ I ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸೈಟ್ಸ್ (CITES) ನ ಅನುಬಂಧ I ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಹಾಗೂ IUCN ಕೆಂಪುಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಇದು **'ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರದ'** (Near Threatened) ಪ್ರಭೇದವಾಗಿದೆ.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಪ್ರಭೇದವನ್ನು ಈ ಮೇಲಿನ ವಾಕ್ಯವೃಂದದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ?

A. ಹಿಮ ಚಿರತೆ
B. ಟಿಬೆಟಿಯನ್ ಹುಲ್ಲೆ
C. ಹಿಮಾಲಯನ್ ತಹರ್
D. ಕಿಯಾಂಗ್

65. 2025 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ SMOPS-2026 ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸ್ಥಿತಿ ಜಾಗೃತಿ ವರದಿ 2025 ಅನ್ನು ಇಸ್ರೋ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿತು.
2. 2025 ರಲ್ಲಿ 300 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಯಶಸ್ವಿ ಜಾಗತಿಕ ಉಡಾವಣೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ, 4,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.
3. ಭಾರತವು 2025 ರಲ್ಲಿ 10 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಉಡಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿತು, ಇದರಲ್ಲಿ 100 ನೇ ಉಡಾವಣಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು ಕೂಡ ಸೇರಿದೆ.
4. ಭಾರತದ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ NISAR, Spa-DeX ನಿಲ್ದಾಣ ಪ್ರಯೋಗ ಮತ್ತು ಆದಿತ್ಯ–L1 ನ ನಿರಂತರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ, ಜೊತೆಗೆ 2030 ರ ವೇಳೆಗೆ ಶಿಲಾಖಂಡರಾಶಿ–ಮುಕ್ತ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯತ್ತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ.

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

66. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಭಾರತದ ಬಾವಲಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ 2024–25 ಎಂಬ ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಬಹು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.
2. ಭಾರತವು 200 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭೇದಗಳ ಬಾವಲಿಗಳಿಗೆ ಆವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿದ್ದು, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
3. ಬಾವಲಿಗಳು ಕೈರೋಪ್ಟೆರಾ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿವೆ ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹಾರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಏಕೈಕ ಸಸ್ತನಿಗಳಾಗಿವೆ.
4. ಬಾವಲಿಗಳು ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶಕಗಳಾಗಿ, ಬೀಜ ಪ್ರಸರಣಕಾರರಾಗಿ ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ನಿಯಂತ್ರಕಗಳಾಗಿ ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಸರ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

67. ನದಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

I. ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
II. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಭೂ ಮೇಲ್ಮೈ ನೀರು, ಉಪನದಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಲವನ್ನು ಒಂದೇ ಜಲವಿಜ್ಞಾನ ಘಟಕವಾಗಿ ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶ ಮಟ್ಟದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
III. ಹಿಂದಿನ ಅನುದಾನ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ 16ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುದಾನ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
IV. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಈಶಾನ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಸಿಂಧೂ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಮತ್ತು ಗಡಿಯಾಚೆಗಿನ ಪರಿಗಣನೆಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. II ಮತ್ತು IV ಮಾತ್ರ
B. I, II ಮತ್ತು III ಮಾತ್ರ
C. II, III ಮತ್ತು IV ಮಾತ್ರ
D. I ಮತ್ತು IV ಮಾತ್ರ

68. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

I. ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳಿದ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ಇವರನ್ನು ಲಿಂಗಾಯತ ಚಳುವಳಿಯ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.
II. ಇವರು ಕಳಚೂರಿ ರಾಜವಂಶದ 2ನೇ ಬಿಜ್ಜಳನ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.
III. ಇವರ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ವಚನಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕ ಸಂಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.
IV. ಇವರು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು, ದೈವಿಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ನೇರ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದರು.
V. ಇವರು ಅನುಭವ ಮಂಟಪವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು, ಇದನ್ನು ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲ ಸಂಸತ್ತು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ, ಇದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಮುಕ್ತ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿತು.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಮಧ್ಯಕಾಲದ ಭಾರತೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ?

A. ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು
B. ಬಸವೇಶ್ವರ
C. ದೇವರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ
D. ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ

69. ಹಳದಿ ರೇಖೆಯ (Yellow line) ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಸಂಘರ್ಷ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲು ಇದು ಇಸ್ರೇಲ್ ರಚಿಸಿದ ಸೇನಾ ಗಡಿ ರೇಖೆಯಾಗಿದೆ.
2. ಇದು ಸಂಘರ್ಷದ ಪಕ್ಷಗಳ ನಡುವೆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಾಶ್ವತ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಡಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಇದು ಸೈನ್ಯದ ನಿಯೋಜನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಮಿತಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

4. ಈ ರೇಖೆಯನ್ನು ದಾಟುವುದನ್ನು ಸಂಭಾವ್ಯ ಭದ್ರತಾ ಅಪಾಯ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಸೇನಾ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತದೆ.
5. ಇದನ್ನು ಗಾಜಾ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಲೆಬನಾನ್ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಮಾಸ್ ಒಳಗೊಂಡ ನಿಯಂತ್ರಣ ವಲಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 3, 4 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

70. ಇಂಡೋ-ಲಂಕಾ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಶ್ರೀಲಂಕಾದಲ್ಲಿನ ಜನಾಂಗೀಯ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಜೆ. ಆರ್. ಜಯವರ್ಧನ ನಡುವೆ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು.
2. ಶ್ರೀಲಂಕಾ ತನ್ನ ಸಂವಿಧಾನದ 13 ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಇದು ಒದಗಿಸಿತು.
3. ಇದು ತಮಿಳು ಈಳಂನ ಲಿಬರೇಶನ್ ಟೈಗರ್ಸ್ ಅನ್ನು ತಕ್ಷಣವೇ ವಿಸರ್ಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು.
4. ಇದು ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಶ್ರೀಲಂಕಾದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಶಾಂತಿಪಾಲನಾ ಪಡೆ (IPKF) ಅನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು.
5. ಇದು ಸಿಂಹಳವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ತಮಿಳನ್ನು ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ಏಕೈಕ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿತು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. ಎರಡು ಮಾತ್ರ B. ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರ
C. ಮೂರು ಮಾತ್ರ D. ಎಲ್ಲಾ ಐದು

71. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಯೋಗ ಕಾಯ್ದೆ, 2019 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, 2020 ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು.
2. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇದು ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿತು.
3. ಇದು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಯಾಂಕ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂಡಳಿ ಸೇರಿದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಮಂಡಳಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಈ ಆಯೋಗವು ರಾಜ್ಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಂಡಳಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ B. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

72. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

I. ಒಡಿಶಾ ತನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕರಾವಳಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕಡಲ-ವಲಯದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ.
II. ಕೇಂದ್ರ ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕರಾವಳಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
III. ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೆ, ಕರಾವಳಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಈ ಉಪಕ್ರಮ ಹೊಂದಿದೆ.
IV. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಸಾಗರ ಮತ್ತು ಕಡಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ 14 ರೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಡಲ-ವಲಯದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. I, II ಮತ್ತು IV ಮಾತ್ರ B. I ಮತ್ತು III ಮಾತ್ರ
C. II, III ಮತ್ತು IV ಮಾತ್ರ D. I, II, III ಮತ್ತು IV

73. ಕುರುಂಬ ಚಿತ್ರಕಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯಗಳ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
2. ಈ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು ಹಬ್ಬ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳ ಸಂದರ್ಭಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ.
3. ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ನೈಜತೆಯ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ.
4. ವರ್ಣದ್ರವ್ಯ ತಯಾರಿಸಲು ಮರದ ರಾಳಗಳಂತಹ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

74. ನೀತಿ ಆಯೋಗದ ಹಣಕಾಸು ಆರೋಗ್ಯ ಸೂಚ್ಯಂಕ (FHI 2026) ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಹಣಕಾಸಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಎರಡನೇ ವಾರ್ಷಿಕ ಆವೃತ್ತಿ ಇದಾಗಿದೆ.
2. ಸೂಚ್ಯಂಕವು ವೆಚ್ಚದ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಆದಾಯ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ, ಆರ್ಥಿಕ ವಿವೇಕ, ಸಾಲದ ಸೂಚ್ಯಂಕ ಮತ್ತು ಸಾಲದ ಸುಸ್ಥಿರತೆಯಂತಹ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
3. ಸೂಚ್ಯಂಕಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಲಾದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆ.

4. ಒಡಿಶಾ ಉನ್ನತ–ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ, ಪಂಜಾಬ್, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಮತ್ತು ಕೇರಳ ಕಡಿಮೆ–ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.
5. ಬಿಹಾರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ತೆಲಂಗಾಣದಂತಹ ರಾಜ್ಯಗಳು ಹಣಕಾಸಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿವೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2, 4 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
D. 1, 3 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ

75. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಕಪ್ಪು ಮಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಬಹುದು?

1. ವಿಕಿರಣ ಕಾಯಿಲೆ
2. ಆನುವಂಶಿಕ ರೂಪಾಂತರಗಳು
3. ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯ ನಷ್ಟ

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ:

A. ಕೇವಲ ಒಂದು
B. ಕೇವಲ ಎರಡು
C. ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ
D. ಎಲ್ಲವೂ

76. ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣಂನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಪ್ರೋಟಾನ್ ವೇಗವರ್ಧಕ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಆವೇಶಿತ ಕಣಗಳನ್ನು (Charged particles) ವೇಗಗೊಳಿಸಲು ಬಳಸುವ ಉನ್ನತ–ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರೋಟಾನ್ ವೇಗವರ್ಧಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
2. ಇದು ಭಾರತದ ಮೂರು–ಹಂತದ ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಥೋರಿಯಂ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಇದು ಪರಮಾಣು ರಿಯಾಕ್ಟರ್ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ವೇಗವರ್ಧಕ–ಚಾಲಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು (ADS) ಆಧರಿಸಿದೆ.
4. ಈ ಸೌಲಭ್ಯವು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಮಾಡೆಲಿಂಗ್‌ಗಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

77. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ 6ನೇ ಅನುಸೂಚಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಅಸ್ಸಾಂ, ಮೇಘಾಲಯ, ತ್ರಿಪುರ ಮತ್ತು ಮಿಜೋರಾಂನ ಬುಡಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಸ್ವಾಯತ್ತ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಂಡಳಿಗಳಿಗೆ (ADCs) ಶಾಸಕಾಂಗ, ಕಾರ್ಯಾಂಗ, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
3. 6ನೇ ಅನುಸೂಚಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿಬಂಧನೆಗಳು 244(2) ಮತ್ತು 275(1) ವಿಧಿಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿವೆ.
4. ಮೇಘಾಲಯದ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಂಡಳಿಗಳು ಕೇವಲ ಸಲಹಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಶಾಸಕಾಂಗ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

78. ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

"ಸಣ್ಣ ಹಳದಿ ಮಿಶ್ರಿತ–ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ತುಪ್ಪಳವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದಪ್ಪನೆಯ ಪರ್ವತ–ವಾಸಿಯಾದ ಕಾಡುಕುರಿಯು, ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ ಸುಮಾರು 400 ಕಿ.ಮೀ ಸೀಮಿತ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಹುಲ್ಲು, ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಪೊದೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಅರಣ್ಯನಾಶ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗಳು, ಸಾಕುಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪೈಪೋಟಿ ಮತ್ತು ಬೇಟೆಯಾಡುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಈ ಪ್ರಭೇದವು ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬೆದರಿಕೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದು IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಣಿ (EN) ಎಂದು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು 1972 ರ ವನ್ಯಜೀವಿ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆಯ ಶೆಡ್ಯೂಲ್–I ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಎರ್ವಿಕುಲಂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಇದು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಯೂ ಹೌದು."

ಈ ಮೇಲಿನ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಭೇದವನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ?

A. ಮಲಬಾರ್ ಪೈಡ್ ಹಾರ್ನ್‌ಬಿಲ್
B. ಸಿಂಹ ಬಾಲದ ಸಿಂಗಳೀಕ
C. ಇಂಡಿಯನ್ ಗೌರ್ (ಭಾರತೀಯ ಕಾಡೆಮ್ಮೆ)
D. ನೀಲಗಿರಿ ತಹಾರ್

79. ಕೇಂದ್ರ ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದ 'ಪ್ರಹಾರ್' (PRAHAAR) ನೀತಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ?

A. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಪೀಡಿತ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡುವುದು.
B. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾನೂನು ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.
C. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ 'ಶೂನ್ಯ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ'ಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಚೊಚ್ಚಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ನಿಗ್ರಹ ನೀತಿಯ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.
D. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಭಯೋತ್ಪಾದನಾ ನಿಗ್ರಹ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು.

80. ಹಸಿರು ಜಲಜನಕ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಅಮೋನಿಯಾ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಯಾವುವು?

1. ಪಳೆಯುಳಿಕೆ ಇಂಧನ ಆಮದಿನ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯ ಕಡಿತ.
2. ಇಂಗಾಲದ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಕಾರ್ಬೊನೈಸೇಶನ್.
3. ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಮತೋಲನಗೊಳಿಸುವುದು.
4. ಇಂಧನ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಜಾಲ (ಗ್ರಿಡ್) ಸಮತೋಲನ.

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ:

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

81. ರಾಹ್-ವೀರ್ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಮೋಟಾರು ವಾಹನ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾಯ್ದೆ, 2019 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗುಡ್ ಸಮರಿಟನ್ ನಿಬಂಧನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದೆ.
2. ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತದ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನು ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಎರಡನ್ನೂ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
3. "ಗೋಲ್ಡನ್ ಅವರ್" (ಸುವರ್ಣ ಅವಧಿ) ಒಳಗೆ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಯೋಜನೆಯು ₹25,000 ನಗದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
4. ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೆದ್ದಾರಿ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅನುಮೋದನೆಯ ನಂತರ ಕೇಂದ್ರ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ವಿತ-ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

B. 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

82. ಎಚ್ಎಎಲ್ ತೇಜಸ್ (HAL Tejas) ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಭಾರತೀಯ ವಾಯುಪಡೆ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆ ಎರಡಕ್ಕೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ ಐದನೇ-ತಲೆಮಾರಿನ ಸ್ಟೆಲ್ತ್ ಫೈಟರ್ ವಿಮಾನವಾಗಿದೆ.
2. ಡಿಆರ್‌ಡಿಒ (DRDO) ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಏರೋನಾಟಿಕಲ್ ಡೆವಲಪ್ಮೆಂಟ್ ಏಜೆನ್ಸಿ ಇದನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದೆ.
3. ಇದನ್ನು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಏರೋನಾಟಿಕ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಇದು ಆಕಾಶದಿಂದ -ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಆಕಾಶದಿಂದ -ಭೂಮಿಗೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುವ ಎರಡೂ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 2, ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

B. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

D. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

83. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಅನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

"ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಕೆರಾಟಿನ್ ಮಾಪಕಗಳಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿರುವ ಮೂಲಕ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಸ್ತನಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಸಸ್ತನಿ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಉದ್ದವಾದ ಜಿಗುಟಾದ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಬಳಸಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಇರುವೆಗಳು, ಗೆದ್ದಲುಗಳು ಮತ್ತು ಲಾರ್ವಾಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಬೆದರಿಕೆಯೊಡ್ಡಿದಾಗ, ತನ್ನ ದುರ್ಬಲ ಭಾಗಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಿಗಿಯಾದ ಚೆಂಡಿನಂತೆ ಉರುಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಣ್ಣನ್ನು ಗಾಳಿಯಾಡಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಸರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ."

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಪ್ರಭೇದವನ್ನು ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ?

A. ಆರ್ಮಡಿಲೊ

B. ಪ್ಯಾಂಗೊಲಿನ್ (ಚಿಪ್ಪುಹಂದಿ)

C. ಆರ್ಡ್ವಾರ್ಕ್

D. ಇರುವೆಭಕ್ಷಕ

84. ರಾಂಪ್ (RAMP) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ನೆರವಿನ ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.
2. ಇದು MSME ಗಳ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಇದು ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಖರೀದಿಗಾಗಿ MSME ಗಳಿಗೆ ನೇರ ಬಂಡವಾಳ ಸಬ್ಸಿಡಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಇದು ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳೆರಡರ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

C. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

85. ಮಿಷನ್ ಸುದರ್ಶನ್ ಚಕ್ರವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದರೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ?

A. ನೌಕಾಪಡೆಯ ಜಲಾಂತರ್ಗಾಮಿ ವಿರೋಧಿ ಯುದ್ಧ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ

B. ಸಮಗ್ರ ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸ

C. ಸೈಬರ್ ಭದ್ರತಾ ಕಸರತ್ತು

D. ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕಣ್ಗಾವಲು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ

86. ಸುಜ್ವಿಕಾ (SUJVIKA) ಪೋರ್ಟಲ್ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ–ಚಾಲಿತ ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
2. ಇದು ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಉತ್ಪನ್ನ ಆಮದುಗಳ ಕುರಿತು ಅಧಿಕೃತ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಕೃಷಿ ಸರಕುಗಳ ರಫ್ತುಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಇದನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
4. ಇದು ಜೀವರಾಸಾಯನಿಕ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಿಣ್ವಗಳ ಕುರಿತು ವಲಯವಾರು ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

87. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹವಾಮಾನ ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕೆ (IKI) ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹವಾಮಾನ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಧನಸಹಾಯ ನೀಡುವ ಜರ್ಮನಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವಾಗಿ ಇದನ್ನು 2008 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
2. ಇದು ಹವಾಮಾನ ತಗ್ಗಿಸುವಿಕೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಇದು ಪಾಲುದಾರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪಾಂತರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತೆಯ ಪಾಲುದಾರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವೂ ಸೇರಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
D. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

88. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೆಫೆ (CAFE) ಮಾನದಂಡಗಳ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇವುಗಳನ್ನು 2017 ರಲ್ಲಿ **'ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಬ್ಯೂರೋ'** ಪರಿಚಯಿಸಿತು.
2. ಇವು ಪ್ರಯಾಣಿಕ ವಾಹನಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಇಂಧನ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಇಂಗಾಲದ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ.
3. ಇವು ಕೇವಲ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಮತ್ತು ಡೀಸೆಲ್ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ.
4. ಇವು 3,500 ಕೆಜಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ತೂಕವಿರುವ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. ಕೇವಲ ಒಂದು
B. ಕೇವಲ ಎರಡು
C. ಕೇವಲ ಮೂರು
D. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು

89. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿ.
2. ಕಾಕೋರಿ ರೈಲು ದರೋಡೆ.
3. ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್.
4. ಲಾಹೋರ್ ಸಂಚು ಪ್ರಕರಣ.

ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಗಳು ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಆಜಾದ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

90. ಹೆಕ್ಸಾಗನ್ ಅಲಯನ್ಸ್ ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಯಾವುದರೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ?

A. ಸೇನಾ ಸಹಕಾರ
B. ಶುದ್ಧ ಇಂಧನ ಪರಿವರ್ತನೆ
C. ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಪರಿಶೋಧನೆ
D. ಕೃಷಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳು

91. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

ಹೇಳಿಕೆ–1: ಗ್ರೇ ಜೋನ್ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಯುದ್ಧದ ನಡುವಿನ ಅಸ್ಥಿರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಸೈಬರ್ ದಾಳಿಗಳು, ತಪ್ಪು ಮಾಹಿತಿ ಅಭಿಯಾನಗಳು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಒತ್ತಡ ಹೇರುವಿಕೆಯು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ತಂತ್ರಗಳಾಗಿವೆ.

ಹೇಳಿಕೆ–2: ಪರೋಕ್ಷ ಯುದ್ಧವು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಪರೋಕ್ಷ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ವಿರೋಧಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಗುಂಪುಗಳು ಅಥವಾ ಸಶಸ್ತ್ರ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತವೆ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. ಹೇಳಿಕೆ–1 ಮತ್ತು ಹೇಳಿಕೆ–2 ಎರಡೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಹೇಳಿಕೆ–2, ಹೇಳಿಕೆ–1 ರ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಾಗಿದೆ.
B. ಹೇಳಿಕೆ–1 ಮತ್ತು ಹೇಳಿಕೆ–2 ಎರಡೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ ಆದರೆ ಹೇಳಿಕೆ–2, ಹೇಳಿಕೆ–1 ರ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲ.
C. ಹೇಳಿಕೆ–1 ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಹೇಳಿಕೆ–2 ತಪ್ಪಾಗಿದೆ.
D. ಹೇಳಿಕೆ–1 ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಹೇಳಿಕೆ–2 ಸರಿಯಾಗಿದೆ.

92. "ಹಾರ್ಮುಜ್ ಜಲಸಂಧಿ"ಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆ?

A. ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಅರಬ್ಬಿ ಸಮುದ್ರ
B. ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರ
C. ಪರ್ಷಿಯನ್ ಕೊಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಒಮನ್ ಕೊಲ್ಲಿ
D. ಏಡೆನ್ ಕೊಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅರಬ್ಬಿ ಸಮುದ್ರ

93. ಸೆಬಿಯ (SEBI – ಭಾರತೀಯ ಭದ್ರತಾ ವಿನಿಮಯ ಮಂಡಳಿ) ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಭದ್ರತಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆದಾರರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು.
2. ಭದ್ರತಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭದ್ರತಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು.
4. ಭಾರತದ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಮೀಸಲು ನಿಧಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. ಕೇವಲ ಎರಡು
B. ಕೇವಲ ಮೂರು
C. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು
D. ಕೇವಲ ಒಂದು

94. ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ದೇಶ/ಪ್ರದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ:

ಪಟ್ಟಿ–I (ವಾಯು ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ)	ಪಟ್ಟಿ–II (ದೇಶ/ಪ್ರದೇಶ)
a. S-400 ಟ್ರಯಂಫ್	1. ಇಸ್ರೇಲ್
b. ಥಾಡ್ (THAAD)	2. ರಷ್ಯಾ
c. ಐರನ್ ಡೋಮ್	3. ಅಮೆರಿಕ
d. HQ-9	4. ಚೀನಾ

ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾದ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ:

A. a-2, b-3, c-1, d-4
B. a-3, b-2, c-4, d-1
C. a-2, b-1, c-3, d-4
D. a-4, b-3, c-2, d-1

95. ಭಾರತದ ಅರೆವಾಹಕ (ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್) ಕ್ಷೇತ್ರದ ಉಪಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಭಾರತೀಯ ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ ಮಿಷನ್ (ISM) ಅನ್ನು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವಾಲಯವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.
2. ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಈ ಮಿಷನ್‌ನ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
3. ಗುಜರಾತ್‌ನ ಸಾನಂದ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೈಕ್ರಾನ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ಕಂಪನಿಯು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟರ್ ಘಟಕವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

A. ಕೇವಲ ಒಂದು
B. ಕೇವಲ ಎರಡು
C. ಕೇವಲ ಮೂರು
D. ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ

96. ಗುರು ತೇಜ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಅವರ ಬಗೆಗಿನ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇವರು 1621 ರಲ್ಲಿ ಅಮೃತಸರದಲ್ಲಿ ಗುರು ಹರಗೋಬಿಂದ್ ಅವರ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಜನಿಸಿದರು.
2. ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮಖಿನ್ ಶಾ ಲುಬಾನಾ ಅವರಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಂತರ, 1664 ರಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಒಂಬತ್ತನೇ ಸಿಖ್ ಗುರು ಎಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.
3. ಇವರು ಆನಂದಪುರ್ ಸಾಹಿಬ್ (ಮೊದಲು ಚಕ್ ನಾನಕಿ) ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆ ಹಾಗೂ ಏಕದೇವೋಪಾಸನೆಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಹರಡಲು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದರು.
4. ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಇವರು ಮೊಘಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಔರಂಗಜೇಬನ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದರು.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4
D. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

97. ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆ ಬ್ಯೂರೋ (BEE)ನ ಉಪಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಮಾನದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ಲೇಬಲಿಂಗ್ (S&L) ಯೋಜನೆಯು ರೆಫ್ರಿಜರೇಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಹವಾನಿಯಂತ್ರಕಗಳಂತಹ (ACs) ಉಪಕರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ಟಾರ್–ರೇಟಿಂಗ್ ಲೇಬಲ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಸಾಧನೆ, ಗುರಿ ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ (PAT) ಯೋಜನೆಯು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಆಧಾರಿತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಇಂಧನ ಬಳಸುವ ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
3. ಇಂಧನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಟ್ಟಡ ಸಂಹಿತೆ (ECBC)ಯು ಇಂಧನ–ಸಮರ್ಥ ಕಟ್ಟಡ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
4. PAT ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಗೃಹಬಳಕೆಯ ಉಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

98. ವಿಶ್ವ ಸ್ಥೂಲಕಾಯ (ಬೊಜ್ಜು) ಅಟ್ಲಾಸ್ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದನ್ನು ವಿಶ್ವ ಸ್ಥೂಲಕಾಯ (ಬೊಜ್ಜು) ಒಕ್ಕೂಟ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಇದು ಸ್ಥೂಲಕಾಯದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜಾಗತಿಕ ದತ್ತಾಂಶ, ಭವಿಷ್ಯದ ಅಂದಾಜುಗಳು ಮತ್ತು ನೀತಿ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಇದು ಕೇವಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಸ್ಥೂಲಕಾಯದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ

C. 1 ಮಾತ್ರ

D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

99. ಎಲ್ ನಿನೊ (El Niño) ಮತ್ತು ಲಾ ನಿನಾ (La Niña) ಹವಾಮಾನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಎಲ್ ನಿನೊ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದ ಸಮುದ್ರ ಮೇಲ್ಮೈ ತಾಪಮಾನವು ಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಬೆಚ್ಚಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.
2. ಲಾ ನಿನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಬಲವಾದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಾರುತಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.
3. ಈ ಎರಡೂ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಪ್ರಪಂಚದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿನ ಮಳೆಯ ಮಾದರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ತಪ್ಪಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ

B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

C. ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ತಪ್ಪಾಗಿವೆ

D. ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ

100. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಜಪಾನ್ ನಡುವಿನ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಕರೆನ್ಸಿ ವಿನಿಮಯ ಒಪ್ಪಂದದ (BSA) ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಎರಡು ದೇಶಗಳ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ನಡುವಿನ ಕರೆನ್ಸಿ ವಿನಿಮಯ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ.
2. ಇದು ಎರಡೂ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ನಗದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
3. ಇದು ಎರಡು ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
4. ವ್ಯಾಪಾರ ವಸಾಹತುಗಳಿಗಾಗಿ ಎರಡು ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ಕರೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ

C. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

101. ಮಧುರೈ ಸುಂಗುಡಿ ಸೀರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಸುಂಗುಡಿ ಸೀರೆಗಳು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹತ್ತಿ ಸೀರೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇವುಗಳನ್ನು 17ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತ್‌ನಿಂದ ಮಧುರೈಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸಮುದಾಯವು ಪರಿಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿತು.
2. ಸಾವಿರಾರು ಸಣ್ಣ ಬಿಳಿ ಚುಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಕೈ–ಗಂಟು ಹಾಕುವ ತಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ರಚಿಸಲಾದ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಟೈ–ಅಂಡ್–ಡೈ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಈ ಸೀರೆಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.
3. ಮಧುರೈ ಸುಂಗುಡಿ ಸೀರೆಯು ಭೌಗೋಳಿಕ ಸೂಚಕ (GI) ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನುಅನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ

C. 1, 2 ಮತ್ತು 3

D. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

102. ಕುರ್ಡಿಶ್ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

1. ಅವರನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದ ಅತಿದೊಡ್ಡ **'ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿರದ ಜನಾಂಗೀಯ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ'** ಒಂದೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.
2. ಅವರು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾರ್ವಭೌಮ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.
3. ಅವರು 'ಕುರ್ಡಿಶ್' ಎಂಬ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾದ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ:

A. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ

B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

103. "ರೈಸಿನಾ ಸಂವಾದ (ಡೈಲಾಗ್)"ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಈ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಭೌಗೋಳಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕ–ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಈ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಅಬ್ಸರ್ವರ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಫೌಂಡೇಶನ್ (ORF) ಆಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಯಾವುದೇ ಥಿಂಕ್‌ಟ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಚಿವಾಲಯವು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.
4. **2026 ರ ಆವೃತ್ತಿಯು "ಸಂಸ್ಕಾರ:** ದೃಢೀಕರಣ, ಹೊಂದಾಣಿಕೆ, ಪ್ರಗತಿ" ಎಂಬ ಘೋಷವಾಕ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ

C. 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ

D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

104. ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆ (ಗ್ರಾವಿಟಿ) ಬಾಂಬ್ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಟೊಮಾಹಾಕ್ ಕ್ರೂಸ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಯಂತಹ ಕ್ರೂಸ್ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಎಂಜಿನ್ ಅನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ.
2. ಇದರ ಹಾರಾಟದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಆನ್‌ಬೋರ್ಡ್ ರೇಡಾರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಇದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

3. ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಇದನ್ನು ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಅಟ್ಯಾಕ್ ಮ್ಯುನಿಷನ್ (JDAM) ಕಿಟ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ನವೀಕರಿಸಬಹುದು.
4. ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವಿಲ್ಲದ ಬಾಂಬ್‌ಗಳನ್ನು ನಿಖರ-ನಿರ್ದೇಶಿತ ಯುದ್ಧಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು JDAM ಕಿಟ್‌ಗಳು GPS ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸ್ಟಿಯರಬಲ್ ಫಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತವೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 2, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 1, 3 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

105. ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಒಪ್ಪಂದದ 7ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಈ ವರದಿಯು 2030 ಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾದ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಗುರಿಗಳತ್ತ ಭಾರತದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
2. ಕುನ್ಮಿಂಗ್-ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್ ಜಾಗತಿಕ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತಾ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ 23 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಗುರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಇದು ಭಾರತದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಈ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಇದು ಭಾರತವನ್ನು ಕಾನೂನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬದ್ಧವಾಗಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಈ ವರದಿಯು ಒಪ್ಪಂದದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರದಿ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ.
5. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾದ ಗುರಿಗಳು 2050 ರ ಜಾಗತಿಕ ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಗುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿವೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2, 4 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
B. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5

106. ಬ್ರೈನ್ ಕೋ-ಪ್ರೊಸೆಸರ್‌ಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಮೂನ್‌ಶಾಟ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ?

A. ಭಾರತೀಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ (IIT) ದೆಹಲಿ
B. ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ (IISc)
C. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ (AIIMS)
D. ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ (ISRO)

107. ಭಾರತದ ತೈಲ ಆಮದು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಂಧನ ಬೇಡಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತವೂ ಒಂದಾಗಿದೆ.
2. ರಷ್ಯಾದಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪಾಲು ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ತೈಲ ಆಮದಿನ ಕಾಲು ಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.
3. ಅಮೆರಿಕದಿಂದ ಆಮದು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಭಾರತದ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ ಮೂಲಗಳ ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ ಆಮದಿನ ಮೇಲಿನ ಭಾರತದ ಅವಲಂಬನೆಯು 50% ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

108. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕದ ನಡುವೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಸೇನಾ ಸಮರಾಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ?

1. ಯುದ್ಧ್ ಅಭ್ಯಾಸ್
2. ಮಲಬಾರ್
3. ಕೋಪ್ ಇಂಡಿಯಾ
4. ಟೈಗರ್ ಟ್ರಯಂಫ್
5. ವಜ್ರ ಪ್ರಹಾರ್

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ?

A. ಕೇವಲ ಎರಡು
B. ಕೇವಲ ಮೂರು
C. ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು
D. ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿವೆ.

109. ಅಮೆರಿಕ ನೀಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೀಸಾಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. F-1 ವೀಸಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ಕಾಲೇಜುಗಳು, ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳು ಹಾಗೂ ಭಾಷಾ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. M ವೀಸಾ ಅನ್ನು ವೃತ್ತಿಪರ ಅಥವಾ ಇತರ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ದಾಖಲಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
3. M ವೀಸಾ ವಿಭಾಗವು ಭಾಷಾ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ದಾಖಲಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
C. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

110. ಹೈಡ್ರಾಕ್ಸಿಲ್ ಮೆಗಾಮೇಸರ್ (Hydroxyl megamaser) ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಏನೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ?

A. ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮೈಕ್ರೋವೇವ್ ಅಥವಾ ರೇಡಿಯೋ ತರಂಗಗಳ ಪ್ರಬಲ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ.

B. ಸೌರವ್ಯೂಹದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹ.
C. ನಕ್ಷತ್ರಪುಂಜ(ಗೆಲಕ್ಸಿ)ಗಳ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಕಪ್ಪು ಕುಳಿ.
D. ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕೃತಕ ಉಪಗ್ರಹ.

111. LGM-30G ಮಿನಿಟ್‌ಮ್ಯಾನ್ III ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದನ್ನು ಅಮೆರಿಕ ದೇಶವು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಖಂಡಾಂತರ ಅಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣು ಸಿಡಿತಲೆಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸಲು ಇದನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
3. ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ವಿಮಾನವಾಹಕ ನೌಕೆಗಳಿಂದ ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
4. ಇದು ಅಮೆರಿಕದ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಪರಮಾಣು ನಿರೋಧಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 1, 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1, 2 ಮತ್ತು 4 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

112. ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟಿಂಗ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಇದು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ಸ್‌ನ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ.
2. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳು 0 ಅಥವಾ 1 ಅನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಬಿಟ್‌ಗಳನ್ನು (Bits) ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.
3. ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳು ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಬಹು ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರಬಹುದಾದ ಕ್ಯೂಬಿಟ್‌ಗಳನ್ನು (Qubits) ಬಳಸುತ್ತವೆ.
4. ಕ್ವಾಂಟಮ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೈನರಿ ತರ್ಕವನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ?

A. ಕೇವಲ ಎರಡು
B. ಕೇವಲ ಒಂದು
C. ಕೇವಲ ಮೂರು
D. ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು

113. ಪ್ರತಿಪಾದನೆ (A): ಅಗತ್ಯ ಸರಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆಯು ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಹಣದುಬ್ಬರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಕಾರಣ (R): ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಸರ್ಕಾರವು ಬೆಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ದಾಸ್ತಾನು ಮಿತಿಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು.

ಆಯ್ಕೆಗಳು:

A. A ಮತ್ತು R ಎರಡೂ ಸರಿ, ಮತ್ತು R, A ಯ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಾಗಿದೆ.
B. A ಮತ್ತು R ಎರಡೂ ಸರಿ, ಆದರೆ R, A ಯ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲ.
C. A ಸರಿ, ಆದರೆ R ತಪ್ಪು.
D. A ತಪ್ಪು, ಆದರೆ R ಸರಿ.

114. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದಯಾಮರಣದ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ:

1. ಕೆಲವು ಷರತ್ತುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ದಯಾಮರಣವನ್ನು ಕಾನೂನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅನುಮತಿಸಲಾಗಿದೆ.
2. ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ನಂತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ದಯಾಮರಣವನ್ನು ಕಾನೂನುಬದ್ಧಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
3. ಘನತೆಯಿಂದ ಸಾಯುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ 21ನೇ ವಿಧಿಯಡಿ ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕಿನ ಭಾಗವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ?

A. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
B. 1 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

115. ಡಿಫೆನ್ಸ್ ವಿಷನ್ 2047 ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಧುನೀಕರಣ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು?

1. ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (AI) ಮತ್ತು ಸ್ವಾಯತ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು.
2. ಸೈಬರ್ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಯುದ್ಧದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು.
3. ಕೇವಲ ಮಾನವಶಕ್ತಿ–ಆಧಾರಿತ ಯುದ್ಧದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅವಲಂಬನೆ.

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ:

A. 1 ಮಾತ್ರ
B. 2 ಮತ್ತು 3 ಮಾತ್ರ
C. 1 ಮತ್ತು 2 ಮಾತ್ರ
D. 1, 2 ಮತ್ತು 3

ಉತ್ತರಗಳು (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ)

01). D	29). B	56). A	83). B	110). A
02). C	30). A	57). B	84). A	111). C
03). A	31). C	58). A	85). B	112). C
04). B	32). A	59). C	86). A	113). A
05). A	33). B	60). D	87). D	114). B
06). D	33). B	61). B	88). C	115). C
07). A	34). B	62). A	89). D	
08). C	35). D	63). D	90). B	
09). B	36). C	64). B	91). B	
10). A	37). C	65). A	92). C	
11). C	38). A	66). C	93). B	
12). B	39). D	67). A	94). A	
13). B	40). C	68). B	95). D	
14). A	41). A	69). A	96). C	
15). C	42). B	70). C	97). A	
16). A	43). C	71). B	98). B	
17). C	44). D	72). A	99). D	
18). D	45). B	73). A	100). A	
19). A	46). C	74). A	101). C	
20). B	47). B	75). D	102). B	
21). B	48). D	76). C	103). A	
22). C	49). A	77). A	104). C	
23). A	50). B	78). D	105). A	
24). C	51). C	79). C	106). B	
25). B	52). A	80). D	107). C	
26). B	53). B	81). A	108). D	
27). D	54). A	82). C	109). B	
28). A	55). C			

ಆಕರಗಳು

'ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ' ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ

'ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ' ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯು ನಿಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುರಿಯಾದ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭರವಸೆಯ ದಾರಿದೀಪವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ KAS, FDA/SDA, PSI/PC, Group C, PDO ಸೇರಿದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ನೇಮಕಾತಿ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಸಾವಿರಾರು ಸಾಧಕ ಚೇತನಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ರೂಪಿಸಲಾದ ಒದಿನ ಅಮೂಲ್ಯ ಜ್ಞಾನದ ಬುತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯದ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ಪಠ್ಯದ ಸ್ಥಿರ (Static) ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ನಿಮಗೆ 360-ಡಿಗ್ರಿಯ ಸಮಗ್ರ ನೋಟವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ವಿಷಯದ ಆಳವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಅಂತಿಮ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಪುನರ್ಮನನ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಇದನ್ನು ಒಂದು 'ಸಿದ್ಧ ಕೈಪಿಡಿಯಂತೆ' ರೂಪಿಸಿರುವುದು ಇದರ ದೊಡ್ಡ ವಿಶೇಷತೆಯಾಗಿದೆ. ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ನಿಖರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ನೀಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭ ಹಾಗೂ ಸರಳಗೊಳಿಸಲು ನಮ್ಮ ಇಡೀ ತಂಡವು ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಧಾರೆ ಎರೆದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸಿನ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಏಣಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಏಕೈಕ ಆಶಯದೊಂದಿಗೆ ಈ 'ಅನನ್ಯ ಸಾಧನ'ವು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ಕೈಸೇರಲಿದೆ.

ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು

- ನಂದನ್ ಆರ್ (ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವಿಭಾಗದ ಬೋಧಕರು)
- ದಿನೇಶ್ ಹೆಚ್ (ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು)
- ವಿಶ್ವಪ್ರಸನ್ನಕುಮಾರ (ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ)
- ಸಂತೋಷ ನಿಡಗುಂದಿ (ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ)

INSTAKAS

MISSION SHIKHARA

[GS CRASH FOR GROUP B, C, & D POSTS]

Started On **4th June 2026**

COURSE DURATION: **4 MONTHS**

SUBSCRIBE HERE

- Coverage of Syllabus by Experienced Faculties
- High Priority Areas will be Discussed by our Experts
- Covers GS, Mental Ability, & Current Affairs
- Classes available both online & offline
- Weekly Current Affairs Classes & Free Monthly Magazine

FEES - BOTH OFFLINE & ONLINE

~~₹20,000/-~~

₹ 15,000/-

EARLY BIRD OFFER DISCOUNT **25% Off**

MISSION AARAKSHAKA

FDA / SDA / PSI / PC / PDO: GROUP C & D EXAMS

SCHOLARSHIP TEST

FIRST 5 FREE

Test On 17th MAY 2026

RANKS: 6-10	RANKS: 11-25	RANKS: 26-50
50% SCHOLARSHIP	30% SCHOLARSHIP	20% SCHOLARSHIP

BATCH- 6 25th MAY 2026

COURSE FEE: ~~₹ 25,000/-~~ ₹ 20,000/-

20% OFF Early Bird Offer

For more Details Contact us: 08069405206

2nd floor, 30 feet, 1133/B, Service Rd, opposite to Bunt's Sangha, Hampi Nagar, RPC Layout, Vijayanagar, Bengaluru, Karnataka 560040

INSIGHTSIAS
SIMPLIFYING IAS EXAM PREPARATION

OGP 2027

Offline & Online Guidance Program 2027

Integrated Foundation Program for UPSC CSE 2027

BATCH - 5 | STARTS ON - 28th MAY 2026

FEATURES

- Integrated Coverage of Prelims & Mains by In-House Faculties
- Daily & Weekly Revision Tests for Prelims & Mains
- Personalized One-on-One Mentorship by Experts
- Weekly Current Affairs Classes & Daily Current Affairs Soft Copy

OFFLINE CLASSES

~~₹ 1,38,000/-~~
₹ 1,24,200/-
incl. taxes

ONLINE CLASSES

~~₹ 1,00,000/-~~
₹ 90,000/-
incl. taxes

TILL 22ND MAY 2026

10% OFF

EARLY BIRD OFFER

REGISTER HERE

UPSC CSE 2025 TOPPERS

ARYAN KUMAR
AIR - 104
SUPER OGP 2024, APEC 2024, I-WIL 2024

AKSHAT BALDWA
AIR - 173
FOUNDATION COURSE OGP 2021 BATCH 2

KRUPA A JAIN
AIR - 190
FOUNDATION COURSE OGP 2021

ABHISHEK SINGH
AIR - 308
FOUNDATION COURSE OGP

NIVEDITA C BHAVIMANI
AIR - 469
FOUNDATION COURSE OGP 2021

S NIVED KUMAR
AIR - 486
FOUNDATION COURSE OGP 2022 B1

THOUSIF ULLA KHAN
AIR - 741
FOUNDATION COURSE OGP 2023

ANIRUDH KATTIMANI
AIR - 786
FOUNDATION COURSE OGP 2023, IGP

LIANGOUSANG VUALNAM
AIR - 868
FOUNDATION COURSE SUPER OGP (DELHI)

Bengaluru Office: Nanda Ashirwad Complex, 3rd floor, Above Village Hyper Market, Chandra layout, Bengaluru-560072

For more Details Contact us:
08069405205

KPSC PRELIMS CUM MAINS 2026

INSTAKAS

PROGRAM AT BENGALURU

BATCH-4 STARTS ON 18th MAY 2026

SUBSCRIBE HERE

- Medium of Classes English & Kannada
- One-on-One Personalized Mentorship
- Offline & Online Classes & Prelims & Mains Test Series
- Integrated Classes for Prelims & Mains (8-9 Months)

For more Details Contact us: 08069405206

FEE OFFLINE CLASSES: ~~₹ 60,000/-~~ ₹ 54,000/-

10% OFF

FEE ONLINE CLASSES: ~~₹ 50,000/-~~ ₹ 45,000/-